

1719

ms 166.
ms 246

N. Inv. 6291

I

11

11

11

Proto collon

Expeditionum
Variarum in
Anno 1719.

Cancellariatu

Illustrißimi & Excellentissimi
Domini Joannis in Stupow
Szembek Supremi Regni
Cancellarij Lomzensis, Grau-
dentinensis &c. Capitanei

md.

In Nomine Dni.

X.

Relacya Konferencyi z Xięciem Jmci. Dołho-
rukiem Dołhem Cara Jmci. z 3 Januaria 1794 mianey

Ponieważ Car Jmci w Responrach Swych na listy
Kanon Rząpłcy danych, referował się na ustne doniesie-
nie Posła Swego, Xcia Dołhorulskiego, tedy Jmci nazna-
czył mu iż na dzień dzisiejszy, y było w appartamencie
Krolewskim, Senatorowie, y Ministrowie Status utriusq;
Gentis przy Boļu Jmci przytomni, Słuchali Expo-
zycy Xcia Jmci Dołhorulskiego. A Naprzód zana-
dzy, że Jmci Dołkancelerzy Kto, zagał, że Nagrasniey-
szy Jmci Jmci ordynował przytomną Radę Krolestwa
Swego, na wysłuchanie y doniesienie sobie punktów, Kto-
rych że Jmci Posel Cara Jmci miał do doniesienia.

Xięże Jmci Dołhoruli rzekł, że z listów, które Car
Jmci pisał do Jmci y Kanonu Rząpłcy, patet ządanie
Cara Jmci, y przyrazn jego Sojuszna, która wzajemney
potrzebuie.

Repositum Xięzcini, że Car Jmci nie powinien wy-
pui o wzajemney przyrazni Krola Jmci y Rząpłcy z danyh,
y oświadczonych sobie tak wielu dowodów in antecapum.

Na to Xięże odpowiadając wyraził, że Car Jmci czynił
tak wiele, y czyni dla Rząpłcy, y teraz dla ządania Jcy
daxad Woyskom Swym ustąpi, ządając, aby wzajemnie
Rząpłta przyrazni mu, y Sojuszu dotrzymowała, będąc
wzajemnie obligowana do pomocy pryncu spólnemu nie
przyprawelowi, a że za oddaleniem się tego, nieprzyprawela
nie maż innego sposobu do pomocy tylko naprawi
ad Gdansexan wyptawionymi, dla tego Car Jmci dziwuje
się, że Rząpłta onex truedni, y zęda aby na nie zezwoli-
ła, gdyż Jcy to nie nie lioxtui, a zęgodzi się przez to

Droga, y sposob do pruwryi, y ponitlu, ktore nieprzytrauel
Dzierał od Gdanskczan.

Przecono mu na to, żeby tego trzeba probowai.

Reposuit Lże Dothoruli, że zabrano lilia olęgow, z
słozem, drzewem, y smotą, &

Repositum, że Szwecya ma więcej drzewa u siebie, smoty
iś similia. A z tym olęgi tym ładowane nie mogą
się tam udawai, boły miasto zysku trauiły.

Lże Dothoruli rzekł recapitulando użył rzeczono, prze-
ciw Gdanskowi pretensye, instabat o wyorezenie y wysprawa-
nienie karpow, przydając, że co by to był za forus ex
parte Repłty, gdy by uien czynił przeciw nieprzytrauel-
wi, a drugi nie.

Obiecano to użył do nieść Jm. mu, na drugiej konferencyi
obeznać przy dać mu respons.

W tym Lże Dothoruli porzedł do drugiego punktu, wyra-
zając, że Car Jm. będąc pełnym przyjaźni Repłty użył
nieś Traktat matzenski, o synowi swoi Jm. Kurlan.
Dzko, Wdowę, z Maggrasem Brandenburgum, z Lwem
Fryderykiem Wilhelmem, y miał być nadzieję, że to
miało być acceptatum Repłty, a teraz przeuwaj, że
był temu podobnie, bo żadnego nie ma prejudicium
bo rzekł Sueporem Kurlandyi zostanie, to Repłta be-
dzie miała, tak jako przedtym Varallum, że tego Car
Jm. żąda, aby Repłta podobada mu w tym przyjaźni
nieodmienne.

Lże Jm. Podkanclerzy Lit., obiecał donieść Jm. mu, y
pytał rzekł ma co więcej Lże Dothoruli ad deferendum.
Na co reposuit, że chce słuchać wzajemnie, co mu odpowie-
dzi. Repositum mu, że uerynowy Krolowi Jm. rela-
cy, na drugiej konferencyi dać mu odpowiedź.

Na koniec

Na doniesie przydat, że Dołhoruli, że Car Jmć iako to v.
czynił w nadziei, przyjaźni Rzplcey, tak iechi na to Rzplca
na to nie przypadnie, tedy Car Jmć weźmie to sobie za Affons,
y będzie musiał uziąć mienury swoje.

Więcano y to doniesie Krol. Mui.

Że Dołhoruli zas wyraził Jmciem Pryncypala Swe-
go, aby racjonalny przedzy mogł być respons od Jmci.

Kopia Listu K. Krol. Mui do Cara Jmci. z Warszawy d. 12 stycznia 1719

My Najrządniejszy y Zierząwniejszy Wielki Hof-
fadar August Wtóry z Bożey Łaski Krol Polski, Wiel-
ki Litwy, Litewski, Rusk, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki,
Włodzyski, Podolski, Podlaski, Inflancki, y innych, Dzie-
dziczny Litwy Łaski, Juliński, Kłuski, Horoki, Angryjski,
y Włoszalski, Świętego Państwa Rzymskiego Najwyższy
Arcy-Marzatek, y Litwy Elektor, Landgraf Thuringien,
margraf Meisnien, także wyższy, y niższy Łusacy,
Burgraff Magdeburcki, Graff Litwy Hennebercki,
Graff Marchien, y Barby, Pan na Rauensteynie.
Najrządniejszemu y Zierząwniejszemu, Wilhelmu
Hofudarowi, Carowi, y Wilhelmu Litwieckiemu Piotrowi
Alexiewiczowi, wrybickiemu Wielkiemu, y małym y Bratcy
Rusi Samodziercy, Moskiewskiemu, Kijowskemu
Włodzimierskiemu, Nowogrodzkiemu, Carowi Kazań-
skiemu, Carowi Astrahanskemu, Carowi Sibierskie-
mu, Hofudarowi Pskowskiemu, y Wilhelmu Litwieckiemu
Smoleńskiemu, Twerckiemu, Jucherskiemu, Perm-
skiemu, Wiatkiemu, Botkinskiemu, y innych Panów

4.

y Wielkiemu Dzięciu Nowogoda, niznych Prowincy y
 Ziemi, Czerniechowskemu, Rezańskemu, Kostomskemu,
 Jarosławskemu, Bradozerskemu, Zdorskiemu, Obdorskiemu,
 Kondynskemu, y wszytkiej Siewerskiej Armii, rozkazując
 temu Gubernatorowi, Ziemi Jwenskiej, Karkasowskiej, y Gru-
 zynskiej Carow, y Ziemi Kobardynskiej, Cerkaskiej,
 y Jhorskich Dzięzi, y Jnnych wielu Państwu, y Ziemi
 Mikhodnich, Zachodnich y południowych Sukcesorowi Dzia-
 dzicowi Naskocy, y Gubernatorowi Samowładzącemu y pa-
 nującemu Naszemu Carskiemu Wstępu Bratu Na-
 szemu Kochanemu, Naszego Królewskiego Wieliczeństwa
 Braterskie Kochające pądrourzenie. Responz Naszego
 Carskiego Wieliczeństwa z Petersburga d. 20 gbra, Roku
 przeczłego datowany, na listy od Nas, y Stanow Ręplbey
 z Głódna przez dmyślnego Emisariusza pisane, ordnu-
 jące żkazy do Dzięcia Generała Repruna, żeby z Dy-
 wizyą pod Commendą Swoją, zstąpił, ode Głódna
 y z Państwu Ręplbey wychodził, bawąc Naszemu Złotostent-
 wad, z wielu przyczyn naybardziej udonal ztę, że iako
 szkodliwie, y szkodliwie pragnemy, Sądzić, y zholi-
 gowaną przyrazn z Naszym Carskim Wieliczeństwem
 zachować, tak Staramy się wszelkie żkazy do Na-
 rozrenia oney wynilażąc widzieć zupednie, na zmusze
 oddalone. Gwoli czemu nie przestajemy uszere wli-
 zcaniem Imieniem Naszym, y wszytkich Stanow
 Ręplbey Naszego Carskiego Wieliczeństwa Solicytować,
 y regurować abyś częstym y mocnym powtorzeniem
 żkazow Swych, iako nayppierwsiyszy, y naystronniyszy
 nasz Marix bez Przymudy y więzienia obywatelom
 ze wszytkich Państw Ręplbey Koronnych, Wielkiego Dzięcia
 Lit.

5
Lett, y z Kurlandyi, pomienionemu Dzięciu Repninowi
Generałowi: swemu zaleci rozkazać. Względem Innych
obolobczności, w Responce tymże Waszego Carskiego Wie-
liczeństwa wyrażonych, y ustnie przez Dzięcia Dosthoru-
kiego pełnomocnego Posła przed nami, y przed Pany Se-
natorami, y Ministrami Naszymi, na Rozmowce od
nas naznaczonym proponowanych, dostateczną Replikę,
według Ustaw y Wyjazać, Praw, y Wolności Repłcey, tu-
żesz według Obowiązków dawniejszych, Państwa wiecznych
y ostatniego Sojuszu dochernego przyrzeczonemu Dzięciu
Dosthorukiemu, bez omieszkania wszelkiego przetoż
nie omieszkałszy. Na którego obszerną relacyę re-
ferujemy się, oraz upewniamy Wasze Carskie Wie-
liczeństwo, iż iako my z Naszey Strony, nie wierząc
wzelkim przeuwnym relacyom, dotrymać nie naru-
szenie Sojuszne przyrzeczenia przeciwko Spólnemu Nie-
przyauielowi chcemy, tak tey Nadziei jesteśmy, że
Wasze Carskie Wieliczeństwo wzajemnym sposobem
ze swojej Strony też samo weźmie za karcz, naprzeci-
wicie po nas, y po Repłcey sadnych doczynności Traktat-
tom dawnym Wiecznym y dochernym przeuwnym, oraz
Interesowi Dobropopolitego, także prawom, y Wolnościom
Repłcey skłódlwym. Przytym zdrowia dobrego, y szczę-
śliwego powodzenia od Boga Wmu Car: Wstru-
sycemy.
Dan ut supra.

Waszego Carskiego Wie-
liczeństwa

Wierny Brat

August

6.

Replika na propozycje Hiszpanii
ruekiego, w Warszawie d. 13 Miesiąca Januaria 1719
na Rzeszowice powtorzym daną.

Dzisiaj Hiszpanii Hiszpanii Hiszpanii, propozycje, Hiszpanii
z woli Cara Hiszpanii przed nami dnia onegdajszego wzywania
Preruzę, ratione wystawienia Kaprom od Miasta Pansha
Drugę, ratione Kurlandyi. Na które obiedwie propozycje
Hiszpanii Hiszpanii Hiszpanii z nami Senatorami y Ministrami
także Hiszpanii Hiszpanii Hiszpanii przetoż replikę.

Niadome są dobrze najjas. Carowi Hiszpanii y Hiszpanii Hiszpanii
prawa Narze Hiszpanii, y rząd Repliki / które Car Hiszpanii
w responsach swoich gładkich deklaruje się nie narusze-
nie utrzymywał, y od wszelkich przezwonów Hiszpanii / że ma-
terye Status, to jest do uszytkich Stanow należące, na-
leżymie powinny być traktowane, y koncludowane. A za-
tym Hiszpanii Hiszpanii Hiszpanii z przysługującymi nam Senatorami y Mi-
nistrami, proponowanie y rezolwowanie tych Obiedwuch
Interesów do Casy Repliki należących, do Ciadencyi Sejmu
Zalimitowanego obliada, którym Ciadencyą, w Hiszpanii Hiszpanii
determinować.

Pracemy y to do Uwagi, y Informacyi naj: Carowi
Hiszpanii, y Waszej Hiszpanii Hiszpanii, że w tych Obiedwuch Interesach
wielkie zachodzą y będą, zachodzą y trudności, y
przechody. Naprzód przezwon Kaprom te z najdziej
Repliki.

Ze Replika według Siostru obligowała się nie tak mo-
rzem woiować, jako raczej Łodem. Co Sobie Traktatem
warowała Siatynskiego. Jako Sposobności każdego
Monarchy znosi będzie.

Ze do tego

2do Ze do tego nie mogła obligować się, żeby morzem woi-
wada, ponieważ ludzi sporobnych, ani Floty nie ma.
Jednakże Ziemię, jako dotąd z wszelką ręką y Decyzją nie
nagrodzoną nigdy krajów swoich przeciwko Spólnemu
nieprzyjacielowi Wojnę prowadzić, tak y dalej konty-
nuować aż do Traktatu Generalnego nieprzeistanie.
y lubo żadnych krajów nieprzyjacielskich nie trzyma
jednak w posturze, y gotowości wszelkiej utrzymując
Floty regularne, y inne preparamenta, y requisita do
Floty potrzebne opatrzyć zostawia y znaczne Dependia
na to być musi.

3to Żeżby Kąprow do Gdańska żadna nie była neapitas,
bo Flota Angielska A^o 1717 et 1718 bez tego Szwedów
sprzedziła z Morza, y prowadzi onym Commercia.

4te Ze Krolowice, per consequens Dwor Berlincki Skoligo-
wany z Carem Jmciem przeciwko Honornie Szwedzkiej,
mając y utrzymując Notabilem partem Bałtyckiego
Morza, Kąprow żadnych nie wyprowadzi, ani sięż Car
Jmci od tego Dworu nie wspomina, y owozem wszelką Tur-
doczy Conniwencyą, że Krolowice ze Szwecyą trapić nie,
y Handele swoje prowadzi, y z tamtą Szwecyą różne
bierz Towary, wawersa Szwecyą Znowu do tegoż Kro-
lewca wypaść Złazę, y Wiedz. A Gdańsk dopiero, gdy
czego potrzebuje, od Krolowiczano kupować musi, iako by
od jego owies.

5 Na Konferencyi ostatniej w Gdańsku, gdy Najjas. Car
Jmci obecny tamże przez Ministrow swoich tę uchylił
propozycyę, żeby miasto Gdańsk pewną sumę,
sumę, Kąprow te proponowane redimat, a Car Jmci

Swoi Kapry za te przynędy chwał wyprawie: y nie po-
 trzebował zatym Kaprow, ale przynędy, bo wiedział, że
 nasz Naród do Nawigacyi nie jest sposobny. Nie chcieli
 na ten czas y nie mogli Senatorowie y ministrowie Polscy
 na to pozwolić, żeby Sułł Gdansk obierował, iako miasto do
 Corpus Reipis należące, które contribuit bez tego na Expen-
 sa Woienne, Sztadarskie Na Woysko Koronne Contribuuył.
 Ztym użytkiem nie respektując na to, że Jmć Generał
 Balch Komendant na ten czas Elblęski in antecypum
 znaćne z Żudawy Gdanskiej przez dwo, albo trzy lata
 brał poroc, y racye; co gdy by przyszło porachować, wyniosło
 by wielką Summę. Także subsequenter Jmć Jmć me-
 zychow powracając z Pomoranym od tegoż miasta wymusił
 wielką Summę, iawszy temu miastu apcluracyę, że
 już więcej od nich nayias: Car Jmć nie będzie pretendo-
 wał nigdy, y miasto to będzie semel pro semper. Tęgo nie
 dotrzymano, bo nie tylko powracając Galery Cara Jmć
 in 1777 wielkie prowianty użyły, ale i szere y Re-
 gimenty przechodzące, tak iż do Pomoranym, iako y
 powracając przez cały rok bez przestanku, rodzi dołu-
 czy by każdemu Kirajowi, y Żudawom Gdanskim.

Na gwałtach Jmć Jmć Dołhorucki z ordynansu Nayasny
 Cara Jmć powracając z Woyskiem, wielką przynędną
 Summę na mieście Gdansk wyisnął, na którą to Summę
 musiałoby się zadłużyć, że w kredycie upadły nie może
 Satisfakcyi czynić swoim dawnym Kredytorom, nawet
 Poddanym Dworu. Berlinskiego. O co na nich tenże
 Dwor sobie następuje, y graviter Jmć incumbit. Gdy tedy
 Jmć Jmć Dołhorucki Generał Cara Jmć, takową wielką
 wziął Summę, aton, teraz Kommissarze Cara Jmć
 Dobierają

9.

Dobierają juxta Conventionem initam, y za którą nie
cztery kapry, ale trzydziście albo czterdzieści wyprawiby
się mogło, y do skonczenia samego Wojny trzymać; Spo-
dziewa się Jmci y przytomny Senat, że tak May: Car
Jmci całe tych kaprow pretendować nie może ex rationi-
bus praeiudicis, y że przenieść wzrost za te pretensye.

6 Jest wiele okoliczności, z których emergunt niezliczone
summy przez Repłty, in commodum Cara Jmci pod
czas tej Wojny wydane, przeciwko wyraźnym kondyccjom
Śaltow Sojusznych zawartych z Carem Jmci, których
brutina relinquitur Jmciom S. P. ministrom R. Carskie-
go Wstawa. Ale tylko do poparcia wydanego Wkazu na
wypis Woyska Moskiewskiego, tenor tegoż Sojuszu
wyraźny przypomina się. Ze Woyska Cara Jmci bez
Rekwizycji Repłty wchodzić nie powinny były, a y regu-
rowane suo sumptu żyć miały

Przeciwko zaś pretensyi o Elekcyę y
Sukcesyę Ewentualną Nowego Dzia-
Kurlandzkiego, te in contrarium wyra-
ża się raży

1 Ze flanti vita Dcia Jmci Ferdynanda o Sukcesorze
myśli się nie godzi in praeiudicium Króla Jmci S. P. M.
ialbo Directi Somini y Repłty Casy. Ktorey wezpoł
z Królem Jmci, ta się Kurlandya z cadymi Instancjami
za panowania na ten czas S. P. Króla Zygmunta Au-
gusta przez pacta Subiectionis podała, y ad Corpus
Repłty przyłącza, y inorporowała zupełnie y na
wieczne czasy. Jako o tym też pacta Subiectionis, oraz
et Privilegium desuper tymże Stanom Instantskim

y Kurlandzkim, od tego Krola Jmci. A. S. Zygmunta Augusta nadane fusius wyrazia y Sumadczaj. Co po tym przypiegi Krola Jmci Augusta, y przypiegi Mistra Kurlandzkiego Gottharda Kuthera, y przypiegi wzytkich Stanow tak Kurlandzkich, jak Inflantzkich Kwerdzita, y ugruntowala: gdzie jest ta clausula per expremum ab Ordinibus wyrazona. Promittimus et juramus, quod ex nunc et deinceps fideles et obediētes erimus S. reverentissimo Principi Dno Dno Sigismundo Augusto Regi Polonia Dno et Heredi, ejusq. Successoribus Regibus et Regno Polonia, magnis Ducibus, et M. D. Litt. S. R. Mstis, Regno, ac Ducatibus assipemus, ne non Eius Successoribus contra quolibet Inimicos, quibuscum nul. lo Tractatus, nulla Fœdera, inducias, aut Contractus faciemus, sine Suae Mstis Regiae Consensu et appro. batione & y znovu wtymzi Juramentum: omnemq. Machinationem, quam praticari Subolevemus, in prejudicium Regiae Mstis, et Ducalis Dignitatis custodiemus, praecavebimus, et pro posse nostro Summa fide impediemus.

2

Le y po Smieru Dnia Jmci Kurlandzkiego y Semi. galickiego, nie godzi sie zadnemu Panu Doshonnemu do Kurlandyi interpowai, iako ad Fundum directi et utili Dominy Jmci, y cadey Rzplcy, et immittere falcem in alienam mesem, bo przex to bytaby illata vis Junibus Fevdorum nie tylko Krolow Polskich y Rzplcy, ale cadey Evropy. Jaku to Swego czasu moze sie wywiec nie tylko prawem popoli. tym wzytkich Narodow, ale tez Historiji, exemplis, et continuo usu, tak u nas w Koronie Polskiej, y u W. D. Lit. iako y

ialo y w pospolnych Panstwach innych praktykowa-
nych, ze takowe spadki ceperunt Directo Domino et
Reipie, kiedy polaze sie, ze niemato Prorownicy y Wo-
iwodztw, postcatinetum Jus Feudale Rzplta in corpo-
rowada do Korony y W. X. Lit. Jest y Swieczy przy-
klad w Rzpltu, ze po zmiu Rzeczy Przekut renze
z Diastowskiej Linji pochodzacych Glatnich Cesarz Jmci
Leopoldus Sigena, Bryg, y Olawe nie konferowal do-
mu Cudemu, ale Jcy sobie wziol, y do Rzplta in-
corporowal, ialoby blizsza Kozula niz Subnia.
Znawcze y Mayias: Car Jmci y w Swiecy Monarchyi
takowe przyklady, ze Mayias: Carowie Predecessoro-
wif Jcy, in Similibus tak sobie postypili, ze podobne
spadki sobie wzeli, y do Panstwa Swego in corporo-
wali.

- 3 Polaznie sie na obo, ze przez te Mayias: Cara Jmci
Margrabiego Brandeburskiego Promocy, wzurzydyty
by wzysknie Palta Moskiewskie z Korona Polska post-
nowione, ialo to Palta Polanowskie dawnieysze, ale y
Swieczy wicznego Polozu, y Siquzu Traktat Grzymat-
owskiemu Article 1mo, Item Article 2do 5to et 8vo,
Jdzu w klar o Infantach przy: A przy Infantach
mieni sie Kurlandya, bo to obre razem Krolowi Jmci
y Rzplcy podalo sie. Item Article 23 et 24to. Item
powtorny Traktat Szadynskiego Article 1mo et arti-
5to według którego Traktatu wzysknie Infandy Krol-
owi Jmci y Rzplcy dostai sie y oddane bydz powinne:
Alia Maysz oddania Infant do Kurlandyi Wlasnosci Krol-
a Jmci y Rzplcy przezchadzai, y do Krola sie interesnia
menalezyc.

Tak była przexorna Rzplta, że hunc casum caducitatis
 we dwadzieścia siedm lat po Subjeliu Stanow Kurlandzkich
 y Między Krzyżackiego przez Konstytucyę 1589 vigore Directi
 Domini dysponowała, przeciwko której Ordynacyi ani Rza
 Jmć Kurlandzki, ani Stany Kurlandzkie, ani Sę nobilitas
 nie opponowały. Kiedy ex post Formulam Regimini
 przez Kommissarzy od Króla Jmć y Rzplty na wzy.
 niecie Dobrego rządu, y pomiarowanie na ten czas Diffe.
 rency, które zachodziły między Rzem Kurlandzkim,
 y Stanami Kurlandzkimi z Szlachty, wzytka Kur.
 Landya akceptowała, et iuxta Eandem formulam Regi.
 minis do tego Sę czasu sprawuje, y rządzi, kiedy we
 wszystkich sprawach przez appellacyę przysługujących
 tak Rządza, jako y Szlachta Sędził Sę, y Sędzą actu.
 aliter na Sędach Relacyjnych przed Królem Jmć y
 Senatem. Znajduje Sę także punkt in formula Re.
 giminis. Conventus publici singulis biennij mitare
alebrentur, ad quos singuli Distributus, postquam Ar.
ticulos deliberatorios tractaverint, Nuntios suos cum
sufficienti potestate ablegabunt. y Daley In quibus
Conventibus nihil decerneretur, quod Patris Subjectionis
fundamentalibus et Ducalibus Investituris, et hujus
Regimini forma, aut ordinationi sit contrarium. Horum
enim omnium aeterna auctoritas esse et observari de.
bebit. A tu contrarium są stato, bo do Powiatow nie
 wyrażono matercy, orzym miano deliberować albo na
 co Stany Kurlandzkie miały dać Swoy resolutiony,
 ani obserwowano kondycyę in forma Regimini, że na
 tych Seymikalach Swoich nie powinnu nie robić, co by Pa.
 tris Subjectionis Fundamentalibus, et Ducalibus In.
 vestituris było przeciwnego.

Tak formula

Tak formula Regiminis ma w Sobie Dalu, ze dze
 Kurlandzki moze w casu alicujus neapetatis, extraordy.
 naryjny narnaczyc Seymle, y to communicato prius Con.
 silio cum Coniliaris, anu lro Jmzy, albo Sghonny Mo.
 narcha. Polozono y tego w tey formule, ze gdy by dze
 Kurlandzki ejusmodi Conventum indurare recusaret, tedy
 auctoritate mystis Regis induratur. In eadem formula
 Regiminis uszytliu gravamina na ten czas umozione:
 Na ostatku formula Juramenti Nowi polsancowiona, ktoro
 Szlachta na ten czas, y tany Kurlandzkie wyhonaty,
 y teraz wyhonuwajco: Ego N. N. Juro N. N. Curlandie,
 et Semigallie & Dui, Eusq. Successoribus Investitis, et
 eorum nullus supergnerit, Per mo ac Potentissimo
 Principi ac Dno Dno Sigismundo III Polonie Regi,
 Illiusq. Successoribus Regibus, et Inclito Regno Polonie
 Magnos Ducatus Litt, tanquam non solumi Supremis
 ac Directis, quales nunc sunt, sed etiam utilibus, et im-
mediatis tunc futuri Domini mei, tam uti Ceteri
Regni Indigene Subditi, Fideles, et Subiectus epe.
 Eus Illiades commoda, et emolumenta quare, et pro-
 movere, omniaq. Terrarum et Incolarum Illis Eus
 quantum per me fieri potest, damna, et incommoda
 praecavere, amovere, prevenire, uti Fidelem et probum
 Subditum deus, semper velim, qua in re nil quidquam
 quod humano Ingenio excogitari poteris, me impedit,
 ni me Deus adjuvet, et Sancta Christi Sapsio. Z
 tego tedy Juramentu iawnie re: potaxwie, ze tany
 Kurlandzki y Szlachta, zadney Sobie rexeruy ni zacho-
 waty, ale we uszytku Rzpltey se submiserunt, tal
 za panowania y zyvia Dna Kurlandzkiego, ralis ter
 y pgt Tata Principi extincto Jure Feodali Ejusdem

linca, ze absolute do Krola Jmci, y Rzplcey nalezy, ani b.
 co mogl Principem novum postulare, y o wzem argu.
 mentuigi a Majori ad minus, rezele se nie godzi sadre.
 mu Senatorowi, ani Szlachetkowi w Honnie, y w W. X. Lit.
 et annexis Provinciis, Stante vita Krola Jmci de futuro
 Rege mypli, bo to Legibus Regni vetitum est exprese,
 ne de futuro Regnante in vita Regis aliquid Statuatur.
 Item vetitum est, ne Privilegia Bonorum, Stante vita
 Populorum extrahantur. Nawet wedlug Praw Naszych
 Dispositiones de Successionibus futuris privatarum for.
 tunarum sunt nullitatis, y zawrze je Trybunał Kaf.
 suic. Jaltos tedy Krol Jmci y Rzplta moglyby permite
 re ullam Electionem Stante vita Principis Curlandiae
 y uixze, przeciwo dyspozycji Konstytycyi 1589 y rals
 Stany Kurlandzkie y Szlachta Sodoani Krola Jmci y
 Rzplcey, ktorzy non sunt sui Juris, sed subjeti Potestati
 Regis et Reipub, co dyspozycja rek testatur, moglyby su na
 to odwazy, ne incurrant in crimen Laesi mptis, Per.
 Duellionis et perjury.

Azatem to uszytlo, co tam w Kurlandyi attenta.
 tum, pro irrito, invalido, Nullitatique Subiecto conse.
 tur, ani od Krola Jmci ani od Rzplcey approbacyi za.
 coney miec nie moze, y nie wzem mie nigdy ita pomie.
 nuonych, y wielu jnnych racyi, ex Interepe Statu
 Rzplcey pochodzacych: litore racye, ze u R. Canliego
 H-twa znaydq nalezyta Consideracya, y abuptacya
 rals by namniej wytypu sie nie moze, tak rezele by nie
 miały byc przyite, y przeciwo sumi y Sakton
 wiecznym, y dozesnym, do Kurlandyi pretensye
 rals formowai, y kontynuowai miano; Calcho Spra.
 wedlug

wiedziacy, nizeli Dze Jme Sied Pednomocny w masze
sworey na konferencyi preruszey wyrazil, Rejsta za
affront poxytai, y mensuras suas brai przymuszona
bylaby. Lubo wzied cadym swatem ztym manifestue
sz, ze we wozythich punktach pomienione palata, y przy-
razn skolligowanq & Carem Jmieu che nie narusze,
nie adinvicem zachowai na dawze.

Relacya powtorney Conferencyi
z Kciem Potthorukiem w Warszawie
d. 13 January 1719 mianey.

Na powtorney konferencyi, ktorq Krol Jme naznaczyt
z Kciem Potthorukiem d. 13 January.
Dzi Jme Potkanultery litb naprzod wyrazil: ze propono-
wane na preruszey konferencyi d. Jm P. Posta Sunata
dominone sz fideliter Jmieu, y ze Krol Jme znieozszy
sz, z przytomnym Senatem, Rezolucyq swou na nie
dai rozkazat. A naprzod pom: Dze Jme Potkan-
clerzy litb oddad respons d Jmieu do cara Jmieu z lo-
piq onegoz, a potym Replikę gotowq na Sunata wspomnie-
ne punktatem czytat.

In tractu czytania, resplictem wystawienia Karprow
goz przyszlo do tej reprezentacyi, ze sz Rejsta tak wo-
ciwai obligowata, ialso ma sposobnosc, to iest szdem nie
morzem. Dize Potthoruki rzekit, ze mozi miec
sposobnosc y morzem przez wystawienie Karprow, ktore
bedq bez licztu Rejpley, allegando, ze y Car Jme przed-
tym nie woiowad morzem, ialso teraz.
Repositum mu, ze ludy Car Jme mogt przyjsc do wy-

stawienia floty, to znać ze miad, y ma sposobności, ale
tu y na ludziach do nawigacyi sposobnych chodzi.
Instulit Axi Potchoruki: ze Car Jmci Chwiesz Ludei edce
dai na to, byleby tylko Rzplta chuada (szereze) calo po-
winna dopomagać mu, nie zbirając tego punktu
dostataniem do Szymu.

Nato refleksowano Quia Potchorukiego, aby sobie sta-
tum Nostrum uwazył, ze Szym jest u nas funda-
mentem wszelkich rezultatów, y ze bez niego żadne
negotium status resolveć nie może, y te rzeczy, które
mu się czytały, były tylko ex mense Rady podane
ad deferendum Carowi Jmci, aby jako Sprawiedliwy
y rozumni Monarcha dał mięcyce uwadze, y sam roz-
sądził, co my możemy bez Szymu, y co za trudności
o to na Szymie być mogą.

Rzekł Axi Potchoruki, gdyby to nieprzyjaciel także
czekał Szymu, ale jako nieprzyjaciel czy nie może
y kiedy może, tak y Rzplta powinna według Sojuszu
dopomagać Wojny wszelkiego czasu.

Responsum dixit, ze y Brandeburcy k Colligat,
ma Wojsko, zna y morze, a przeciw ni Sędem ni
woda, najmniejszym Złotem nie dopomaga.

Rzekł Axi Pot: ze Brandeburcy k trzymają Garni-
zony w Damerany w Stetynie.

Deposuit: Wiech y nam Car Jmci Dda Inflanty,
to się stać będzie i także otrzymacie w nich Gar-
nizonów: ale to każdy z Colligatou radby porządkował
o cudzym honorze albo szkodzie, jako wręcz mówią;
zabymy my przeważnie obrać, a kto inny obrać.

Tu brotlio

17

Tu lirotho recapitulatum, co za pożytki miał Car
Jmci z Colligacyey z Repłty, iako Szwed po Narwuskiej
Aluicy mógł by być iin na Stolicę, ale go Colligacya
Polska uwzględła, która potym data Campum Carowi
Jmci do tak wielu zwycięstw nad zmontowanym u nas
nieprzyjacielem, y zawojuwaną tak wielu krajów jego.

Czytano potym daley Repliki Continuuacy, gdzie zno-
wu ten Doktoruli chcąc replikować Colligacyę Repłty
intuluł: że Repłta obiecała była iin z Carem na
Turczynę, a nie dotrzymała.

Repositum mu na to, że Car Jmci sam sobie uwinien
że się uwzględni na ow czas za królem Szwedzkim
in ditiones Turcas nie chciał czekać na zwycięzenie
Wojsk Repłty. Miałym Jmci: Porcy Herman Wiel-
ki list. testimonium prebuit, iako był naznaczony z
Jmci: Nowicowym Mazowieckim do Cara, iako mu nie
zyczyli awansować się precipitanter w kraj Turcki;
iako Car Jmci obiecał im być dai ordynansie swoje,
a potym nie nie chciał przyjąć nowy odiachat, zofa-
wurczy iść bez rezolucyi; iako potym powracając Car
Jmci od Prutu, ten dat był ordynans Jmci: Nowicow; aby
kraj samekny zastoił od Turckiej irrupcyey, co y
uczynił skutecznie y dzałym deducum, że wotym
Colligacya Repłty nie powinna uincusari.

Czytano potym daley Repliki; y gdy przyszło do dru-
giego punktu respektu kurlandey, iako się podata
królowi Polskemu y Repłty, y tenor przysięgi był czytany.
eros fidelis subditus p.

148 Lże Doktoruli Karawczy Sobie wystumaczył, rzekł:
ze nie mogli na to przysięgać, aby byli poddanymi.

Repositum me, ze tak Instancy y Rupy przysięgaty,
ze Subditus, tu nie innego nie ujęt, tylko ralew my wzięty
według Prawa przy zupełnych uenab Wolnościach Naszych
Instulit znouu Lże Dot. ze Kurlandya sędzi za pra-
wem Cudzoziemskim, a Ręplta chce je jsm odmienić.

Odpowiedziano, ze y porzeczku Polski wziętka czę, myst
principalnie przyt sędzi za prawem Cudzoziemskim
magedeburkim, a Krol jsm y Ręplta konserwuje iis przy
nieb.

Rzekł L. Doktor: ze przedtym Kurlandya miała dę-
zot, za co teraz Ręplta chce to odmienić.

Repositum: Ze placuerunt na ow czas Krolowi Zygmun-
towi y Ręplcey dai to eni Feudum exstuxionej Sobie Sami-
lycy mystrza Kestera, teraz zas podobna se Supremo, di-
recto, ac utili Domino, to jest Krolowi z Ręplty, nie da-
wai żadnego Lwa Kurlandey; Leczym do tego nie po-
winnen nikt z potężnych Potencyj przymuszai Ręplcey.
Szypano yto, co y w Replce sumus exprimitur, ze gdy
Familia Kestlerowska brała Inuestituram, tedy eni casum
defectus linea, wyrzeczta se totaliter Kurlandya
alias Suepiones, ale se poddała bez rezerwy Kro-
lom Polskim y Ręplcey, co powtorzonymi Juramenta-
mi eni formula Regimini odnawiają. A zatym wa-
dziu nielomu nie powinno ani to, ze Ręplta dotrzymu-
ie prawa aż do końca linea Kestleriana y dotrzymu-
wai chce, ani to ze tak, ralew se jey podobai kęzie
użycy dyspozycy z Własną Prowinny.

pytano

Dytano potym Xcia Dosthorukiego, za co się Car Jm^{ci} 19
opiekuie Naszą Prowin^{cyę}? My się nie pytamy o Oby-
watela Smolenskiich, ^{Wojack} lubo według Pała powinni by-
ci być: waloz y byli z razu / zaobowani przy Szych
Wolnościach

Prez^{ent} Xci Dosth: że y Car Jm^{ci} nie interesuje się
do Kurlandzey inna Jnter^{es}u, tylko żeby w niej nie
nowego nie robi.

Reportum Xciu, że Rzplta w tym nihil nov^{um} inten-
dit, bo ta Ordynacya et per Pacta Subjectionis, y przez
Constitutye, et per formulam Regiminis iux^{ta} od
pastorystul^{at}, et subsequenter uzyniama, y podzas
ostatniego Traktatu 1717 per sc^{ri}p^{ta} Constituti-
onem obwarowana. A do tego Krol Jm^{ci} y Rzplta
nie w tym nie uzyni nowego, czego by cały Szwec^{ja} nie
robił, y sami Antecessor^{um} Cara Jm^{ci} nie mało
Provincy, gdzie przed tym było dwunastu Xci^{ch} z^og^o, po któ-
rych spadki Carowie Jm^{ci} pobrali, y w Cadcy Ev-
ropie szaby Monarchow zostalo ubogimi, gdy by Len-
ne spadki pooddawali. y

Gdy Xci Dosthor: mordicus urgebat preten^{sy}e S^{we}ro-
cypala Szwec^{ji}.

Reportum aby Car Jm^{ci}, s^uper^{ius}zajem sprawiedliwym^{us}
Monarchow zdat się na S^{wo}j^o y decyzyę Dobronnych
Potencyj arbitralny o u^ozytku Krzywdy y preten^{sy}e,
ktore Rzplta ma do Cara Jm^{ci}.

Na co gdy Xci Dostho: zdat się przypadai, upomiano
go, aby na to podpisal się; et flet verbo: ale się znowu
cofnął, allegando, że Cara Jm^{ci} ta najwęższa pre-
ten^{sy}a, aby nihil innovetur, ale jako by to przed tym

gdy ieden Litze umarł, uważano Jnnego Litze'cia.
 Negatyve, że żadnego Litze'cia Nowego Repbla ali-
 cytowac nie chce.

Intulisz Litze' Dosthorubie, że Car Jmci pretenduje, aby
 Anna Wdowa była Litze'cia Kurlandzka.

Responsum, że wolno się zwai, pols za mąż nie poj-
 dzie. To zaś declaratum positive Litze'ciu Dosthorubie:
 mu, że Kurlandya w Peragu pojci nie może, y że Jey
 sobie Repbla nigdy wydrzeć nie da, kiedy by ten głowy
 przypzto Łozyp, y Car Jmci nie pozwuieć Wolnemu
 Narodowi tak imponere, jako iakiemu zawoionanemu.

Recht Litze, że Car Jmci prosi, aby to uczyni.

Responsum, że y my prosiemy, aby Car Jmci nie pretendo-
 wał.

Recht Litze Dosthor: że Repbla odmowna, może y to
 odmowić, y że nie uczyni tego chca.

Depositum: Obaczymy na Synie Ato nie będzie
 chcał, albo lito Prawo dawne, y uczyni odmownai be-
 dzie.

In Reliquo obtruncuszy directe mowę, do Litze' Dosthor:
 obligowano go, aby iako miał Commis od Principata
 swego uczynić pomienione propozycje, tak aby dana
 na nie Replike, Ad eliser donioz Carowi Jmci: spo-
 dziewając się, że iako sprawiedliwy Monarcha, nie
 będzie się domagał tej nieistuszney pretenzji:

Czytano potym ku konkurs Replike, ktorą znowu
 przarwał Litze Dosthor: mówiąc: że nie masz na
 to prawa, aby Kurlandzey Litze' odrymować?

Odpowiadzano mu, że iest od Lat Jtu, non reclamantibus,
 imo requirentibus Statibus Curlandia, Atorzy
 po to na

po to na Sejm Deputatow Turck wypitali; zliż potym
we dwadzieścia y kilka lat formula Regimini, Przy-
rugi Krolom y Rzeczy, Szody przed Krolmiem.

A poniewaz Aze Dozhoriki o tych wszystkich allegowa-
nych dokumentach mied wapliwosc, tedy mu wszystkie
in Authentico / czego by nie w palatach wiceznych y dwore-
mych nie doczytal / kommunikowal obrecano.

Azek potym Aze Doh: Na co tego pretendowal czego nie
bylo, to rest: ze by Kurlandya bez Dzia
na potym, do litorey Car Jmci interesowal

Repositum, ze Propozycja od samego Dzia zaniesio-
na, to postaremu sonat, y sama rzek, ze to rest ceno
przez sie trzymal Kurlandya, lub przez drugiego: My
zas pod niczyj opatrz bys nie chamy, y Car Jmci
prosimy, aby sie w Rzedy Nasze mieszal nie kazal,
ialo my nie mieszamy sie do Sanstw carskich,
y nie buntujemy nikogo, ialo buntui P. Bestuzow
w Kurlandey, wydajac Instrukcyje dajac
Sejmicki Skladaj, &

Intulit Aze Dozhoriki; ze w Kurlandey jdo Imieniu
jednego Dierziza, manet Jmiego titulus et vacans, y ze
go moze sobie Szlachta tameczna obierai y

Replicatum: Ze ialo Nam nie godzi sie y prawem
zakazano myslci o Jmym Krole Janke vita Re-
gnantis, tak y Jm multo minus licet to czyni, nie tylko
ze Princeps Regens et Representans vivit, y nie mial na
to prawa, ale tez ze sie bez jakney restrikcyi Jm casum
caducitatis podali sie na wola Krolow Polskich y Rzeczy

22 Gdy Ręplta obiera Królów, Panów Sobie, a Kurlandeyey
Directos et Utiles Dominos, Kurlandczykom nie godzi się
obierać Vasallos.

Na ostatek gdy przypieło do tych słów w Replie: że
Ręplta sprawiedliwicy wezmie to Sobie za afront, y przy
mierzona będzie wziąć suas mensuras: Dzi Dobsko:
explikował to Sobie mollius, że Caryn miałby za
afront, gdyby Króla Kurlandzka płonny tylko Tytu:
Tem miała się uiszyć.

Repositum: że trudno Licia Jmci Ferdinanda przy
musić, aby Ję porządk.

Concludendo obligowano Licia Dobskoruckiego, aby to
wszystko wiernie doniósł Carowi Jmci, y obiecano pozwo
lić Sekretarzowi przepisać Copię Repliki: Lecz
dodał, że i tak Carowi Jmci wolno by do użycia
Instanczy, tak y nam niech się godzi niezbędny użyc
ni Exkurę.

Do konferencyi wstąpił y confidencius mawiać
z Licem Dobskoruckim, namieniono mu text pro
mli Zapustney. Nie także mawiać.

*Copia listu H. Kr. mci do Hana
Tatarskiego, z Warszawy d. 16 stycznia 1719*

O Nas Najciaśniejszego Najpotężniejszego mci.
dzy Monarchami Augusta Wtorego z Bożey
Laski Króla Polskiego, Wielkiego Lca Kt. Ruskiego
Ruskiego, Mazowieckiego, Smoleńskiego, Kijowskiego,
Włodzimierskiego

23.

Wołyńskiego, Podolskiego, Podlasiego, Inflanckiego
Smoleńskiego, Siewierskiego, Cerniechowskiego. A
Dzielnego Gł. Łasieja y Elekora. Wam
talixi Jasni Owieczonemu Wielkiu od Wołnemu
Carowi Siedet Gierciowi Krymskiemu Nakajskiemu
Czerkieskiemu Berelopskiemu, Betykorskiemu Biało-
grodzkiemu, Dolnukiemu, Szymajrpskiemu, Koprzyński-
mu, y Innym od, Tatow, Tumanow, Wielkiemu Hano-
wi, Bratu, y Przyjacielowi Naszemu, Dmowa Dobrego
yprowadzenia rozrybiwego ponowienie. W Responcie
danym wyraziliśmy nie dawno prawdziwe y obliwe
Włontentowanie Naszej Łatcy Rzpltey, tak z postopie-
nia Was Brata y Przyjaciela Naszego, na Panowanie
nad Narodami Nawnymi Tatarskimi sobi pod legtemi-
ialo też z owiadeczenia rozerey y Kascerney Łyudzkij
przyjacieli, lu Namy Państvom Naszym postanowi-
ney, toż samo upodobaniu y Radzie Naszej, y w tym
powrotnym Responcie przez Wrodzonego Kantsymira
murę Sota Naszego pomauiamy; brax upcuniamy
Was Brata y Przyjaciela Naszego, xi ni bandziy nie
pragniemy nadto, iako Ła Panowania Naszego iudno-
stajnie, y nieporuszenie dawnemi y ostatnimi Trakta-
tami z Prezwitnyj Soty, Othomansky, y Naszemi
Państwami utwierdzonej przyjaźni y poufator zach-
wai y dotrzymaj. Tuzienn przeciwno Spólnym nie-
przyjacielowi, wspólnę obronę czynię y na nich następo-
wai. Serym tegor Wrodzonego Kantsymira murę
Sota Naszego przez S. S. Senatorow y Ministrów Jmci-
niem Naszym y Rzpltey na dwóch Konferencyach
donionalie informowai, na którego ustne doniesienie

we uszytlemi referujemy się. Przydać się sprawiedliwa
 Rekomendacyj Nasz za tym do Was y Brata y
 Przyaciela Naszego poznawając że należycie y doskona-
 le, włożoną na siebie Funkcyę z Montentowaniem Na-
 szym tu odprawid. Przytym na godzanie przychilni-
 si, y wzajemney Ludzkości Naszey Zpominek Przyraciel-
 ski Wam Bratu y Przyjacielowi Naszemu pozytamy.
 Oraz onemu Edmowi dobrego y powodzenia od Pana
 Boga życzymy. Jan cy Samku Naszym Warza-
 urdim, dnia 16. Miesiaca Stywnia. Roku od Na-
 rodzenia Boga Pana y Zbawiciela Naszego Jezusa
 Chrystusa MDCCLXX Panowania Naszego
 XXXII Roku

Na Własne Jkmu S. m. m.
 Podpisanie

Jakub Strabia na Krzypie
 Junin Regens Canellarij
 Wielkiej Koronnej Kamra
 Braclawski

Copie de la lettre de Son Excellence
 Mr le Grand Chancelier de la Couronne à
 Mr le Comte de Lutzelbourg de Darmstadt le 17 du Janvier
 1719
 V. E. verra par les depesches du Roy, que Mr Tyoli
 porte les resolutions de S. M. sur son depart d'icy
 pour Drende et sur celui de S. A. Royale de Vienne
 Comme je reste en Pologne ainsi V. E. voudra bien adresser
 le journal a Mr Zbowski, qui suit d'abord S. M. En
 assurant

25.

accusant cependant le reçu de la lettre de V. E. du 7
de ce mois, je luy diray, que Notre entretien s'il plaît
à Dieu de bouche donnera l'éclaircissement à Notre cor-
respondance et Voste Excellence sera convaincue, que
j'ay toujours conserve pour elle ses sentiments d'estime
d'amitié de considération, et de verité, avec lesquels je
suis. &

*Copia Commissionis ad sopiendos inter
Officium Castrense Cracoviense et Academi-
am Cracoviensem intercurrentes controversias
expedita Varisaviae 21 Januarij 1729*

Augustus 11 etc.

Admodum Reverendo in Christo Patri Domino Ca-
simiro Lubienksi Episcopo Cracoviensi Dni Severis
Andr in Christo Patri Tarlo Episcopo Kyjoviensi
Magnifico Janusio Dni Winiowicki Salatino Craco-
viensi Myxlowski Sandomiriensi
Zybinski Woyniczski Castellani Commissarii Nobis
Inuere Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. Ad-
modum Reverendi in Christo Patres Magnifici Domi-
ni Nostri dilecti: Cum propensionis cura et vigilan-
tia Nostra, ad ea, quae pacis et tranquillitatis sunt studia
Nostra extendamus. Hinc est, quod sinceritatibus
Vestris exortas ante aliquot menses inter Instigatorem
Officij Castrensis Capitanealis Cracoviensis ejusq. Delato-
rem Nobilem Mathiam Majeramouski et alios inju-
riatos ab una et Academiā Cracoviensem parte
ab altera controversias amicaliter et posibite eris sopire
et jurisdictiones Capitanealem Judicij compositi et

Academiam Cracoviensem ordinationumq. de Securitate publica in Urbe Nostra Cracoviensi Panitarum Statum et Regulamen reducere committimus mentionem Eorum, quae inter has partes acta sunt, et de quibus quaelas percipimus, ut Sinceritatibus Vestris jam satis ut putamus nota, vel partes enarrabunt, non facimus; sed si summarie in favorem partium ob aliquam unius vel alterius reverentiam, amicaliter, ut optamus accommodari per Sinceritates Vestras non potuerint, tunc capto aliquo opportuno tempore in figura Iudicii Commisoriae praevia partium auditione Jurisdictionisq. sua fundatione et proclamatione in loco, qui commodior Cracovia videbitur, absentia nonnullorum modo tres adint ex Sinceritatibus Vestris non obstante, omnes eandem querelas, et primo ex parte injuriatorum, Deinde ex parte Universitatis Cracoviensis Sinceritates Vestrae exaudiant annotari faciant, et si prout narrabantur vera esse ab aliqua parte negabuntur per Testes fide dignos Juramento corporali testimonia sua comprobaturi, nos veritatem indagabunt, eaq. pro Jure et justitia decidens, ac unam quamq. partem circa Jurisdictionem suam prout illis in suis casibus competit, conservabunt in quo exorbitatum est ad regulamen reducent ordinationes aliquas praecipue anni 1682 de Securitate in Urbe Cracoviensi factas reasument et innovabunt, observariq. demandabunt, et ne similia in futurum prout acciderunt attentata à Scholasticis et contra adversus Academiam eiq. Scholares fiat serio prohibebunt, aliq. quae in hoc negotio opportuna, paucq. et Securitati Publicae intra Urbem Cracoviensem eiq. Suburbia pro semper

pro semper conservanda utilia et necessaria videbun-
tur constituerunt, totumq[ue] hunc actum in scriptur.
redigi curabunt, faveant hae Universitates Vestrae pro
Gratia Nostra. Datum ut supra.

27.

Ad Generosum Wielopolski Capita-
neum Cracoviensem. Varaviae 21 Junij
1714
Augustus Secundus &

Generose fideliter Nobis dilecte. Sollicitudinem
hanc, quam Fidelitas Vestra de Securitate publica
Urbi Cracoviensi ex vi Jurisdictionis sua Capitanealis
ad prescriptum legum extenso impediti volumus nec
permittimus, et cum Scholares quidam ab Universita-
te Cracoviensi vere proscriptos et ex Scholis suis exclusos
Judicio Capitaneali Fidelitati Vestrae traditos esse intelle-
ximus, illos pro Justitia et demerito ex inquisitione,
seu Testium jurata Depositione poena vel libertas a
Judicio Fidelitatis Vestrae dependet, Rectorem tamen
vel Magistros et Professores ejusdem Universitatis prout
Auditors Scholares non exclusos nec proscriptos, nec in
recenti crimine captos ad Capitanealem, nec compositi
Judicii Jurisdictionem Fidelitati Vestrae trahi non de-
bere judicamus ideo, ut eandem Universitatem in suis
Juribus, Privilegiis, et Jurisdictione conservet prout et or-
dinationem de Securitate publica Urbi Nostrae Cracovi-
ensis in Anno 1682 sanctam inviolabiliter manute-
neat serio Fidelitati Vestrae commendamus. De cetero
bonam valitudinem Fidelitati Vestrae à Deo precamur.
Valantur ut supra &

Copie de la lettre de S. Ex: Mgr le Grand
Chancelier à S. E: Mgr le Feltmare

Fleming. a Varsovie le 27 du Janvier 1719

Puisque je ne saurois me flater plus dell'esperance
de voir Votre Excellence icy, comme on Nous en a
vois asuré, avec avis de ne luy plus écrire, ainsi je
me sers dell'occasion dell'envoye de Mr Tyoli à Vien-
ne, croyant qu'il y trouvera Votre Excellence pour l'
asurer de mes respects, et en même temps pour la
remercier de l'honneur de son souvenir et de ses sou-
hais all'ouasion de cette nouvelle Année. Je fais
pareillement des vœux très sinceres pour la
santé parfaite et pour toutes sortes des prosperités
et des contentements de Votre Excellence tant
pour l'Année presente, que pour d'autres sans Nom-
bre et en la priant de me conserver constamment
ses bonnes graces, j'assure Votre Excellence, que je
suis et seray toujours veritablement. &

Circulares do Senatorow

August Worcy etc.

Wielmożny Uprzejmy Nam miły. Wszak
to jest całego Serata, quantā curā na ostatnim Sejmie
Grodzińskim aplikowaliśmy się do granatowego ab
intra et ab extra ubezpieczenia y aschuwowania Rzplky
nie kanelismy udnali na tym stopniu Paterno Solu-
tudinis Npsta, y owszem po zalimitowanym Sejmie
tymże bez żadney folgi Zdrowui Naszemu, wzięliśmy
zaraz przedź wszystkie brodki, y dyspozycje, iatki
tylko

tylko mogły być najpluśniej, ad manutenen.
 tam eandem securitatem internam et procurandam
 externam: Kiedy Najprzód Włodzkiego Leszowskiego
 za powrotem onego z Petersburga za Komisarza
 Naszego ad accelerandam Evacuationem z Danstie
 Naszych y Rzpltych Woyska Cara Jmci za Granice z
 wiazami ad latus Lwa Generala Reprina ordyno-
 walismy. Potym Konferencye z Lwem Dosthorubien
 Postem petnomocnym Cara Jmci dyprawalismy, y na
 Niek nie tylko Jura et Interesse Rzpltych utrzymalismy,
 ale oraz nieustannie prezensie Cara Jmci do Gdanska
 y Kurlandey uformowane przez odlozenie do Szymu
 y remonstrowane sprawiedliwe in contrarium Racz
 caludowalismy, oraz Krzywdę, exinde Rzpltych przez
 Lity Nasze do poszczególnych monarchow ekspedowane re-
 presentowalismy, takze Lity Kurlandzie pro zmięd-
 bus martij w Roku dziesięćmym p. na których dypra-
 wienie ad Eundem Terminum do Wschowy zechali nie
 omieszkaemy: / naznaczyliśmy, Uniwersality na Szymie
 do tych Woiwodztw y Ziemi, które na Trybunał
 Sarsbory Komisarzow obranych nie mają, albo Ciur-
 ci Kramostawskich, y w Roku 1712 uchwalonych Woyska
 Koronę nie dyptauili, ekspedowalismy. Przytym Uniwersality
 Nasze do Korony y W. L. Lit. na przypok, da Bog ex
 limitatione Szymu hadenego, wygotowane podpisalismy.
 Nakoniec po Audyency y Expedicyi Postanowia Tatarskie-
 g, niemniej po zalewney Wilmoznym Hetmanom
 obcyga Narodow in presenti rerum statu potrzebney
 ad omnes casus obroznow y gotowoci circa custodiam
 limitum, gdysmy mature zważyli, ze dyppoxyuy

y expedyuje pomienione czasu tyle potrzebuje, w których
by prosperum exitum in rem boni publici przynieść
mogły, rozstrawialiśmy się in hoc interstitio do Panstw
naszych Dziedzicznych dla wyporządkowania tamże
Interesów excurrere y jako bezcierpania pro tempo-
re utili powrot Nasz do Polski przyl. deklarujemy, tak
uściskamy, y obliżujemy Uprzejmości Waszej, abys
pro amore in Patriam et nexu dignitatis tuae starał się
w tym czasie, tak o skuteczne wszelkich tranquillitatem
publicam mieszających Imperij odwrócenie, jako też
aby, efektem do utrzymania y promocyi tegoż bezpie-
czeństwa Republiki przytoczył z swej strony applicatio-
nem. Czego pewni będąc ochotnie Uprzejmości Waszej
respektami Nasze ofiarujemy, y oświadczamy do tegoż na ten
czas od Pana Boga żyjemy zdrowia. Dan w War-
szawie 12. Januarij 1714.

MB. do Hiszpańsk. Prymasa pomienio-
ne singulares, tak się konkludowały. —
Uściskamy y obliżujemy Uprzejmości Waszej
abyś z wyprobowanąy Mitos. ku tej dykcyi
et ex nexu Primatialis Dignitatis tuae starał się
w tym czasie tak o skuteczne wszelkich tranquillita-
tem publicam mieszających Imperij czynliwych
odwrócenie, jako też abyś efektem do utrzymania
y promocyi tegoż bezpieczeństwa Republiki przytoczył
z swej strony applicationem. Czego ab experientia
pewni będąc Uprzejmości Waszej respektami Na-
szymi distincte complectimur, y oświadczamy na ten
czas do tegoż od Pana Boga żyjemy zdrowia.
Dan E.

MB do Jchn.

MB do Jchmurowi zas P. P. Hetmanow
postscript taki, us infra przypisał ię

31

Kiedy zas nie możemy mieć przytomności. Zp. Waszy
ad Lasus Noikum, y oresentis promissionales onemur
invenire diligenter respectem sarzysu granii
y utrzymania. Polozu wnetznego, rekomendujemy
presentibus Zprzytmoii. Waszy accuratam nie tytko
tykzei Jnterney. Naszy, ale ten Novella Legi
uica Disciplinam militarem executionem, oraz
obliquemy, abys intervenientias wszelkich Obkurren.
cy punctuali correspondencii komunikowai Nam
nie omierzhal.

Copia literarum S. R. Imperii ad Ducem
Curlandie. Varavie 8to Januarij 1719

Augustus Secundus &
Ill^{me} Principi grata Nobis dilecte. Nihil unquam
nobis magis in votis fuit, quam ut Sae Jltis ac Do.
mus Eus Ducalis insignia erga Nos et Remptam
merita, quo ad recte et juste fieri posset, gratificaremur.
Hinc cum ex literis Jltis Vestris, ea, quae ad Varallum
beneficium Principem erga Dominum suum
superiorem pertinent, recognoscendi, et Homagium
nobis ac Recipia reddendi habeat intentionem, dum..
modo non personaliter ob rationes in ipdem literis
expresas, sed practeato et concepto Ser^{mo}rum Sive
memoria Regum Praedecessorum Nostorum benefi.
ciis abq. Solennitatibus per Deputatos suos Curlandi.
cos id fieri valeat. Cui desiderio Illustratissimi Vestre

32. facile annueremus, nisi Constitutio Regni obstatet
quæ uti omnium ordinum assensu sanata est, ita ut
eiusdem Ipsorum iuribus et consilii dispensetur
in futuris Comitibus auctoritatem nostram interpo-
nemus, ad quorum Comitiorum evadentiam ter-
minum Homagii Nobis et Reipublice reddendi proroga-
mus. de cetero Illi. &c. optimam a Deo valitu-
dinem precamur. &c.

Copia Literarum. S^æ R^æ M^{aj}st^{as}
ad Sanctissimum. Varsaviæ 18
Januarii 1714

Post ocula Beatorum prædictæ Sanctitatis &c.
mei, Regni, ac Dominiorum meorum humillimam
commendationem. Non sine admiratione relatum
accepit, qualiter Breve Apostolicum à Sanctissimo ac
Beatissimo olim in Christo Patre Domino Innocen-
tio XI. Papa ad Instantiam Serenissimi ac Poten-
tissimi Principis Domini Joannis olim Regis
Antecessoris mei, favore Reformationis Carmelita-
rum in Regno meo emanatum hucusque Executi-
oni demandatum non sit, sed in Actis Capituli
Generalis ad pacatiora tempora suspensum: proinde
de nuper ejusmodi Religiosorum recitentiam in
non observandis mandatis Apostolicis scandalum
oriatur in hoc Regni mei Sceptulo, Sanctitati &c.
humilliter supplico, ut auctoritate sua suprema
demandet

demander, quatenus id, quod Beatissimo Antecessori 33.
Sanctitatis V^{re} zelo ampliandæ et promovendæ gloriæ
Deiplacitum fuerat, firmum sit, et inconvulsam ac
per Religionis Ordinis Carmelitarum Provind non
Reformatæ sine ulteriori remissione, et interpretatione
demanderetur. Quod dum à Sanctitate Vestra Filiali
cultu expresso, felix ac diuturnum Orbis Christiani
Regimen Sanctitati V^{re} voce apprecior, et maneo

Sanctitatis Vestre

Copia literarum S^{te} A^{ss}umptis ad Gene.
ralem Ordinis Carmelitarum. Varsovia
dⁿⁱ 18 Januarij 1744

Reverende devote Nobis dilecte. Quantum In-
terpositioni Nostræ Regi in Negotio Reformationis
Carmelitarum in Regno Nostrò et introductionis Christi-
anis observantæ in alio Conventus Reverendus olim
Carolus Philibertus Generali Ordinis Carmelitarum
detulerit, documento Nobisq^{ue} Conventus Varsovi-
sis, in quo magno cum Solatio Nostrò introductam
videmus: quam dum ulterius, juxta Decreta Re-
ligionis Angelus de Cambolas propagari cupimus,
Devotionem Vestram instanter requirimus, ut Ma-
gno Exemplo Antecessoris sui supranominati, ferven-
ti hac in parte desiderio Nostrò efficaciter adesse non in-
fermittat, ac in id se pro nunc impendere velit, ut
Conventus Markovien^{sis} dicti Religionis immediate
tradatur, et alij cum tempore sensim reformari valeant

34 Breve Apostolicum Sanctissimi olim Patris
Innocentij XI in primis emanatum ad executionem
deducatur. Vbi cum Nos ad incrementum glorie
divine magis ac magis in dictonibus Regni nostri
ad augendam devotioni vestre commendamus, nulli
dubitamus, quin votis et expectationi vestre Regis
quam hoc in negotio devotio vestra jungat operam.
Cui de cetero bonam à Domini Deo precamur
sanitatem. &

Copia literarum Ill^{mi} et Excell^{mi}
Domini Supremi Regni Cancellarij ad
Sanctissimum. Cracovæ d. 20 Januarij 1719

Post ocula pedum Sanctitatis V^{re} pro sin-
gulari erga Sanctam Teresiam devotione, exultato à
fundamentis ad maiorem Dei gloriam Cracovide
Cenobio discalceatis Monialibus Carmelitis ad spi-
ritualem meam ipsarumq; nec non fidelium adifi-
cationem cupiens Corpus, aut insignem Reliquiam ali-
cujus Sancti publicæ Venerationi perpetuo ibidem expo-
nendam ex grata Apostolica obtinere, supplicii humil-
limæ Sanctitati V^{re}, quatenus pro sua Bonitate atque
Clementia desideratum hoc Beneficium mihi lar-
giri dignetur. &

Copia listu Jm^o Kancelerza W^o Ko-
ro^o Jm^o P. Siostry Kmhorskego: z Warszawy d. 21
January 1719
Lubo Wmmdan miast justum zelum vindicande
Seuntati

36. Dost do J^o. Carsk^o. Wpływ całonaprawdę pojmie-
szy; kiedy stangurzy z apparenicy z asystency,
tak Charakterowi swemu, jako y Honorowi Króla
Imypprey korrespondujcym; według Zwykaju
y Ceremonialu przyswoitego, na Audyencyi sobie
determinowanej, niżej wyrażone Puncta prze-
łoży y promowować, z otrzymaniem pomysłu
y skuteczney, na każdy, rezolucyi, tenebitur.

Amo
Naprzód wyrazi competenti verborum apparatusu
prowinszowanie od J^o. Kr^omi y Imypprey J^o. Carsk^o.
Wpływ tak wielkich Zwycięstw y Tryumfów, ra-
byty sławy uformowanych y ugruntowanych
Wojsk regularnych, Wystawionej Floty, Zawo-
jowanych Krajów, przypisobionych Sortów, y
innych niezrachowanych pożytków, zyskanych
produkciey Wojny z Królestwem Szwedzkim, za sprawę
Boską, tudzież szczerą pomoc y asystency J^o.
Kr^omi y Imypprey, według Sojuszu Zawartego,
y statecznie dotrzymanego; których bez tej Gl-
igacyi J^o. Car Wpływ tak taśno byłoby podobno
nigdy nieodtępił, gdyby tota moles Belli była
obalida się zaraz z początku nadanyhwa J^o.
Carskie Wpływ, osobliwie po pierwszey przegra-
ney Battalii Mawruskiej, gdyby Król Szwedzki prze-
ciwko Królowi Imypprey nie obrócił się z Wojska-
mi swymi, Offensus et irritatus dobytciem dynemur-
dy y Attaliem Ruggi. 2do.

Wspomni paria faundia, y wysłoczy graphia

reszty

uszytliwie incommoda y straty Rzeczy, które z 37
odhazymy wojny do wojsk nieprzyjacielskich,
Kolligachich y swoich własnych pomorita, przez deso-
lacyę wojny krajow swoich, przez zabranych ludzi,
y przez wyciagnionych tak wiele millionow kon-
trybucyami, mianowicie z miasta Gdańska, y in-
nych, niemalejście nowysimé wycisnionych.

3to.

Hyperuadomai' będzie uislowad' vijustitid, viund
amicitię, Bond fidei, et nexu obligationum w Tra-
ktacie (obligationis expressarum), aby J.^o Carshie Wre-
liczenstwo, nietylko sponsionibus suis respectem de-
klarowanych millionow na wojsko Koronne y W.
X. Litt. satisfakcyę uczynił, ale też emolumenta
belli zarowno chciał podzielić z Królem Jm y Pre-
czygnopolity.

4to

Quoli ceteru urgentissime instabis o restitucyę nie-
dowolczny Rygi y Inflant, iuxta obloquentiam Re-
gorz Traktatu Kolligachiego, ex tot motivis et rati-
onibus tę Stusznosci y sprawiedliwosci evincentibus,
naybardziej iednak eo intuitu że J.^o Carshie Wre-
liczenstwo tak mocno y skutecznie raz na zawrze,
przez tę restitucyę Rygi y Inflant, obowiązze y
Będzie intereflowad' Rzecz, że nietylko przy Tra-
ktacie następnizym, ale hożdego czasu, in omni
casu przeciwko Koronie Szwedzkiej perpetuo liga-
mine zdgezona, punctis vivibus et consilijs spot-
ne Interessa y conquisita z J.^o (arz Włystwen)

utrzymywai y bronie za iedno y necessario obtin-
getur.

Sto.

Representavit patheticè cordolium Krola Jm y Rze-
czypospoley do Jm. Car. Wstawa, respectem intereso-
wania sie mienalezycego do Prowincyi Kurlandzkiej y
promowowania Margrafa Brandeburskiego za
Ligzicia Nowego przyrzeczo. pro zeyniu terazniejszego
Ligzicia bez Potemka Jm. Wstawa, in prejudici-
um manifestum et enorme Krola Jm y Rze-
czypospoley, do których samych tylko dyspozycja uroczliwa y pa-
nowanie Lapedne in eo casu nad sy Prowincyj na-
lez, ialso nad dobrami Lennemi y Zdauna inkompro-
rowanymi do Jm. Wstawa Rze-
czypospoley, secundum facta, iuric-
tionis et jura tey Prowincyi. Na ozeg obligabit
widocznymi y niewidocznymi racjami Jm. Wstawa aby
wiecej nec directe, nec indirecte interesowai sie, progo-
stowu aby stowai Dworowi Berlinskiemu mienalezy
in hoc negotio, nulliter ac indebite pretenso, bode
perswasus, ze naturalowz alienacy tey Prowincyi zadnym
Sposobem Rze-
czypospoley nigdy niepozwoili. Na pre-
tensyj zas Ligzniczki Kurlandzkiej Wdowcy Synowi-
cy Jm. Car. Wstawa, talz da replikę; ze co do siebie de-
ducto iuridicè et legitime, przed Jm. Krola Jm y
Rze-
czypospoley calculo, probare sobie nalezycego, wedlug
Sprawiedliwosci satisfakcyj znaydzie.

Sto.

Proiny representament poliare o wekodzenie policilla.
Arotne Wzrost Jm. Car. Wstawa, nie tylko bez regowizyji,

ale nawet

ale nawet bez wiadomości żadnej H. Króla y Rządy 39
do Sanktu mych, z wielką Krzywdą y agnawacją
inn, przeciwko Traktatom y Prawom powszechnym
nich narodów: a zatyln proteſtowai się będzie, że iako
Król Jm y Rząd y Inwaracy Woytk H. Car. W. Jm
na Sanktu Rządy y Inwaracy Kurlandzkiej, znieśli
niebądź mogły, tak podobny proceder in futurum
pro ruptura Federatū et vicinā amicitie porzy-
ta, y ad avertendam hanc publicam injuriam, ju-
ſtas et proportionatas measuras szukać y brać
musiałoby.

7mo.

Niemniejſzy, że wyexplikuie o ſongreſ na Inſule
Alandi, bez wiadomości Króla Jm y Rządy koncerto-
wany, zdołony, y potym tytu ad apparentiam,
niby equali et contemporanea, cum ſama publica,
notitia data, bez żadney ſhommunikacyi particu-
laritatum tractatum, długo et clandestinie agito-
wany; oraz poprze ſermiter, żeby in poſterum
ſimiles paſſus non ſiant contra fidem stipulatum
et expreſſum tenorem Tractatus defenſivi et offen-
ſivi przeciwko Koronie Szwedzkiej.

8vo.

Przytym J. W. i. S. przed nieprzepomni starać się
o alihommodowanie y uſpolożenie finalne dawney
controwersyi o ſakrach wiecznych wyrażoney, ra-
tione pewnych miast, iako to Żekryna, Kaniowa,
Tralsymirowa, Moſzny, Solothrie, Cherkasſow,
Apychowa, Borowicy, Wyrothowa, Pruszyzny, Wry-
ſowa, Cyryna etc. na przyſowanie, zofſtawionych

do decyzji Króla Jm. y. Rzeczy, aby sta (wznowe-
 szyć dalszy na potym spórki nieczyniła, y aby te
 wszystkie pomienione brzegi Dnieprowego mę-
 sca do Polski należały, jako przed tym, tak y teraz
 zupełnie do Rzeczy należały, y Dzieciom swoim do
 pomocy, y Królewskiej z nich pomocy należały,
 albo do dyspozycji Króla Jm. przywrócone być;
 ponieważ obracanie Kraju w pustynię między
 Monarchami Chrześcijańskimi prawie nigdy, ale
 tylko między Grubymi y Pogańskimi Narodami
 zdać się być praktykowane.

9mo.

Obiecań niwax restitutionem Armat zabranych
 z Korony y W. Xięstwa Lit. do skutku przyprowa-
 dzie, y one Defensoribus suis, lub Louis suis przy-
 wrocić conabitur.

10mo.

O Wolności Religii Katolickiej Rzymskiej Latin-
 skiego y Ruskiego obchodzenia, jako już jest ube-
 pieczenie do Jm. Car. Wykwa przez Traktat, y po-
 tym nadane Diploma, tak ieszcze y teraz o potwier-
 dzenie iaknajdosłowniej, tenie J. Wielmożny
 Pored przez Diploma osobliwe starać się będzie.
 Tamie zaraz obwaruie y dać wolny od Jm. Car.
 Wykwa, a w niebytności Panow Radnych Jego,
 wszystkim Wysłannikom Rzymskim, do Chyny, lub
 Persyi, na głoszenie Wiary świętej idącym.

11mo.

A ponieważ Urodzony Sienicki Generał Jm. Kr. m. J.

Obogoda

Woysha W. K. Litt. tak drugim więzieniem postępek 41.
swoy odprokustował, y według konjonktur terażniet-
szych y dalszych spólnym Interesom niemożebny
był składowym: A do tego że podanego J. K. Kr. M. y R. p. t. k.
J. K. (ar. W. p. t. k. według Salow, więzi, Karai y za-
trzymywai niegodzi się, przeto sollicitabit serio
J. K. (ar. W. p. t. k. o uwolnienie y odesłanie pomie-
nionego Wrodz. Sierickiego do Krola J. M. y R. p. t. k.
Similiter o eliberacyi Wrodz. Putkounika Putmana
y innych Wężniow Koronnych y Litewskich, podzas
tey Woyny zabranych, instabit.

II 2mo.

Petensye y Krzywdy Wrodzonego Straznika Ko-
ronnego, y innych Grob partykularnych przez Ludzi
Cara J. M. poczynione, w Instukcyach y Rozkazo-
rach przeszych zalecone, a ieszcze dotąd nieza-
czadzone u nicuspolojone zaleci J. K. (ar. W. p. t. k.
urgentissime instabit o natężyty y zupedny in
particulari dla każdego satisfakcy.

Finaliter, na fundamenie tudzież sub con-
ditione facilitatis et satisfactionis in promissis
punctis ex parte J. K. (ar. W. p. t. k., realiter et in
effectu obtinende, może bezpiecznie upewnić
y ubezpierować J. K. (ar. W. p. t. k. o nieporuszonej przyjaźni Krola J. M. y R. p. t. k.,
tudzież o dotrzymaniu Sojuszu zawartego prze-
ciwko Koronie Szwedzkiej, aż do skonczenia
z nią Woyny, y że iako dotąd żadnych Koll:

42. quasi z innemi Potencyami przeciwnych J. K. C. r.
Wzajemnie niezawierali; tak y zawieraić nie będą, y
owzem w pokoju y konfideneyi zoboprotney zostai-
waić będą pragną.

Reliqua doniadczone J. W. i. możnego S. Kro-
mowego P. d. a. Godności, y nie porównana w spra-
wowaniu Interessow publicznych umiejętności
supplebit; na których deus J. K. r. m. i. Pan N.
M. b. y. y. R. z. p. t. a. spuszczaić się zapewnie.

L. S. m. d. e.

Na wtasne J. K. r. m. i. Pa-
N. m. b. y. rozkazanie

Copia Credentialium J. K. r. m. i.
do J. a. r. a. J. m. i.; temaż J. m. i. Panu
W. d. z. i. e. M. a. z. o. w. i. e. c. h. i. e. m. u. P. o. s. t. o. w. i.

pojsz Titulo.

Ponieważ Stany Rzeczy Koronne y W. K. i. z. b. w. a. L. i. t. a.
na cadencyi Seymu Walnego Grodzkiego Zgrom-
adzone determinowady P. o. c. e. l. y. k. w. o. d. o. W. K. r. m. i. W. i. e.
liczenia w Interessach S. a. n. y. k. w. M. a. z. z. y. c. h. y. k. y. e.
Rzeczy, dla ugruntowania Skutliwowanej mi-
dzy nami a W. K. r. m. i. W. i. s. t. w. e. m. p. r. z. y. j. a. z. n. i., dla
poparcia przyszym Traktatom, y dla odebrania
Satisfakcyi według Artykulow tychże Trakta-
tow na Stronę Naszą y Rzeczy wyrażonych.
W tych tedy tak pilnych y potrzebnych rzeczach
J. a. m. i. W. i. e. l. m. o. z. n. e. g. o. S. t. a. n. i. s. t. a. w. a. K. r. a. b. y. n. a. S. t. o. n. e.
s. u. i. e.

townie Chomętowskiego Woiewodę Ziemi Maro: 48.
wielkich, Nadomskiego, Drohobyskiego, Jasieniechier
go i Starostę, Pednomochnego Rosta Naszego y
Rzeczy Extraordinarynego, wielkim doświad-
czeniem oświadczył publicznych Interesów, niemniej
Zupełniowicz y miłośnic, ku Nam y Rzeczy, Chwa-
śnego Senatora do Naszego Car: Władcza zda-
ło Nym się wyprawić. Który gdy u W. Car:
Władcza w charakterze na się włożonym sta-
nowi, co ma w Instytucji od Nas y Stanow
Rzeczy zakłono, promowować będzie, abyś
Mu W. Car: Władcza przy śladnym przystępie
zupedny, Wiare oświadczył, y prozadany propo-
zycji sobie doniesionych rozstrzygnąć, dać raczył, u-
silnie żądamy. Jako zaś zwykła, y na cały
Świat głośnia w sobie W. Car: Władcza świętej
Sprawiedliwości obserwaney w tych wszystkich
Interesach Naszych y Rzeczy pomysłne obcięcie
Nym skutki, tak wzajem W. Car: Władcza
upewnione być może o zupedney aplikacji
Naszej y Stanow Rzeczy do wypełnienia y za-
chowania z Naszej strony tego wszystkiego, z
którego się niepochybnie Skolligowana Łęgięta
przyjaźń między Nami zachowywać, y Skre-
wieć mogła. O naten czas wyrażasz, W.
Car: Władcza od Pana Najwyższego przy zdrowiu
niezmierzonym wszelkich pomysłnych sukcesów
oprzeć się życzymy. Dany w Warszawie d. 19. Sierpnia 1779.

44.

46.

48.

50.

A.

22.

54

56.

57

58.

60

Expositio ac enarratio eorum quae 61.
super à me, Supremo M. D. Lib. de
Stabuli Praefecto et Gnali Campri
mareschallo Copiarum Saxonica-
rum, Comite à Fleming, Viennae
gesta sunt, Serenissimo ac Poten-
tissimo Regi Poloniae, Electori Saxo-
niae, Domino meo Clementissimo
facta, presentibus Senatoribus,
Regniq. Ministris ad Latuerfma
Regis Mstatis deservatis.

Non subpti Viennae nomine Regis Poloniae, qua-
talis, nec literas praedentiales Regis nomine, nec
mandatum ullum eodem nomine tractandi
exhibui.

Misus fui eodem à Principe intimo Regis
Poloniae atq. Reipbica amico, nimirum ab Ele-
ctore Saxoniae, cui volupe est testificari, quanto-
pere Ipsi cura cordiq. sit conservatio Reipbicae,
et quidem in omnibus ejus juribus et immu-
tationibus, id quod bene notandum.

Offendi, occasione mihi data, nihil magis
à vero alienum esse, quam imputationes istas,
quibus Electoris Saxoniae Amicus i.e. Poloniae
Rex insinulatur, ac si successionem in Regno
Hereditariam aut absolutum Dominium in-
tenderet.

Monstravi Poloniae Regi per gratissimum
futurum, si non Imperator tantum, Magnaq.
Britanniae Rex, sed aliae quoq. Potentiae se vellent
applicare ad capefenda in hunc casum quorunq.
consilia mediag, quod existimarent conducibilia

ad

62. ad mantentionem Legum, Constitutionum,
immunitatum, Libertatisq' Reipublice.

Afferui insuper Regem Poloniam cum Reipublica
semper paratam fore ad conveniendum cum Poten-
tibus memoratis super ratione modorum conservan-
di Regnum Poloniam in statu integro, atq' in funda-
mento iustitiae et Libertatis, contra quoscunq'
adeoque prohibendi ut nulli omnino ne minime
quidem alterationi in dicto Regno nec ab infra
nec ab extra faciendae locus relinqueretur.

Ratione periculorum, quibus, ut ferunt vul-
gati rumores, nonnullae Regni partes, quales, e.g.
Gurlandia, Gedanensis et Elbingensis Civitates,
et forte adhuc aliae, praeter ceteras videntur ex-
positae, ita discevi, ut in Rege atq' Reipublica Polo-
nia nullam moram fore dicerem, quin conjunctim
cum alijs Potentibus omnia amplecterentur media
efficacia ipsi malis, quae dictis locis intentari,
aut status eorum mutationem afferre possent,
praeveniendi et obviandi.

Credidi talia me afferere posse, ut pote Rati-
onibus Regni, de cuius conservatione agitur, pla-
ne conformia, adeoque persuasus fui, me in hoc
nihil contra Regis aut Reipublicae mentem agere.
Neq' contraria est hoc mea assertio Tractati-
bus, quos habemus cum Foederatis nostris, nomi-
natim cum Caesare Majestate, cuius omnes aspe-
cuationes hactenus data ad eundem finem
conservandi Regni Polonici in statu illibato
collimant.

Atq' huc penè redit summa eorum quae
Viennae à me dicta aut facta sunt. Falsissi-
mum autem est quicquid spargitur rumoris,
ac si animus fuisset, Imperatorem magnèq'

Britannia

Britanniā Regem adversus Caesarem Majestatem 63.
suspitionibus imbuere. Quin potius ē contrariō
Caesarea Britannicāq' Aula iustissimum Mihi
perhibebunt testimonium, quod Caesarem inīstatem
se nobis nunquam inimicam declarasse semper
professus sum. Quemadmodum super hac re
ad ipsam Caesarem inīstatem literas, ejus tenoris,
quem ex adjuncta copia sub litera A.

A. videre licet, exaravi. Ita quoq' desuper men-
tem meam Dno Westonslij tutiālis, tum in

B. literis, quarum apographum sub B. hic pin-
ctum est, explicavi.

Quod attinet moram, quam copia Russiā
huc usq' in Polonia fecerunt, interrogatus nondubi-
tare dixi, eas propediem inde eductum iri, eo,
quod Caesarea inīstas in hoc puncto boni Federati
atq' amici officium adimplere non sit deesse.
Ceterum, ut pote, quā bene norit, quantas incom-
moditates haec copia Regi Regnoq' Polonia
pariant, uti ex eorum desuper factis representa-
tionibus ipsi constet.

Detexi insuper gliscentium sermonum ini-
quitate, quibus insinuari voluit, ac si occultis
quorundam Reipūblae membrorum technis, ac
respectibus particularibus, colludente etiam
vel connivente Rege, copia Russiā in Polonia ad-
huc detinerentur: cuius contrarium ex iteratis
toties, tum ab ipso Rege, tum ab universis Reipūblae
membris pro evacuando Regno urgentibus instan-
tijs, quin etiam ex interpositis contra ipsam copia-
rum duplicarum in fines Regni segregum, prote-
stationibus luculenter patere demonstravi.

Non possum hoc loco silentio praeferre.

quod

64. quod mihi imputari audio, ac si Vienna de concilio
mihi in scriptis Reipublica exotica imperio, nescio
qua ratione, gloriatus essem. Certè, quo pacto
mihi scriptum, quod in Reipublica Authoramenti
Exotici nuncupatione designantur, sub Regie
Majestatis auspicijs, atq; subordinatè sub Exercitu-
um Regni supremorum Ducum authoritate conre-
dita sit gubernatio, id dudum omnibus notum
est; Fateorq; me lætari, quod per regulamenta
nova in eum statum inveniuntur adornata,
ut non solum de Regis totiusq; Reipublice au-
torum ejusq; membrorum approbatione Ducibus
et mihi gratulari, sed etiam si necessitate ita
exigente, a me ad mandata superiorum in ho-
stem, quisquis ille fuerit, educende essent id non
absq; pœculu fore, confidere possum. Qui autem bono?
cui erui de talibus per vaniloquentiam glori-
arer? Non est mei moris ejusmodi contentatio,
cupis etiam Vienna adeo nullam causam habui,
ut ne in mentem quidem venerit.

De cetero ad eo evidentijs probandam rumo-
ris vanitatem quo insinuatione apud Impera-
torem et Magnæ Britannie Regem adverteba-
ram in statum excitare inimicor, Juridici
allegare id, quod universo vobis notum est
Imperatorem nempe Magnæ Britannie Regem
haud ejusmodi Principes esse, qui temere supri-
cibus se commoveri sinant. In neutrum ha-
rum potentiarum meticulosæ suspicitationis
opinio cadit. Debiliores sent oportet, quorum
animi facile perstringantur. Nec inde qua
ratione immaginari sibi quis possit, me per
Artem meam Aethoricam apud tales Principes,
quales

65.
quales Imperator, ac Magna Britannia Rex, adversus
talem potentiam, qualis Caesa Majestas, vanis suspi-
cionibus locum aut quævisse aut invenisse.

Quin e' contrario, ita fui animatus, ut si forte
quid scrupuli in animis Dictorum Principum depre-
hendipem, id potius eximere allaborassem, demonstrato,
per seriam illam quam Caesa Majestas disponendis
rebus status sui domesticis adhibet, applicationem
satis apparere, quod eadem de circumferendis in
extraneas Provincias armis minimè cogitet, bello
Suetio praesertim nondum finito; quodq', prout dicta
sunt Caesa m'is mihi perspecta est provida indoles,
jam bello parata treri, quam aliena insectando pro-
pria amittendi periculo exponere malit, non igna-
ra, quam alea belli sit dubia.

Demum quod superest, id Vicenna adhuc egi,
ut inter Dominum meum Clementissimum tanquam
Saxonie Electorem, tum Imperatorem atq' Magna
Britanniae Regem arctiorem quandam Amicitia-
am conjunctionemq' conciliarem reservata simul
Regi Scloniae Reipublicae libera facultate in eorū
tractatus condescendendi, pangendi, ratificandi,
quemadmodum alijs quoq' potentijs, ad eandem con-
junctionem non nisi boni publici intuitu factum
accedendi Libertas relicta est.

Injuria autem mihi fieret, si quis persuadere
sibi velit, me de parando quoptiam bello cogitare
aut tractare. Negotiatio mea in nullius
cupisquam offensam tetendit, sed solummodo
in curis rem contra quamlibet offensionem
securitatem, utq' adeo qualis cumq' belli seu offen-
sivi seu defensori necessitas ante verteretur.

Minimè itaq' dubito, sed potius certissimè

confido

66. confido, Regem Poloniae Ipsosq; Reipbica Ordines,
ad quod scilicet, approbaturus, ac in commodum
utrumq; sunt applicaturos.

Nec minus spero, Caesarem quoq; Majestatem
se aliquam mihi gratiam debere agnituram,
paratamq; fore ad concurrendum nobiscum in
omnibus, quaecumq; fuerint necessaria ad conser-
vandam Poloniae Regnum in illibato Junium Ma-
jestatis pariter ac Libertatis statu, tanquam
in fundamento, cui Tractatus Variaviensis
innibitur: Tractatus, inquam, ille conspiciente
Regis totiusq; Reipbica unanimi consensu ac
amico & Caesare iustis studio cooperante
confectus atq; sancitus.

Quem, quae, artificem curam conferre pigebit,
Ut bene servetur, quod bene struxit, opus!

Frauenstadij die 14. Martij 1719.

Comes à Flemming

K. W. K. L. imp.

A.

Copia Literarum D. Comitis à Flemming
ad S^m Caesarem Mstatem Viennâ d. 25.
Octobris 1718. datarum.

S. I.

Majestatis V^{ra} ad Aulam Caesarem Minister
D^{ns} Wepotowsky indicavit mihi, ex eo, quod hic
loci morarer, sinistro, eiq; quod Reipbica Clem^{mo}
cum Majestate V^{ra} intercedit, amicitia atq; unio-
ni contrarios rumores circumferri: Qua super
re

67
re ita mentem meam Ipsi aperui, ut valde se
inde contentum esse profiteretur. Et hunc equidem
me refero, nolui tamen intermittere, quin eadem
hisq. brevibus repetam, perseverans illud, quod hic
mihi commissum est, negotium ad nullius omnino,
quisquis fuerit multominus ad Imperatoris Vrae offen-
sam aut prejudicium tendere atq. id tantummodo
a me agi, ut cum Caesare Imperatore Dominus meus Cle-
mentissimus ob plurimas bonas rationes in archi-
orem amicitiam coiret, utq. securitati ejus contra
quodvis adversa, id quod Aug. maxime naturale est,
eo melius prospiceretur. Hinc cum Imperatoris
Vrae non possint esse ingrata, ut pote Faderi,
quod cum Rege meo habet, utq. conformia, nullus
dubito, tandem non solum parentis reciproci ex-
iga Regem meum affectum servaturam, verum
etiam adversis, siqui ad Ipsam perferantur
rumoribus, fidem nullatenus adhibituram, quin
potius Ministris suis, qui alioquin fabris ejusmodi
insinuationibus in contraria flecti possent, injun-
cturam esse, ut ad firmata dudum inter utramq.
Imperatorem mutua amicitia normam porro sentire,
atq. cum Regis mei Clementissimi Ministris con-
fidenter agere non desistant. De cetero Imperatoris
Vrae gratia humillime me commendo. &c.

Copia Literarum Ejusdem D. Comitis
a Fleming ad D. Wesetoufky. Vi-
ennae d. 6. Januarij 1719. datarum.

B. *pop. tit.*

Lurimorum indicijs percipio, quantam sollicitu-
dinem Dominatio Vra ob presentiam negoti-
ationemq. meam in Aula Caesarea praeserre

68. offendat. Id ego certe valde miror: Etenim jam-
tum, cum primum Dñs Vra super causa adven-
tus mei sermones mecum conferret, ingenue ad-
modum ipsi omnia detexi, atq' asseveravi, in nul-
lus cupisquam offensionem operam meam hic
poni, sed tantummodo ad prospiciendum Domino
meo Clementissimo de majore contra quoruncq'
impulsus securitate, atq' in eandem quoq' sententiam
Bares ad Ntati scripsi. Sane si qua digeruntur
precauendi consilia, amicis ea suspecta esse non-
debent, atq' non nisi illis, qui male animati
sunt, scrupulum injicere solent. Quales igitur
conjecturas Dñs Vra putat nasci posse è suspi-
cionibus, quas de precautionibus nostris con-
spice haud dissimulat? nonne tales, quæ gravio-
rem suspicandi ansam præbent, ac si Bares
majestas aliquid contra Regem Remq' publicam
Polonia meditetur, cupi. executioni alid solentia
e.g. Imperator ac Magna Britannia Rex arbi-
trantur esse obviandum? prout Dñoni Vre jam
antea significavi, ac de quo Ipsa non dubitat.
Intermittere ideoq' non posui, quin Dñone m
Vram hac de re admonerem; siquidem suspi-
ciones suas ulterius apriando alijs tandem
quoq' ex diverso suspicandi occasionem suppe-
ditare poterit, id quod si eveniat, non erit, quem
Dñs Vra inculpate prohit, nisi se ipsam, fortu-
naq' beneficium debebit, si præter suam non etiā
aliorum aliquando censuram hac de causa subire
nequm habeat.

Scribo hæc Dñoni Vre quo ipsi amicitiam meam
proben, non ut credat, me ullis suspicionum ombis
à proposito mandata fideliter exequendi, dimoveri
posse

69.

Relacya o Sędach
Kurlandzkich w Tran-
stadzie d. 14. Marcy
1714. modo premiso
odprawionych.

Dnia dzisiejszego, to jest we Wtorek Krol Jan
zasiadał na Sędach Kurlandzkich, przy obe-
cności Jhmfrida X^o Biskupa Kujawskiego,
Poznańskiego Inowrocławskiego, Wojewo-
dow, Kaliskiego, Breskiego Kujawskiego
Kapitanów, Marszałka, Kanclerza
Wielkich Koronnych, Referendarza Koron.
na których to Sędach, przywoływano
Sprawy takie:

Perusza ex instantia Insuperum Infi-
gitorum Regni et Magni Ducatus Lithuanie
pro munere Officij, ni ex delatione Mrmi
Ferdinandi Ducis Curlandie et Semigallie
agentium Actorum con Celyna Elisabethan
michian Principisam Saxeoburgensem
et Meünungensem Mrmi olim Frideri-
ci Maximi Ducis Curlandie & Semigallie
consortem citatam, w której to sprawie, ad Instan-
ciam teplei szlachej Jmci. Bo o to do Jmci
pisanej rejeta stanęła ad futura iudicia

(Postan)

70.^x Furlandica etiam extra cadentiam Var:
fide celebranda.

Podobnasz rejecta w sprawie drugiej ex in:
stantia eorundem Actorum contra *M^{ma}*
Charlottam Sophiam Abbatissam Hervordi:
ensem /: litora talia o toz pisata, dellanig:
zalu nayprzej bezie mozna przystai Henipo:
lenta (wego:) zapisana.

W trzeciej sprawie ex instantia eorundem
Actorum contra *F^{ras}* & *M^{mas}* Marian
Dorotheam, Marchionissam Brandenburgensem,
Eleonoram Charlottam Principissam Lunebur:
gensensem, Amaliam Ludovicam Principissam Spo:
viensem *M^{mi}* olim *F^{rid}* *F^{rid}* *W^{il}* *D^{ucis}* Cur:
landie Filias sorores inter se ger:
manas citatas, poniewaz pro parte citata
sunt sic nieodzypat, tedy pierwsza kontuma:
cyo *sancta*.

Podobnasz kontumacya y w szwartej
sprawie ex instantia eorundem Actorum
contra *F^{ras}* Annam Principissam *Carol*,
M^{mi} olim *F^{rid}* *W^{il}* *D^{ucis}* Cur:
landie & Semigallie Consortem Viduam re:
lictam zapisana.

W drugiej sprawie eorundem Actorum
contra *G^{ro}* Henricum Christianum de
Birn Landhoffmeisterum, Joannem Hen:
ricum de Keiserling Cancellarium Ducatus

Curlandie

Curandis citatis, promissis ex parte citata 71.
nihil sic inordinatum, contumacia sanata.

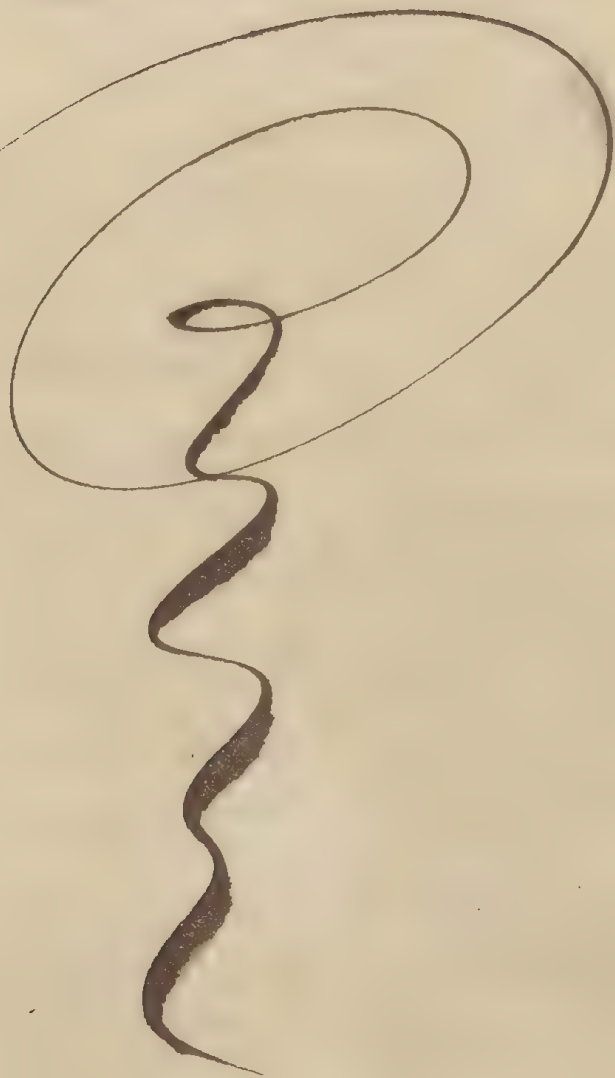
W sprawie sprawy Gmorski Henrici Beck
Consiliarii Præsidis, Christiani Korf, Ernesti
Edvaldi ab Hucking et aliorum Consiliarios
Perceptum Ducatus Siltinensis reponendi
Decreti contumacialis Actorum, contra Gmors
Ulricum ab Offenacken et Ludovicam de
Sacken Tirkowa Viduam reponendi citatos
był experiment. Zafudł dekret cassationis
Decreti contumacialis, promissis Sartesi
Negotio Principali pogodziły się.

W sprawie sprawy ex instantia Gmors
Instigatorum Regni et M. D. Litt. eorumque
Delatoris Gmors Jacobi Fridenii Liberi Baro:
nis de Kether Ministri fratris Serenissimi
Landgravijs Hessen-Casselani Actorum contra
Generos Consiliarios Regentes, totumq. Ordinem
Equestrem Ducatus Curlandie & Semigallie
Citatos prodobras rejecta, jako y w pierwszym,
ad Supplicationem nomine Ordinis Equestris
factam, sanata.

Talowas rejecta ad Supplicationem
Ordinis Equest. Curlandie w Amey
sprawie (sic) Ferdynanda contra Gmors
Supremos Consiliarios, nec non majores et mi:
nores Capitaneos, ceterosq. Officiales et alias
personas Equestri Ordinis in actu commisso:
niali

72. riali expressas, tum et iudiciū commissio:
riale ~~ad~~ ~~de~~ ~~missi~~ prosecutionum aditator, za:
prisana; cum inhibitione, aby commissarce vl:
terius Actum Commissionis sue non continu:
ent.

W Dziurizfey sprawie wzdany in contu:
maciam J. S. Wiganst ad instantiam Judana
Bucholtza.

Copia Literarum Regis Prussiae
ad S^m Q^m Mstatem Poloniarum.
Berolino d. 21. Januarij 1719.

73.

^{post. titulus.}
Redditae Nobis sunt Literae Majestatis Vestrae d. 28.
mensis proximè elapsi ad Nos datæ, ex quibus non
sine gravi dolore intelleximus quàm invidiosè ac
perverse malevoli Homines apud Mstatem V^{ram}
interpretantur, quod haectenus intuitu rerum
Curlandia, et Hominum, quibus Civitas Geda-
nensis subditis Vris est obstricta, à nobis acta
sunt, cum tamen hæc omnia sitam candidè ad
aures Mstatis V^{re} pervenissent, quàm simpli-
citer et jussè à Nobis gesta sunt, illa à Mstate
V^{ra} nullatenus improbari potuisse certo con-
fidamus. Magnum profecto hoc signum
est, gravissimas Nobis fuisse causas, quam ob-
rem in Literis Vris ad Majestatem V^{ram}
super Grodnam transmissis, de falsis in Nos
prejudicium per totam ferè Poloniam diffemi-
natis rumoribus, conquesti sumus. Gratias
quoq^{ue} Majestati V^{re} habemus maximas, quod
Literis suis supra memoratis ea de re aperto
animo Nobiscum agere voluerit: tandem per-
amicè rogantes velit eundem in prosperam
vare modum, si forsitan, similes contra Nos
ad eandem denuo deferantur obsecrationes,
ita enim fiet, ut Nosram erga Mstatem V^{ram}
et Serissimam Remp^{bl}icam amicitiam nunquam
intermorituram ab omni nota vindicare
valeamus. Quo autem veritas superioris
Nosri aperti, tantò magis elucescat, cum
pace Mstatis V^{re} seriem rei brevibus hic
delineare licebit. Non inficiamur
equidem, Nobis cum sua Cæsaræ Majestate

cogitata

74. cogitata intercesse nonnulla, nam scilicet
et quo inter amicos, Vicinos, Federatosq' licito
pacto, quare rebus eorundem communibus
convenienti ratione, successio in Ducatus
Surlandiae et Semigalliae Duce Ferdinando
sine mascula prole decedente, in Marchio-
nem Brandenburgi Suetensem sub auspicijs
et auctoritate Imperatoris Vrae et Reipublicae deni-
vari posset. Tantum autem abest, Nos per
huius instituti Vri rationes, Imperatoris Vrae et
Reipublicae in Ducatum Surlandiae competenti
Iuri Supremo et Dominio directo, quidquam
destrahere voluisse, ut potius haec omnia intacta
secta et illa conservare, et praeterea eo
collaborare constituerimus, ut ex hoc negotio
laudem contemnendum in Imperatorem Vestram aequi
ac Amplissimam Ipsamq' Surlandiam redundaret em-
olumentum: Quod quidem, ut reliqua nunc tace-
amus, in eo consisteret, ut Marchio Suetensis par-
tim conjugio cum inter et Eriduam Surlandiae
Ducem incundo, partim factis ei cessionibus,
Surlandiam ab omnibus praetensionibus, quas
in illum Ducatum alibi memorati Eridua Dux,
Serenissima Principes Electores Surlandiae, necnon
Quidam Saxoniae Suetensis, et Abbatissa Her-
fordiensis, cum iure habent et quae valore
aliquot millena millia Talentorum excedunt,
ac alias post mortem Ducis Ferdinandi, vel ab
eius Successore proximo, vel ab ipsa Majestate
Vestra et Reipublica, Surlandiae ad eandem
revertente ne spatio exolvenda forent, proprijs
et ex aere liberaret, sine ullo Reipublicae et Duce-
lis onere, imo ut ne quidem Allodij Surlandiae,
cujus non leve esse momentum, et quod ad

Ferdes

Haecdes Faminas extincta Mascula Ducum
 Curlandia stirpe, pertinere nullum Dubium
 est, à Feudo ejusdem Ducatus separandi periculo
 nullum esse metuendum. Existimavit Nobiscum
 Arpms Czarus, id consilij Mstatis Vrae et Reipbicae
 minimè prope displicere: Nam de alio Curlandia
 Principe, non tantum post fata Ducis Ferdinandi,
 sed eo etiam adhuc vivente instituyendo, certam
 Mstati Vrae stare sententiam, inde conjecturam
 fecimus, quod Ipsa Mstas Vra paulo ante cofu-
 erat intenta, ut Dux Ferdinandus statim Feu-
 do Ducali privaretur, et in Ipsius Locum Princeps
 Saxo Weissenfeldensis succederet. Qua de re et-
 iam Mstas Vra Serenissimo Czar, plenam con-
 ventionem obtulerat, quam tamen sua Sacra
 Majestas Ratificationis sua Tabulis nonfirmavit
 quamvis à Mstae Vra id jam dum esset factum.
 Accedebat, quod sperare liceret, Mstam Vestram
 et Reipbica in constituyendo novo Curlandia Duce
 Principis è Marchionum Brandenburgensi ori-
 undi stirpe, ut pote quae aeterno fœdere cum
 Serenissima Reipbica, necnon propinqua cognati-
 onis vinculo cum Ducali Domino Curlandia conjun-
 cta est, majorem curam habituras, quam Prin-
 cipis, quem ejusmodi supramemorata rati-
 onis magni ponderis Mstati Vrae et Reipbicae non
 aequè commendatum redderent. Latemur
 porro nos dictae successionis causâ, Ordines Cur-
 Landiae haud infatigatos non reliquisse, sed nulla-
 tenus ea mente, ut Marchionem Ferdinandi
 Ducis, successorem sibi eligerent vel designarent,
 quis enim ignorat, id in Statuum Curlandia
 potestate situm non esse? Verùm id tantum modò

apud

46

apud illos egimus, ut Mstati Vra et Respublica.
 Marchionem de meliori nota commendarent
 siq' septatum redderent, gratum acceptum sibi fore.
 Majestas Vra et Respublica dignarentur Feudum
 Curlandia post mortem Ducis Ferdinandi in
 Marchionem conferre, unde illi felicia tandem
 quietaq' tempora, et alia in communem Curlan-
 diam rem commoda prestolarentur. Nos certe
 in hoc speciatim puncto, uti in toto huiusmodi
 Curlandia negotio eousq' progressi non fuimus,
 quo ipsa Mstas Vra Principis Weissenfelden-
 sis causa tetenderat: Quatuor enim priores
 Articuli Conventionis hysradiata conceptis refe-
 runt verbis, ut Ordines Curlandiae solenni Depu-
 tatione ad Mstam Vram et Rempublicam ablegata
 utramq' requireret, ut Ducem Ferdinandum Feudo
 a Mstate Vra collato, privarent, in ipsius autem
 Locum Principem Suro-Weissenfeldensem sub-
 stituerent, et Ducatu Curlandiae et Semigalliae
 investirent. Majestas Vra quoc'q' sibi revocabit
 in mentem, quodcum predicti Ordines Curlandici
 ad normam huius Tractatus, suas apud Mstam
 Vram supplices interposuerint preces, tantum
 absque, ut Mstas Vra quidquam in eo inveni-
 ret' iuribus suis Reg' publice injuriam, ut po-
 tius literis die 18. Junij 1718. quam clemen-
 tissime ad predictos Ordines scriptis, preces hasce
 confirmaret, earundemq' se habituram rationem
 amplissimis verbis promitteret, nulla tunc de
 Duc' Ferdinando adhuc superspice, quod nunc
 nobis opponitur, mentione facta, quasi illud ad
 elidendam Principis Weissenfeldensis pretensi-
 onem quaecumq' posset afferre impedimentum,

multominus

multominus à M^{te} V^{ra} tunc Surlandis 77
Ordinibus vitiis datum est, quod se negotio suc:
cessionis in Ducatu Surlandis constituendi ingere:
rent. Quod Gedanenses attinet, luce meridiana
clarius constat, ipsius insuper Civitati in agro
numero exstantes contractus, obligationesque
demonstrant, cum plures subditi nostri in Borussia
et Domerania, bonam partem facultatum suarum
eò collocasse, ut Civitati Gedanensi, dum illa ma:
gnis premeretur periculis, auxilium ferrent, et
ea ratione interitum et exidum Urbis ab ead^e
avertarent. Pro tanto beneficio, prefatis subditis
nostris à Civitate Gedanensi, unica h^{oc} relata est gra:
tia, ut illa suis creditoribus, neq^{ue} sortem, neq^{ue} usuras,
pecuniarum ei concreditarum per longum tem:
poris spatium, solvere voluerit, imò ea tandem
proceperit impudentia, ut ne quidem se amplius
obligatam putaret, ad ea quae praestanda, quae
in datis Chirographis promissa erat, sed varijs
modis, frivolisq^{ue} sub pretextibus, modo hoc, modo
illud inde deorahere non erubuerit. Fa:
ctum proinde est, ut illi Creditores, inter quos
diversa pia corpora, necnon complures Viduae,
Orphani et aliae persona miserae reperian:
tur, ad duram egestatem reducti, instantissimis
precibus et lacrymis à nobis efflagitaverint,
ut eorum causam atq^{ue} tutelam suscipere non dedigna:
remur. Nos proprio nunc iudicio libenter
relinquimus, quid nostrarum tali in casu esse
debeverit partium, et num aliquid iniusti à
nobis admixtum fuerit, cum Gedanenses Literis
ad illos datis exhortati sumus, ut tandem ali:
quando subditis nostris, solvendo illis debita, sa:

finis

traheret. A hac occasione Gedanensibus fortè dictum est, sibi soli ut imputaret Civitas, quando medijs minus gratis et incommodum aliquod seculum trahentibus, adversus illam utendi necessitas Nobis imponeretur, hoc certè à nemine in eum debet detorqueri sensum, quasi hostilia et destructionem vel excidium Civitati minati fuisset, Nostra enim potius interest, ut Urbs illa, Pactionibus Nostris magna ex parte confinis salva maneat et conservetur.

Verum si quid severioris Notæ, contra Gedanenses fuisset statuendum, id omne forsitan eo saltem recideret, ut casu, quo subditis Nostris, retentione pecuniarum illis debitarum, iustitia Administratio ulterius protraheretur, secundum communia Gentium Jura, Civitas Ipsiusq; Incola et Subditi, in Terris Dnæoni Nostræ subiectis, eodem modo habiti, et illis quæta et æqua tam diu denegata fuissent, quam diu Civitas erga subditos nostros simili modo se gerisset. Hæc omnia si à M^{te} Nostræ pro eâ, qua pollet, æquanimitate, accuratius erunt perpensa, nullum est dubium, quin facile agnoscat neq; in negotio surculandis, neq; respectu Civitatis Gedanensis quodquam à Nobis pactum aut susceptum esse, quod Pactis et Fœderibus, quæ Nobis cum Majestate Nostrâ intercedunt ullò modo contrarium dici possit aut debeat.

Videtur itaq; planè supervacaneum esse serenissimis Saxis Velaviensis et Olivensis Promotes hanc ob rem interpellare, aut illorum guarantiam requirere, prout à M^{te} Nostrâ, sine ulla tamen necessitate, aut sufficienti causa, factum esse compertum habemus.

Sibi potius

Sibi potius *Mptas* *Oræ* persuadeat, Nos prædi-
cta sacra et Fœdera, nullo non tempore sancta
et intemerata fide servare, et amicitiam ac
bonæ vicinitatis Leges, quæ Nosstris Prædecessores
inter et Serenissimam Rempublicam ab omni tempore
floruerunt Summo studio colere, pro tuenda au-
tem amica Gentis Libertate, gloriâ atq; Juribus,
necnon in promovendis ejusdem commodis om-
nem operam impendere velle.

Sperem quoq; indubiam concipimus futurum
esse, ut *Mptas* *Oræ* et *Imperialis* *Reipublicæ* erga
Nos voluntas huic Nosstræ non fuerat amicitia
semper respondeat, præsertim vero ut in
negotio suecessionis Curandæ Nosstrorum et
Serissimi Cæsaris desideriorum *Mptas* *Oræ* et Res-
publica rationem habere non graventur,
Civitati Gedanensi quoq; Serijs mandatis in-
iungatur, ut quæcumq; subditis Nris debet, illis
secundum æquitatis et iustitiæ regulas quanto-
tius persolvat.

Quod Superest Majestatem Vestram diu-
tissime valere, omniumq; prosperitatem in-
crementis in dies letari ex animo cupimus,
et quidquid ex propenso fraternoque Amici et
boni Vicini affectu expectari potest, prolixè
eidem deferimus. Labanturq; sub signa.

Copia Responsorialium
ad R. *Mptas* adsupra scriptas
Literas Regis Prussie. Fran-
stadis d. 16. Martij 1719. dat:

per Titulos.

Ultimis Responsorijs Berolini 21. Januarij

Anni

Anni presentis datis Majestati Vestræ aperto
 Animo contenta eorundem cō libentius
 resolvimus, quò magis amicitiam verand candi-
 damq absq vllō reſu ſurtam teſtamq inter
 Nos ac Dominia Vra religioſe conſervare de-
 sideramus, reciproca documenta nobis de Majeſta-
 te Vra certe pollicentes. Cogitata ſive propo-
 ſita Miſſaſi Vre cum ſua ſua Majestate ra-
 tione ſucceſſionis in Ducatu ſurſandis eſſe
 migallid in casum deſeſus Ducis Ferdinandi
 ſine prole maſcula, in marchionem Bran-
 deburgo-ſtetenſem derivanda, nec à Nobis,
 nec à quopiam vllatenus probari, multomi-
 nus excuſari queunt, obſtantibus evidentiſſis
 in contrarium Legibus Primevorum Paſtorum
 ſubjectionis, Incorporationis, Formule Regiminis,
 aliorumq ſurium clariffimorum Regibus Bo-
 lonid ac Ordinibus Reipſa ſervientium,
 vigore quorum, ſicut directum eſt ſupremum
 Dominium in anteſeſu, ita utile, fructuo-
 ſum, et vſuale poſt ſterilem obitum predicti
 Ducis absq vlla reſervatione, vel facultate
 Novi inſtituendi Principis Feudatarij, ad Nos
 totamq Rempſiam devolvi ac ſpectare inco-
 teſtabilitate dignoſcitur, excluſa prorsus cu-
 juſcunq et quacunq prætenſa ſucceſſione,
 quæ neq ſub colore quaſi paris meditationis
 Noſtræ in promovendo Principe Weiſenfel-
 denſi Cognato Noſtro, neq ſub præſentibus au-
 quirendarum ceſſionem à viduis Principis-
 ſis ſurſandis affectari per quempiam

proſeſt

prolest. Nam quo ad meditationem Nostram 81.
ingenuè fatemur Majestati Vestræ, Nos partim
ad excludendam à longe prævisam Imperialis
Ordinis pretensionem, partim ad complacendum
Caræ Imperati, quæ id in signum Majoris Ami-
citie à Nobis desiderabat, partim denique
ex propensione naturali qua commodis Eorum
studere solemus, qui sanguinis Vinculo Nobis
juncti sunt aliquos passus innoxios incre-
mento Reipublicæ, semperq; ad arbitrium et
decisionem illius remissivos suscepisse, urgen-
tibus nimirum sollicitis precibus Nobilitatis
Curlandicæ, idq; exemplo Prædecessoris Nostræ
Sigismundi Primi, qui in Albertum Mar-
chionem Brandenburgicum Nepotem suum
ex Filia saxonum quarti genitum Duce-
tum Prusie, Num in possessione Imperialis Ordinis
durantem, jure Feudi derivavit, mediante be-
neplacito Reipublicæ: Insuper optinebamus
facilius preferendam à Reipublica casu quo
novum Feudum vellet concedere Principem
Weissenfeldum Marchioni Brandenburgico-
Silesensi, tanquam minus metuendum, gra-
viusq; futurum Regno Poloniæ; cumq; Reipublica
ex ea consideratione ne potentiorē reddat
Domum Imperialis Ordinis hujusq; Regium titulum
recognoscere differat, quomodo sperari possit,
ut acceptioni Curlandicæ tam considerabilis Pro-
viniciæ non resistat. Quod verò ad preten-
siones Viduarum Principissarum Curlandicarum

§ 2. atinet, haec Liquidè et manifestè demon-
strabitur, vel nullas, vel insubriquentes esse,
vel si aliqua praevis examine et forma Judi-
cij comparentur, inter venturam Rembiam
per Administrationem Justitiae ad instantiam
procedentium media accommodationis, quem-
admodum minimè dubitamus, ita confidimus
consummate perspicacis Mstris V^{est}rae, quod
attenti N^{ost}ris tam validis et firmis repre-
sentationibus, non solum memor Anteriorum
Beneficiorum Antecessorum N^{ost}rorum et Reip^ubl^{ic}ae
primum Lires Albertinae, deinde Lires Ber-
linensi Electorali Praedecessorum suorum gra-
tuita magnificentia liberaliter praestitorum,
verumetiam ex reflexione insuperabilium
difficultatum, ac attrahentium incommodarum
abiniem consequentiarum à cogitationibus
attentioribus convertenda surtandis in novum
Feudum, non tantum desisset, sed totaliter su-
periecedit, Sciens pro certo Praetactam Provin-
ciam neq^{ue} dari, neq^{ue} accipi Salvâ Re p^ub^lica p^ub^licæ.
Simulq^{ue} persuasa dem non facturos, qui amoris
Reip^ubl^{ic}ae charitati Sanguinis N^{ost}ri antepo-
nendo, potius incrementa Subditorum N^{ost}rorum
quàm Nosstra augere, solaq^{ue} utilitate Civium
Gloriam Nosstram metiri decrevimus.

Quantum atinet Gidanenses, non expedi-
ebat illos Mstris V^{est}rae tanquam proprios
Subditos mandatis imperativis ac commina-
tivis, satis aliunde afflictos affligere, et obli-
gare

gare ad satis factio nem, proprijs Incolis, non- .83.
servata nec petita juris justitiâ per ordina-
riam formam processus Juridici in prima
instantia, et deinde in supremo apud Nos,
siquidem Directum Dominum omnium fidei-
satum Regni, sine quo gradu prius premisso,
suo reprobationum de more Gentium censetur
illicitum; Et si illud à subditis instatis Vre
attentaretur, defacto permixtum quoq; foret
Nostris vicem pro vice reddere, longe potiori
Jure subditos Majestatis Vre simulq; Nostrae,
intuitu eventualis vel actualis Homagij
regiae Domini Directi Literis Nostris intimatis
terijs posuimus solari indagantibus, nonne
patiantur aliqua gravamina vel preju-
dicia in suis Juribus ac Libertatibus,
contra Nexum Pactorum; nihilominus
eo respectum non alterando amicitia Nostra
Vre tantisper eam diligentiam dissimula-
vimus. De cetero Instati Vestro omni-
genam prosperitatem

Copia Literarum Regis in
Prussia ad Senat. Aptatem
Polonis. Berolino d. 28. febr:
1719. datarum.

post titulum

Nullo dubitamus, quin reddita Nostrae Insti Vestro
Literae, quas ad Eandem 21. Mensis proxime elapsi

84. Deditur et quibus nostrum cum M^{te} Vestra et
Serenissima Republica nullo non tempore, Sincere
amicitiam colendi desiderium, uberius testati
sumus, nec non circa obsecrationes in Curlandia
et Gedanensi negotio ad Imperatorem Vestram in nostri
prejudicium delatas, tam candidè nostram exponi-
mus mentem, ut sperare liceat, hac in re M^{te}
Vestra abunde satisfactum. Nos vero apud Eandem
ab omni Suspicionis nota Liberatos esse.

Hac nostra in M^{te} Vestra equanimitate col-
locata fiducia efficit, ut Eandem quoque hinc ar-
torem esse reddendam arbitraremur, haud ita pri-
dem ad manus nostras scriptum aliquod pervenisse
quod M^{te} Vestra sub nomine Varsavia in publi-
cum prodijt et quo ex delatione Ferdinandi Cur-
landiae Ducis; quam tamen ille prius ignorare
profiteatur; / Ducissa Saxo-burgensis, et Vidua
Ducis Curlandiae, uti et tres Principes, proxime de-
functi Ducis Curlandiae Chores, nec non Abbatis
sa Heruordensis citantur, ut intra praefixum
sex septimanarum terminum, coram Iudicio Re-
lationum in Curia M^{te} Vestra celebrando, com-
pareant, sua in Ducatu Curlandiae jura, et acti-
ones producant, et liquidum de illis constituent
alias vero videant et audiant, se ipsam abjudican-
de occupationemq. Praefectura rum, Arcium, aliorumq.
in hoc Ducatu bonorum incorporum decerni.

Nondum equidem liquet, an ^{scriptum} illud iussu
atq. mandato M^{te} Vestra emanauerit, hactenus
enim illud

Enim illud in forma fide digna conspiciere Nobiscum
contigit, nec sumus, an ad manus illarum, quarum
interest, ea quem Jura prescribunt, modo sit transmissum.

85¹

Cum tamen hoc negotium ejus sit nature, atque
indolis, ut non solum respectu Nostrum, verum etiam
intuitu diversarum Principum Teutonicarum, quae
partim artificiosa necessitudine Nos attingunt,
partim in fidem, et tutelam sese commiserunt Nostra
magis sit momenti. Nos Viā sicut speramus, haud
displicebit, quod cum eadem haud de re per presentes
Litteras Nostras, amice agere constituerimus.

Quid Serenissimo Caro de eo sit sentiendum,
quod etiam ejusdem Fratris Tilia ante memorato
Vidua Dux coram Judicio Relationum in Jus
vocata sit, id sive Nos merito relinquimus.

Nos autem Nossem Vestram rogatam esse volumus,
ut diligentius perpendat, prae Defuncti Ducis Curlan-
diae Frederici Ulrici Sorem natu maximam
Principem e Domu Nostra Regia oriundo, duas Soreas
etate subequentes, autem Principibus, nullius, praeter
Caesaris, et Imperii potestati subiectis matrimonii
in unitas esse, Abbatissam quoque Hervordensem Pa-
tribus Imperii Germanici annumerari, respectu Ducis
Saxo-Coburgensis, etiam non solum pari modo sese
rem habere, uti cum Soreis tribus Soreibus supra
dictis, quae omnes statim post Nuptias suas consum-
matar, ex Ducali Curlandiae Familia existerent
et eo ipso ab omni potestate, et Jurisdictione Regni

46 Polonice, ejusdemq[ue] Judiciorum, immunes reddite sunt,
verum etiam magnam hujus negotij partem ad nos
ipso spectare, scilicet ratione Dotis, quam Ducissa
Saxo Coburgensis Filia ex Domo Nostra progenita
Curlandiae Ducatui intulit.

Hae enim Dos ceteris casibus Nobis restituenda
erit, uti ex pactis connubialibus Ducissam inser,
et ipsius primum Conjugem p[re] Defunctum Tri,
vercum Casimirum Curlandiae Ducem inites,
quae à M[aj]este Vestra solenni confirmatione corroborata
sunt, unicuiq[ue] videre Licet.

Eae cum ita sint imp[er]io Vestra pro illo, quo in
Justitiam equitatemq[ue] fertur amore, facile judica-
verit, num alit[er] satis sine Principes Femina sine
pra[er]iudicio, et laesione dignitatis suae et Jurum Emi-
nentiorum, quibus Principes Imperij gaudent, coram
Judicis Relationum Polonice causam dicere, ejusdemq[ue]
judicata agnoscere possint, et num speiati[m] à No-
bis Nostrisq[ue] necessario, tale quid postulandum debeat,
praesertim, cum ex scripto illo Capitulo nominato,
dilucide appareat, quid Concilij per citationem hanc
agatur: et ut uno verbo rem dicamus, nihil aliud
per illam queri, quam ut illae, quarum interest, sub
specioso Juris praetextu, suis in Curlandiae Ducatu
possidentibus Praefecturis, Arcibus, et Bonis ejiciantur,
omnibusq[ue] circa illa priventur. Id enim illis in an-
tecessum, quamvis nulla adhuc causa cognitio p[re]-
ciperit, dicta citatione haud dissimulantur significatur.

Praeterea quoq[ue] notum est M[aj]est[ati] Vestrae in Partibus By-
gotiensibus Nos inter, et German[am] Rempublicam Polonice
initis.

initio ad dirimendas utrinque lites supervenientes, lon- 87.
ge alium præscriptum esse modum, quare etiam spe-
ramus fore, ut illum in hoc quoque casu iustas vestra
admittat, ita. Scilicet, ut à iuste vestra ab una, et
à Nobis, nec parvi q̃ nostris ab altera parte Ple-
nipotentiarij constituantur, qui certo in loco congre-
gati omnia ad rem pertinentia diligenter expendant,
de nominibus, et postulatis hinc cognoscant, nec non
de medijs, quibus universis inter se habentibus satis-
faciendum conveniant.

Non possumus, quin hac occasione iusti vestra
significemus, quam moleste Nobis accidit: ordinibus
Curlandie, atque primo quoad communi datum esse,
quod Nos cum illis habere, et qua magis opportu-
na ratione omnibus postulatis satisfaciendum, gra-
visimam inde alias metuenda incommoda a Du-
catu Curlandie avertenda, Consilia nostra commu-
nicavimus, hi Ordines etiam coram iuste vestra
declaverint, sibi haud ingratum futurum esse, si
illum in finem iustas vestra propositionem de succe-
sione Marchionis Brandenburgensis in Ducatum Curlan-
die, quæ utilitati cum publicæ, tum private, valde con-
grua esse videretur, optimamq̃ prædictis pretensionibus
satisfaciendi anam præbere possit, comprobare
vellet.

Præter hæc in toto illo negotio cum Ordinibus
Curlandie, nihil actum, nihil ab illis receptum est.
Quæ omnia autem ita sunt comparata, ut idem Re-
publicæ Soloriæ magis propriatur, quam eundem

8.8. in Curlandiam Junctus, quicquam decedat, firmum enim
nobis ratum sententia, illa jura, et quaecumque alias arma
Reipublicae competunt, prout aeternum ejusdem Fœderatum
debet, semper strenue, et pro virili contra quorumque
fuerit, tantum abest, ut quaedam tentare velimus, quae
possunt diu illis contraria.

Quando etiam nobis in memoriam revocamus Ma-
jestatem Vestram solenni cum sermo Crato inito
pacto, et rati habito, id egisse, ut adhuc vivente Duce
Ferdinando, Princeps Saxo Weissenfeldensis ad eum
substitueretur, et Ducatu Curlandiae investiretur,
adduci non possumus, ut credamus, vel saltem animo
nobis fingamus, ea stare in Polonia leges, quibus
cautum sit, Ducatum Curlandiae facta olim consoli-
datione Domini Directi, et ubi cum Regno Poloniae
in unum corpus necessarii esse redigendum.

Id enim si ita esset inde necessarii sequeretur,
Tractatum Supradictum Legibus et constitutionibus
Poloniae fundamentalibus e diametro contrarium esse,
quale Pactum ipsam Vestram in detrimentum Re-
ipublicae, et post habitis ejusdem legibus pangere voluisse
nefas credere foret.

Quod autem ordines Curlandiae à nobis Prin-
cipi Electione non in totum sint arcendi, Sed eorum
circa talem Electionem in modum prolata monita
attentenda, eorumque non exigua vis sit, et auctoritas
id ipsa ipsas Vestra agnovit in Tractatu Supradicto
cujus articulos compendij gratia hinc Literis adijcere
esse visum est, qui Tractatus etiam suum procul du-
bis sortitus fuisset effectum nisi Armus Carolus
ex causis

in his Vestra Notis, magis consultum esse Duxisset, et. 89.
tum ratificationis Ruae Tabulis non firmare.

Nos in hanc Vestram enixe rogamus, ut omnia
et singula Superius adducta attentius considera-
re, momentiq. sui ponderare dignetur, et contra
Equestrem Curlandiae ordinem nullam quippe
animadversionem actionibus suis plane innoxys
promeritum, nihil gravius statuatur, ac deniq. imminenti
Relationum Iudicio quavis ulterius attentanda prorsus
inhibeat, praesertim cum pro certo habeamus, vix ullam
citatarum Principum Seminaram coram dicto Ju-
dicio Relationum comparituram, sitenq. ibidemullo
modo contestaturam.

Interim Nos in omnem eventum, ac ubi his non
attentis, praeter spem, et opinionem Nostram modo me-
moratum Iudicium in hoc negotio ulterius processerit
Nostris, et eandem Principum nomine presentibus
Literis adversus ejusmodi injusta molimina protesta-
mur, ac manifeste declaramus Ipsas eadem nullo
tempore pro justis, et jure validis habituras, nec quorum
ullam debeant habere rationem, digna existimantes.

Illud autem Notum de his Vestra genera-
mente est Iudicium, ut haec in re nil, nisi iussu con-
sentanea ab eadem adhuc praestentur, in primis
autem confidamus propositionem, quam supra
de congressu ad Copiendas haec lites per Commis-
sarios, aequali utriusq. partis auctoritate instituendo
institi Vre scimus, eadem tanto magis arvisuram

90. Spe, quod nulla alia via superest, qua res amice
expedi, et celerius appellatis Principibus Dominis
iuxta, et aequa in hoc negotio tribui possint.

Quod reliquum est nostri Vestrae prosperam tra-
ctationem, et ad omne votum suum fluentes Felici-
tissimos rerum successus ex animo precamur.

F. Visshelman R.

Jlgen

Copia Responsoria litem ad praecedentes

Quantum curamus sinceram inter Nos et Majesta-
tem Vestram amicitiam, ut semper intacta vigeat,
tantum Justitiae Juribusque Regni nostri ex vinculo
Juramenti, quo Illi obstricti sumus, ut inviolata
maneant, studij impendimus. Et inde venit, quod
cum contra veteres Regni Leyes, Juraque Nobis et
Reipublicae reverentia, ac ultra beneficia Quibus
concessa, Curlandiam & Semigalliam non sine
gravi nostro et Reipublicae praesidio praetensio-
nibus externis implicari advertimus, ex nostra
et Senatorum Consiliorumque nostrorum ma-
tura deliberatione, citationes ad Judicia Rela-
tionum Nostrarum propriarum, contra Prin-
cipales Curlandiae, pro liquidandis explicandisque
suis praetensionibus, ex Canaliarij Regni
et c. d. d.

et M. D. Lit. emanare permisimus, atq cum Prin. 91.
ipso Elisabet Sophia Saxe-Coburgensis et Mey-
nungen literis suis Meninga in Arcu Elisabethen.
burg datis v. 15 Mensis Februarij et Abbatisa Her-
fordensis Scriveri itidem literis sub data in Ver-
den v. 16 Februarij Anno presenti ad Nos scriptis
Legalitates impossibiles in termino Mensis Martij
Comparitionis Plenipotentum eorum exposui-
sent, Ipsi uti Principibus Curandae Beneficentiae
rejectionis institute actionis ad aliud tempus con-
cessimus, Quare autem et alii Principes Cur-
landiae per suos Plenipotentes comparere. Jurag-
ia ad Curandiam praetensa liquidare non va-
leant. Diligentius perpendendo, rationem ad aqua-
tam non invenimus praecipui cum non de Duca-
lis Praesens praetensionibus, quae ad Budgostiensia
Facta referri possent, nec de Personis, ut coram
Caesari et Imperij Germanici potestate convenian-
tur, Sed de Curandiae rebus quaestio moveatur,
itaque rite et legitime Judicium Nostrum in mate-
ria Curandiae procedere arbitramur. Quod attinet
Negotium Successionis in Curandia in hoc ad Lite-
ras priores Nostras Nos referimus, et quod Primores
Equestri Ordinis in Curandia pro suis attenta-
tis Republicae praesudicioris conventi ab Instiga-
toribus Regni et M. D. Lit. coram nobis Judicij
Nostrum, ut Subiti Nostrum respondere, et se in objectis
iustificare teneantur, nullum Dubium esse

92. censemus. Prosperam De cætero valetudinem
Serenitati Vestre apprecamur.

Copia Literarum Principis Adalberti
Marchionis Brandenburgensis ad C. R. mtem
Poloniæ. Berolini d. 27 Februarij 1719
Datum

Rumor nuperime ad nos delatus est, Conjugem
Nostram cum Armis ejus Sororibus, cæterisq. Jurali
quod in Curlandis Ducatum pretenduntibus epe
citatas, ut coram mte Vestra et Senatoribus Regni
magniq. Ducatus Lithvanie et Judicio Relationum
comparcant, ac pretensiones, quæ illi ratione Junum
Dotabunt, aut alias in Ducatum Curlandie com-
petunt liquidas reddant. Cum vero ob varias præ-
gnantes rationes, quas habita communicatione cum
Conjugis Nostræ Armis Sororibus proxime latius expo-
nemus Nos sum, atq. Pretensiones dicti Jæderij
Relationum arbitrio submittere non putamus ob-
stricto epe, ita speramus, et confidimus a Regia
Majestate Vestra ut Judicio Relationum in hac
magni momenti causa, in præjudicium Nostræ
Conjugis ejusq. Consortium Armarum Principum
Curlandie nihil susceptum, sed potius huic Nostris
representationibus locum datum, et non ayre-
latum in, quod in eventum contra omnia, quæ in
præjudicium

prejudicium nostrum, aut ducatum nostre Conjugis .93.
Amaram sororum vergere possunt, sollemnissime
protestemur, et quævis competentia nobis, nostrisq Con-
sortibus reservemus

L^o R^o Majestatis Vestre
Additissimus
Albertus Fridericus
Princeps Borussiae et Mar-
chio Brandenburgensis.

(Oria Responsorialium ad præcedentes
per cancellaria Saxonia sub sigillo subicu-
lari daturum.

Cum Superiori tempore Illm^o Duxes Curlandiae
et Semigalliae à Suis Prædecessoribus nostris Regi-
bus, Rept^o Regni nostri Secundum horum Ducum,
suum sibi concessum habeant, et ut Vassalli benefi-
ciarig Principes eundem eundem Dominum recognosce-
re pactis Investiturae suae sint obligati, itaq mirum
non sit e crenitati Vra, quod huius Instigatores Regni
et m. d. ill^o Armas Coniorem, et eius Conores, uti Prin-
cipas Curlandiae et Semigalliae, jura dotalia, et præ-
tensionem in Feudo horum Ducatum se habere præ-
tendentes, ut ea, per suos Plenipotentes judicialiter
liquident, sint conventi, si maturus Crenitas Vra
rem hanc perpendet, observare poterit, quod ex ratione
Juris, et Feudi Illm^o Friderici Casimiri Duxis Sa-
xis sui pretensionum ea Feudo eodem pullulanti-
um, non a libi nisi in iudicio nostro competat cognitio.
De cetero prospera Successus.

*Copia Listu Cara Jm Morskiego
do W. Kr. Mosci z Petersburga d. 18.
Januarij 1719. pisanego.*

post Titulos.

Uwiedomieni jeste'my ze za Ordynansem W. Krolewst.
Wieliczenstwa Generał Feldmarszałek W. Kr. miew
Graf Fleming negocjatur przy Dworze Cesarza Jm
Dzysmskiego imieniem dzyspłety o jalciejsz Alliance
przeiwio Nas, doctorego Alliance pomieniony Fel-
marszałek, nietylko W. Cesarstwie Wieliczenstwo,
Lez y drugie Potencye wprowadzić stara się y usi-
lić, odaić Nas przez rozne wymysłone relacje
y nieprawdziwe dzieła, jako byśmy intencyy mieli
nietylko Kurlandyy, Lez y insze niektóre Provin-
cye oderwać od Korony Polskiej, y całe to Kro-
lestwo rozdzielić, także in Romano Imperio Wo-
jenne uszergi kłotnie, y nibyśmy przeiwio Jmgo
Cesarstwa mosci y inszych Potencyi, mieli mieć
niektóre przeiwne y skryte Jseneye, y że dla tego
Wojnka Nasze w dołzere trzymamy, et his similia.
Ze zaś rownym sposobem y naxnawiony od Wasze.
Krolewst. Wysłwa do Dosthy Otthomańskiej
Consul, teyże dostie wszelkie podobne o Nas insi-
nuat relacje, y przeiwio Nas do Wojny pobu-
dza; insuper jako Nam iest wiadomo, że y Mini-
strowie Wasze. Wysłwa w Warszawie Ablegatowi
Tatarskiemu taliesz propozycye czynili, y potrze-
bowali, żeby Han Krymski interwyy w Panstwa
Nasze przedsięwziął, przymszeni tedy jeste'my
dai' temu wiarę, że te wszystkie nieprzyjańelstwa,

niepoohy

nierpochybnie według ordynansu W.^o Włystwa pre: 95
uważa nas czynią się, lubośmy do tego najmniey
żey nie dali ołchazy, y nigdy nato u W.^o Krokuszk.
Włystwa niezasługowaliśmy się, lecz świadczono
nasze ku W.^o Wieliczeństwu officia od procytlu
elchuy y uszpienia na Thon Polski, nietylko
Włystwa Krómi y całemu Krokuszk. Waszemu, lecz
y całej sy wiadome Europie. (tego y ostatniej confe-
deracyi Generalney wpolojenie znawcznym jest do-
kumentem). Dyzeto wiedzieć niemożemy, za co ta-
kie przeciwko nas zaiygamy niemaurici, a oobli-
wie gdy to uszytło co się wyrey wywarilo, y co
na nas pomieniony Feldmarszałek Włystwa Krómi
imponit, pure jest zmyślona y fałszywa impro-
ptura; Wozym przed Bogiem y całym (zui godnym)
światem, niewinnemi pokazai się muszemy, gdyż z
my nietylko Krokuszk. Kurlandzie od dawney Rzeczy-
posp. protekuyi derwai niepragniemy, lecz iaszne
w tym y Traktatem z Krokem Jm. Śraskim obowię-
zaliśmy się, żeby Kurlandy jako Krokuszk. Jm. Śraski
nie zaurze pod władzę jednego Krokuszk. y pod protekuyi
Krony Polskiej utrzymywai, y niepozwalai żadney
Potencyi one przywłaszczai. Ratione zaś innych
Prowincyi od Krony Polskiej oddzielenia, albo też
o dywizyi tego Krokuszk., nigdyśmy y w myśli na-
zey nie mieli, y wiadomo jest Jm. Śraskemu
Krokuszk. Wieliczeństwu, jak wiele nam o tym
było drożycy, yiałuimi roznemi sposobami, z de-
klaracyi y przyobiecaniem wielu awantur, z pro-
cytlu danowania Włystwa Krómi aż do tych czas,
alesmy to zaurze odrzucali, y z tymesmy się oświad-
czali y deklarowali, że ani sobie nie od Krony Pol-
skiej niepragniemy, ani też komu inszemu oddzielić
co od niej, a tym bardziej rozdzielić, lubo też
pod

pod absolutne Jaremo, lub przeciwko Woli uszyp-
 kich Stanow pod funkcjonalny Regency, tak dla
 Spółdzielcy z tej Korony przyjaźni, dawnych y mo-
 wych Spółzow, jako też y dla własnego Interesu
 swojego pozwolić niemożemy. Zatem tedy Kurere
 y zycielwie Nasze y dobrze sprząiające Progresa uszel-
 kę wypły wyrarionę Mienawieć przeciwko sobie po-
 dągneliśmy: Może bowiem każdy to rozidzi, zna-
 cy się w Dziełach Statycznych y politycznych, że
 jeslibyśmy czego pragneli dla siebie od Korony do-
 stacy, niemożlibyśmy lepręgo na to znaleli pro-
 sobu, jako pro otrzymaney Łupetney Potawskiej
 Wiktorji, kiedy uszytło w Naszej mocy y dyspoz-
 cyi było, y jeżelibyśmy w ten czas kogo innego na
 Thron Polsky pro wygnaniu Stanisława Leszczyń-
 skiego, y Władcy Waszego Wielicentstwa promo-
 wować chcieli, jako od wielu w tym proiby, żeby
 to uczynić, do nas zachodziły: y tobyśmy y tego do-
 łazali, a przytym uszytło co byśmy chcieli w
 awantaxi swoy uczynić mogli; Lex quo zelo et
 Magnanimitate, pro tak wielu proziesionych Krzy-
 wdach, ku Dobu Wey Kr' mci postępowaliśmy, y zno-
 wu Wey Kr' mci do Polskiego Thronu dopomogli,
 dobrze jest uszytliw wiadomo, a orax spodziewa-
 my się, że y Władcy Wielicentstwu z pamięci jisz-
 cie niewyrazo. O zarz nalerzy o pretezie utrzy-
 mania, albo pourocenia się w Kraji Polskie Wąpsh
 Naszych, które z Meklemburgji jisz aktu ma-
 lebruię do Sanpku Naskych, za Granicy Dyppty
 znajdowały się, ale nie dla czego innego, napriod
 przymuszone znnowu się pouroci, tylko dla tego
 żeśmy widzieli, że na złości y postprozycy Nasze
 uczynio na Nasze z Gdańskiem konwency

disapprobowana była, według której in commodum 97.
Łojusznych Interesów, pod imieniem W. Kr. Wł. Wł. Wł.
przygotowane y w trybie Kapry przeciwko spólnego
nieprzyjaciela Króla szwedzkiego mieli być do ob-
cy. Wojskowych zarządzane, lubo to uszytło z woli
y approbacyi N. Kr. Królewski. Wł. Wł. jest uszy-
tione, y mieliśmy w tym od Wł. Kr. mui apelua-
cacy, że W. Kr. mui to pod imieniem swoim mia-
jtu Gdańskowi uczynić pozwolisz; Leex miasto te-
go, wyprawienia promienionych Kaprow Gdańskom:
nom zabarano, chociaż mui Łojuszom Wł. Wł.
Królewskiemu Wł. Wł. y Wł. Wł. gdzie się tylko
sprawności polare, należy wszelki skhod y dywersy
nieprzyjacielowi czynić. Dla czego tedy taki postę-
pek in commodum nieprzyjacielowi jest uszytione.
Zi mu miasto dywersy y skhod y promoe furażacy
pozwolono, przewozić z Gdańska do Gdańska Jego
Główny, zboże, Ammunicy, y wszelkie wojen-
ne y do alimentowania należne necessaria, or-
go mui in aury przyjąć y rozstrząć niemożemy,
tylko że się to dzieje dla wygody y awantury nie-
przyjacielowi. Nad to prodali nam do tego zatrzy-
mania Wojsk Naszych większy rekon, rekon
konfirmacye urzędowci, o powziętych przymusze-
niu Kanow Łojuszy na Szymu Grodzinskim do
naznaczenia Successorowi Karolis Korony Polskiej,
czego nam, jako wyżej wyrażono jest pozwolić
niemożna, gdyżśmy już w wielu okazyach
hazardując swoją własną w niebezpieczeństwa
Probu, y z utraty Wojsk Naszych, Wł. Wł. y
Prawa Łojuszy intalte utrzymujemy staraliśmy
się y pracowali, y to inpropterum czynić dekla-
rujemy. A jak przedtem z Szymu Grodzinskiego

od Naszego Króla: Włostwa, y od Stanow Rzeczy
o wyprowadzenie tych Woysk Naszych zarząd do
Nas requirując, na tośmy bez prolongacji zezwolili, y
przez Hramotę Naszą Włostwianemu Wileńskiemu y
Stanom Rzeczy ze uszytłemi in hac materia cir-
cumstancjami objaśnili y Woyskom Naszym z Bro-
winami Rzeczy wychodzić rozkazali, które już teraz
aktu maszerują. Co zaś przynależny rationale fałszy-
wego wdania y imputacji na Nas, jako byśmy prze-
ciwko J. Cesarstwu Włostwa y całej Rzeczy jakieś
złe y przeciwnie intencje y przedsięwzięcia mieli,
w tym, jako y w pieruszym smieć wnieść moie-
my, żeśmy y w myśli tego nie mieli, lecz zauroczy
byli tego zdania, żeby z J. Cesarstwem Wileń-
skiem w dobrej przyjaźni y cointelligeny zopa-
wai, y zgadyliśmy jeszcze scisley być z obowin-
nami, o cośmy się wnieśli starali, y do tego y teraz
„gotowi jesteśmy, które Naszej dobrej Intencji
y żeśmy in Imperio nie dla siebie niepotrzebo-
wali, jawne poiazuie się świadcstwo, albowiem Lu-
dźmy przedadnie swego nieprzyjaciela, wielkoc-
z Woyskami wojemi, czyniwszy Napřed noti-
fikacyę tego J. Cesarstwu Włostwu in Ditiones
Imperij Romani wkrażali, wchodzili, y Fortesce
Keterin w Domeraniey, talie y inrze Miasta orę-
żem Naszym od Szweda odebraliśmy, lecz za-
dnych dla siebie, lubośmy do tego dość dobry obla-
żę mieli, y konjunktury Nam fauorizowały
nie zatrzymaliśmy, lecz do ręki Koligatw Na-
szych jako Członków Romani Imperij oddali, y Sturcy
w pomienionych Brwinach nieznajdowaliśmy
się, tylko polu Wojenna potrzeba po Nas
requirowała. Dla czego zbyliśmy teraz bez

wszelkiej rzeczy, y widząc Cesarza Jm Krzymskiego 99.
wobec zle mającego, z nim in Imperio hostilitates
zachynać mieli, nieusprominając inszych doteney;
które jeszcze in majori distantia od Danzbu Naszych
znaydują się. Itak semonstrowawszy se bez fun-
damentu przeciwko Nas ogłoszone impositum, przy-
jęliśmy do Waszey Królewskiej Mości: Fraternè
et amice prosimy, aby pamiętając nietylko na
stat ekumy Nasz y naybliższy, Wey Kr?m?i furad-
zony przyjaźń y zycielive chęci, ale też mocy
obligacyi Wszechnego Traktatu y zawartego Pokoju
z Antecessorami S. p. Wey Królewskiej Mści w Roku
1686. uzynionego, także vigore sojuszu przeciwko
Królowi Szwedzkiemu z Waszym Wszechnym Kr?m?
postanowionych, w talie przeciwnie Negocyacye
przeciwko Nas u Dworu S. Cesarzkiego Wszechnego,
także y u Sultana Turckiego y u inszych dwor-
ow uchoodzić zachac się, y od tego poprzestai ra-
zysł, gdyż podobne attentata vigore Articuli 24^{ti}
jeszcze przed pomienionym Traktatem Wszechnego
Pokoju, jakoteż y Aliansow, to jest in Anno 1704.
die 19. Augusti z Kr?m? uzynionych; Vigore Ar-
ticuli 3^{ti} in Anno 1709. die 9. Octobris w Thoro-
niu, Vigore Articuli 17^{mi} et secundi Anno 1709.
die 10. Octobris; in Articulo 13^{ti} y mocy ostatnich
w Gdańsku uzynionych Konwencyi 1716. die
26 et 27. Aprilis et 7me Maj, także przeciwnie
Negocyacye y Imprezy z obustron czynić są zaka-
zane; to jest, że nieprzyjaciół jeden na drugiego
pobudzai y naprowadzai, y Onym Rady y posil-
ku żadnego deklarowai y dawai, ani też żadne-
go absolute zła czynić, także w żadne Tra-

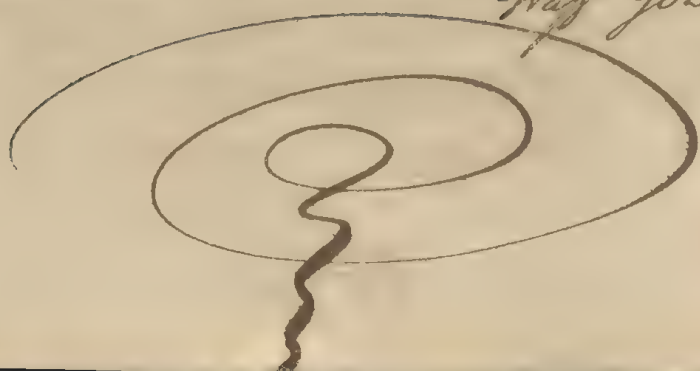
100 listy, któreby tym Sojuszom przeciune były, nie-
wchodzie; ale o usztytliu Communisować
y znosić się, et his familia. Co obzerwiesz w po-
mienionych wyprawach Traktatach; Jakiż my
według nich, tak in antecessum, jako teraz y po sta-
tniey pod czas bytności Wł. Kr. Mui we Państwie
między Ministrami Naszemi wrypnionej, z strony
zas Wł. Królewskiej Mui inter ceteros y od pomie-
nionego Feldmarszałka Grafa Fleminga podpi-
sanej Konwencji; usztytliwego jaseranek dobry-
mywaliśmy; a oraz y intymowane Traktaty
u Nas tak w Państwie Francuzkim eo instanti
post intimatiorem, jako teraz y na Wyspie Aland
negocyały, jeszcze nim się zaczęła, ze uszty-
tliwymi circumstancjami, co tam projektowano,
communisowaliśmy; lubośmy jeszcze nie natyn
Congresie niepostanowili. Nad to, nietylko ex
consensu Naszego Królewskiego Wł. Wł. Lech
insistendo consilijs et curis przez Ministrów Wł.
Kr. Mui Barona Manteuffela y Lopa w Berlinie
y tu, do tego Pręta adhibitis, to opus zaczęliśmy
y pręgowali; Za czym zgdamy możytych wyry
specyfikowanych Traktatów, na to usztytli
prawdziwey notyfikacyi, y powstalej commu-
nicacyi in re Wiedeńskiego Traktowania
abyś Nasza Królowna Mości Nas info-
mował raczył, jeżeli nie przeciune Nas
stanowie y koncludował nie raczył; ie-
byśmy wreszcie miary swoje wziąć mogli.
Jeżeli zas Nasza Królowna Wiedeńsko
in hoc passu rigore specyfikowanych Tra-
ktatów y Konwencji, satisfakcyi nieuczynisz,

y o tey

y o tej negocjacji nas informować nie chcesz 101.
y skryć od nas te Dzieła przegwolić, albo
całe in præjudicium nostrum, fluturim. ten
Traktat założyci chcesz, to przymuszeni
będziemy uszytć te attentata przyjąć pro evi-
denti ruptura, y naruszenie uszytć uszyt-
ć z nami Traktatow y zerwanie, y będziemy
przymuszeni wziąć należyte miary przeciw
tego, spólnie z drugimi Przyjaciół naszymi
dla bezpieczeństwa swego, y dla uprzedzenia
imminentis mali. To uszytć obzerney
ma zlecenie donieść ustnie zostaićy u dworu
Waszego Królewskiego Włówa y Kzyspety Extra-
ordynaryiny y pełnomocny Nasz Doradca Kzyspety
Doktorowi, na którego relacyę referuie się,
in spe zarządzeć y pomysłney ekspedycyi,
zostaiemy. Dan w świąt Petersburgu die
18. Januarij 1764. Panowania Naszego 378.
Roku.

Waszego Królewskiego
Wschowstwa Wiernych
Przyjaciół y Spisad.
Piotr. mp.

Grat Gotowkin.

Copia Responsorialium ad Re-
 sponsum ad Literas premisas
 Caes. Mps. Archiepis in Majori
 Poloniae. Martij 1719. datarum.

propt. titulos.

Wistę ostatniego W. Carsk. Wileksyjska de d. 18. Ja-
 nuarij Anni 1719. pisanego, niżej tym Dygi-
 nał przez Wilm. Xiecia Dołhowulskiego Extraordyna-
 ryjnego y Pełnomocnego Posła był nam oddany, pier-
 wey Kopie tego pro cady Krolestwie, przeciwko Ob-
 wierzbowi y Zuzycajowi dołhowulskiego przyiazni-
 rozrzucone y publicowane, Kuzne mogły w
 Nas sprawić podeyrzenie, że ten projekt nie-
 przyzwolity imyennie y skutecznie jest wyrzuty,
 na wzruszenie wewnętrznego Pokoju, sprawienie
 Inuidyi, y poroznienie Stanow Rzymskich z Pa-
 mi zjednoczonych, lecz przeciwko temu uszytku-
 mu, mogą Nas dostatecznie zaszczepić Sprawie-
 dliwe Nafce Adyc, y przyozliwe ku Rzymskiej
 intencye, którą zauste pragneliśmy według Stanu
 y Konstytucyi Krolestwa w zupełney y nienaru-
 szoney utrzymywaić Wolności, niedaig się od
 tego żadnym innym odwozić propozycyom,
 Dla tego teraz perswadowani jesteśmy, że uszyt-
 kie talowe molimina, na rozdwojenie Nafcy
 z Krolestwem Nafcynd vgruntowanej jedności,
 wymyślne, żadnego niewerxmy skutku. Tego
 zaś rozumienia byliśmy, iż protak wielu expli-
 cayach ustnie y na piśmie przez promienio-
 nego Posła W. Carsk. Wileksyjska imieniem Nafcynd

przedstawiony

przedłożonych, y dorużeniem dowodnym, prze-
 szłych faktowych Impossiur, przeciwko Nam
 wymyślonych, niemiędzy innymi W. Jan Wł. two-
 rzący dawać podobnym relacyom, których wi-
 doczna nieprawda sama przez się, nie potrzebu-
 je żadnego wywodu, polaxu ie się. Gdyż Quantun
 Probi Vrodx: Fleminga Feldmarszałka Naszego,
 y negocyacyj Onego u Dworu Wiedeńskiego ab-
 net, ta była za Wodę y wiadomością Naszą, jako
 Relacya Jego Naro, Senatorem, y Ministrem Rzeczy
 tu pod ten okaz znajdującym się, takież y pro-
 mieńcionemu do J. W. Jan Wł. two in scriptum
 muniłowana, oraz tu in annexis przydana, ob-
 terniej W. Jan Wł. two będzie informowana.
 Z której relacyi W. Jan Wł. two dostatecznie zwa-
 zysz, żeśmy nie zataili, y rozumiemy, że to
 sufficet Nas od uszytliwych uwolnić opacznych
 interpretacyi, y rdx na zawzię determinabit
 W. Jan Wł. two, do Lepszego in posterum przeciwko
 Nam respectu, żebyśmy alias przyzwyczajeni nie
 byli, takowych manier nieprzyzwyczajonych, za
 nieprzyjatelny proceder prozytali, y przeciwko
 onym, wespud z przyjaciółkami Naszemi nalez-
 te brać mensury, pomiewasz ani W. Jan Wł. two
 ani żaden Nam za złe mieć niemore, że nie tylko
 z Cesarzem y z Królem Angielskim, ale też
 y z Cadyr Turatom, dha Nasz y Królestwa
 Naszego Conserwacyi, ze uszytliwymi Prawami
 y Wolnościami Onego, dobrą Cointelligence uży-
 mywai staramy się, żebyśmy z niemi conjun-
 ctim, uszytliwym Impercom, lub na ustanowienie

104. absoluti Domini, lub hereditariae jurisdictionis zmierzających, albo jakimkolwiek sposobem Polskim Prawom przeciwnym, należyty odpor dać mogli.

Lomalia do Stambułu, nie dla Interesów publicznych promowania, albo utrzymania, ale dla asystowania Kupcom Krajów Nafrych, oraz dla kupienia niektórych rzeczy na wygodę Nafry ordynowany; Porządy Otthomańskiej przeciwko Wł. Car. Wł. Wł. animować, ani przeciwnych Relacji czynić nieśmiać, chyba jeżeli by pytany o subsydeny Wojsła Wł. Car. Wł. Wł. w Państwach Krp. mógł prawdę i sprawiedliwy uszytlić Stanów Krp. Repentymen powie: Dzieci. Pogotowie Senatorowie i Ministrowie na konferencyi Ostatniej z Tatarskim Dozłanikiem w Warszawie, żadnych propozycji i dyskursów, do Jhuury w Państwa Wł. Car. Wł. Wł. podobnych nieczynili. Ale gdy tenże Dozłanik, Jmieniem Hana Krymskiego fotypicyka: bez na Obroń Krp. bym utro nie requirowany, przeciwko nieprzyjaciółom uszytlić Aggrawacyjn Wojsłami Państwa Jey ofiarował, w tych terminach odpowiedzieli: Ze tego sukku: że niepotrzebny w Kraju swoim, ale in casu niedobitej potrzeby, wołeli by zaryć per diversionem; jednak niekonstytucyjnie, na ekspedycy i Instrukcyi Poztanika swego, exigente necessitate referowali się: jako relacyi teyże konferencyi, i Responsum Nafrego z Cancellaryi Kz. iu. Dotychczas komunikowane, dohonale Wł. Carz Wł. Wł. były informowały, ywarz na Ławie

bonurinhox

konwincjonalnie powinno, że my z naszej strony 105.
tami przez się, y przez ministrów naszych od
pożytku Panowania nie takiego nieczyni-
liśmy uczynić nie chcemy, aby Interesom W.
Car: Włtwa Słodzi, albo Przyjaźni szkodliwy
y szkodliwemu naruszyć mogło; byle byś
W. Car: Włtwa wzajemnie z strony swojej
wszystkie obowiązki w Traktatach wypracowane,
skutecznie wypełnić, Inflanty Nam y Rzeczy
oddaci, do Kurlandyi jako Prowincyi Rzeczy
dawna inkorporowanej, y secundum pacta sub-
jectionis & incorporationis in casum Eypcia
z tego świata bez potomstwa Męskiej & że Kura
Kurlandzkiego Ostatniego, do Rządu, rządzenia y
zarządzania równo z drugimi Prowincjami y
Obywatelami Koron y W. X. Litt. przypadającej,
pod żadnym pretekstem nieinterferować się, Woy-
ska swoje raz na zawsze, tak ze wszystkich Kra-
jów, jako y promienionej Prowincyi Kurlandz-
kiej Rzeczy, wprowadzić, Krzywdy y preten-
sje publiczne y prywatne, po tak wiele razy
przez Szelestwa y Expostulacje na Rozkow-
rach pro parte aliam miodować, Miliony w
Łojuszach deklarowane a niewypłacone, tu-
żierz od Miasta Gdańska y z Sanbwa Rzeczy,
przeciwko Łojuszom y Traktatom przez Woy-
ska swoje nie należyć wyciągnione, wrocie,
Collizyi między Nam y Stanami Rzeczy
nie wzniecać; A na wszystko, żebyś W. Car: Włt-
wa licznym, nie słowami y pozorami nadziejami

106. ale mamy rzecz, wolności, latoci, y dobrodziejstwu
promuować razym, tak jako my istotnie uży-
niemy y czynić pragniemy; nie wierząc za-
dnych opacznych wiercion, y onych na Zamie-
szanie wewnętrzne nierozrzucając; mianowicie
żalno by my o sukcesji Dziedzicznej Korony Bot-
skiej, albo o jakimkolwiek najmniejszym Okrzy-
wieniu Rzeczy myśli mieli; wiedząc dobrze
z doświadczenia własnego, żeśmy takowe pro-
jektu zdradziure insynuowane, zawsze odrzu-
cali y odrzucać będziemy. A jako W.^{ro}

Car. Wytw. Nam siaradzona przyjaźń w do-
brych zostaje pamięci, tak też niewystyżamy, że
y Nasza Omemu zawsze okazana zyczliwość,
zapomniana być nie powinna. Co się

zaś tytu Traktatów y Sojuszów od W.^{ro} Car.
Wytw. allegowanych, w tym pewni jesteśmy,
uszytło to, co się w nich zawiera śancti do-
trzymali, y nie bynajmniej, cokolwiek W.^{ro}

Car. Wytw. według tenor promienionych so-
juszów należeć mogło, nie bronili, y nie ukazy-
wdzili. Lecz co W.^{ro} Car. Wytw. we Francji
traktowate y honoruowate, o tym Nam ni-
gdy należytę Informacji nie dano, y powren-
onę denegowano, potrzebuje po Nas, żebyśmy
nieindziurzy, y nieexaminowawszy Artykułów
tego Traktatu, idea facilitate przyptę pili do
Niego. (czego my wczynie niechcieli, de conten-
tis Jego żadney nie mając wiadomości. Do-
wnym że sposoben y o negocjacji na Wyspie

Alandr

Alandt dalszy nieotrzymaliśmy explicacyi, 107
tylko że tam jakies' Fraktsy agitowai się miady.

Na Pretensye W.^o (ar. Wypła do Miasta
Gdańska, jureiemy po wiele kroci odpowiadali,
Zaczyn y teraz nate responsa referuemy
się, jako zaś o żadnym na wystawienie po-
trzebowanych Kaprow Consensie Naszym, y
przytomnych na ten czas we Gdańsku Sena-
torow y Ministrów Naszych niewiemy, tak po-
mienionemu Miastu Instructionem tychże
Kaprow, ani Zaczynwali, ani injungere mogli.

Finaliter jako lepszego na protym trakto-
wania w interesach Grobnych, y pogadzenia
uszellich przykrości przeszłych y nieubolen-
towania od W.^o (ar. Wypła godziewamy się,
tak tego najbardziej życzymy, żebyśmy mniej-
przychylny mianem, y krzywdami nierelom-
pensowanemi przymuszeni niebyli do szuka-
nia sposobow dla zabezpieczenia bezpieczeństwa
przyrodzonego Nam y Duxstwow od Da-
na Boga powierzonym, oraz dla oddalenia nie-
tak imminetis jako prementis mali. Je-
dnak pod namienionemi kondycyami, nie Nam
wduczniejszego ani pożydanego bydz nie-
moie, jako z W.^o (ar. Wypłwem w dobrym
porozumieniu, y brwadey zostawai przyjaźni,
ktory też W.^o (ar. Wypłw cum omni securitate
bez zesz mogt gaudere, poniewaz przez ten
czas, przy promyślnych Konjunkturach, jako
tami przez się, tak też przez do brych

~~XXVIII~~ Przyjaciół Naszych w talii prostrze popawili
ze uszytbiemu Złemu Nam, y Przyjaciółom Na-
szym a malevolis groźnemu flutecznie, y
wreszcie zabieci możemy. Przytyk 10^m
Car. Wskaz. Drowia dobrego przy pomysłnych
Lub cpaak od Panaboga żyjemy. Dan w Wscho-
wie w Wielkiej Polowie Dnia XVII. Miesiąc Mar-
ca Roku Pańskiego MDCCXIX. Panowania Nasz. XXII.
Roku.

Naszego Carskiego Wysłwa
(Wierny Brat
Dex. 1799. August.

Copia Listu Cara Im. Moskiewskiego
do J. K. X. K. Im. Prymasa, a oraz
y całego Senata. D. 18. Sierp. 1799.

Z Bory Łaski My Piotr pierwszy Car, y uszyt-
kiej Dopisy Samodzierżci de. de. de.

Jasnie Czczoneму X. K. X. Im. Stanisławowi
Szembekowi Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu
Prymasowi Najjasniejszej Rzeczy Oboich Na-
rodów Korony Polskiej y W. K. X. Litewskiego,
talie Jasnie Czczoneym, Jasnie Wielmożnym,
Wielmożnym, Duchownym y Świeckim Jhm. Jhm.
Im. Senatorom, Dygnitarzom, Urzędnikom, y in-
szym Stanom teyże Rzeczy, Nasze żywiliwe
pozdrowienie.

Powzięliśmy wiadomość, że za ordynansem J. K.
Kr. Mosci, kara się udworu Cesarza Im. Rzym-
skiego, et quidem negotiatur General Felmarzadch

Jego Graff

Jego Graff Fleming imieniem Najjaśnieyszy
Księpcey Polskiej y W. X. List o jakim Allians
przeiwko Nas, do którego Alliansu tenie Fed:
marszałek stara się nietylko Cesarza Im, Lez
y inne przyprowadzić Potencye, proponując do
tego, że Woyska Księpcey Regularne są pod Jego
Kommandą naznaczone, nad to udając Nas przez
rozne wymyslane relacje y wymyslane Dzieła, jako:
byśmy mieli intencyę mieć nietylko Kurlandę, Lez
y inne niektóre prowincye od Korony Polskiej oder-
wać, y całe to Krolestwo rozdzielić, takie et in
Romano Imperio wojenne Kłótnie zacząć, y prze-
ciw J. Cesarstwu Mosci y inszych Potencyj, jako:
byśmy mieli niektóre przeciune y skryte inten-
cyę mieć; a oraz dla tej racji y Woyska swoje
w Polsce trzymamy, et his, &c. milia. Ze zaś ro-
wonym sposobem naznaczone od J. Kr. Mui przy
Dorcie Otthomanskiej Consul, wszelkie przeciune
insinuat teyże Dorcie o nas relacje y przeciwko
Nas do Wojny pobudza, nad to jako Nam jest wi-
domo, że y Ministrowie J. Kr. Mui y Najjaśnieyszy
Księpcey niedawno w Warszawie ablegatowi Tatar-
skiemu jakieś propozycye czynili, y pretendowali
aby Han Krymski inkruszył w danstwo nasze
przedsięwziąć. Y przymuszeni jesteśmy dać temu
wiarę, że te wszelkie nieprzyjańelstwa, niechybnie
za ordynansem J. Krolewski. Wstawa przeciwko
Nas czepią się, lubośmy do tego najmnieyszy
nie dali odhazyj, y nigdy na to u J. Kr. Wstawa
niezastężyliśmy, Lez świadczono nam ku Jego
Wieliczeństwu Officia z poczytlem Chęci y wsty-
pienia na Thron Polski, nietylko Umfiom y całej

110 Najjasniejszej Rzeczy, ale teraz y całej Europie
są wiadome, czego y ostatniej Generalnej Confedera-
cyi w polojenie znacznym jest dokumentem. Prze-
to wiedzieć niemożemy, za co takie przeciwko sobie
zajęłyśmy przeciwności, gdyż z My w tym przed
Bogiem, y całym światem niewinności naszej po-
kazai możemy, że uszyło to, co się wtedy wyra-
ziło fałszywą imposturą, ponieważ My nie-
tylko Kurlandyi od dawney Rzeczy protekcyi
oderwai niechcemy, a nadto w tym y Trakta-
tem z Krolestwem Pruskiem obowiazaliśmy się,
żeby Kurlandya jako Księstwo samodzielne, za-
wsze pod władzą jednego Księcia, y pod protekcyą
Korony Polskiej utrzymywai, Żadney zaś Potencyi
nie pozwoli przywłaszczai promienione Księstwo.
A o oddzieleniu dragich Prowincyi od Korony Polskiej
albo teraz o rozdzieleniu tego Krolestwa, nigdyśmy
w myśli naszej nie mieli; Lubo Nam o tym wiele
proponowaliśmy do rozważania J. K. M. i
aż do tych czas przez różne prośby z dekla-
racyą wielu awantazow czyniono, Lecz my to
zawsze odrzucali, y z tymczasem się deklarowali;
że ani sobie nie od Korony Polskiej niezdamy,
ani teraz komu innemu oddzielić co od niej, y
tym bardziej te danstwo rozdzielć, Lecz teraz
pod Absolutne Jarzmo, lub przeciwko woli uszy-
wał stanow tej Rzeczy pod filary pałacy
Regencyi, tak dla spłodzenia z tą Koroną przyja-
źni, dawnych y nowych spojuzow, jako też y
dla własnego Interesu swojego dopuszczać niemo-
żemy

iemy. Za te tedy krzywe y chyliwe nasze y do: 211.
Braz przyjaizę Prochy, wszelk wyrey wyprawo:
my minawisć na siebie sprowadziliśmy. Moie
Borem haizdy rozgryzie znajdy sie w dziełach
Statycznych, że jeżelibyśmy czego pragneli dla
siebie od Korony Polskiej, nie mogli byśmy nigdy
lepszego na to znaleść sposobu, jako pro otrzy:
maney zupełney Potawskiej Wiktoriji, kiedy uszyt:
no w naszej mocy y dyspozycji było. Jeżeli:
byśmy na ten czas kogo innego na Thron
Polski po wygnaniu Stanisława Leszczyńskiego
go y Abdulkady wyrey pomienionego, teraz
Panującego J. K. R. Wł. Wł. promouwaić chcieli,
jako otym od wielu prozby, żeby to uczynić,
do Nas zachodzily, to byśmy y to uczynić,
a przytym w awantaz swoy, uszytło co by:
śmy chcieli otrzymać mogli. Sedz quo zelo
et magnanimitate na ten czas po tak wielu
poniesionych Krzywdach z J. K. R. Wł. Wł.
proszypiliśmy, y Jemu samemu, a nie inozemu
do dosiępienia znou Thronu Polskiego aspyto:
walismy, takie y do Rzeczy niwego sobie przy:
właszerzy niegdali; y to uszytłiem Wnioskom
jest dobrze wiadomo. Że zaś należy o pretext:
cie utrzymania, albo rauey powrocenia się
Woysk Naszych do Polski, które już były aco
in prociwku Marce z Mellemburgi do
Panku Naszych, y które już za Granicę
Rzeczy znajdowały się, które Woyska zno:
wu nie dla insey pracy z procytlem powroci

przymusian

112. przymuszeni byliśmy, tylko dla tego zezwoli-
liśmy, że nam na złość postanowiona Nasza z
Gdańskiem Konwenya, według której mieli być
od tego Miasta Kapry in commodum flolligo-
wanych Interceptow pod Jmieniem J. H. Kr. Wł. Wł.
wzgotowane, y uszelty ammunicyz opatrzone
y przeciw spotnego Nieprzyjaciela Krola Szwedz-
ordynowane, disaprobowana; lubo to uszyrolo
z woli y approbacyi J. H. Kr. Wł. Wł. jest uszy-
niono, od którego w tym dana nam była Spe-
kuracya, że to J. H. Kr. Wł. Wł. pod Jmieniem swoim
pomienionemu Miastu Gdańskowi uszyjnić
pozwole; jako to y w pieraszcych Hramotach
Naszych Wm. Jm. objawiono, ale miasto tego
pomienionym Gdańszczanom od J. H. Kr. Wł. Wł.
zabazano, żeby pomienione Kapry przeciwko
Nieprzyjaciela nieprywatni, lubo moze Sojuszu
należcy J. H. Kr. Wł. Wł. y Rzeczy, Nieprzyjacielo-
wi gdzie tylko można dywersyż czynić, dla
czego tedy taka Akcyja in commodum Nie-
przyjacielowi uszyniona, y miasto dywersyji
pomoc onemu świadczone, przepuszczając z
Gdańska do Jego Panstwa pieniądze, zboże, am-
municyz, y wszelkie wojenne, y do alimento-
wania należycie neceparia; czego my inaczey
rozłożyć niemożemy, tylko że to dla wygody
Nieprzyjacielowi dzieje się; nad to podali nam
do tego zatrzymania Woysk Naszych wiek-
szy rezon, że wzygd konfirmuizce wiadomości
o prowitzym przymuszeniu Kanow Rzeczy
na Symie Grodzieński, do naznaczenia per

Successione

per Successionem Heredis do Korony Polskiej, czego 113.
Nam prozwoleć, jako wyżej wyrażono, niemożna,
gdyżesmy już w wielu obchodach hazardu
swoją własną w niebezpieczeństwa Procy, y zu-
straty Wojsk Naszych, wolności y Prawa tej Rzeczy
intacte utrzymać staraliśmy się, y to in proferimus
czynić deklarujemy. A jak przedtem z Sejmem
Grodzińskiem do Nas od J. K. Wł. y od sta-
now Rzeczy o wyprowadzenie tych Wojsk Na-
szych zasła requizycja, na tośmy bez prolon-
gacji zezwolił, y przez Hramoty Nasze J. K.
Wł. y Um. y uszytliw. Stanom Rzeczy
ze uszytliw. in hac materia circumstancij-
ami objawili, y promiersonemu Wojsku Na-
szemu z Prowincyi Rzeczy wynieść rozkaza-
liśmy, które już teraz akti masceruie.
O zas przynależy, broni fałszywego odania
y imputacji na Nas, jako byśmy przeciwko
J. K. Cesarzowskiemu Wł. y całej Rzeczy jakieś
złe y przeciwne intencje y przedsięwzięcia
mieli. O fałszu y o zmyślonych tych bez
fundamentu imposturach, jużesmy dostate-
czne rezony w expedyowanej sub ladem dacie
do J. K. Wł. Hramocie wyrazili y obja-
wili, która Um. komuniowana będzie,
y zgodziemy być za rzecz niepotrzebną to po-
wtarzać, tylko wyrażwszy summam injuriarum
et injustitiam przez te na nas włożone fał-
sze y impostury, zydamy wiedzieć od Um.,
y od całej Najjaśniejszej Rzeczy, jeżeli z
wiadomości y z konsensem Stanow Rzeczy

114. promieniony Graff Fleming, jako minister farsz
przeiwio Nas u dworu Jego Cesarzkiego Włstwa
traktat u Woypha obiecia, y jeżeli on ma na
to Plenipotencyę z Sancellaryi Koronney, oraz
jeżeli z woli uszytlich Stanow Rzppstwy Konsul
przydorie Ottomański takież przeiwio
Nas czyni propozycyę, y ministrowie J. K. Kro-
lewskiego Wieliczenstwa Ablegatowi Sarskiemu
proponuy, y jeżeli to uszytlio z wiadomosci,
Wmśiow dzieje się; To tedy wyraramy aieby przy-
prominaię zycieluy Nasz y zawsze prawdziuy
ku Rzppstwy przyiazn, y oswiadczony propensyę,
y rzesimy Wolności Wasze tak od Szwedzkiej Wro-
Lency, jako też y od inzych niedopiecentu,
nie tylko Woyphami Naszemi, lecz y soby własny
obraniali, y szaszczycałi, y do tych czas promienio-
ne Wolności do naymniejszego niedopuscili u-
szerebku; vigore wiecznego Traktatu y Polozu z
Nayiasny Rzppstą w Roku 1686, y według
Zajuszow przeiwio Koronie Szwedzkiej, między
Nami, J. K. Kr. Włstwem, y Rzppstą postanowionych,
żeby takich przeciwnych negocyacyi u dworu
J. Cesarzkiego Włstwa, y u Soltana Turckiego,
oraz y u inzych Sotencyi czynić przeiwio
Nam niepozwalali, y niedopuszczali; y to J. K.
Krolewskiemu Włstwu proponowali, żeby ie
cale zaniechał y supersedował, gdyż to czynić
vigore Articuli 24^{ty} w promienionym wiecznego
Polozu Traktacie, także vigore Articuli 3^{ty} Zajuszu
między Nami, J. K. Kr. Włstwem y Nayiasnięszą
Rzppstą w Roku 1704. Die 19. Augusti postano-
wiono

115
wionego, oraz vigore partykularnych sojuszow y
konwencyi, z J. K. Kr. Włostwa, które w Wramocie
do J. K. Kr. Włostwa pisane są wyrazione, gdzie
takich przeciwnych Negocyacyi z obywatelami
nie pozwolono. A mianowicie nieprzyjaźni
siadawca na sygnale pobudza y naprowadza, y
im rady y pomocy jakieg deklarować, albo dawać
y jakieś obietnice z to czynić, także y w żadne Tra-
aktaty, któreby tym sojuszom y przyjaźni przeci-
wne były nie wchodzić, lecz uszytliwego kom-
municować, et his familia; Także my we-
dług nich zawsze uszytliwie sacrosanctę dotrzy-
mywać, y Traktaty u nas intymnie się, tak
w Francyi zaraz po zawarciu, jako też y na
Gosule Alandy Negocyacyi, jeszcze przed jej
zawarciem ze uszytliwymi circumstancyami, co się
tam czyniło J. K. Kr. Włostwu komunikowaliśmy.
Ludźmy na tym kongresie nie jeszcze nie posta-
nowili. A do tego ten kongres, nie tylko z zewno-
lenia J. K. Kr. Włostwa, lecz y z prośbą Rady
y requizycyi przez Ministrow Jego Barona
Manteuffela y Lopa, tak w Berlinie, jako też
tu czyniliśmy, Zaręki y prosekutowali; tego także
y Ministrowi Rzeczy przez Sojła Naszego Petros-
mocnego Dziecia Doznorućnego; ponieważ u dwor-
u Naszego Ministra od Króla y Rzeczy nie-
mamy. I komunikować rozkazaliśmy. A za-
tym vigore tych preysklowanych Traktatów
nato uszytliwo od Anglii y od całej Najja-
śniejszej Rzeczy potrzebujemy doskonałej
elucyacyi, y prawdziwej komunikacyi;

116. Jeżeli się zaś to wszystko czyni mimo wiadomości
Ażppty, w tym iżdamy od Włściow vigore spe-
cyfikowanych Traktatów poprawy, Ażym bardziej
tych przeciwnych przeciwko Nas Negocyacy, y
alicyj poprzątkania, y zaniechania; ponieważ
my od wielku Traktaty Wierznego Pokoju nie z
samymi Królami Polskimi, lecz nay bardziej z
Ażppty jako nieśmiertelną, zawieramy, y tak
według słuszności od niej spólnie z Królem
wypełnienia y dotrzymania onych pretendowa-
niamy; ponieważ J. K. Kr. Włstwo według
Praw y Konstytucyi Królestwa Polskiego bez con-
sensu y pozwolenia Stanow Ażppty takich
Traktatów czynić, które są przeciwne dawnym
Wierznego Pokoju y Sojuszonym expresyom, y
Ażppty w nieprzyjaźliwość wprowadzai nieza-
leży, y w takiej okazyi należy Włściom wszystkim
Stanom Najjaśniejszej Ażppty dla utrzymania
z Nami Wierznego Pokoju, Sojuszow, y Spowiedliwy
przyjaźni J. K. Kr. Włstwo od takiego przeciwe-
go ku Nam przedsięwzięcia utrzymywać y
odwracać; gdyż z my, jako wyżej obrzecznie wy-
razono, życzymy, y zaurze do tego według mo-
żności starania przykładamy, żeby z Najja-
śniejszej Ażppty promienione Wierznego Pokoju
y Sojuszne Dohowory były, y niemaszerzenie
zaurze zachowane były. Przeciwnym zaś spo-
sobem, jeżeli my o wszystkim tym, co się wyra-
ziło, osobliwie zaś na czym funduje się Negocy-
acy Królewskiego Wicelirensztwa przy
Dworze Wiedeńskim, przedsię od Włściow y

doskonale

dołhonałej in formacyi nieodbiereamy, albo też 117
nad spodziwanie Nasze Umie y Najiasniejsza
Kzypsta Wiedeńska z Negocyacyj Spólnie z Jego
Kr^o Władowem Skrycie od Nas kontynuowai, albo
też całe in prajudicium Nostrum Traktaty in
fundamento mey do słońceni przyprawdzić
y zawrzeć zechcieć, to my przyimiey te y typ
podobne Akcy do W. Kr^o Włtwa y od Kzypstej
zajawę przeciwko Nas nieprzyjazn, et hostilita-
tem, w za naruszenie y rozewanie umyrtkik,
które były Traktatow y Spuszow; y będziemy prze-
ciw tego brai dla bezpieczeństwa Naszego, y u-
przedzenia wynikaćcego zła, z drugimi przy-
jaciółami Naszymi należyć miary. In re-
liguo zytamy się na obzerniey przy Umfiow hoc
in papsu relacyj Extraordynarynego y Pełnomocne-
go Posła Naszego do Dworu W. Kr^o Włtwa y
Kzypstej ordynowanego Kizgicia Dołhorubiego,
a overliwaig na to wszystko przedkay y iako
się spodziwamy y skłonnej rezolucyi zotai-
my Umfiow przyjaznig Nasz y dobrze sprzy-
jaigami. Dan w St. Petersburgu 18. Januarij 1714. S. V.

Piotr. imp.

Graf Potowlin imp.

Copia Responsu

Copia Responsu P. Xycia Jm Pryma:
sa, na wzwyż napisany list (sarku)
z kalendarium d. 16. Martij 1719. pisanego.

Najjasniejszy Mosci Carze.

Odebrałem z należytym respektem list W. Sarskiego
Wielicrentwa do mnie, do Senatu, y do Stanow
Księstwy de data 18. Januarij Stili veteris z De-
stemburka pisany. Przysłana mi jest osobna
Copia Polska tegoż listu, y drugiego do Króla Jmci
Jm Naszego Miłostwego, nie tak jako przed tym,
bo zawsze w Lisie W. Sarsk. Włtwa podpisa-
nym Copia podobna zapieczętowana bywała.
Jako widzę, contenta tego listu do mnie nie ma
uszytła, sz jednali, z wyrażeniami w Lisie
do Króla Jmci; Nie wątpię że Włtwa Sarska może
w Responsie Jm. Kr. Mosci, tak intencji Jego niepo-
ruszonej do konserwowania statecznej y solidi-
gowanej z Jm. Sarskim Włtweń przyjaźni,
jako też negocjacji u Dworu Wiedeńskiego
Jm. Felmarzanta Fleminga, y innych, przy-
zwolity mieć będziez explicacyj. W tym zaś
Wasz Sarski może bezpiecznie opewnić może:
że promieniony Jm. Fleming żadnej Plenipoten-
cyi y Expedycyi zancellaryi Księstwy do wcho-
dzenia w jakiegokolwiek Ligę z Cesarzem Jmci, z
Dworem Angielskim, y innymi Potencjami, a
dopieroż żeby one zawierat, mieć nie mógł, ani
użem żeby miał: ponieważ według Praw y
Ustaw Waszych Obyczajnych, Jmemu Królowi Jmci
jednemu, bez wiadomości y pouszecznego zerwo-
lenia Stanow Księstwy na sygnie, żadnych Pra-

Łatona

bratostwo z Monarchami. Do stronnymi nec offensivi, 119.
nec Defensivi Federis Stanowić y honorować nie-
godzi się. Consul, jako go Siostra Litu W. Car. W. Stan
wymienia u Siostry Osmońskiej dopiero się do-
wiadział z pewnych relacji, że narad do Sobli pouro-
cił, y że tam był prośbany od J. K. M. pro atten-
dentia mercimoniorum; żeby zaś miał jakie
przeciwnie W. Car. M. czynić tam propozycje, oty-
cale nieurad.

Co się tyce Dyktanika Tatarskiego niedawno z War-
szawy ekspedowanego, tego wiem że J. K. M. Mini-
strów status, po konferencji z J. K. M. Senatorem
przez Siostrę J. K. M. na ten czas będącymi tak
ekspedowali: że na propozycje, które czynić nale-
żi się odpowiadali, y że W. Car. M. ja-
ko Holiga obliżany dyktatorney przyjaźni
z Królem J. M. ię, żadney o to mieć nie może
wraży, y że to uszytło co było na konferencji, y
przy ekspedycji tego Dyktanika, miało zaraz być
komunikowano Księciu J. Ochockiemu Posło-
wi W. Car. M. na ten czas tamie w Warszawie
przybywającemu. A zatem jako pierwszy mierni-
ko W. Car. M. racyi wierzyć rozgłoszony
omyśleń Wiercion od niechętnych, nie mia-
ł. Lecz Woyak swoich do Sobli odynować, y ony-
mi dla niepewnych relacji, y podejrzenia mni-
manego y dalekiego Złego, pewny, y jauny słow-
de, złaćmić i niem y opresy, niewinnych
Krajów, y Rzeczy, czynić, tak in futurum pro-
dziewać my się należy, że W. Car. M. prodo-
bnych Królów, y Mensur brać niechcesz, ale
Zupełnie za wiarę, y stateczne dotzymanie
Łojuszów z Naszey Strony, y spólnych Interesów

120. *Spusił się, y onym mocno ufał Bedzisz raczył.*
Bo jeżeli do porzątku tej Wojny y niemię w prze-
ciwnej fortunie, jednostajnie wspólne Interesą utrzy-
malismy z Waszą (czy Mosię, Aza wżby imy teraz)
przy pomysłnych Sukcesach, o jakieśy loturach od-
mianie, albo rościwaniu Zawartych Sojuszów my-
śli mieli? y uscen z honorem y pożytkiem
Zobopobu, też Wojny, day BŻE jałosny-
szczytliwie y naprzedzy zalóżczyj pragniemy,
tey dygi kufnoci, ze W^{ca} (czy Mosi) tarcie zwoicy
Przemy, przeciwnym Traktowanien nielaz z obchazy
Krolowim y Rzypptey do Subania, y do afelmrowa-
nia Prorony przyrodzoney, y hardemu in extrema
necessitate potioronemu pozwoloney, y dla tego za-
warte w sojuszach Artykuty exacte wypetnie
Wojna swoje raz na zawrę z uszytlich Panstw
Rzypptey y z Kurlandoyi wyprowadzić zeń woz,
y onych nigdy wprowadzac, ani do pomienioney
Prowincyi Kurlandoyi jałw do Rzypptey inlior poro-
waney y wcale nalezicyj pod żadnym pretextem
interessowac się, ani żadnego Nowego Litzegia,
pro nunc, y pro zeysciu z tego swiata Terazniel-
tego Żyjącego bez męzliel Lici forytowac y pro-
mowowac nieopdzisz raczył; Goyz to jest rzecz
pewna, iz Rzyppta nigdy by tego ferre niemo-
gła, aby tak znaczney Prowincyi odstępić, albo
quocunq; titulo, homusocholawien iz jóbę przy-
wstęzkoi pozwoli miała. (o przy uszel-
hicy fcecmci wypraziuszy, z nalezicyj ober-
wancyz znam się dydz

Waszego lersk. Wstawa

provis Titulis.

Nie możemy tego zaniedbać, żebyśmy W. Cesarstwu
Wielmożństwu nieobjawili, jak Wy to samo Łasno
rozryście, żeśmy się jeszcze niezmiernie dziwo-
wali, kiedyśmy niespodziewaną wiadomości odebra-
li, że W. Cesarstwu Włchwo zosłajcego naszego
przy Dworze Waszym Rezydenta Urodzonego We-
sotowskiego całę nieprzyjawnym, y byłło między
Potentatami, którzy jawnie między sobą przyjaźń
mierzali chęć, wyprawnym sposobem odejwora
swoego y z Rezydencji swojej, y z Świątów Dziedzi-
cznych relegowades. Takich nieprzyjawnych
Akcyj od W. Cesarst. Włchwa nigdyśmy się
niespodziewali y nie zasługili, gdyż one sły
ktora z Rezydentem W. Cesarst. Włchwa
przy Dworze naszym uczyniona, całę noncon-
cordant; albowiem to imienia repręsalium, które
mu dai chęć, całę nie może mieć, ani też my
za to nie Akcyj przyznać możemy. Wszakemu
Cesarstwu Włchwu już in anteceptum jest wia-
domo, jakim sposobem pomieniony Wasz Re-
zydent Peger, z nieinteresni nieurębnemi Na-
szemi Soddanemi, całę zaharane, y Nam y Pro-
bie Naszej prejudiciorum miał commercium, y
przez to według Prawa Wszystkich Narodów
respect do Charakteru swojego należący,

122. tym bardziej straszy, gdyż bez wyjątku, On
to czynił mimo wiadomości W. Cesar. Wł. Wł. Wł.
nie maig na to najmniejszego Ordynansu; A
po nieważimy mocny Nadziei mieli ku W.
Cesarstwu Wł. Wł. ze W. Cesarz Wł. Wł. ten
in prejudicium Roby Naszey uczyniony prok-
pek pomienionego Ministra swego approbo-
wai niebądź; lecz tym bardziej mocy zawar-
tey między Nami przyjaźni y dawadzoney
Naszey waleczności, to należy tym sposobem
przyjąć wszelkie, dla tegoż przeciwno tego
Plegera żadney wraży nieprohazai; aleśmy się
w tym prosto do W. Cesar. Wł. Wł. adrebowali,
y ten Rezydent Naszey całkiem żadney niemajig
prokpek albo iudicio Wł. Cesar, nie prokali; żeby
Wł. Cesarz Mon. Onego, jako z obustron od Wł.
między Nami utwierdzoney przyjaźni do konser-
wowania y utrzymywania Ony całę nieporobny
Roby odurwai racy, przyjaźni y bratersto
promiliłmy: y choi to w ten czas non subsecutum
jednakże iemy jego do dworu y z danostu Naszych
j. jak z Naszym Rezydentem uczyniono: nie było
nieelegowali; lecz y u dworu bywai tym bardziej
do W. Cesar. Wł. Wł. zbecone interesa tra-
towai niezahazypwali; aleśmy mu tylko roka-
zali objawie, żeby on podczas publicznych Fe-
stein, albo Zgromadzenia, gdzie my Roby Naszy
presentes będziemy, tam niebywał, y do tego wa-
ku utrzymać się, aż my na uczynione od Nas

na niego

na swego kuzyna, y z czymesiny pro tym Gene- 123.
rala Adjutanta Barona Levenwolda do Wa-
rszawy Cesarz. Wysława postali, respons y poro-
lucy, oddierzemy. A lubo temu Pleyerowi
pod czas odjazdu jego abrycyt audyencyi niedali,
jednakiemy W. Cesarz. Wysława y samemu
Pleyerowi objawie rozkazali, że to było dla
tego uczyniono, ponieważ osoba jego party-
kularnie, nie była Nam przyjemna, y że my
we wszystkich niezamiełamy in propterum
ze wszystkich innymi W. Cesarz. Wysława mi-
nistrami salvo Charakteru ub omni respectu
postępowai; takżę Rezident Pleyer kiedy już
od W. Cesarz. Wysława był rewołowany, to wiele
miesięcy jako że w Rezidencyi tak y w Sanstwach
Naszych pro libitu suo, bez żadnego od Nas zaba-
zania miał prozwołenie zoftawai; jakoz to u-
czynił, y rzecz jest prawdziwa, y wafę Cesarzkie
Wysława to samo przyznał mienie, żeśmy z
większy moderacy y consideraacy, a oraz z
respectem ku W. Cesarz. Wysławu pod czas tego
wzrostkiego postępowai nie mogli, y chociażby
nie uważali tego wzrostkiego W. Cesarzkie
Wysława Ministrowi Naszemu przy dworze
swoim dżurę zoftawai y prozwołai nie zech-
ciał, to jednakże my według słuszności y spra-
wiedliwości oczełiwai mieli, żeby przynajmniej
jakię gradusy oberuwowano, y ztakaż mo-
deracy z nim postępiei należało, jako z

124. Wafyp przy Dworze naszym użyczono:
Zaczepę być niemole, żeby to, co z Wafypem
Rezydentem u Nas użyczono, Wafypem Wafypem
do taliej nagley y nieprzyjarney relegacyi
Ministra naszego przyprowadzić mogło,
ale bez użyczenia muszy być cale inne,
y do Nas utaje ne przypisy, gdyż my wafyp
Nasrey powzyskiewani, tym bardziej rostaie:
my, ile liedy nam ze uszyd za rzek prawny
donosy, że niedawno między Wafypem Wafypem
Wafypem y Krolami Jhmfami Angielskim
y Bolskim postanowiony nowy sojusz dray-
bardziej przeciwko Nas y naszego Interesu
użyczony y postanowiony, y że Nam Sensibi-
lius nad uszydło jest, że nieprzyjacieli Nas
y z tej intencyi maicy Wafypem Wafypem
przeciwko dozelkij prawdzie fałszywie insi-
nuowali, jako byśmy w niektore Wafypem Wafypem
prejudiciosa negotia y na Alandim Sengochie
z fawery y z Hiszpanij, w niektore tak Wafypem:
onu Najpasmiej Austryackiemu Donos, jako
terz y Przymusiemu Państwu, bardzo schodzye
miary brai chcieli, y wstępowali. Te june
impozady y Wafypem Wafypem przeciwko Nas
użyczone fałszywe Relacye niemogę Nam
inazey, jako wielce być Sensibilia, tym bardziej
ponieważ jawno, że one do tej przeciwko Nas
użyczoney przeciwney alieji powód dali. Jhu-
or my do wyprawdzie dyfimułowai przymuszeni,

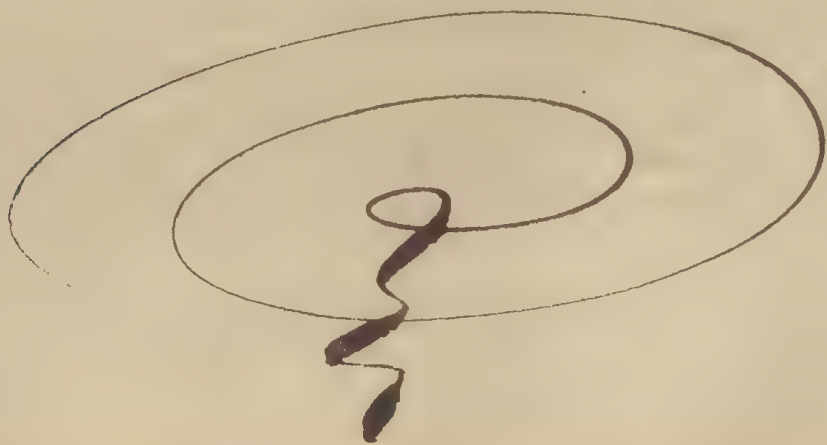
liedy feto.

125
kiedy kto bez naszey uiny, ani tesz naszey
do tego podobney przyczyny, z nami Zwady
y nieprzyjazni szukać chce, jednalnie my
niechcemy, żeby to na Probę Naszj Suggastji,
jako byśmy my sami do takich niechczi oha-
zyć dali; A zatym za rzecz Muszmy rozsu-
dzić, dla oświadczania Naszey ku W^o-
sarskiemu Włstwu y (tego Państwa Rzym-
sk. królestwu y Prorenzyoriowie dobrej intencyj,
W^o Włstwo per presentes amice et fraternè
y prawdziwym Naszym parolem v pewnie, że
u nas ze swecy pod czas Traktatow na
Alandie, żadney otym mencyj niebyło; Z
Hiszpanij zas nieczym żadnych Korrespon-
dencyj nie mieliśmy; talie że my z nich
innych żadnych ku W^o Cesarz- Włstwu y
Państwu Rzymskiemu in prejudicium miar
niebrali, y nigdy brać niechcieli; y żadnego
przedsięwzięcia przeciwko W^o Cesarz- Włstwu
nie mieliśmy, y tużem cademu swiadu y W^o
Cesarz- Włstwu samemu to jest wiadomo żeśmy
zausze szukali, y ile mozy naszey było, wy-
nili, żeby przyjazn, z W^o Cesarz- Włstwen nie-
tylko jako najcisley utrzymywać, lecz przez
bliskie y sasley obowiazki y sojusze do wa-
jemnego z obu stron awantazu one przyjazn
cale uieczny uczynić; jakoż to nieod nas wyszło,
że do Musku nie jest przypiędzono. My

126. Jesteśmy tedy nadziei, że ta nasza zyerli-
wa y prawdziwa deklaracya u W. Cesarz.
Włstwa wiekszy wiarę y mięysce zmagdzie,
aniżeli przeciwno Nas rozgłoszone fałszywe
y złośliwe relacye, jeżeli W. Cesarz Włstwo,
te relacye tylko głębiej rozgłdzi i zechcesz,
to samo ta ona poznać moiesz, że one od sta-
łych nieprzyjaciół y niezyrliwych, y od ta-
kich, którzy nie innego nieprzyzwyraili się
czynie, tylko mięgodu przez Intręgi swoje
wzbudzić, y którzy nieustraszyli się największy
świat za samą prawdę obawia y udawai, y ra-
talich w każdym świecie już są przyznani,
y od których to uszytło dla tego wymysle-
no y rozgłoszone, żeby dla przyszłego otrzyma-
nia y dożywania partykularnych swóich in-
tencyi między nami nieprzyjawn wzbudzić.
My z tym się nierozferzamy już, y już daleko
tych niezyrliwych partykularne Intenye z
Awanturą W. Cesarz. Włstwo y Śanstwa
Rzymskiego concordant, ale bawdy, lotoloturek
tylko to dzieło bez poohlebitwa rozsłdzi, i gnd
Łacno przyznać moie; y nierozsłdzamy
być za rzecz potrzebną o tym więcej vero-
nowai. In reliquo My z Naszymi
my jesteśmy gotowi; nieuwazając tego uszyt-
kiego między Naszymi Wypolnieniami Domami,
od tak wielu lat już niemałemu Awanturze

Obu stron

Obu stron Kwatery dobry zycie, nie tylko pro: 127
seguowai; ale tym bardziej rozprzestreniai;
yriadney ochary; nieopusci; ieby W^o Cesarzli^o
Wspom^o wszelki; ile mozności Naszey jest, proby
Naszey ku Wam y do całego Rzymolskiego Cesarstwa
prawdziwey y krewney intencji oswiadczyi. Nad
to, niechcemy my przyjazn Nasze nikomu
gwałtownie intrudere. In reliquo Pan Bóg spro:
soby y czas Nam da, uszyszlum tynd, ktorzey bez
żadney od Nas do tego danej ochary; Nam pro:
judicia czyni; chęz, odpor uszyni; jakoż my
w tynd na Wszechmocnego in spe sprawiedli:
wych Abcy; Naszych, postadamy się. My ra:
czej szerszo rozprzestrenimy W^o Cesarzliemu
Wspom^o Nasze szczyre intencye y Nasze
we uszyszlum tynd przed Wami niewinności;
per presentes objawie; ieby cały świat
dyplomatne Nasze Abcy; y sprawiedliwość
Spraw Naszych przyznał, y ieby pod czas
uszyszłych rewolucyi niesprawiedliwym spro:
sobom nie nam przypisane być nie mogło.
In reliquo życzymy W^o Cesarzliemu Wspom^o
zdrowia dobrego. Dan.

Copia Listu Hana Tatarskiego
do Hetmana Kozakow Zaporozkich,
Imieniem Skorupackiego.

Wybrany między wielkimi Mechyjskiego Za-
lonu, Stawniejszy między Wierzejszymi w Jeru-
sa, terazniejszy (zemarski Hermanie) / którego
koniec niech będzie przysięgą / tudzież poźna-
wiam Was moją Zawartą między Namą przyja-
znią, y przytym Hana Nareć wiadomości Wam
objawiamy. Ponieważ Wszechmogący Bog
dla pokoji Narodow, y dla pożytku Ludzkiego Na-
rodu, Jasnie Burszony Nareć Hana Gody na
Thronie pod memorie wywyższonych Rodzion
y podniesionych Pradkow utworzył, uczynił
mię Hanem, a teraz Najjasniejszy Dzierż-
awiejszy, Najwyższy Otomański Han, y tego
suzłata Wielki Soltan / którego Srebrze Niech
Pan Bog utwierdzi na Wielu / jako między Jego
Wieliczeństwem Moskiewskim Carenem, po wzy-
nioney ^{połoj} mocy przyjaźni, tak y według tego, że
Krymskie Narody są Wasi sąsiedzi, a najbardziej
że z Najjasniejszym Srebrzym popanowanym y utwie-
dzonej Poloj Palat, dla zachowania przyjaźni,
dla tego respektując ten dołoy wielki kroc' Tata-
rom zabazano, żeby od strony ich temu Palata-
rowi Poloj naruszenie nieuczyniło się, ani przez
jedną przeciwność, a my przed tym czasem sami
naruszeni byliśmy dwiema lewami przy Woywach
Othomańskiego Monarchy. A teraz dla Poloj
Narodowi y Woywach dodanych Najjasniejszy

y Dzierżawcy

y Dzierżawnię i z Otthomanski San z Cesarzem 129
Niemieckim wedlug Zgadanja obu stron y mocy
ogody polnoy uczynili; y kiedy Nasza Jasne Dwor-
cna Proba powrocila sie pod tey Aluy teraznię-
tego 1131. Roku miesiaca Muharema do wojny
Kolicy Pachy Saraja y do Krymskich Panstw.
To wedlug Woli Bozey w teraznię tym Roku dla
Lubosci w Krymie y Budziakach, tak, ze ani jedney
kropki deszczu z Nieba nie upadło, dla tego fu-
chorci Ziemi, żadnych plodow, ani traw nie było,
dla tego przymuszeni Krymskie uszyptwie, y Niado-
godzkie Tatarskie Narody tabuny konskie y stad-
bydlę dla przezimowania na Podnieprskich polach
przygnali, spuszczając się mocno na prostanowiony
Poloy; A niektórzy y przez Dniepr przewróżyli się,
przyszli niedaleko od Warzych Granic; A od ruskiej
strony respektując prostanowiony y utwierdzony
Doloy Traktat, Tatarskie wielkiey Kondyuy,
Ludziom, a naybardziej Krymskim y Niadogro-
dzkim Tatarom, icby żadnych przeciwnosci Tra-
ktatowi Doloy nie czynili; dla tego od nich żadnych
Zwad nie będzie. Lecz Wasi niektórzy Hultaje
od Donskich Kozakow, y od Kadmukow przy Dre-
wie Mtoznie z niektórych tam znajdujących się
Kibich Ludzi pobili; y nieco Tubanow y Bydła
swoje pobrawszy niewieści, takie y z drugiej
strony Dniepru z tybkie Kibich wiele owiec,
wołow y koni odpedzili y pohradli. Prawda, ze
niemasz żadnego Państwa bez Hultajow, jednakże
należy z obu stron respektując Traktat Doloy
Katomukow y Donajskich Kozakow pod Warzy pro-
tektuy zostających barzai, y zabronić, żeby zosta-
wili tych Tatarow w Dnieprskich polach mieszkać

Spokoyni

130 prohoynie. Albowiem dla respektu prohoynie żadnych
Krzywud y majardow oxynie niemalixy. Dla tego
z Naszey strony, jako też y oddas, uoxynie deklam:
je my. trzeba żebyście mocno zaharali. a też Nasz
Przyjacielski list napisawszy z tym postanymy: Na:
skąd stugę Tanatar Agę postatiliśmy, y jak za
mocy Bożej przyjdzie, to mocno zaharcie, żeby między
Nami mocy popanowionych Solowj Tralatorów, y dla
spieczliwej przyjaźni w Orieprwlich Solach parz:
cym stada Tatarom, jako im samym, tak y ich sta:
dom y uscelim Ektorom, Kalmucy y Kozacy Nasz
żadnych Krzywud nieoxynili, y bydet nieodpędra:
li; a pomienionego Naszego Postanca Tanatar Agę
w Dobrym Zdrowiu znouu do Nas prouoci rozhar:
cie; y tak niech będzie Wzgn wiadomo. Pisano w
Stolicy Naszey Baskowszary 1718. w miesiącu Decembre.

Seadet Girey Han syn Chwarzyn
Selim Girey Hana

Translat z Listu Paszy Benderli:
do J^o Daszkowa Ablegata Extraordy:
naryine: do Gorty odparaj postanego.

Lawy y caci godnemu y przyjacielskiemu Przyjacielowi
Nasremu Alexiejowi Daszanowowi pozdrowienie: lito:
wego koniec niech będzie szczęśliwy. y przyjacielskie
Nam donosi. Ponieważ do Wypokiego y Cudnego
y mocnego Pana Musutman'skiego i. y niech
wystawi Bóg ~~z~~ panowanie Jego do skonczenia
Chrasta: y do Dworu Jego Pańskiego y monarsze:
go Wy naznaczeni jesteście jakai, y otrzym da:
lizac Nam znai y objawili jesteście Wy kpa z
Peterburha wypęchawszy, tralat swoy przez No:
wograd wzięli, y przystaliście list swoy, w którym

wyrażanie

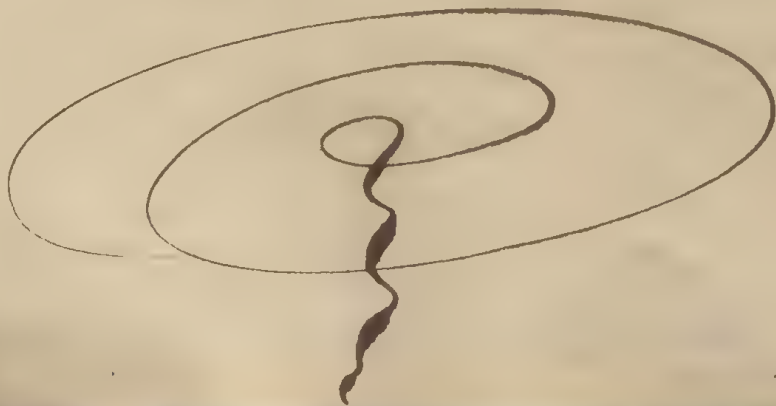
wyrażenie, że liedy przybliżyć się do Naszych (1. R. 1.
Prowincyi, żebyśmy przeciwko Was wysłali kom:
woy, y teraznieyszego Roku miesiąca Jafara,
(to jest Sierpnia) w ostatnich dniach oddano mnie przy:
jacielowi Wafemu wyją mianowane pismo, zlitowcy
ja wyrozumiał żądanie Wasze, y jak z woli Bo:
żey przybydzieć Wy do Benderu, to należyty honor,
który przyzwoity do Czci Waszey bez żadnego
umniejszenia pokazany Wam będzie, y będzie:
my się starali y nasładowali, jako pisano w
Liscie Waszym. A zatem liedy przybliżyć się
do Nas, nie zaniedbajcie Nas uwiadomii przez
List swoy, żebyśmy Wam mogli asztacyi. Doży:
tych in annenis przypadek, cieduda, y jak po
Woli Bożey oddana Wym będzie, to według
Zdania mego resposu z prośbami Waszemi
Ludźmi jak najprzedej do Nas odpisai, y ich
powroci, przyiazn swój oswadożyć chcieć.
In reliquo powtermie Was pozdrawiam. Dan
Mscia Kewilewela, to jest Sierpnia 2. 3. Roku 1719.

W Sedutce od tegoż Casy do S^{na}
Danzhowa napisano.

Ławcy y Czci Godnemu Wam Przyjacielowi Wafemu
Złote prawdziwe objawienie Nafu, to jest Naf:
wyższy y dźwizawiejszy dan Naf. J. Niek pro:
stury Bog przewieć y zdrowie Jego y W. (arshin)
Wieliczeństwem danem Wazym ma mocno po:
prawioną przyiazn, zachym Wy do Najjasky
Porty jechai naznaczeni jesteście, y po przyiazn
swoicy Przyjacielom pisanem Nas uwiadomili:
ście y przyiazn swój objawili, y w tym piśmie tak
napisano. Jeżeli Bog zezwoli, y liedy ja 12 m przy:

198

132 iadę do Bendera, y do tego Stawa Waszego pro-
gospiewam y rozgadam, że nie według zydania Lu-
dzkiego bywa, ale według Woli Bożej, Gwintem człowiek
przymuszony bywa zjechać, choć się nie spodziewa. Je-
dnakże należało Nam opisać pewnie y rzetelnie,
że Bóg chce, do Was, w Benderze być po tyle dni,
y według tego my byśmy się spodziewali y ope-
chiwali Was, ponieważ przedtym my zapewne
wiedzieli, że Wy naznaczeni będziecie, y nie spodzie-
waliśmy się, że się tak przedtym Wasz przyjazd
u Nas chcieliśmy Was przyjąć, y honorować.
Waszemu należało respekt y wdzięczność po-
kazać, a y od Porty przystąpić być Aga, y po-
trzebował pewnej wiadomości o przybyciu Wa-
szym, a teraz jałowimy odebrali listy Wasze,
którymi się bardzo wwerzeli, ale jeszcze do
Nas nie przesyła Porty nie oznajmiliśmy o przy-
byciu Waszym, zydając pewną tego mieć wi-
adomość, y dla tego dwóch ludzi z Benderskich
Beslegów z listami Waszymi do Was przestaliśmy,
a jeżeli Bóg zechce, że ta Mapa (eduta y listy
Wam oddane będą, to wzajemnie do Nas Turckim
Językiem respekt uczynić odpisać chcieli rzetel-
nym wyrażeniem, y niewypliwami słowami,
że po tyle dniach zapewne z Bender do Nas przy-
będziecie, żebyśmy spodziewając się mogli Was
oczekiwać, y obaczysz Was uieścić się.
Der With. Muchamet.

Copia Literarum A. R. Imperii ad 133.
Imperatorem Romanorum. Frau-
studio & Martij VII. datarum.

post titulos.

Quemadmodum Nobis pergrata fuit presentia Illu-
stris et Magni Damiani Hugonis Comitis de Vir-
mondo a Maiestate Vestra ad Aulam Nostram
ablegati: ita ulterius etiam functionis
Eiusdem prefate continuationis Nobis abunde
satisfaceret. Sed cum ex estimatione meri-
tisq; suis Dem alio muneri ex Beneplacito
Maiestatis Vestre destinatus Nobis deseratur,
De tanti Viri non solum in Aula Nostra, ve-
rum etiam ad Sapsarowitzium probata in
rebus gerendis laudabili dexteritate, nulli
dubitamus, Ipsum in novissima quoque
functione tam prosperè debite responsu-
rum expectationi, ut exinde iustissimis
respectibus gratiq; Maiestatis Vestre
auctior evadat. Ceterum a Dno D. O.
Maiestati Vestre longam valetudinem,
et prosperrimos Rerum successus ex ani-
mo precamur. Tabanturq;

Maiestatis Vestre

Bonus Frater et Cognatus
Augustus

Copie Listow J. K. Kr. M. J., ktore pod
 sygnetem pieczętowane powiósł
 Jm. Jan Regent Kancellaryi Koronney.
 Sub dat. 20. Mairty 1719.

Ad Imperatorem. post titulum
 Quanto Serenissimus Princeps Filius Noster
 Dilectissimus Cor Nostrum impleverit solati-
 tio, cum Viennâ Redux Nobis referret
 singularia documenta Benevolentia Ma-
 jestatis Vestre, quam erga se abundantissi-
 me continuoq; testatam expertus est toto tem-
 pore quo isthuc commorabatur, facilius in
 Animo concipere, quam verbis explicare
 possumus. Ceterum prout in ipsum gratissi-
 mo reponimus pectori, ita quo expressius
 Magestati Vestre obligationem inde No-
 stram demonstramus, Magnifico Jacobo Comiti
 de Skrzynno Dunin Cancellario majoris
 Regni Nostri Regenti Capiteaneo Braita-
 viensi ac Camerario Nostro Intimo com-
 mittimus, ut circa traditionem ⁱⁿ Nram
 presentium Literarum Magestati Vre
 de omnimoda, qua tanto suo favori
 debetur, gratitudine Nostra laudem
 redderet certiores. Quia a M. J. K.
 Vestra per amicum contendimus, quatenus
 predicto Magnifico Comiti Dunin facilius

Aditum

aditum, et in ijs, quæ Nomine Noſtro in
Gratitudinis teſſeram eidem exponet, omni-
modam velut Nobismetſiſis adhibere fidem
dignetur. Diligenter ſimul et illud petimus
ut Majestas Veſtra de Noſtro, erga ſe reſp.
ſus ſingulari ſtudio inſegerrimè ſemper
ſit perſuſa. Quod reliquum eſt Miſſati
Veſtre optimam à Domino Deo valetudi-
nem et properrima quæque rogemus. Da-
bantur Fraustadij in Majori Poloniaſ.

Majeſtatis Veſtre
bonus Frater Cognatus
et Vicinus
Augustus Rex

Ad Imperatricem Romanorū^m
Elisabetham. sub data ead.

Sereniſſima et Potentiſſima Principi Domine
Elisabethæ Deſ Gratiâ Romanorum Impe-
ratriſ, ac Germaniæ etc. Augustus ſecun-
dus. Salutem, omniſq. prosperitatis con-
tinuum incrementum. Sereniſſima ac
Potentiſſima Princeps, ſoror et Cognata Noſtra
Chariſſima. Cum Nobis Sereniſſimus
Princeps Filius Noſter Chariſſimus hic
Viennâ Redux pluribus retuliſſet, qua-
liter à Majeſtate Veſtra particulari cumu-
latus ibidem extiterit benevolentia, Ma-

136. gratitudinem solati, quo (et nostrum est inde
impletum, obligatissimamque gratitudinis vestrae
zelum erga iustitiam vestram reticere nequi-
vimus: Ut autem id ipsum verbum Ma-
iestati vestrae proposit explicari, consulto Ma-
gnificum Jacobum Comitem de Skrzynno
Dunin Cancellarium Majoris Regni Nostrum
Regentem Capitaneum Braclaviensem et
Fiscerarium Nostrum intium Viennam
expedivimus. Qui cum ex mandato vestro
circa presentationem harum, Majestati
vestrae tenerrimos affectus, debitamque
tantis favoribus recognitionem Nostram
edixisset, ut circa facilem accessum ple-
nam Nostrum nomine venientis apud Ma-
iestatem vestram recipiat fidem, vnicuique de-
sideramus. Atque Majestati vestrae prosperissimos
successus, una cum longeva valetudine
a Domino Deo precamur. Dabantur ut supra
Majestatis vestrae bonus
Frater et Cognatus.
Augustus Rex.

Ad Imperatricem
Serenissimam et Potentissimam Principi Domine
Eleonore Magdalene Theresiae Dei Gra-
tia Romanorum Imperatrici, Germaniae et
Augustus secundus Eadem Gratia Rex Polo-
niae, Magnus Dux Lithuaniae salutem omni-
que prosperitatis continuu incrementum.

Scripta

137.

Serenissimam et Potentissimam Principi, sororem
Cognatam Nostram Charissimam. Non arbi-
tramur plurimis id verbis representari de-
bere Majestati Vestrae, tanquam teneritudi-
nis Parentum erga Liberos ex praeoptime
concordia, quantam Letitiam Nos exhilaraverit
Serenissimus Princeps Filius Noster Cha-
rissimus, dum Nobis Viennam Redux Ma-
joritudinem affectus Majestatis Vestrae sibi
abundantissime testati explicasset; unde
concupientes extraordinarium debitam gra-
titudinis vinculum, consulto Magnificum
Jacobum Comitem in Strzymsko Dunin Can-
cellarium Majoris Regni Nostri Regentem Capiti-
taneum Braesavionensem et Camerarium No-
strum Intimum destinavimus, ut eo titulo
Majestati Vestrae circa traditionem presentium
luculentius Nostram denuntiaret obligati-
onem, atque ad favores tantos condigne retali-
ando, omnimodam promptitudinem: Mayo-
rem igitur in modum a M^{te} Vestra pro-
stulamus, ut eidem M^{te} Comiti Dunin
non solum benignas Aures, verum etiam
in his, quae Nostris nomine denuntiabit, ple-
nam fidem prestare dignetur. De cetero
M^{te} Vestrae felicissimos successus, una
cum firmissima longevitate a D^{no} D^{no} cor-
diciter optamus. Dabatur ut supra.

M^{te} Vestrae
bonus Frater et Cognatus
Augustus Rex

Ad Imperatricem Amelian.

Cerentissimae et Potentissimae Principi Dominae
 Ameliae Dei Gratia Romanorum Impera-
 trici, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae &c.
 Augustus Secundus eadem Gratia Rex Poloniae
 Magnus Dux Lithvaniae & Salutem, omnisque
 felicitatis continuum incrementum. Seren-
 tissima et Potentissima Princeps Socr et
 Cognata Nostra Charissima. Non propterea
 mus id ullatenus reticere, quam incredibili
 jucunditate Nos affecerit adventus huc seren-
 tissimi Principis Filij Nostrae Charissimae
 Viennae Rediis, ideo praecipue, quod ex Ipsi-
 us genuina relatione singularem mystatis
 vestra affectum et benevolentiam cognove-
 rimus distincte eidem demonstratam.

Quo nomine sicut ingentes Majestati Vrae
 profiteamur gratias, ita ut Obligatio Nostra
 inde praconcepta Ipsi clarius pateat, consul-
 to Magnificum Jacobum Comitem de Skrzyn-
 no Durini Cancellarium Majoris Regni Nostrae
 Regentem Capitanum Brattaviensem
 et Camerarium Nostrum Intimum ad hunc
 finem destinavimus. Quatenus igitur Ma-
 jestas Vestra eidem hasce tradenti, Nostrum
 erga Ipsam gratissimos sensus explicanti
 benignas aures, et in his quae Nostrae nomi-
 ne dicturus est indubitata fidei conve-
 dere dignetur instantissime preces, Ma-

septaten

sejntatem vestram a Domino Deo inconcussa 139
valetudine, felicissimisq' successibus perpetuo
cumulari animatus exoptamus. Dabantur
Fraustadji in majori Polonia s. ut supra.

Majestatis Vestrae
Bonos Frater et Cognatus
Augustus Rex.

Traктatus Matrimonialis privatus
inter Sm Rm mstten et Serissimum
Czarum mouchovia in A. 1717.
a v

Postquam Tsarea sua Majestas, ut et Regia
sua Majestas Poloniae, rationibus idoneis
et pregnantibus inducitur crediderunt, e re
sua esse, et ad majorem mutua inter se
bona voluntatis atq' propensii animi con-
firmationem pertinere, ut serenissimo et
celatissimo Principi Dno Johanni Adolpho,
Duci Saxoniae, Weissenfelsensi, Serissima
Principi Dna Anna, Principi totius Russiae,
et Dux, Vidua Curlandiae certis legibus
solenniter desponsetur: Ea propter Supra-
dictae sua Majestates de Pacto et Conditio-
nibus, quibus id institutum perfici et ad
optatum finem deduci posset, per Ministros
Plenipotentiarios ad hoc ab utraq' parte
nominatos sequentibus Articulis rite conve-
nire.

Articuli Amici

Pollicetur Tsarea sua Majestas se juxta:

Conventionem, cum Ordinibus Curlandiae ini-
tam rem eo dirigere velle, ut ipsi Regiam
suam Majestatem Poloniae Inclitanae Res-
publicam per Deputatos solenni modo con-
stitutos decenter, et supplices implorent, velint
ex dijudicatione suorum iam pridem adversus
Ferdinandum Curlandiae Ducem delatorum
gravaminum, quae non minus sua Majestati
Poloniae, quam luculentius etiam semmissi-
oni ab eadem in Curlandiam missa cognita
atque perspecta sunt, declarare praefaturum
Curlandiae Ducem hoc Ducatu tanquam Feu-
do a Regia sua Majestate et Republica de-
pendente, et omni quod in illum, si hacte-
nus competit, jure penitus excidisse, Regi-
amque suam Majestatem cum Republica,
ipsius loco, Ducatum hunc, cum omnibus
ad illum spectantibus Juribus, Beneficiis, Pri-
vilegiis et Prærogativis, quibus Curlandiae Du-
ces hactenus gavisii sunt, in Principem
Saxo-Weipenfelsenensem, vi supremi, quod
in Curlandiam habens Dominij transferre
et transcribere, cumque de eo investire velle.

Articulus 2us.

Vicissim spondet Regia sua Poloniae Majestas,
quod non tantum pro se in illa Ordinum
Curlandiae vota et desideria benigne con-
sentire, sed etiam operam dare velit, ut

Respublica

Respublica pari voluntate eadem comports 141.
et ratihabeat. Cui fini assequendo dictam Rem:
publicam ad id jam pridem preparare cepit,
et porro quoq' omnem impendet operam, ut
eadem penitus in hanc sententiam pertineret.

Articulus Tertius.

Quibus ex voto succedentibus effectusq' datus,
nec non Investiturâ Principi Saxo Weissen-
felsensi; pro se suisq' heredibus masculis
ex legitimo conjugio suscipiendis ritè collatâ,
Matrimonium cum Scripâ sua (saxæ
Mytatis ex Fratre Filia, viduâ initor
et realis in furlandenses Provincias immis-
sio, sine ullâ morâ suscipitur, ita ut neutrum
sine altero fiat aut fieri possit.

Articulus Quartus.

Utraq' Tzarea et Polonia Majestas quoq' promit-
tunt, se Principi Saxo Weissenfelsensi ejusq' suc-
cessoribus Feudalibus, Terrarum furlandensium
possessionem cum omnibus ipsam annexis et
ex antiqua observantia competentibus obseq-
uentijs Prærogativis, Juribus et Immunitatibz,
nullo excepto conservaturas, et contra quoscunq'
defensas protecturasq' esse.

Articulus Quintus.

In specie verò sua Tzarea Majestas Abte' memo-
ratam Ducem Viduam, ornatu, mundo muliebri

vasis Argenteis ceteriq; mobilibus et suppellecti-
le, tanta Principe dignis instruit, omnesque
eidem in Ducatum Surlandiae ejusve Praefectu-
ras competentia jura, quocumq; nomine vene-
rint, Principi Saxo-Weissenfelsensi, Ipsiusq;
legitimis Successoribus et Haereditibus in favo-
rem hujus Matrimonij cedet atq; remittet, Li:
deniq; Duci Viduae omnia et singula commo-
da et emolumenta, quae illi, cum primum
proxime Defuncto Surlandiae Duci nuberet,
Pactis dotalibus concepit, nunc pariter conce-
det, quem in finem Pacta dotalia cum de-
functo Principe inita, ante consummationem
Nuptiarum bona fide communicabuntur,
quò ad eorum formam et tenorem ea, quae
nunc conficienda sunt, conscribi queant.

Articulus 6us.

La tamen conditione ut haec ipsa, articulo pre-
cedenti a Sua Praeae Missae in Principem
Saxo-Weissenfelsensem facta cessio et transa-
ctio, pretensionum et Jurium Duci Viduae
in Surlandiam competentium, in locum Dotis
demortuo Duci primum conjugii promissa succe-
dat, et ad eam propterea in ore persequenda
S^a Praeae Missae nullò modo teneatur: Se-
renissimus Princeps Sponsus quoq; doti huic
penitus renuntiat, nec minus tamen omnia
eademq; luera, quae à Defuncto Duce sexima

Vidua

Vidua, occasione contracti cum eo Matrimo-
nij promissa fuerant, sine ulla exceptione,
non secus, ac si ista disertis Verbis hic inserta
et sigillatim expressa essent, preestabit.

Articulus 7^{mus}.

Quod si autem res eo deduci nequeat, ut Ferdi-
nandus Dux Sitionibus suis penitus et in per-
petuum ejiciatur: Id tamen utraq^{ue} Missas
effectura est, ut Duci huic, quoad vixerit, An-
nuā sed mediocri pensione, vel ab Ordinibus
vel ex redditibus Ducalibus solvenda propi-
ciatur, atq^{ue} de hoc negotio cum Illo sub auspi-
cijs Regis sub Mystatis ante consummandum
Matrimonium transigatur. Convenit pre-
terea inter Utramq^{ue} Majestatem, ut modo-
dicta Annua pensio Ferdinando Duci per
omne, quod li superest, vitæ tempus, utroq^{ue}
casu, sive Feudo in totum privetur, sive
minus, preberi debeat.

Articulus 8us.

Placuit quoq^{ue}, et utraq^{ue} Contrahentium Pars
invicem sibi promisit, se hanc de Matri-
monio Pactionem eo usq^{ue} celare, nec quidq^{ue}
de eo evulgare velle, antequam singula
Conventionis hujus Capita ad plenum per-
venerint effectum.

Articulus 9us.

Ministri

144. Ministri deniq' Imperiorum Russientium
Plenipotentiarj ex utraq' parte in id consen-
serunt, curatum iri, ut Utriusq' Tzarea
ex Polonia Majestatis Diplomata Ratifi-
cationis Conditionum Suprascriptarum
intra octo hebdomadarum spatium, alte-
ri ab altero Tzarea hac in Aula extra-
denda, in forma solenni et consveta
rite exhibeantur.

In quorum omnium fidei Ministri
modo memorati Plenipotentiarj has Sa-
ctorum unius ejusdemq' tenoris Literas
vis^{com} scriptas et manibus suis subscriptas
Sigillisq' corroboratas invicem commutave-
runt.

Acta sunt hac Petersburgi 12mo
Decembris die, Anno post Christum
Natum 1717. —————

Do Jm. Pana Starosty Lińskiego
d. 6. Aprilis 1789.

145.

Jako za odezwanie mi się przez Poczty Włoszowskiej,
tak za punktualność w przystaniu requirowanego
dyaryusza, wręczę dziękuję Wm. Panu, cum obliga-
tione particulari ratę uczynności Jego. Seblan-
wany Satisfakcyi względem Silarzlowi dobrze
pamiętny jestem. Że mi zai Jm. Pan Włódka Ka-
liński Ojciec Dobrodziei mój przyobiecał raczyć z
Zasługi swojej na ten Interes awansować goto-
wiznę o świętym Janie Klisko przypredym, a z
Listu Wm. Pana wyrozumiewam, żeby i te pie-
niędzy chciał mić anticipatiwè przed J. Janem
dla wygody swojej. Niemniejżanie tedy piszę
do Jm. Pana Włódki Dobrodziei, o znaymując o
tym, y prosząc o acceleracyę skutku ex ratione
incidenti. Rozumiem że niezagodzi w tej mie-
rze difficultas, o czym więc odezwę się Listownie
Wm. Panu; A teraz omemuż zapowinszowanie
święt. Następujących gratissimo animo przedzie-
wawszy, wzajemnie życzę, abyś Wm. Pan wrę-
czy podobnych w późne lata przy zdrowiu
y uszczelnieniu contentowaniu Liwozi mógł
wroczyścić. Jestem zadowolony.

Copia Listu Jm^o Kancelarza W^o Koron^o
 do Jm^o Leduchowskiego ^{Salom. Arzem.} i podobnych do innych
 Jchm^oów

Gdy nie tylko ex publica fama, ale też z relacyj
 wielu Jchm^oów słysząc i kiedys g^odnym do
 chodzi mnie ta wiadomość że na seymie lu party-
 kularnym w W^odwstwie W^om m^odszwa Designo-
 wana jest lustracja in ordine do utonenia no-
 wey Taryfey. Konsiderując według apparencyj
 ten proceder, dla iż byłby sprawiedliwy popularny
 y potrzebny, ale z drugiej strony uważając pen-
 culum convellenda novella Legis, gdyby inne
 W^odwstwa podobnym sposobem y przyk^oladem
 postępić sobie chciały, y inne konsyliowcy
 złożywe, pro obligatione muneri mei W^om m^odsz-
 na jako Principem Nobilitatis tam ex nego W^o-
 ciw^odwstwa convenia, y wszelce upraszam, aby
 executionem promienionej lustracyj zata mowai
 y prowelei do seymu przypzdego raczy, do którego
 Konstytucya Warizauska sub titulo o regularney
 ptacy per expressam decisionem tej matercy zawi-
 sta. Przypaz W^om m^odsz non possemus do wiel-
 kich y chwalebnych Akcyj Swych przez te mode-
 racy y kooperacyj Swaz monumentum oraz mnul
 subministrabie wdzięczny obaczy do wyznacenia i
 ze wszelk^o obserwacyj nie przestane być.

Circularis Decretis.

Circularis Denuntiatio J^o Kr^o m^o do
Jhmuiw Sanow Senatorow y Ministrów
Status o Wesele Krolewicz Jmci.

146.

Wielmożny Wprzeymie Nam miły. Kiedy Wzrost
mocna Regis Regnantium ręką, nie tylko chwale,
Ono Najasniejszego Krolewicz Syna Naszego Naj-
milszego Altonia Jnhlinawę, adconquirenda
Connubelia Fœdera u Najasniejszym Domu au-
striaheim, ale też Dzielcem Dobroci Swoicy, osobliwym
Najasniejszego Cesarza Jmci ku Nam y tobie
Najwłochanszego Syna Naszego gotawia pro-
penty, na które dowód pignus prestosissimum
Najasniejszego Synowię Swnę, Arcydziedziczkę
Maryę, niesmiertelney pamięci Cesarza Jmci
Krymickiego Jozefa Starszego Corke, in Sociam
thori temusz Najasniejszemu Synowi Nasze-
mu deklarować raczył. Uznawamy zarazem
przyzwolę, należyte Najwyszejszemu Samu odda-
wicy podziękowanie, że Jntenicyom Syna Naszego
Najmilszego pobłogosławie raczył, doniesi Wprze-
moici Naszey Naszey, ztożpocię, nie wątpię
bynaymniey, że Wprzeymoici Wasza, iako Nam
y ocywiście Swoicy zyskuby, y Wierney interesować
się będziecie do tej konsolacyi Naszey tymbardziej,
im gruntownieyszo mamy nadzieie, że to Nasze
z Najasniejszym Domem Cesarza Jmci przy-
krynym zawsze Ręplęcy, et æternis nienaruszoney

147. nigdy przyjaźni Federibus ab eo z Niem. z tego
nym spowinowaceni, iako nam zupełne
przyjacieł w contentowanie, tak et Bonu publico
ad et in emolumentum. Dobrego przyjaźni w przy
mości Waszej od Pana Boga dyżemy zdmura
Dan w Dreźnie dnia 11° Miesiaca Maja
Koleu Saskiego MDCCXXIX Panowania Waszego XXXII
Koleu.

Responsium Regis Saxe & 28 April: 1709
ad literas S. R. Mps & 16 Martij Traustadij
scriptas.

Reddita nobis sunt iterata a mpe Gra de dato
Traustadij & 16 Martij responsoria libere, et quod
in ipso earum initio expressum est, amicitiam
veram candidamque absque ullo recessu cartam
tectam inter Nos et Domineam Nostram recipere
conservandi; mps Gra desiderium tanto luben
tius excepimus, quanto magis firmoque Nostru
Proposito parem amicitie cultum jugiter refe
rendi, illud respondere profitemur. Ea quae
sequuntur, quo minus expectata, eo gratiore
sensu animum nostrum affecere, aversam
mps Verba a Nobis et quasi intensionem volun
tatem aperientia; cui tamen causam, aut occa
sionem vel levissimam praebuisse non recusa
mur. Enim vero, cum in omnibus, tum in eo
quod praecipue argere animadvertimus, Curandae
Negotio a Mente Nostra longe alienum semper
fuit.

148.
fuit, quicquam suscipere, quod Mst Vestra displice-
cere, nedum quod dispendium inferre aut in
detrimentum Reip^u cadere posset. Quod cum
verbis sepius fuerit explicatum Ipso facto haec
nec comprobatum. Dolemus merito contrarias in
nos suspiciones per omnem Poloniam divulgari,
et innoxiam insententiam Nostram iniquis in-
terpretationibus, in sensum preposterum detor-
queri. Quod cum apertis rumoribus differantur
ut latere Nos pariter ac alios omnes non possint,
Ipse necessitate posculante adducti declarationem
in publicum Typis edidimus, qua cum univer-
sos, tum praecipue Inlytam Gentem Poloniam,
insidiosis insimulationibus eorum, qui Nobis
in Polonia offensionem querunt, praecoccupa-
tam ab errore nitimur revocare. Ejus Decla-
rationis exemplum Mst V^{ra} mittimus, si pro-
posita inibi argumenta penitus expendere
placuerit, quoniam de Nobis aequiores et in benigni-
orem partem inclinantes Sensus concipias. Quod
autem maxime sua novitate Animum No-
strum perculit, quod in praedictis literis Mst V^{ra}
proficitur, non expedire potentiorum redd. Do-
mum Brandeburgicam, eaque de causa Regium
Nostrum Drap^u Titulum recognoscere. Rem publi-
cam, huiusque distulisse, quanto minus igitur spe-
rari posse, ut in acceptionem Curlandiae consentiat.
Sane nunquam Nobis cogitatum nedum propositum

14.9. fuit Curlandi Ducatum adquirere aut Stupid
annectere, eaque acceptione virum et potentie
incrementa Nobis accipere.

Contrarium omnino e' factis cum Careca mpe
a Nobis iustis elucet, quibus expressa stipulatione
cautum est, ne Ducatum Curlandi unquam
ullo tempore in acceptionem sive Stupid sive
Ditionum Careca mpe concedere possit, ut ut a
Rege Rep'ba Poloni in Marchionem Sueten-
sem clientelari jure fuerit collatus.

Interca libera hujusmodi et aperta denuntia-
tio non esse ferenda incrementa Domus Bran-
deburgicæ, sed ipsi se officere velle et debere, eter-
nis, quæ cum Rep'ba Poloniæ Domui Brandebur-
gicæ intercedunt factis invitis omnino fieri et re-
clamantibus, quippe quæ diserte postulanti, alte-
rius partis utilitates et commoda ab altera pari
studio, ac sua propria ab utrinque esse promoven-
da. Quæ fœdera Nobis et Majoribus Nostri
præstitum, quamque impense Regni Poloniæ
securitas, conservatio et incrementa quærita
fuerint, cum complura alia, tum nupera
ante paucos annos suscepta a Nobis Stalesum
Densis Expeditio loquitur, quæ tanto sanguinis
et opum dispendio a Nobis peracta esset, eo pre-
cipue fine, ut Sueci Regis novissime defuncti
perhinae propositum, quod tunc agebat in
Poloniam denuo percurrere, ferroque et flammis
cuncta

cuncta miscendi interverteretur. Eadem 150.
mens eademque in Mytem Gram. et Rempu.
blicam Poloniæ constans et propensa Voluntas
nobis durat, ac durabit, ut amicum Nobis Re.
gnum præ cunctis Europæ in florentissimum
opulentissimum ac potentissimum statum
nobis lubentibus, et lætantibus, et si quid propu.
mus etiam adjuvantibus provehatur. Ex
adverso confidimus non invitis illis, nec iniu.
rentibus fore, quæ a Deo et fortuna in Domum
Brandeburgicam Derivabantur qualiacunque
emolumenta.

Quod ad debita Civitatis Gedanensis attinet, si
ad ea præstanda illam pro auctoritate compel.
lere placeat M^{ss} V^{re} Nobis id quoque Nobis quo.
que id non displicebit, verum super liquidis et
ab Ipsa Civitate agnitis nominibus longas litium
ambages inire, et quod M^{ss}as V^{re} libere innu.
are videntur, per plures Instantias prosequi
id vero nihil aliud est, nisi Creditoribus infini.
tos sumptus et moras accerrere, et in effectum
Ipas sortes exhaustire velle, id quod nunquam
oppido durum et iniquum, ab equissimo et Ge.
neroso Ipsius M^{ss}is V^{re} animo improbari
certi sumus. Cæterum haut satis asequi.
mur, quid sibi velint, aut quorum tendant
qua origine literarum, De Nostris simulque
M^{ss}is Vestra Subditis annectantur. Equidem

151. Subdito Nobis esse, qui pariter Mst. Vrd subjecti
sint, aut in quos cuiquid præter Nos, qualicumque
potestas competat prorsus ignoramus. Neque
D^usiam Nostram utiquidem apparens est,
indigitari opinamur, nisi forte non satis me-
moriam obversantur, quæ per tenorem Sactorum
Poloniam inter et Domum Brandenburgicam
super ea provisæ sunt. Horum vigore D^usia
id Brandenburgicæ Incolæ Universi Jurisjuran-
do, quo secundum antiquam formam Regi
et Reip^ub^licæ Poloniæ ex capite subjectionis ob-
stricti fuerant, plene integræque exolvuntur,
et liberantur.

Id vero ex præscripto
jam memoratorum Sactorum recens concepta
est Jurisjurandi formula in solennibus ho-
magiis, quoties in D^usia exigitur obser-
vanda, nihil continet, quod Subdito D^usia
Brandenburgicæ, subjectionem Regi et Reip^ub^licæ
Poloniæ juxta imponat, neque aliam obli-
gationem infert, nisi quando Divina pro-
videntia ita ordinante, Domus Brandebur-
gica deficiat ut tunc demum, nequaquam
vero ante hoc tempus Regnum Poloniæ resu-
piciant, et ad antiquum obsequium revertantur.
Consequenter igitur, et per diertam sæpius me-
moratorum Sactorum expressis verbis factam
dispositionem in præsentia, et quamdiu Nos
propterque

Sortemque Nostri supererunt, singulare et su. 152.
premiū in Prussia Dominium optimo Jure
Nobis asserimus, Terrasque Prusie Summa et
absoluta potestate habendi possidendi et regendi
facultatem vindicamus, ceterantibus quibuscumque
nexibus et oneribus, quibus olim Regno Polonie
Prussia obnoxia fuit, neque preter Unum
Deum, cui propterea respondere aut ratio-
nem reddere habeamus agnoscere.

Hec autem si erga alios quoruncumque tum maxi-
me erga M^{tes} Vestram valere persuasimus
ut ei fas non sit inquirere, quibus modis, qui-
busve rationibus Terrarum Prusie Regimen
a Nobis instituat: in tantum ut Ipsius Pastro-
rum, dilectis Verbis statutum, cautumque
sit, ne ad Rempublicam Poloniam ulli querele
e Prussia deferantur, neve delata ab ea ad-
mitti possint, aut debeant.

Quod si Reges Polonie Gr^{as} M^{tes} antecessores,
quam illis gloriam merito tribuimus, et
Ipsa M^{tes} Gr^{as} hoc Caput Pastorum in illi-
bata observantia hucusque constanter eandem
in M^{tes} Gr^{as} et Rep^{ba} Polonie fiduciam po-
nimus, porro quoque fore, ut a Norma sapientis
Pastorum Pastorum in hoc pariter ac in reli-
quis articulis recedere in animum num-
quam inducant.

Eandem observandi et firmiter tenendi con-
stantiam a Parte N^{ra} visum pollicentes

153. Spem laetam concepimus, hâc potissimum
ratione Divina Benedictione accedente, mutu-
am Regentium, et qui ab eis reguntur popu-
lorum benevolentiam, vigorem denique receptu-
ram Ingentia in utroque commoda et benefi-
cia redundatura, et in Successores posterique
perseveratura. Id quod Sincero votis expeten-
tes Nihil Vix omni modam prosperitatem appre-
camur. Dabantur Berolini Die 28 Aprilis
anno Christi MDCCXIX Regni vero Nostri VII AE

Copia Literarum a Magistratu Gedanensi
ad Ill^{mum} et Excell^{mum} Dñum Regem Can-
cellarium. Gedano 8to Maij 1719.

Truculentum initium hujus saeculi quartum Lu-
strum praesens, in hoc praeterita superare videtur
quod equidem Ser^{mo} Reipul Polona, ex paterna
gratia Divini Numinis sit concessum, altam jam
canere pacem, nobis vero et infelicissima huius Civita-
ti, non ultimo tamen illius nec indecenti mem-
bro omnis dicendi gratia sublata. Dicendum est
perpetuo Nobis, aut de indebitis pecuniarum et
Contributionum lutionibus, aut de deteriore
Civitatis calamitatibus, aut denique quod luctuosif-
simum audit, de continui Eisdem Civiumque
Jurium, et Libertatis oppressionibus, quae omnia
quaquequam gravia sunt, prava tamen consuetu-
dine, jam pro nihilo habentur ab ipsis, qui ad aver-
tendas Civitates durissimas necessitates prorsus alieni
ad augmentan

ad augmentandas, contra publicas Nostras Calami- 154.
tates, paratissimi semper adiant. Lugubre et noxissi-
mum ejusmodi exemplum in nupera invasione
Copiarum Regni in Territorium Nostrum, post
DEUM et Ser^{mum} Regem Dominum Nostrum
Clementissimum Ill^{de} Excellent^{de} Gr^{de} Juvium
Nostrorum Custodi, ac Patrono Graciosissimo Libere
Nostris 8to Aprilis exaratis uberius exposuimus.
Quamquam nunc nulli dubitamus Ill^{de} Excel^{de}
Gr^{de} Injuriam illam Nobis illatam, neutiquam
probatum iri, quin potius gratiosissime dignata
esset, ulterionibus ejusmodi insultibus, qui in ver-
sionem charissimae libertatis, ad sanguinem frater-
nem adiperant, suis sapientissimis et Sanatoris
munere dignissimis Consilijs apud S. R. M^{tem}
non infringendis temerarijs malevolorum ausibus
jam obviam irisse. Nos quoque de hac sollicita Ill^{de}
Ex^{de} Gr^{de} curam quam proxime pergratiosissimas Respon-
sorias Literas certiores fuereamus. Illis nihilomi-
nus tamen presentibus huic occurrere, et continuo
hostiles Copiarum Regni ausus, et fama, quae undi-
cunque de contrahendis An^{ti} Legionibus earundemq^{ue}
appropinquatione adversus hanc Civitatem adfertur,
omnis et fiducia Nostra, quae ad gratiam Ill^{de} Excellen-
t^{de} Gr^{de} trahimur, de novo consultum ferunt. Prout
enim contra attentatam invasionem in Dona Nostra
Patrimonialia nihil aliud per oppositionem Nostram
intendimus, quam ut eadem in libertatem asere-
remus, cui quoque hac obtenta, in eadem acquiescimus

155. Solliciti tamen de eo, ut nulla mali de nobis senti-
entibus, nec fulata illa ratio persecutionis superes-
set, ac si aliud quidquam solum coacervata illa
per annos in Dresdala mitatum Nostrarum moder-
obstitisset, quo minus ejusmodi postulatis, quod
vel aliquale saltem specie Juris nobis insinuata
de Equo et Bono consuluisse, integrum eoque
fuerit; Praesumpsimus cum in finem consulta-
tiones Nostras, in materia Contributionum Trans-
sylvanicarum et illa quod attinet Summas Illmo mei
Dñi Jablonovici a Thesauris Drusid olim ad nos
assignatas, quod materiam de Jure ab Illmo et Excl^{mo}
Dñi Palatino Culmensi non vi et armis ad nos, sed
prius ad conventum Terrarum Drusid Generalem
deferenda fuissent, nihilominus non solum quoad
primam consultavimus, sed et facto Ipso cum non-
nullis, qui ejus gratia adunt exquisita media
conferre non intermisimus, ex quo colloquio et col-
latione assignationum cum summa totali Nobis
defacto licet imposita, elucuit et comparatio amba-
rum, et illicita curatela Assignationum, qm
Illmo et Excl^{mo}: Dñus Palatinus Culmensis ubi non
rogo, gladio adscribere voluit, Nobis hoc non obstan-
te tamen non moraturis, ut hae materia tandem
placitum sortitur finem, quod autem altera atti-
net, prout illa Cives Nostror, in quorum manibus
assignationes Terrarum Drusid obervate sunt, solum
modo afficit si licet in genere praetensiones Illmo
Dñorum Jablonoviorum ex Rupertis Comitij Regni
Generalibus

Generalibus ad proximè recapitulanda. rejecte 156.
eandem similiter allaborabimus. In tali nostro pacem
et quietem inclinanste statu, ubique milites Regni
dassus ad concilium contra Nos vocari et multa exstis-
ia collata esse, non solum perhibetur, sed et id hostili-
tatis his diebus contra omnem naturam expectati-
onem die sabbat 2da hujus mensis expertum sumus
quandò supradicta Copia tredecim Nostrarum ex Vi-
gilij, quas tum pro securitate Territorij, tum com-
mercantium gratiâ, ad observandum Trajectorium
nostrum prope Vindulam ponere, ratio nobis vasis-
et in ipso Trajectorio, nonnulli peregrinus trans flu-
men comitantes cum numerosa manu adortus sunt,
et demum, deleti sanguinis humani Authores fuerunt.
Illa Excell. Vra haud difficile iudicabit, quantus
sit dolor non solum Noster proprius sed et univer-
sa Civitatis et singulorum Civium, qui Deum re-
memus, Regem colimus, et per nos Reipubl. Eiusdemq.
Ipsius membri articulate nec indigne adherimus,
attamen libidini privatorum pro necessitatibus Ipsi-
rum, et quorumcunque malevolorum cum dissipandi
nostre libertatis, famel bonorum, et si quod restaret
vita Ipsius obnoxij esse, haud prohiberemur. Per-
observantissime itaque Illam Excell. Vram
rogamus, dignetur quantocytiùs apud Serenissimum
Regem Dñm nostrum Clementissimum ad cujus Tho-
nam humillimis Literis Nostris, iuxta adiunctum illa-
rum Exemplum, recurrendum Nobis esse duamur,
pro Senatorio munere suo, et sempiterno erga hanc

157 Civitatem ac singulari affectu, gratiosissime et effusa-
cissime Nobis succurrere, quia post tot mala superata
pejoribus, nec pro fide erga clementissimum Regem
unicum Dnum Nostrum in terris nec pro concien-
tia Nostra, juxta quam nullatenus Illma Tribunalia
Regni, unde ejusmodi, quod abhorremus, incommoda
derivata esse volunt pro Judiciis competentibus agnos-
cere possumus, colla submittere valeamus. Certo
persuasi Sacram tuam Regiam infem non dedigna-
turam esse, Civitatem tuam fidelem et obnoxiam
post vix atque vix superata Exotica, contra Domestica
et fere intollerabilia ac pro libitu cujusunque arbi-
trarii invenienda mala, fortiter ac clementissime
protegere, illorum qui primarij motuum auctores
sunt, usurpata potentiam circumscribere, et a
nobis afflictis hasce et alias afflictiones clementissi-
ma manu Regia longe propellere, ut ita ulterius
injuriae, quas fatalis rumor Nobis minatur, virtute
Regia tollantur Civium gravissimae querelae, quibus
vix atque vix solamen fiduciae in Deum et Ser^{mo}
Regem Clem^{mentem} Dnum Nostrum his inturbulentis
motibus opponere, reliquum Nobis est, aboleantur,
quies publica, et commerciorum usus, imo et se-
curitas Civitatis, quod, quod DEUS avertat, facile ab
extra in perniciem suam et irreparabile damnum
Recipere, conspectis in Dies fere multis armatis in mari
et ignotis Navigijs, cujus causa etiam praesidia Nostra
augenda esse Quaesimus, populi, Cum intra fines suos
tuta ma-

158.

sata manere non debeat, restaurentur, et varia
nec optima Vicinorum de Eiusmodi indignis ausibus
illorum, qui salutem Nostram potius quam detrimentum
promovere deberent, iudicia tandem visitantur. Illi
singularis Ill^{md} Ex: Val^{de} grata multis alijs addita
ad et gloriam gloriæ, et non solum nobis sed et
seris prosperis Nostris indignissimum monumentum.
Ill^{md} Excell^{te} Val^{de} cedet, tanquam gratissimæ An
Cancellarij et vigilantissimi Jurium ac libertatis
custodis. Deum, quod reliquum est precaturi conser
vet Ill^{md} Excell^{te} Gram diu diutius sapientem, saluum
et uberrimis fortunarum dotibus ac quibusvis
prosperis celsus stare pergat. Dabantur Gedani
25 Maj 1719.

Copie de la lettre de S. Ex: Mgr le Grand
Chancelier à Mr. Kienheuser.

Je vous suis bien obligé pour cette attention à
mes recommandations. J'espère que le Sieur
Arzerowski s'acquittera bien de cet employé,
ce que je luy ay fort recommandé sous peine
d'être cassé d'abord au premier manquement
à son devoir. Je feray avec M: le Palatin ce
que vous souhaittez. En vous communiquant
cependant les incluses, je suis avec estime.

Copie de la lettre de S. Ex: Mgr le Grand
Chancelier à Mr. Kienheuser Conseiller à Caen
23 de Juin 1719

Vous verrez dans les incluses Copies de ce que j'ay fait

sur ce, que vous m'avez recommandé, pour ce qui
regarde le second point, Mr le Secrétaire Desbassis
vous informera de ce que je crois, qu'il faut faire.
En vous assurant de ma bonne volonté pour vous
aider en tout je suis avec estime. p.

Copie de la lettre de S. Ex: Mgr le Grand
Chancelier de la Couronne à S. Em^e Léopold Albani
Etant assuré de la bonté de V. Em^e, avec laquelle
Elle recevait mes recommandations, je supplie
tres instantement V. Em^e d'en de même
all'égard de celle, que je fais en faveur de Mr L'
abbé afin qu'il puisse obtenir le Canoniat
de vacante, vacant par la mort de M. Le Duple.
Il est actuellement à Rome, et je ne doute nulle-
ment de sa probité, de ses bonnes mœurs, et de
son application, à ce qu'il connurent, à sa vocation
seront connu à V. Em^e. Mgr Honoré Souffragan
de Prémis et Administrateur Digne Prélat
et très estimé, est son oncle. V. Em^e m'obligera
beaucoup, quand je sauray, que ma présente
recommandation aura procure et avantage
au dit Mr l'abbé Prépah.

Copie de la lettre de S. Ex: Mgr le Grand
Chancelier de la Couronne à Son: Em^e: Mgr le
Cardinal Albani à Cracovie 14 Juin 1714
Etant entièrement persuadé, que Vob^e Em^e: m'
honore de sa confiance, je prend la liberté de lui
communiquer ma surprise, qu'une lettre ouverte
par les

par les Exécuteurs du Testament du feu M. l'Evêq. 160.
que de Cracovie m'a causée. Cette lettre a été é-
crite d'un correspondant de Rome au defunt Evêque,
elle contient, que celui, qui l'a écrite, avoit été admis
à l'audience de Sa Sainteté, et que Sa Sainteté
avoit fait connoître à cette personne son intention
de donner le Chapeau de Cardinal à la première
promotion, au feu Mgr l'Evêque de Cracovie.
Quelques Prélats sont venu me le dire, et Votre
Eminence peut savoir aisément la réalité
du fait, cela étant publique icy. Toutes
les raisons, et sur tout cet extrait joint icy, ren-
dent ce rapport douteux. J'ay cru nean-moins ne
devoir de la communiquer à Votre Eminence
pour prévenir les suites des semblables rela-
tions, lesquelles ne sauroient être pourtant
que sensibles. Ce n'est pas assurément monsei-
gneur ni l'ambition, ni l'envie, sacrifiant
et résignant tout à Dieu: qui me font écrire
ce cy, mais une certaine conveniencé, et l'amour
du repos, aussy bien public que particulier.
Votre Eminence connoitra mieux tout cela
par sa grande pénétration, que je ne le saurois ex-
primer. Je finis donc en me recommandant
avec ma maison à la protection de Votre Emi-
nence, et étant avec tout le respect.

Inconvenientia Religiosorum Conventus
Michovicensis hoc intervallo temporis que
aguntur.

1. Dubitant nonnulli de validitate Professionis sue
argumentando siquid em mutarunt formam
veterem Professionis, per quam emisserunt vota
et per desertum votum obedientia vocentes Superiores
Generales et Successores. modo nova forma Profes-
sionum, ex qua non sunt contenti.
2. Superiorem Claustralem non habens Exempla-
riem imo scandalum libellum indiscretum et
per consequens nullum est institutum Religiosum
et nullus ordo, continet rixas, pugnas etc.
3. Villas propter commodum Religiosorum exdivises.
Patres Seniores sibi appropriaverunt et percipiunt
fructus, cum magna Injuria et discommodo Patrum
et Fratrum.
4. Personae notate aliquoties decretate, imo nullo modo
formam bonam habentes expefuma Superioris in-
formatione sunt permittit ut persequantur honeste
res cum periculo etiam vitale.
5. Hic inquieta Capita dissolute vivunt, nullam ha-
bent connexionem imo omnem Licentiam.
6. Non sunt contenti Religiosi et protestantur contra
Electionem abbatis Claustralis, qui eligendus spera-
tur, esset enim quidam Novitas.
7. Propter solam emulacionem et presumptionem
Spiritus Orarium exhaustum litigando cum magno
Detrimeto Communitatis, et indolent maxime Re-
ligiosi carentes sufficientia virtutis. Talia suo
tempore lachrymabunde exponunt. xxx

Testor

Testor Deum de veritate hujus rei; quam modo
confidentissime dicam. Nell'ultima audienza di
nostro Signo con molto affetto ricordai a Sua Santità
di fare V. Alt.^a Card.^e nella prima promozione, e lo
feci confortissime ragioni, e non sono fuori di spe-
ranza.

Copia listu J. S.^a Kändlerza M^o Komr
do J. S.^a Staroszy Krakowskiego 26 Junij 1719
w Krakowie

Wybażenie naprzód wyrażam że własną rezy-
gnacją moją do Wm m. Sana, będąc rezygnacją poproszoną
alteracyą niechcącnie. Sanitaki respektus za nobli-
wy toż sam Laszki y affektu Wm m. Sana cui
oboe dowod, gdy mnie przy dołożonej Jmiejnin mo-
ich rewołucy tak zychliwym powinowaniem
należy dignari. Za co także uniżenicy z wielką obli-
gawą dziękuję, tak applicacy mojej wolewacym
wzcelkiem nie omiężam impendere do powinnej
Wm m. Sana zastawienia tej Laszki onegoż. Interca
piste się obito cultu. pp.

Copie de la Lettre de Son Ex. Mgr le Grand
Chancelier de la Couronne. a Mr l'abbé
Acoramboni. a Cracove 28 Juin 1719

J'ay bien reçu votre Lettre du La Ponté
de la Maïesté pour ses Serveurs est admirable.
La reflexion de V. Ex. Mgr le Nonce all'égard du
Canoniat de Leopold est très juste, je n'ay encore

rien reçu sur ce sujet ni de l'archevêque ni du
Chapitre de Lepogl. Mais voici certains points, qu'un
Religieux de Mrebow m'a porté vous les présenterex
à S. Ex: Mgr le Nonce, et vous les envoyerez
à Rome, pour que M. Votre Cousin en fasse un
tel usage, qu'il jugera pour l'avancement de
la cause. Mais comme ces Religieux songent à
quelque election d'un Abbé, ce qui seroit directe-
ment contre les droits du Roy, il est très nécessaire
que vous fassiez un rescrit de la part du Roy,
leur defendant cela en des termes comme étoit
celuy pour le Couvent de Paradis all'égard de la

vous n'avez, que m'envoyer au
plutôt ce rescrit signé du Roy, pour le leur in-
timer au plutôt; Je suis avec estime.

(Copie de la lettre de S. Ex: M. le Grand
Chancelier de la Couronne à Mr Vesnik. 28 Jan.
à Malice. 1744)

Ayant tant de motifs justes de prendre part
à tout ce qui regarde le Couvent d'icy des Religi-
euses de la Visitation de Sainte Marie, Je vous
suis très obligé Monsieur pour toutes les diligen-
ces, que vous avez faites jusqu'à présent en leur
faveur dans l'affaire avec de la Ville de Lewitz
vous priant très instamment de continuer vos soins
jusqu'à la fin dans cette affaire. J'écris à S. Ex: Mgr
le Grand Chancelier d'Hongrie sur ce sujet, et en vous
recommandant cet intérêt avec tout l'empressement
je suis avec estime.

164.

Copie de la lettre de S. Ex. M^{te} le Grand
chancelier de la Couronne a M^{te} le Baron
de Mantauffel. a Cracovie le 12 du juillet 1794

Je remercie tres humblement la Majeste d'avoir
ordonné a V. Ex. de m'informer de ce qui s'est
passe a la Cour de Berlin, et de ce, que Sa M^{te}
veut bien me continuer la bonte, et la confiance
dans mon zele et empressement de pour son ser-
vice, m'ordonnant, de dire mon petit avis dans les
conjonctures presentes sur les questions jointes
a la lettre de Votre Excellence. Pour y répon-
dre avec toute la soumission aux ordres de Sa M^{te}
en me remettant a l'avis, que j'ay donné derniere-
ment a Traustat je dis qu'

Il faut tenter de prefer par toutes sortes des mo-
yens le Trait^e General avec la Couronne de
Suede, car c'est dans ce Congrès, que l'on peut
prendre le plus surement et le plus utilement
toutes les resolutions. Nos Plenipotentiaires pour
ce Trait^e étant instruits et munis du Plein pou-
voir de tous les Etats de la Republique pour tous
les cas.

En cas, qu'il n'y eut pas moyen de porter la Cou-
ronne de Suede d'envoyer bientôt ses Plenipoten-
taires au Congrès General, que Sa Maj^{te} convoque
les Etats pour la Diete generale, remettant tout
le meme cette explication, que la Cour de Berlin
demande: / au dit Congrès General pour le Trait^e
avec la Couronne de Suede, ou a la Reassumption

165. de La Diète.

Touchant les Dissidents, Mr le Coy a fort bien
repondu. Toutes les fois, qu'ils ont fait le recours
aupres de Sa Majesté, Elle leur a accordé tout
ce qu'ils ont demandé, j'ay été moy même chargé
de la Commission de Sa Majesté auprès de Mr. l'Evêque
de Pologne. Il s'est expliqué, qu'il ne vouloit
pas faire aucun préjudice à l'ancienne professi-
on de l'exercice de leur Religion selon les loix
mais qu'il vouloit empêcher les nouveautés contre
lesdites loix. je ne manqueray pourtant pas
d'en écrire encore au dit Mr. l'Evêque.

J'ay envoyé la Réponse de Sa Majesté au Prince
Jaque. la réflexion de Sa Majesté est fort juste,
il est à souhaiter, et même à insinuer, que la
Cour Impériale, et celle de la Grande Bretagne
ayent la même réflexion, et que Sa Majesté Im-
périale, après avoir témoigné son repentiment
au dit Prince, luy permette le retour à Olau,
qu'il ne soit pas poussé par les desespoir à faire
ce pas.

V. Ex: verra dans les
Copies incluses, ce que Mr le Grand General
de Lithuanie m'a écrit, et ce que je luy ay
repondu. je crois, qu'il faudroit communiquer
cette piece curieuse de Lithuanie, et ces desirs
de la Cour de Berlin, aussi bien à Mr le Grand
General de Lithuanie, qu'aux autres bien inten-
tionnez pour prévenir toutes les pratiques.

J'attends.

186.
J'attends sur cela aussi bien, que sur le tems de
mon voyage les ordres de Sa Majeste, et l'avis
de V. Excellence. En me recommandant cepan-
dant a ses bonnes graces, je suis avec toute la
consideration.

Copia Listu H^o Kr^omsⁱ do Nijcia
H^oci Prymasa w Dreznie 18^oimio
Augustu pod signaturem danego.

Rekomendacya Prymaryalna, Vp. Waszey
względem Włahansau Duchownych za Wielebnym
mi Biskupami, Szemyskim, Kamienickim
Kygorskim, y Inflantskim x nalezytą komisy.
Derauy przypielismy. J. Lubo zupełnie Instancy
Vp. W. przewalidus concursus Emeritorum zadony
wzrynei nie pozwolil, iednak mamy ufności i
summa equitate Vpracy: Waszey, ze te Dypty.
buty Nasze, według sprawiedliwosci Zastug, bez
saworu wszelkiego partykularnego utzynionu
approbowai bezpierz, tak we wzytkich promowa-
wanych Osobach, iako też w Wielebnym Nomina-
cie Kujawskim, ktorego distincta merita nam
y Dypty, a mianowicie w Traktowaniu posta-
nowienia Syna Naszego, na Dworze Wieden-
skim swiadokone, y od Cesarza Jmu specialiter
ad recompensandum Zalcione, praterir e'abg
injuria nie mogliamy. W podajacych się niekto-
mus na potym oklurrencyach, na rekomendowane

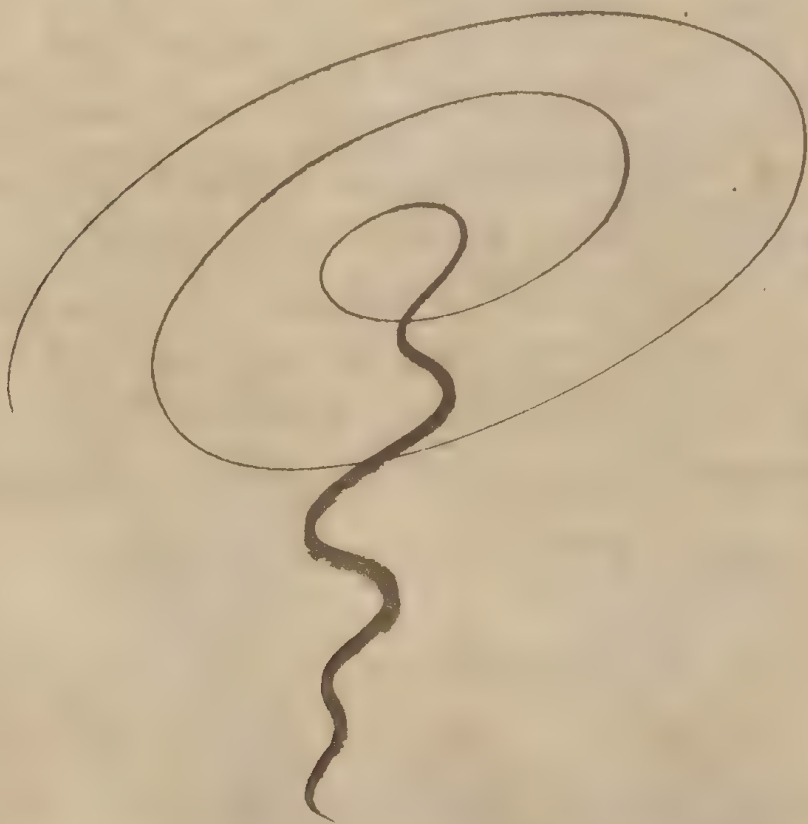
167. D. Wprzezmowi Wasyey Subiecta, signanter Wre.
lebnego Biskupa Wzemypliego pamietaj przy
rzekamy, oraz Zdrowia Dobrego onemu ad Pana
Boga Wzoxemy.

Copia literarum Serenissimi
Regis Polonae ad Regem Suediae.
Drendae ultimis Augusti 1722

Licet votis Instantialium Nostrarum pro Civitate Nostra Elbingensi, novissime ad Majestatem Vestram datarum; Responsoriis Eiusdem de vigesima quarta Junij expeditis non adhuc annuant. Regia tamen Majestatis Vra Declaratio qua se promptam offert gravaminebus praedictae Civitatis Nostrae, modo ininterventus aliquo fundamento, mederi velle. Neutiquam No dubio relinquit, quoniam Majestas Vra Incolis Civitatis Eiusdem a praetensa restantium ab Anno 1422 usurarum exolutione liberatis, ipsidem vigore initia Serenissimum inter patres memoriae Parentum Majestatis Vestrae, ac Civitatem praedictam Conventionis, ad effectum relucendo Summa Capitalis, Collectionem quinquaginta millium Imperialium a Colonis Territorij, Censibus ordinariis, salvis favorabilibus tandem permiffura sit. Clarissime namque deducitur, nec Colonorum egestatem

168
egestatem, aliasque calamitates allegatas, nec
ullam protestationem, articulo conventionis,
et vigilante tempestive Civitatis obstitisse, quo-
minus pecunie a Colono particulariter solven-
de exigi potuissent, neque meram hanc juxta
Declarationem per Generorum Consiliarium
Braun factam nullo de Jure Civitati novam
aut prejudicium esse, multominus Eandem
ad ulterius supra octennium usurarum
solutionem obligare posse. Ad diligentissi-
mam igitur Illustrissimorum Lateri Nobis nunc
assistentium Senatorum utriusque Gentis recom-
mendationem pro et cum Civitate Nostra prefata
nobis presentatam, iterato apud Majestatem Ve-
stram sedulo in premissis instamus, ut non so-
lum a pretensione usurarum predictarum qua-
si putative restantium desistere, verum etiam
Equitibus suis misero Colono ultimam ruinam
accelerantibus e Territorio, sine quavis novarum
Contributionum impositione, aut earum preten-
sione ductis, Magistratui facultatem, salvis
Majestatis Vestre redditibus, summam capi-
talem a Colonis partialiter colligendi concedere
nec non Telonium, quod Stromgelt dicitur,
ac ab Elbingsensibus nuper exigi ceptum est,
ad decurionem Commissionis utrinque demper
constituenda, quo strictus articulo Sexto Tractatus

169 retradit Elbinge id ipsum conveniat, suspen-
dere dignetur. Ceterum nulli dubitamus cir-
ca equitatem, de Iustitia exemplari Majesta-
tis Vestre, imo confidimus ad presentem No-
stram interpositionem omnia promissa, ac alia
in memoriali Nobis a prefata Civitate Nostra
Elbingensi porrecto, et hinc copiatum adjuncto
expressa, finem suum desiderato effectu apud
Majestatem Vestram facile consecutura esse.
Quod si aliquo casu proter spem nostram non
suceperit, fraternè instamus, ut Majestas Ve-
stra totum hoc in parte, qualibetcumque inter-
cedens negotium in statu quo ad imminentia
ordinum Regni Nostrae Generalia Comitia differ-
re velit, vel quoadusque Majestati Vestre No-
biscum ac Republica tractare placuerit. His
protum expressis omnimodam prosperitatem
Majestati Vestre a Domino Deo precamur.
Dabantur ut Supra.

Krotka Relacya Aktu We-
selnego Najjasny Fryderyka
Augusta Krolowicza Polsk.
y Kuzia Saskiego, z Najjasny
Marys Jozefy Arcyksiężny
Rakusky, w Satau Cesarzkim
Faworyt nazwanym d. 20. Augusti
1719.

Niedziela Deklamacya Wesełnego Aktu w Satau Cesar-
skim Faworyt nazwanym na Przedmieściu w Wre-
dniu, w Wiedniu d. 20. Augusti o godzinie osmy po-
południu, między Najjasny Księżę Fryderykiem Au-
gustem Krolowiczem Polskim y Księżciem Saskim,
a Marys Jozefy Arcyksiężniczkę Rakusky, y uszyt-
ko już do tego Aktu było przygotowa, Najkarny Ce-
sarzowa Jeyn Amalia, wespuł z Arcyksiężniczką
Jeyn Panną, Młodzą Starszą Corlę swoją, tudzież
z drugą Arcyksiężniczką Jeyn Młodszą Siostrą Jey, z Sa-
tau Cesarzkiego do pomienionego Satau Faworyt
przybyła około godziny trzeciej po południu. A Najjasny
Krolowicz Jm, który dniem przedtym w Wirtemberku od
Wiednia starawszy tam się był zatrzymat, o propek
po południu tegoż dnia rozpadzonemi koniami na
tę miejsce przybył, y parę piurzy do Rezydencyi
Majorii Generalnej Kewarei, pozostat tam aż do
planowanej na tę punkty godziny. Tym czasem
szła Najjasniejsza Cesarzowa Jeyn Matka wes-
puł z Arcyksiężniczkami Corlami swoimi bogato

ustrojenemi z Pałacu Cesarzkiego do Faworytu przy-
jechała. A gdy już pomienionego Aktu ser-
min y czas następowat, y uszyrko w Kaplicy Pałacu
Faworyt nazwanego było poprostu; Najjaśniejszy Kro-
lewicz Jm' z Resydenencyi ruszył się do Najjaśniejszego
Cesarza Jm' który tam dawniej był przebywał, przy asy-
stencyi wielu Ławnych Dworzan swoich, którzy zli
przed nim w porządku bardzo pielnym.

Tamtey tedy zstępnarzy się uszyrko Najjaśniejszy
Majestaty, magni comitatu Nobilium, Ministrum
Imperialium, et Canonum prout ordine consuevit do
pomienionej Kaplicy. Najpiękniejszy Fredt Krolwicz
Jm' w bogatych sukniach, szubieniczych, z guzami
dymamentowymi, za którym następowali wielkocy
Ministrowie Cesarscy, po nim szedł Cesarz Jm'
z Cesarzową Jymię Zonę swoją Cesarzową Elżbietę
Wdowę, które prowadziły Arcy Kuchniarki Jym'
Paninę Młodą bogato talerz ustrójony, y nieosza-
wanemi klejnotami przyozdobioną, po prawey
ręce której Cesarzowa Jym' Eleonora Matka Dzierży:
Leży Cesarza Jm' Jm'a, a po Lewey Cesarzowa Jym'
Amalia Matka Jey. Za nimi consequenter szły
Arcy kuchniarka Marya Amalia Paniny Młodej
Krośki, y Arcy kuchniarki C. p. Cesarza Jm' Leopolda
Corki. Zastępnymi zaś następowali niezliczone Dwor-
skie y inne przerużey kondyuyi Damy.

Cesarzcy wyprzedzeni gdy do pomienionej
Kaplicy przyszedli, Najjaśniejszy Dom Cesarzki stanął
na Majestacie, po prawey ręce Ołtarza Korstounie
przy Reliquiach y Wiedu Świętych Ołdach przybra-
nego, wystawionym, Panstwo zaś Młode klejnoto
na stopniu do tego empylnie wyrobionym, y boga-

tym

172
tym dywanem przykrytych, przed samym Osta-
rzem. Godzi y Kieze Jm Biskup Wiedeński przy
apostrofi czterech Bratów Pontificaliter obanych,
sędziów Sacerdotum Aula Caesarea cum Aolla, ac
magistri Ceremoniarum et Capellanorum Caesarem
staną.

W tym Cesarz Jm dał znać y rozkaz Sacerdo
Aulis, aby głośno czytał Bullam Pontificiam, cujus
vigore, Najjasniejsi Neosponsi dyspensowani
są super impedimento tertij et quarti gradus
Consanguinitatis. Co gdy się stało, Kieze Jm Biskup
Wiedeński przystąpił do dawania Ślubu, petens mu-
tuum consensum od Najjasny Państwa Młodego, a potym
odebrawszy a Sacerdo dwa bardzo kosztowne pierścienie
podał je Państwu Młodemu przy wszystkich Cer-
emoniach Kościelnych. Na koniec uł Jurionę, Wodę,
polropiuszy, Kieze Biskup Wiedeński, zaczął śpiewać
Te Deum Laudamus.

Tym czasem Regimenty
Głisio promienionego Pałacu Faworytu dysponowane
ognia dawaty, jako też 30. Dział na poblizkich
bastiach Murskich rozstrawione wypstrzelono. a
tandem Kieze Biskup pomieniony Włogostawien-
stwo Sapiżkie wszystko dał.

Do Ślubu, Najjasny Dom Cesarzski y Państwo Młode
poszli do Wielkiego Pałacu na Kolacy, która w
nizkich Sokołach, z wielkim dopatkiem przygotowana
była. Stał stoł ozworo graniczny podługowaty, ułto-
wego tym porządkiem siedzieli: Cesarz Jm pod kosto-
winy Baldachim na pierwszym miejscu siedział,
oboko niego po prawy ręce Cesarzowa Jm Matka Jego
po Lewey zaś Cesarzowa Jm Matka Jego. Podie
ktorej siedzieli Cesarzowa Jm Amalia Matka Państwa
Młodego, Państwo zaś Młode siedzieli po prawy

ze Matli Cesarzowej, to jest wprzód Arcyksiężniczka,
a podle niej Krolewna Jmci, Daley zaś ołoto Cesarzo-
wey Jey Amalii Kędziaty Arcyksiężniczka Marya
Amalia Corha Jey, y Corli d. p. Cesarza Jm Leopolda.
Pot był zastawiony niewypowiadanie piękności
Złotami y Fruktami Culrowymi, Włotami y potrawa-
mi wybornemi; przez której Kollacyi Muzyka
bardzo przednia y wdzieczna kontentowata Orzy
stuchających.

To rzecz osobliwa, że Dorca Cesarza Fureckiego,
Lubo joxere naten czas niemiast sobie danej od
Cesarza Jm Chrescianski. Audyencyi, przeciż wespuł
z pierwszymi Ludzmi Dworu swego, miał pozwolenie
prywatnie z pewnego miejsca na to zmyślenie
abhomodowanego, urodziei hujusmodi Potennitates,
Na co cum summa admiratione zapatruiż się wy-
chwalat Magnitudinem sumptow, y magnificency
Ozdob, Kleynotow, y strojow przepysznych, których
wielka quantitas tamie wydawata się.

Wzrosty Polojach, przy Potach podobny sum-
ptem zastawionych, Kędziaty Damy prima Clapis
Dworu Cesarzowego, y inne de qualite. Przy Drugim
Kizita, Ministranci, y Kawalerowie Dworcy. Po ko-
lacyi ołoto jedenaście godziny wxxxix się dozwolali
Kxxxix yxxxchodzili. Odprawadziwszy Sanstwo mto-
de na wczas do Dobrego Appartamentu, wrzypcy
się do swoich stanuyi porozchodzili; a Cesarzowa Jey
Matli Cesarzowa z Arcyksiężniczkami do miasta pro-
wociata.

Dzie 21. Augusti na zajutrz w Śniadziatki Cesarz
Jm y Sanstwo mto de znowu się zezpli, y z tycy Apy-
stency byli w świątyni promienio nego Pałacu Taworyt,
gdzie stuchali Mszy świętej, którą Kizie Biskup Wic.

Domyj

deniskij, z tego jako pierwszy apyteny, miał na imię
teny, Państwa młodego; który protyń dawał
zwyczajne Błogosławieństwo.

Około godziny dwunastej Krolawicza Jęni Neospon-
sa data audyencyj, Reputatorem Statuum Superioris
& Inferioris Austriæ, którzy wymownymi Panegyryka-
mi uinsrowali tenie Krolawicza Jęni Neospon-
sowania feryliwego, y wspominali wszelkie teyże oddawali.

Najjasny Neosponsa przyguszy Opominki pomienio-
ne, w Laslawey odpowiedzi, Paniskij swoj, wdzierając
mymie oniradzyta, y rękę swoj, pociatował im
pozwoliła. Hoi peractis poszli uszysy do stołu.

A notyń był na Operze intitulowanej, in
Theatro tecz z datam odprawionej, która z rozkazu
Cesarza Jęni pro felicissimis Neosponsorum Nuptijs
była komponowana.

Z tey Opery, na ławey prywatnie był też y Cesarz
Cesarza Turckiego; poszli uszysy prosto na Wierowę,
a po tey poszli uszysy na swoje wczasy.

Wie 22. Augusti. Tandem we Wtorch pro Obiedzie
pożegnawszy Jęni Neosponsa dom uszysy Cesarzki,
nie bez wyrzeczenia tencritudinis Animi abinwien-
o czwartek, circiter pro potudniu rozdazonemi kon-
mi poiechali ku Saxonii. Wyjeżdżając z miasta
ku mostowi wystawionemu na Dunaju, przy huku
z Dział na basztach poblizkich, gdzie numerosissi-
mus populus zmagował się zgromadzony, winfo-
wał y zyczał Wieden drogi feryliwej Neosponsis.

Razem też San Bóg pod ten czas obliuszyn
Błogosławieństwem swoim Najjasny Neosponsa u-
mulare, bo gdy na przedmiesie Leopoldinum
nazwane przybył, y z dziećmi, który od Choroego

z Najświętszym Sakramentem do Kościoła swego
poutracał, i podkuli się, z karą zaraz wysiedli z
wielkim Nabozęństwem uprzedowania przytomnych
Ludzi, na Kolana upadli, oraz benedictionem od Kiedra
flexis genibus doobrauży, w drogę swoje pospierałi.

*Super ingressum Serenissimi
Principis Regij Poloniae & Electora-
lis Saxoniae. Dredam a. 1719.*

Procul hinc

*Bellorum fulmina, Invidiarum faces, Calamitatum tenebrae,
Serenitas ingreditur.*

Regia Poloniae, Electoralis Saxoniae

Serenitas Paterna Majestatis fulgore cornuscans,

Et hoc uno Sole minor

Serenitas ^{Sacris} Hymenei facibus rutilans

Augustus Fredericus Augusti 2^{di} Poloniae Regis Filius

Augustissimus Dominus Austriae Gener

Serenissima Mariae Sponsus.

Hinc Bina Serenitas!

Et Bina Majestate creata et aucta

*Majestas Augusti Poloniae, a Deo sibi datum pulcherrimis
et supremis Artibus & Virtutibus educando instruxit.*

*Majestas Caroli VI^{ti} Imperialis, Neptis Germaniae & Hadri,
Domui suae vincula vit & Abi.*

His formata manibus Serenitas Regia

Serenitatem Splendoris Augurat.

*Dum non cessante ad Occidentem et Septentrionem bello-
rum tempestate, Sacris Vidum, Aliona & Saderum Conju-
galium format.*

Et hinc Oculos, Animos, Corda, Populorum rapet.

Meredi.

Brevi reditura diu mansura quietis prorsaga.

Ingrédere serenissimū Pax

Utrumq; Genus ab Inacho.

Utrumq; Romanorum sacrarum Sanguis

Utrumq; Gentium Delicium,

Patere Princeps Regie

ut et Solona Aquila Pulci, apertis majestati

Paterna oculos, in serenitatem tuam Regiam

festivo et tripudante aspectu intendant.

Et quæ Patri Regi debent,

Filio Unico vocant.

8. Die 30. Augusti: 1749. Król Jm. maile wiadomości o zbliżający się Krolewiczowi Jcyński do Granic Sarskich, Ordynawerat tamże Kuchnię y Piwnicę dla wygod y Jcy. y całego Dworu. rozkazał we wszystkich disposycyach, aby na niczym nie szkodziło. Tęż dnia Ku Wicecrorowi razzysta do Dreznę Flotilla z Bucentaurem do Pirnau dwie mili od Dreznę, gdzie się Krolewiczowa Jcyńska ambarlować miała. Inne zaś Statki z Armaty przyjeżdżące zrobione na koszt Okrętu Wojennych, oficerów mile tylko od Dreznę zaprowadzone, na miysce gdzie Krolewiczowa Jcyńska wypiądać miała, y gdzie Namioły Krolewskie zrobić od kilku dni stały.

9. Die 31. Augusti: Zrana o czwartey wyjechał Król Jm. na miysce, gdzie miała wypiądać z Flotilli Krolewiczowa Jcyńska, y z nią Wład publiczny miał się zaczynać; Tam Król Jm. koźdemu fano-
wi, Szlachcie, Dworowi, Szwadronom, Myśliwcom, Piorom, Karetom y Ekwipaziom miysce naznaczył, y ich postępować mieli; ordynował. Co do samego potudnia czasu wzięto.

Tęż dnia Krolewicz Jm. pobiegł na Granice Sarskie przyjmować Sponsam Swan, przy której zofał aż do Władcu.

Pisany

Pojechała także do Pirnau Jęz. Pani Włodzina
Trocka Oginska, ze dwoma swoimi siostrami, które między
innymi Gorny Frauncymmer do Wstęgu Krolewicy Jęz.
oddawa.

9. Die 1ma Septembris. Tego dnia rozdawano stroje
ludziom do Equipażu należącym, w których na
zajutrz comparuerunt. oraz każdemu dawane
ordynanse, jaki się kto miał sprawić pod czas
tego Aktu; jaksz uszytło x wielkim portyplu
effectuatund.

On mediate przed południem Herold Jasny w Łotk
Akamistnym bogato srebrnymi galonami y frandela:
mi adornowanym stroje, mający w rękach srebrne
Berło, na głowie zaś Kapelusze pod Siostrami, iadcy
Kinnno ze 12. Tybaczami, w libery Łotky Jasny
y Kottami srebrnymi, przy reszcie nancyi Tyb y Ko-
łlow, najpierw w Zamku, a potem prodyplach
ogłosz imminetend solennitatend.

Tegoraz dnia o piątej po południu Kancela Krole-
wicy Jęz. w Pirnau.

10. Die 2da Ibris. Dzień Władcy Naznaczony
nad spodziewanie piękny y pogodny, gdyż x anti-
cipative deszczu cały tydzień padał.

Zrana o piątej uszyty ludzie y Equipaż do
Władcy naznaczony, zjeżdżali się na miejsce dispo-
nowane, gdzie się każda Partya swoim porządku
uszykowata po nad brzegu Elby, procywszy od
Namiotów aż do Wsi nazwanej Blaswitz (Lwówi

mile

miłe dobre. Z Drugiej zaś strony ciągnął się aż do samego Drezna Pół Regimentów Konnych y Piechoty, które na tenie Alt były wprowadzone.

Nadm Okręgiem matych z Armatami stały ca opposite Namistwo Krolewski przy Drugim Brzegu Elby pod Gory, która cicho reprezentat; gdy z Armat bito. Było y innych Armat wiele po gorach rozstawionych, które dawały hałas, gdy się Krolewowa Jeym w Buentaurze zbliżała. Stach ten zbudowany od Archybiskupa Krolewski. Maury, ad formam Buentaura. w którym Doxa Wenecki pod czas publicznych Aktow wozu fizykt. /
-- wybudowany, był uszyty z Łociu weungtr y zeungtr, Stach rożnych Geniuszow wstach: furu drożey Noby, tudzież Nigra Scladam, uszyt: hie Łociu, Ornabant tenie stach, który był Ana: mitem Karmazynowyj pokryty, pod Kłami Brusich Dier białych z czerwonymi mieszanych, finiliter kilhanasie Proporcio albo Bandy Długich z czerwonej Kitayli z białą, a w samym środku zastknięta była wielka Cherygiew, na której wymalowane były Herby Principum Neosponsorum.

Barcarolowie, alias Flisowie byli z Wenecha wybroieni, w Kamizolach Atlasowych Łotych, w z niebieskiej Kitayli fartuchy y płudy.

W tym tedy Buentaurze pascita się Krolewowa Jeym wody z Dirnau ołoto szopy z rana, który przeddebant kilhanasie Barh w Hambar: ku umyślnie budowanych, z Bandyrami seu Proporciami Łotymi y czerwonymi. także ołoto Buentaura przynęto kilhanasie Baciow matych, na których iale y na Barlach uniformiter

Flisowie byli ubrani w biele z czerwonymi
Pafami, a Kapelusze Szpiczaste Holenderskie.

Gdy ta Flotilla zbliżała z Krolewicową Jęym
ku Blaswizom, zaraz z rozłożonych po Górach
Armat nagle dawano, które porządkiem było
aż do Armat na Okrężkach Długich, także
y do tych, które podług Namiotów Krolewskich
stały. Struk Wielkich 18. 22.

Od Blaswiz, płynąc Krolewicową Jęym
widziata uszytech porządek uszykowanych
po nad Brzegiem Elby, Barthyi y Kwadrantow,
którzy Ongiz Kórty swoję muzykę witali.

Zebrali Ję jużz Krol Jm pod Namiotami z
Jęhnjami Kł. Biskupami, Senatorami, Mini-
strami, y Urzędnikami Polskimi, tudzież innemi
Kawalerami Ludzokiemi.

Gdy się ku Namiotom zbliżała Krolewicowa
Jęym, uszyta inna Flotilla, która przed-
tem, uszykowata się, w Linie przy Okrę-
żach, Jęym zaś Bucentauro z Krolewicową
przytępił do Gradusow Słonecznym Zielonym pro-
krytych, gdzie Krolewicowa Jęym z Krolewicem
Jęym y z Damami wyjechała, y gdzie swawo-
rowie stojąc przybrani w Złotej Barwie
z niebieskimi Kisajczanymi wylotami stali po
obidwa stronach aż ku Namiotom. Krol Jm
który był ubrany w Purpurowey Axamitney
Sulni z guzami dyamentowymi, y miasto Bu-
centonierow były aggraffy dyamentowe, także
Szpada, przęclia u pendende, y strzela u ka-
pelusza; tudzież Krzyż y Order talowy z wiel-
kich

kuch dyamentow, przyimował Krolewiczow
Jeyn na pomienionych Gradurach, cum Aphi-
scentia Senatorow Polskich, Sijzist, y ministrow
faskich; Która podobna razy chce mu do nog
upaci, zaurze była od Krola Jm zatrzymana.

Szedł potym Krol Jm przed Krolewiczow, który
prowadził Jym Krolewic Jm. Obrana była
po Austryacku w habaie srebrney materyi li-
zey, y fiednicy talieyre, na rozwyndnie. Gło-
wa uszyta w dyamenty uszrojona, z Lokami
które w pierścionli ku ramieniu spadały.

Krolewicz Jm miał pełnią, rozwynd srebrną,
krzyż na piersi, y Order dyamentowy, tudzież y
kapelusz agnasty, y szpada talarsz.

Jedenasta była, gdy Krolewiczowa Jeyn wysiadła z Bu-
censaura, y zaszła zara Obiad na stole gotowy pod
namiotami.

Tam Krol Jm uczyniłszy Jey krotli komplement
usiadł na konia ze uszyskami Panami Polskimi, y ka-
walerami cudzoziemskimi, y pouscił do Dreżna pod
Punizaulien, który wiozł Paniczarszy Krolewski
Jp. Dunin Borlounij, Podstoli Zydauszowy, Towarzysz
Kuparski Krolewicz Jm Augusta, który był w zupeł-
ney szoroi ubrany, z fyszalier y Karwaszami, Lem-
pandem opasany, Kon Ukrainski, pod dywylie
Perflur, na którym antipative był ha Zalladon
wygrał.

Przy koniu na którym Krol Jm
szedł było czterech Turbow Hozych, w Zawojach
y Szubach długich z materyi Złoto Lity Perflur,
a w Zysanach białych Lamowych tabie materyi
Perflur, y w parach Turcelich Zapinanych porfo-
cystych z Zablami Turckimi, które na pierożkach

prafach ze febrem, wiriaty na Boku.

Po odjeździe Króla Jm. zaczęły parax marisz Kax walkaty, która mimo namiot, gdzie Krolewiczowa z Krolewiczem Jm. iadta, postępowata, y wiecey, niż trzy godziny uiegnętarz, nim nadeszła Karetta, w którą Krolewiczowa Jcym. wsięć miała.

Niechum zaś ie byli przedem ordynowani Ludzie z Bezkami Wody, którzy wlewali Droge, którzy dy miał iść Wiado, aby się nie kurzyło.

Przed Przedmiesciami była Brama wspaniała Tryumfalna z Inscripcjami et cum Trophais. Od tej Bramy, y przed nią, stały Bataliony Mieszczan, z Chorygwiami y Cybnami uniiformiter ubrani w fiolety fubniach z czerwonymi wyłogami; Officyerowie ich także mieszczanie similiter ubrani; szamierowaniem tylko dystrynguowali się.

Po Chorygwicach mieyskich, które od Tryumfalney Bramy rozciągnęły się były aż do mieyskiej, stało kilka Regimentów Piechoty w miesie, proper: zych Włicach we wterey Linie, a powyższych pow: Dwie. Ku Zambowui zaś już się zaczęło roz: czynać, y w pierwszym z przyjazdu Dziel: cu, stali sami Granadyerowie. Potym w Dziel: dzinie Wielkim Zambowym, stali Kadeci we wter: ry Linie aż ku Wschodowi, w mundurze nowym z axamitnymi Łotymi Oficerami, y z podobnymi Patrontarzami. Na Wschodach aż ku stali Wielkiej Stali Szwaycarsowie Łascy. Daley zaś na Stali aż ku Baldachimowi stali Chevaliers de Gardes, w superawestach swoich Kawalerskich

z Krzyżami

z Krzyżami, trzymając w ręku Złoty Młot 186
bardy w ręku, ad normam Piechoty Kwaycarskiej.

Włice Kłody Ingreß miał dirigi, były te: Od
Bramy nazwaney Permskiej przez Włice tegor
Jazuriska, potem przez Mor, potem
przez Kreützgaß, do Rynek Willekiego, gdzie stały
wybudowane 4. Sorty tryumfalne na czterech
rogach, przez dwie tylko przejeżdżały, potem
przez Włice Samboży, zstępując w bok obrotu
przez przejeżdżały przez drugi Rynek mniejszy,
Z tamtego Willekiego Włice mimo Stajni do Zamku.

Taka tedy była dyspozycja Gwardyi w mieście
w Zamku. Porządek zaś Wzroku i Kawałki
był takiowy:

Naprzód przyszedł General Portmeister Jaski
Graf Nordax, a za nim sto Portmistrzów z Portyli-
onami. Portmistrzowie ubrani byli w białe-
wne suknie z Wyłogami Złotymi, a Portyli-
onowie w Złotych sukniach z wyłogami Niebieskie-
mi, mając każdy felcizę, alias juki z czarnego
płótna włożwanego, tak jako gdy wiec z powroty
biegał zwyczaj. Wzrosty zaś w trybki swoje Portarskie
wzięli.

Po Portyliach prowadzono 125. Koni Porwodnych
Kawalerskich, pod pełnymi i bogatymi dehami.
Byłoby ich było więcej, ale Krotki hazard obra-
wai Koni, które były nieco podłejsze.

Po Romach następnym było myślistwo. Na-
przód przyszedł felcier myśliwski; po nim dru-
giejmy myśliwców z łucznymi na ręku; po nich
Dziesięciu Obrótców z Watornistami. Za nimi

Sym Obergeyer Majster w Zieloney Sulni Złotem
 haftowaney, a przed nim y za nim po czterech
 Mysliwcow piechoty ze sztuciami. Po nim
 jechali Urzypnicy y Oficyerowie Mysliwcy; a
 dopiero za tymi iechali Słachta y Paziowie
 Mysliwcy, a za tymi Mysliwcy Jami, Berzegami.
 Urzypcy byli w Zieleni ubrani, mając każdy rozetkę
 choiny za Kapeluszen. Oficyerowie dystingwo-
 wali się galonem Złotym, a Słachta y Paziowie
 srebrnym, mając dobyte w rękę Kordelasy. Jami
 zaś Mysliwcy w gładkich Zielonych Sulniach,
 trzymając sztucie na biodrach, których było
 na pułtorasta. Z Oficyerami y Słachtą, na 200. przeszło.

Po Mysliwcach następowała Compagnia Ar-
 ciów z Rybaczami y Kottami, ubrani według
 dawney mody, w Złotyich Kolesach z pasamo-
 nami czarnymi, pod piosami na Kapeluszach
 Złote z czarnymi, y czarnymi tegoż koloru prze-
 parani. Miasto żurczaynego Orza, mieli stu-
 gie szpadony, a w rękę Alabardy starosrebrne,
 które do góry przy strzemienu trzymali. Na ko-
 niech urzypcy karych, a miasto Szablow Stugie
 aż do Ziemi Kutary Złote z czarnymi.

Po nich następowała Słachta Lusańska, z Ry-
 baczami y Kottami po starosrebrnym jaho y Arcie-
 roire, ubrojonymi; sama zaś Słachta ubrojona
 była uniformiter w Sulniach Axamitnych
 czarnych, z butonierami Złotymi, a Kamizole
 Drap d'orowe Lite. Marszerowali ze sztandarem
 y z dobytymi szpadami, po dwóch Berzegami, na

Koniec

Koniec Dzielnych i wspaniałych przybranym. 188.

Po tych zjechało dwóch do koniuszych in habi-
 tu Heroldico, a za nimi prowadzone piechoty
 32 Romanów dzielnych, pod kitami z pior strasich
 żółtych z czarnymi mieszanych, tak na głowie jak
 u ogona, dzwigających na sobie bogato kasto-
 wane długie Delie z Herbami trzypiętka dwóch
 Prowincyi Polskich, z tyłox Prowincyi Łaskich.
 Nasz kwater, którzy ich prowadzili, byli także po
 powojennemu karowierchu obrani jak Niemce.

Pod tym następowata szlachta Lusacka z Franken-
darem, koczami y kupaćkami, prowadzona a ma-
reschalco Hereditario Statuum Saxonie Nobile
Fracen. Wszyscy similiter Obrani jasio y szlachta
Lusacka, w sukniach Axamistnych czarnych, a
kamizollii białej Flote. Zdobycznymi kupaćkami. Tak
zaś tych jasio y Lusackich: ktorzy podwie przy
popisowaniu się, z zwykłymi ceremoniami dał
Krol p. ksandary: rachowato się prosto koni.

Pod tey szlachcie nagle powsta znów z
kottami i trzbasami kompania takich
peromysia Arcierow, jako przebiegał szlachę:

Zatymi Redt Szwadron Dragoniey Wybor-
ney nowo przybranej w feruszeni z siwemi wy-
logami, szymaigc na kruczach flinty do guny.
mieli muzykę Waltonistow, fajtron, kottly y Bybny.

Do tego należy prosić Karola Krawalskiego
wszystkie prośby, których było N. 80. Lohaj-
ów przy każdej okazyi najmniej, hajdukow
dwóch, niechotą; abyły drugie co po 12. Lohajow
y 4. Hajdukow miały. Tu było widzieć ma:

gnieścienych w Koniech Dzielnych, w Karetach y Liberyach bogatych, na które się jedni nad drugich sumptuosi przesadzali.

Za Karetami subsequebatur Skwadron, alias Kompania Granadyerow Konnych wybornych w czerwieni z Zielonymi wyłogami, w czapach czerwonych Granadyerskich z Głuchami Złotymi, na których były Cyfry Krolewskie. Oficerowie zaś mieli Jubile y Patrontape bogato Złoty galonem szamerowane, wszyscy nowo przybrani na ten Akt. Muzyla ich oprock Gębnow, Faj: powie z Kosiłami y Walterniłami. wszyscy nahanych koniach.

Do Granadyerach, iechał Bereiter Krolewica Jm^z ze dwiema Stajennymi starszymi, za których maski: Lerze nahaniech, prowadzili 24 Romakow Angielskich Krolewica Jm^z, uszytłie uniformiter pod Pelami bogato haftowanymi, z herbami Domus Regie-Electoralis. Za Romakami zaś iechało trzech Owrianych.

Potym następował Skwadron Kirasierow z Kosiłami y Szabazami w Kolesach y Blachach Żelaznych, talie y upyszach pod piarami brusiemi czerwone z białymi. Oficerowie ich mieli Kolesy gęsto szamerowane galonem Złotym, y podszyte kitayłę czerwony, która podszewła talie była galonem szamerowana na wykładach u postow.

Za Kirasierami iechał na koniu Herold / który prowadził Dwor Jm^z Kr'mi Sanki / w Superwesie Złoty Akamitny Bogato haftowany, z herbami Krolewskimi na piersiach y napleciach, pod Kity Pior brusiach Złotych y pięciokich na kapeluszku. W ręku trzymał Berło srebrne, na którym

była

Była mitra Electoralis. Koni Jego był pod szabra: 190.
kier bogaty z kitami Pior frusich Łotych z
niebieskimi, na głowie y na ogonie.

Po nim jechało 12. Frybaizow y Kottki, za którymi
następował Berceiter z dwiema szczeniowymi szar-
kami. a zadyimi masztalercze na koniach prowa-
dzili 24. Romahow Krolewskich pod Dehami Łot-
tymi Axamitnymi bogato haftowanymi y flame-
rowanymi galonem przy srebrnej wkłoto frandeli.
Za Romahami iechało Znowu trzech szczeniowych.

Sciendum zaś, że wszyscy tacy Ludzie jako Equi-
pare iore comprehenduntur in hoc serculo Dwor-
u Sarskiego, ubrani w Łotych Kolorze z podryw-
ki niebieskiej, galony srebrne, szczerokie z borderem
niebieskim Axamitnym.

Po Romahach następował Bekmistrz Sarsio-
wski, ubrany w szterni po Hiszpańsku, z Korona-
mi czarnymi w ptaszera, y pod kitę Pior fru-
sich białych na Kapseluszu. Za nim jechało 24.
Sarsio w po Hiszpańsku ubranych w Kamizotkach
Łotych Atlasowych z wyłotami y usztykami nie-
bieskimi, w Ptaszera Łotych bogato galonami
srebrnymi od doła flamerowanych. Konie ich uni-
formiter były ubrane, miały szabra, wisiaty
kitę y kuszy aż ku Ziemi Łotte z niebieskim
przerabiane.

Za Sarsiami następował Drugi Berceiter z
dwoma szczeniowymi, za którymi Znowu 24. Koni
Krolewskich powodnych prowadzono, symiliter jako
y pierusze przybranych pod Łotymi Dehami; Za
Romahami znowu dwóch szczeniowych.

Za tymi następowało 12. Frybaizow z Kottami,

Aniż w Caruri Carui. Potym Lato 12.

Karet wielkich Jaskich Porzecznych z Dzielnymi
Cugami, w Chorach Srebrnych y Złoty; a zaś
marszałek przy Kontach tak Powodnych jako y
Arzystkich Karesianych piechota.

Po Karesach następowały Muty; przed nimi
dwóch Stajennych, a Potnich Litierc alias Lełety:
ka Axamitna Zolta Bogata z Wierzechu yreungr
z frandzły y galonem Srebrnym, na dwóch mutach
niesiona. Potym prowadzono 24. mutow Arzystkie
pod Schemi Zoltymi Kamienowanymi, z wyhaftowa-
nymi Herbami Krolewskimi. Marszałek, którzy
je prowadzili, byli Obrani po Harwaku, w Za-
wojach Białych, w Kaptanach Kitajkowych Zol-
tych, a ubiorach Buchajowych Kitajkowych Niebie-
skich, w cizmach Zoltych. Za Mutami iechało dwóch
Stajennych.

Potym następował Szwadron Kirassierow w Kolo-
rach y blachach z Trybaczami y Koltami, tak
jako y pierusi Kirassierowie; zty tylko dystrykcy,
że byli pod pierami Kaurimi Niebieskie z Białymi,
y Oficyerowie Srebrnymi Galonami mieli, Kame-
rowane Kołety, podryte Kitajły Niebieskie.

Arz do ty potrahebatu Dwor Jaski, zarzu-
ty do Herolda, uszyte w Kolorce zoltym z Nie-
bieskim, yre Srebrnymi galonami.

Następował potym Herold Dworu Krolewskiego
Polskiego, obrany ad normam Herolda Jaskiego, ale
w axamicie Pomarowym, pod kitami Strusich Dier (ser-
wonych z Białymi, y na Berke z Zoltym) byta
Korona Krolewska Złoty.

Wszystek ten Dwor Polski obrany był w Ser-
wieni

wieni Ponsowego koloru, w fulniach długich, z galonem Złotym, a bordem granatowym, maizę na koltach piora czarne. Distinctiones zaś piora Indyjskie białe, y galon u fulni przedni bez bordu.

Do Heroldzie jechali Odzwierci po Polsku ubrani, pod Kitami pior białych Indyjskich z czarnymi promiastymi. Za tymi następowato 12. Frypatrow z Koltami, ubrani na kształt Rajulow w Koltach zwieszonych.

Potym jechali Wędrownicy, albo Berester, ze dwoma owianymi, similiter po Polsku ubrani, z dywdyhami na koniach czerwonymi.

Za tymi Małtalczerze, ubrani na kształt Rajulow, piechota prowadzili 24. Romanow Polskich uniformiter pod Lampartami na fulnie Ponsowym z galonem Złotym Heroldów. A za Romanami jechało znowu dwóch Stajennych po Polsku.

Do Romanach jechali Starzy Polojowcy Dworzan Polskich Krolewskich, na pięknym koniu z Sahajdaliem, w Kontuszcu niebieskim w koto galonowanym, a w zupanie ponsu Atłasowym, y pasie litym. A za nim jechało parami 24. Polojowych Polskich w ponsowych Kontuszach w koto trefsz ^{na dwa poka berdy} przedniy ^{na dwa poka berdy} nierównych, a w zupach Atłasowych niebieskich w pasach jednalich Bogatych niebieskich (czapach) czerwonych haftowanych rozłowych z wężem baranliem (czarnym) pod Kitami białymi pior Indyjskich. Wszyscy z Sahajpalami na pięknych bardzo koniach, na których przy Kulbach mieli Szabli Ponsowe szamerowane, do normam Węgierskich.

Za Polojowymi następowato znowu Ordadzie ze Stajennymi. Za którymi prowadzono 24. Romanow Tureckich, pod dywdyhami Bogatymi Tu:

reclimi; a masztalerze obrani similites jako
pierusi, na kształt Sachow, prowadzili je pie-
choto za wyprzedką, niosąc na ramionach inne
deli Lampartowe. Potym jechato dwóch
staennych po Polsku.

Za kumakami jechato 12. Trybaczow z Ko-
tłami, tak jako y pierusi w ferreru obrani.
Za nimi dwiancy ze dżemna Karetnymi.

Za tymi szło 12. Karet Krolewskich odkry-
tych szianych, uszytch szugami naprowadnic-
nymi Polskimi, y Woznice ad normam Polskich
Woznic obrani w ferreru z kotnierzami
wielkimi a szasem niebieskim podszycymi, y pro-
ty wielkie tabie.

Po karetkach następowały muty, co ordine
jako y muty szasnego Dworu. Napřed przibit
Lehtyha adamentna czerwona na dwóch mutach,
a potym 24. mutow szasowanych najuszonych,
miedzy którymi było dwóch Tarantowatych;
uszytch delami Karmazynowymi złotem szar-
merowanymi nakryte. Masztalerze, którzy je
prowadzili, byli obrani jak Szajlowie z kotpa-
kami zwisistymi. Na opasłku dwóch szajenych
po Polsku jechato. y tym porządkiem szasnego
Dworu szasnego szasowanego.

Za tymi następował szwadron Granadyerow
w ferreru z niebieskimi wyłogami, z szynami z
szajkami y kotłami, ze szandarem. Mundur
ich, osobliwie Offycerow, był srebrnym galonem
szamerowany, w szajkach szasnych Granadyjskich.

Potym sequebantur dwaj Generałowie Doju-
sanci Woyhowi, a za nimi H. Gnát Minnich u-

Kasztow

194.

Haftowaney Złotem Sukni Pomroy, za Którym
parami iechali Patkowicy, Obersterleutenan-
towie, y Generałowie, których było kilkadzie-
siąt, wszyscy uniformiter ubrani w Szarłatnych
Sukniach z guzami złotymi, y Karpami,
na Dzielnych Koniach. claudował agm. J. d.
Feldmarszałek Fleming, jako najprzwszy
Generał, w podobnym ubiorze.

Za Generałami następował Szwadron
Dragonicy Wybornej w ubiorze z granato-
wymi wystogami, z Fayframi y Walturni:
stami, z standardem. Mundur srebrny ga-
lonerszamerowany.

Za tymi następowali Dworzanie, to jest Kam-
mer-junkierowie, Chambellaniowie, y inni Officy-
alowie Dworu, wszyscy w sz. sz. sz. y bogato
przybrani, y na dzielnych Koniach, jeden nad
drugiego przesadził się w magnificencji; Których
prowadził M. Leps Marszałek Nadw. Saski, a
claudował agm. J. d. Baron Leventhal Mar-
szalek Najwyższy Saski.

Za Dworzanami szedł Szwadron Raytaryi sz. sz.
ney, w ubiorze z złotymi wystogami, Karabini-
ery mieli haftowane, wszyscy na Koniach wy-
bornych grzadych. mieli standard, Trypasow y
Kobły. trzymali w ręku szpady dobyte.

Za tymi szło Bięgunow 88. 12. w niebieskich
Adamaszkowych kamizolach, z taliami z fartur-
kami, u których srebrna korona srebrna; myśli-
ich z Herbami Krolowskimi złotem haftowanymi,

niocy i Koźdy trzcinę wyżu srełky w srebro o-
prawny.

Potym około 12. Hajduków z Węgierka wbra-
nionych w Barwie Złotej szlachy, pod wyprośnami na
magierkach Piórami, strusiem i niebieskie z białymi.

Potym jechali Krolewicz Jn. na koniu siwojabłko-
witym Dzillnym bogato ubranym, między 24. szwa-
czarami w szlachy stroju ubranymi, którzy szli z
Alabardami z obu stron Konia Krolewiczowskiego.

Jechali za Krolewicza Jn. Hoffmager Dworku
Jego Najwyższy Gniat Lützelbourg, y Koniuszy Jego
Baron Gall. A przed nimi około 24. Łokajów
Krolewiczowskich, tak jako y Krolewsy ubranych,
w Złotej Barwie z galonem srebrnym a borden
wyłogami, y podszewką niebieskimi.

Za tym następowali Drabanii ze sztandarami
Nowymi: na które przedie przy odbranianiu ich, z zwy-
czajnymi ceremoniami przysięgali Krolowi Jm. i
z Kottami y Frybaczami. Wzyscy w nowym bogatym
mundurze Karmazynowym z niebieskimi wył-
ogami, pendenty, Szabli, y Karabiniery a Wzys-
kich haftowane z herbami Krolewskimi, Oficy-
rowie zaś bogato szamerowani Złotymi galonami.

Po tym jechali murzyn na białym koniu w
Zawoju, szlachy bogatym stroju, a za nim około
przechodzi 24. innych Włochów murzynów z Portu-
galicy prowadzonych; Wzyscy z Turacha w zawo-
jach pod kitami ubrani, w pomarszanych szlachach
galonem Złotym szamerowanych, a Zupany a-
tłasowe białe, Szable zaś na Złotyach Łan-
cach przez ramię zawieszane mieli; ad Norman

Pajubow

Pajulow, a wrogu trzymali Alabardynierzy. Tę-
żelnie z obu stron w misie z alabardami, pozostali.

Za Murzynami szła Karetka z Krolewiczową
Jęymą, osmiu koniami Wisniewskimi, dziennie dziel-
nymi, pod Kitami Wielkimi z Dier Strusich Działych
we przodku Indyjskich ozanach maile na sobie
szory Karmazynowe axamitne galonowane, z bla-
chami bogato złocistymi, y na nich znoue Kapy
Axamitne aż do Ziemi Długie bogato haftowane,
tak iż mało było znać axamitu, okrom tego frandza
włoto złota filigranową robotę bardzo kosztowną.

Talarz y Karetka była ab extra axamitna, ale
jezere bogatą haftowaną, z wielkimi wiszczykami
Kustarni filigranową robotę, a we wnętrzu złoto-
głowem wypita, uszyta z olkami bardzo wiel-
kimi Krysztalowymi, Orzyłota, Brogi y inne roz-
wory były złociste. A na wierzchu tej Karetki
była extraordynaryjnie wielka: były wielkie
kity nr. 20. z Dier Strusich Działych. Woznica, Forys,
osmiu Mafstalerzów pojedynczo do każdego konia, y
dwóch do trzymania Karetki, wszyscy byli w Axami-
tnych Karmazynowych sukniach złotych y białych miedzi-
nych kamienianych, kamizolki białe nie-
bieskie, y ponoczek jedwabne, na których mieli
kotylniki złote. Ten zaś froy był uszyty z Hiszpanki.
Wtedy tedy Karetka iehata sama Krolewiczowa Jęyma
między 24. i dwajdziesiątami, którzy salimie sporobens
ialo y przy Krolewicu Jm. feli, z obu stron z alabar-
dami. Za Karetą iehat na koniu Jęyma maggior
domo Graff Dietrichstein, a za nim szło Pajulow
24. w czerwonych sukniach złotych galonem kame-
rowanych z szabelkami do ramienia na złoci-
stych

tych tańcach wirzycymi, y w ręku trzymali kiesz alabardzery Turckie, iako y muszynie ma: ię na kółpakach kity z czarnych Siw Indyjskich.

Do tych naffe powat drugi Szwadron Dołantow, suchie Janzy, którzy przedobano Karę Krolewi: cowej Jym, y tymie przystępiu przy kółtach y trybach.

Zatymi szło pięć Karę przystępną Krole: wskich, w pieruszy siedziła Ołomistrzyni, w dru: giej dwie Damy Austriackie, w trzeciej Jey. Panny Wojskowodzanli Troche; a w szwanku dwie Damy Austriackie z Trauneymeru Gornego Krolewi: cowej Jymii. przy wózce Karę dwa Łobaje w Barua Jaskiły Krolewi; tak jako y woznice.

Na opłatek claudobat agmen Szwadron Raypa: ryi wyborney z kółtami y trybachami w czer: wieni z białymi wyłogami, mieli spady dobyte w ręku. y sztandar.

In reliquo Sequebatur Szum Marszałerzon, y koni powodnych: Kawałerskich.

Gdy Krolewicz Jm do Bram Tryumfalnych przyjechał, w koło miasta na Watach ognia x dzieł dawano, co po trzy razy czyniono, a na Bramach tryumfalnych różne muzyki grały.

Co tedy ordine Krolewiowa Jym szła w Zamku, na który wchodł z Kawałersami Krole: wicz Jm, który przed nią był, a Najwyższy Marszałek Jey Graff Dietrichstein prowadził ją na górę aż do sali, gdzie Krolestwo Jchm wchodł Jey pod Baldachinem. Tam przyprowadzi upa: dła Krolestwo do nog, y w ręce pocałowała.

Potym do drugich Appartamentow była po:

proradz

prowadzona, y pro Krolow Komplementu zapro-
wadzona Janhami do Salu Bliskiego, gdzie
nad Krolowcem Jm. appartamenta bogato przy-
brane juxta byty planu wygotowane.

Tegoż wieczora prywatnie z Krolowcem Jm. jada.

O. Die 3^{ia} Septembris. Jhm. KK. Biskupi, Senato-
re, Ministrze, Wzaynicy Koronni y Litewscy, tu:
Dzielsz inni Kawalerowie Polscy, mnię sobie nazna-
czony Audyency, w Krolowcowey Jeym. na godzinę
10. z rana, poszli razem na Sal Krolowca Jm.
do appartamentu gornego Krolowcowey Jeym. gdzie
w Antichambre zaszehali, polu Jm. Graf Dietrich-
stein Obermarszałek Krolowcowey Jeym. nieopowid-
dział bytności ich. Otworzono posyln drzwi, y weszli
Jhm. do pokoju, w ktorym Krolowcowa Jeym. pod Bald-
kimem axamidnym Karmazynowym stala, a na boku
Frauncimmer iey.

Królowi Jm. Biskup Nominat Kralowscy po łacińsku
imieniem wszystkich Jhm. ułożył Komple-
ment do Krolowcowey Jeym. w ten sens: Ze przy
universalnym tak wielu Królestw y Narodow applau-
zie, y Jm. z Narodu Polskiego tu przytomni pro-
fundissimo cultu veneramus Wasz Królowi, jako
Jhm. Progenitorem omnino felicitatis, winszując
szczęśliwego przybycia w ten Kray, a oraz omni-
genand et perennitatem juxta vota propria
et Populorum apprecamur felicitatem.

Odpowiedziała mu po Francusku Krolowcowa
Jeym., wyrażając wielką swoją z tego honoru vlon-
tentowanie y obligacyę.

Prezentowano potym

Krolewiczowie Jeym roznych Jchm flow Kawalerow przytomnych. A na koniec. Odeszli Jchm S. P. Senato-
rowie, ktorzych odprowadzał Jchm Dietrichstein.

Wkrótce potym Jchm Jm in apfistentia tychże Jchm
X. Biskupow y Senatorow Polskich przeszli do Księstwa
na Mysz Książ, gdzie po prawey stronie Ostarza
Wielkiego w Logi swojej nowiter Axamiten Karmazy-
nowym pościannach wybitey, w ktorey na Oknach
axamitne przybrycie w koto złotym galonea przy-
czodione rozprostarke było, stanęli. przy ktorey Logi
na ganku talire axamitend Karmazynowym pokryty
Kłęczący Kłęczący Jey Jani Włodzina Kłęczący
y Jey Jani Marzatuowa Wdowa. Przybył wraz
do Księstwa z Krolea Jm Krolewicz Jm in apfistentia
Kawalerow tak swoich jakoteż Austriackich, z któ-
rym Krolewiczowa Jeym Bogato w Kłęczący tak na
głowie jako y na pierśiach y rękawach w Kłęczący
Lub Złoty wbrany prowadził Marzatek Jey Graff
Dietrichstein, Ogón zaś od fukni Jm Krolewicz Jm
niost. Za Krolewiczow Jeym Kłęczący Ochmistrzini
Jey z G. Damami Jey Gornemi talire w Kłęczących
Bogatych wbrany, y w Logi po drugiey stronie
Ostarza, tak jako Krolewicz Jm per omnia przyordo-
biony, wczymiszy w przed Krolewicz Jm veneracy
w Oknach Axamitny. Nadrycie przybrytych
Kłęczący Krolewicz Jm po prawey stronie, a Krolew-
iczowa Jeym po Lewey. Jchm zaś Ochmistrzini z Frau-
cymerem Gornym na ganku talire Axamitend
Karmazynowym nadryty ex opposito Dam Sol-
kich Kłęczący. Na Kłęczący zaś ganku fukne
czerwonym pokryty Kłęczący Jm Graff Dietrich-
stein z Kawalerami Krolewicz y Krolewiczow

Jchm

Jehmfow; a za niemi Białegostowy Krolewiczowey 200.
Jęymfi z dolnego Trauncimeru; w którym jest pięć
panier; także w kabaty ubranymi. A dwóch od
Chevaliers Gwardyi na dole szło z Alabardami
w parady przy strzale, aby się ku Wiel-

kiemu Oskarżowi niecisniono. Wyszli tedy
w łapie Pontificaliter ubrany Jm. Ksembek Biskup
Przemyski, inter Precipitus 24. Tręb y dwóch par
Kotłów na chorze szarych, któremu w Kaspach
okrom innych świąt Jm. Śienicki Dziekan Gnie-
zński, y Jm. Poniński Probowicz Poznański; y pro-
uozynionej Sanctissimo adoracy; tak Krolowi
Jm.; jako też Krolewiczom, jak zwyczaj oddat
weneracy. Potym zaczął Chinn. Te Deum
Laudamus, który śpiewał Chor przy resonancyi
Tręb y Kotłów; a z Dział na watach w łoto
miasta, siedzieli 2. Regimenty z ręcznej brzo-
noty konia w parady strzale, ognię po trzy razy
dawali; którego czasu także po koniach Lu-
terskich Te Deum Laudamus decantatur. Do
Te Deum Laudamus, miał mszę śpiewaną Ponti-
ficaliter tenże Jm. Biskup Przemyski; której cały
stuchali Krol, Krolewicz y Krolewiczowa Jęymfi,
exemplariter w przednie kieżlach, a potym ko-
ronki z łozowymi szalami odprawując.

Do posacowania tak ewangelicy, jako y
Reliquii puritych, podawał kież Jm. Biskup No-
minal Krasowski Krolowi, Krolewiczowi y Krole-
wiczowej. Do zachowania mszy purity
Krol. Indum assistentia sua, ruszył się do Soko-

jon swoich, ktoremu przechodziemu kłaniał
Krolowi z Krolowicami. A potym tak jako do
Kosciola przyszedli, Janhans przszli do Rezydenc-
cyi swoich.

Po Mozy świętej był słenny Banquet
z Ceremoniami. Nad Krola Jmci czworogranie-
sty podługowały w ostatniej Narodniej Sali pod Balda-
chinem azamitnym karmazynowym złotym galo-
nami na tronie o iednym gradusie bogato przyozdo-
bionym był nakryty na 4 stoły, na którym były też
Srebro złote było, w które którego Chevalier Gwardya
z Hatabandami y przez całą dworema Kiercami stał.
W drugiej Sali były 4 stoły, a w dalszej 3 stoły wszystkie
podługować nakryte. Gdy godzina obiadu na-
stąpiła, 48 Trębaczów ze czterema parami Ho-
tów połowę w liberiey Polskiej a połowę w Saskiej
po Gandaach Polskiej po prawej, a Sasy po lewej stronie
wstawionych do stołu trębali. I Naprzód wraz we dwu
parze Hotów Srebrnych było, potym drugie dwu pary
także wraz. Ale demum we wszystkich 4 pary Hotów
razem z Hot było przeczło Kwadrans co expost zmo-
wu reiteratum. Agdy potrawy nowe przyszły, Trębacz
na 4 Chony koncert trębali, co przez cały obiad prawie
continuatum. Do stołu Krolowskiego z Kuchni po-
trawy nowi na Misach, y pudmiskach Srebrnych po-
złocistych z talierzami potęgami. Naprzód Ka-
decy, od których odherali w pierunach Sali Chevalier
Gwardya, która w kapeluszach na głowach sex po-
trawy przez dwu całą y kręcens bardzo bogaty, niesta-
ła przed drzwiami Sali, w którym Krolstwo niedzieli
miało

miało tam przyw. Nymi Marzatek Nad. Jn P. Sey. 202.
weidii, Kuchmistrz Najwyższy, Jn P. Baron Pachnie
Podczasy, Mr Lewentat Marzatek Najwyższy Pa-
ski, mając wrypy laski marzathawskie w rękach
przebiegali do Stolu.

Przy Stole zaś od Chevalier Gwardiey odbiadał Po-
traup, Mr Domiorg Podkomorzy Pański y na Stole
ustawiał. Inscia Krol Jmci Krolowa Jeymci Krolewicz
y Krolewiczowa z pobaznych Polakow, do których Ganka-
mi in asistentia Dworzan y Dam Dworich przypie-
li do Stali, gdzie był Stół ustawiony. Krolowi y Krolowej
Kordemu z osobna Miednie porcelaine z Nalewkami
do Zmywania, szkl, a Serwety na Kredensach Ta-
lerzach podawano, a Krolewiczowi y Krolewiczowej były
Molre Serwety na Talerach do utarcia podawano.

Po umyciu szkl, iur po pierunicy z potudnia Siedł Krol
Jmci w pomidku Stolu na prawey stronie na Krzesle dsa-
mitnym z poręczami, a po lewey także w pomidku St-
lu na podobnymże Krzesle Krolowa Jeymci, Obore w
jednolicznych koloru ubierze, to jest czerwonym Złotem
bogato haftowanym, Krolewicz Jmci zaś na Koncu Stolu
na stronie Krola Jmci, a na drugiem Koncu Stolu Krolewi-
czowa Jeymci na stronie Krolowej Jeymci na jednolicz-
Krzesłachksamitnych z poręczami, ale nie tak bogato
jak pierunze galonowanych Ktore nie pod Baldachinem
stały, siedzieli. Nym zaś Krolestwo Siedło Jmci Dca
Biskupi czynili benedictionem do Stolu.

Ex parte Krola Jmci Jmci Senatorowie Polscy, y Mi-
nistrowie Lasny Stali, ex parte Krolowej Jeymci Och-
mystrzyni Krolowej y Krolewiczowej w czarnych Ka-
tatach, a złotogłowych spodnicach z Fontaniami

z Gazy czarney, tudzież 6 Danien Krolewey Jeymii
 y tylor Krolewiczowey Jeymii w kabatach y spodniach
 zlotoglowowych ubranych, ktore utym rozniły się,
 z Krolewey Damy Gazy owe czarne koronety nagło-
 wach miały, a Krolewiczowey Jeymii Wstęgi z Kłaj-
 notami, a u ramieniu paski; przez Jchm Danien o-
 ginskich Wotwodzanych Trochich, ktore takie rale Kro-
 lowey Jeymii Damy ubrane były. A przytym
 Marzathowey Krolewey, y Krolewiczowey, tudzież
 Jnni Kawalerowie. Jchm zaś wyzey wyprzemi z
 laskami marzadkowskimi przed stołem stuxyli.
 Jmiedan Podkomorzy Bonndorf był Kraycem, kto-
 ry Talerze z potrawami rozdawał. Talerze zas odbi-
 rali Podkomorzowie lascy, y oddawali Saxonom.
 Jchm Kawalerowie przypatrywali się z boku za
 Chevaliers Guardy, z Katabandami Angicz. Pierwsza
 Tacy z piwem y Winem podował Krolow; Krolewey
 Krolewiczow; y Krolewiczowey Jeymii S. Graff Tiptun.
 Jak przeto Krolestwo Jchm pili, zaraz Jm P. Ba-
 ron Lewental Marzatek Nayuzrzycki Sacki prout
 do drugiey sali immediate przed salą, gdzie Krolestwo
 iadło będgacy Jchm z: z. Biskupow Senatorow, mi-
 nistrów, y kawalerów Polskich, za którymi Obermar-
 szalkowie, Ochmystrzyne, y Damy Krolewiczowey po-
 szli. Tudzież rozni Cudzoziemscy y lascy Ka-
 walerowie. Gdzie iż zastali zastawione stoły potra-
 wami, ktore marzypni lolaie y Sackowie, tudzież
 Jnni tudzie w liberiey Krolewskiej Polskiej, y Sackiej
 z kuchni nowi. Przy pierwszym stole na prawey
 stronie będgym siedli talowym gorzodkiem.
 Naprzec po prawey ręce Jnni: Pomirnat Krahowski
 Samanski; Przemycki; Inflantski; Biskupi; zage
 Wroda

Włodowda Krakowski; Trocki; Kurki; Bractawski; Wo-
 ciwodowci, Podkarli Nad: Koron; Podkoli Litt Krájezy
 Koron; Kawaler Wenecki Mir Forcani. So drugiey
 Aronie regon Stolu Siedzieli, JmD: Marzatek W,
 Kanclerz W, Podkarli W Koronni; a za nimi Graf
 Maxie, JmD: Feldmarzatek Fleming, JmD: Graf
 Waltherbarth, JmD: Graf Lagnaski, JmD: Graf
 Waidorf, JmD: Graf Mantziffel, JmD: Starzuch ko-
 ronny, JmD: Chorazy Nad: Koron, JmD: Graf Promnie
 JmD: Stozny Litt. Przy drugim stole ex opposito
 pierwszego siedział Fronymmer talowym Sposobem.
 Naprzec po prawey stronie Ochmystrzyjni Krolowey,
 a ex opposito jej po drugiey stronie Ochmystrzyjni
 Krolowiczowey. Stole Ochmystrzyjni Krolowey siedział
 Marzatek Naywyższy Krolowiczowey. Za nim Dama
 Faworytka Krolowiczowey, trzy Damy Krolowey Jejmi
 a pole nich JmD: Włodowdanka Trocha Starza, z
 Dama Krolowiczowey. So drugiey stronie przy
 Ochmystrzyjni Krolowiczowey siedział Marzatek
 Naywyższy Krolowey, a za nim druga Panna Wo-
 ciwodowdanka Trocha z Dama Krolowiczowey, w rogu
 za Stole Comisarz Cesarzki, y Graf Martyni
 Koniuszy Cesarzowey Jejmi. Przy drugich dwóch
 stołach, siedział przy jednym P: Marzatek Naywyższy
 Saski z Cudzoziemskimi Kawalerami; a przy drugim
 P: Kachnie, czysaj z Cudzoziemskimi; czysaj Saski-
 mi Kawalerami. Przy jinych trzech stołach,
 were w trzech sali były, razem warzonymi preizypty-
 mi potrawami y konfiturami zastawionym z naydo-
 wialnie. Dworanie Krolowey y Kuchnia Saska.
 Drugie y trzeci danie do Stolu Krolowskiego, tudzież

205. Konferty talcimentu iako y piewusze Ceremonie mi-
rastawiono pascuntibus z laskami.

Jch. P. Senatorowie ustawy o. Stolu pozli gubstowai
Krolowi Jemu; za ktorego Kixestem zaurze Stad. Ofi.
cyer o. Chwalien Gwardy.

Muzyka naprzod Instrumentalna, a potym Wo-
kalna. Wtorka recabat animos, po ktorey Mr. We-
rayni na Saxycach, Mr. Kefe na Wioli; Mr.
Kcis na Lutni; y Waldhornista Krolewicz Jemu
na Waldhornie; uszyty solo dali rz. i tyxci. Trwat
ten ceremonialny Traktament az do piotey. A
potym ustawy o. Stolu, Krol, Krolowa, Krolewicz, y
Krolewiczowa do Appartamentow Swych weszli
rz. i do spoczynienia. Po kiedmiej zas weszli rz.
uszyty na Gpse Wtorky, alias Pastorale, ktora na
nowo wystawionym y przelnie y wielkim sumptem
adornowanym Theatrum representabatur cum
universalis plausu iha Staunych Wollalstow, y
pizlney Orkiestry, a niemney wymienitych Dalc.
Gdy Krolowa Jeymi Krolewicz y Krolewiczowa Jeymi
przychodzili do Lozy axamitnym politycem ador-
nowanej, na dwuch Choraach po 12 Trzbauxow trzabili
y w kosty bito, co y na koncu reiteratum.

Die 4 Tbris. Przed Poludniem Herold Laski w ta-
limzi iako w piotek Stoju przy resonancji 12 Trzob
y Kostow publikowat w Zamku y po Rynekach, aby
rz. laskie pod Gantem Skromnie zachowali; ex quo
wczoray katarz czynili; y powali rz. byli na Chwalien
Gwardy. Wiczozem bys Pal Solenny
z Ceremoniami.

z Ceremoniami; na który od Królowej Jeymi zapra-
szano. W Zambu w Sali Długiej Ryxen nazwanej,
którą, iako y inne Polnie Świecami illuminowaną,
podług zaś na całej Sali Salnem Karmazynowym,
którego 1900 łokci wypięto, obito, y w obnauk ika
Dam przypatrzyć uch się, Ławy podawane pobud-
owano, w które zaś Stranli; na których Kawałeczkach
Siedzieli; w środku zaś Staty Stółki; Karczem
z obiedu Abon ika Dam był, które, w Kabatach
bogato od złota y srebra przybrane były. Gdy
Królestwo, Królewicz, y Królewiczowa zniapotentia
Dam Jchmiorow X: X: Biskupow, Senatorow Pol-
skich, Ministrów y Kawałeczkach Saskich, pryncipi:
bus yndem. x laskami; iak wizeray do Sali przy-
byli; 12 Trębaczow. przelili, y w kotły bity. Królestwo
Jchmiorow pod. Baldachinem. na kirestach, a
Królewicz Jmę przy Królu, Królewiczowa zaś przy
Królowej na kirestach siedzieli. Długniczka zaś
Saska Weynsfets y Kutmach przy Królewiczowej
z Ochmistrami Szymi; na stronie Królowej Jeymii
Kangdy przy której stronie; były także Stółki ika
Jchmiorow X: X: Biskupow, y Senatorow Polskich,
a z drugiej strony ex opposito ika Kierząc de Domino Sa-
xonica, y innych podobne Stółki Staty, Damy zaś
Polskie; na lewej stronie opoczości, a za nimi Saska
Karczem siedzieli. Naprzód tedy był Koncert
Instrumentalny, po którym zaczęte Tance Polskie
Ceremonialne balami sposobem. Pierwszy Taniec
tancował Król Jmę z Królową Jeymii, mąż i Król
Jmę Salnem, nie strzyżonego diamitu, Muscus Kolo-
ru, modę dawnego Króla Niemieckiego. zrobioną;

Apendent dzieroi na sobie wierzgi, którego spinika
 Dyamentami. Szalone była kapelus pod szwiec
 & Guryliem rubnowym & czerwego kamienia bardzo
 wielkim, Krolowa zas jejnie w kabauie lito srebrnym
 na kle takowegoz koloru Sluzyla Krolestwo Jechmian
 23 par, to jest jejnie namienicini & Laskami je
 ciebani, a za niemi Jechmian. ~~Ministrowie~~ Por
 komorowce Lasy parami; Generatowce; Oficjalisto
 wie; Koronni y Litewscy Jechmian ministrowie Lasy,
 a za nimi Jechmian. Woiwodowce, Jechmian. Felmar
 szatek Fleming & Jechmian. Podskarbin Koronnym
 a immediate przed Krolestwem, Jechmian. Marszałek
 W. Koronnym & Jechmian. Kanclerzem W. Koronnym.
 Za Krolestwem zas szli parami; Najswiad & Ministrowie
 nie, a potym. Damy Krolowej, y Krolewiczowej jejnie;
 co ordnie szli w rzedach przy Krole rzedziaty; maie
 wierzgi, szli y Krolowa rozpuszczone Dlugie Ogony
 szli: Skonieczony pruzny Taniec Krol Jechmian
 & Krolowa jejnie, tancowal Druzgi & Krolewiczowej
 jejnie, w rozny kabat, & parkami w tył w Klynach
 na glowe, y pamiach bogato ubrana, ktorym az ka
 walerowce, y Damy cudem methodu szli pruzny Sluz
 li. Trzeci Taniec tancowala Krolewiczowa jejnie &
 Krolowa jejnie, a czwarty Krolewicz & Krolewiczowa
 jejnie, & tak y szli pruzny Ceremonie. Po
 Cierych przy rezonansy Trzob y Krolow, Jechmian. Dolo
 rowi Polsu parami szli na Serwicie postojacy
 kawo, Ciokolaty, Herbathe Confitury na koczach
 y rane frukta. Na Krolestwa Jechmian, a po nich
 szli parami po Hiszpansku ubrani szli na Ta
 cack postojacych rane Napoje, y Rynszetki, ktore
 Expositurae szli Damom. Szeregami po obiedu
 szli

Stonach na Stołach niedrżących, y Kawałom 208.
prezentowali. Interea Supervenerunt Principes
ialio do Diege Saxe-Weyenfels, Diege Barby, Diege
Heßen-Cassel, Diege Württemberg, Diege Holstejnskie
który przy Krolewiczu Jmci ouyparunt Stołki.

Po Rynfrenckach zaczęto Tanie Francuskie, które
Damy z rozproszaniem od Sukni Ogromami tanowały.
Pierwszy Taniec tanował Krolewicz Jmci z Krolewicz-
ką Jemci, która potem wzięta do Tanea Dnia
Weyenfelsa, ten zaś Diegnicki Weyenfels. A
Diegnicka Weyenfels Dnia Barby, a Barby
Diegnicki Kutmback.

Po Tancach Francuskich znówu Parowie Laszy
inter strepitus Tubarum, y Kottów przynieśli na
Stoły różne Rynfrenckie, y Trubki dla Krolestwa
Jemciów, które in reditu Damom prezentowano.

Nastąpiły potem Tanie Polskie, Najpierwszy Jemciów
P.S. Senatorów Polskich z Senatorkami, y Ministrów
Państwa z Kawanami Krolewicy, y Krolewiczową Jemci.
które z Polki Jmci w Rełach Ogony od Spodnie wzięły.
Drugi taniec tanował Diege Weyenfels, Diege Hol-
stejnski, Diege de Barby, Diege Württemberg, z Diegn-
ickami, y Damami Fronysmmeru.

Trzeci Jemci Zrządnicy Polscy Koronni y Litewscy.
A czwarty różni Kawalerowie Cudzoziemscy. Po któ-
rych znówu różne Rynfrenckie inter Tubarum et Tym-
panarum clangores, Jemci Polegowi Polscy y Parzio-
wie Laszy eodem iaki przedtym ordine, które uprzed
Krolestwem, a potem Damom prezentowano.

Zaczęło się Krolewicz Jmci Taniec Angielski z Krole-
wiczową Jemci, który w tym, z sumi różni Kawa-

łowie Austriacy, y jego Dworzanie & Damami Kw.
Cesarzowej Jeymni tanowali: Inceza Krol Jmci & Kwi.
lowy Jeymni wysli & sali; y do Okejoiu desli: A za
nim Jchmci A. A. Biskupi; y niektorzy Jchmci S.
Senatorowie Polscy, iako to Nigzy Woiwoda Krakowski
Kuski, Brautauski, Woiwodowie, Jmci. Kanclerz, y
Sowikarbi W. Kor. statygowani do Kaney: Suwey.
Krolewicz zax Jmci & Krolewiczowa Jeymni, będy c.
wesoley myśli; continuabant Taniec Angielski;
apo nim wreszci.

Tym czasem Krol Jmci przebrauszy się w lekki
Fubnie Nasad powrocił, przy którym & nowu poży-
ty się Polski Taniec, do których motywa była Krole-
wiczowa Jeymni, wziąwszy zax Jmci Weyssengfelta,
a potym Jmci Pana Marzatta W. Koron, ex.
post Jmci Woiwod Trachiego, a tandem Jmci Pa-
telmarzatta Fleminga. Tanowali przytym
Jchmci rorni Kawalerowie Polscy, y Cudzoziemscy
promieciue; potym & nowu Rynfreszki nożono, po
których Angielski Taniec Krolewicz Jmci & Krolewi-
czowa; y rorni Kawalerowie & Damami Froneyme-
ru tanowali: Tancowano y Dawny Niemiecki Ta-
niec, a po nim & nowu po polsku Krolewiczowa
& Kuem Weyssengfeltem, polkarzuiąc niezale gust
w tym tanie.

Na koniec & nowu lalka tanow, które Jmci continua-
bant, Francuzick było, & których dwa Krolewiczowa
Jeymni, ieden & Kuem Weyssengfels, a drugi & Kuem
Hefencapfel tanowala, y na tym skonczył się &
Wielki Appareneyz, y magnificencyz przy reso-
nancy: Krotkow y Troz pogodzenie pieruszy w Nowy
ten Bal Ceremonialny.

25 Xbris

Die 5 7bris. We Wtorek cały dzień Spozrywano 240
wieworem iednak była Comedya Franciszka Ariadna
nazwana, na ktorey Krolestwo Jemni, y Krolewnia
Jemni z Krolewiczową byli praesentes.

Die 6 7bris. Po południu był Conflictus na starym
Kiermii Bestyi, na którym Krolewiczowa Jemni z
Fronymusem swoim w karetach Krolewskich przy
iechala, przyjeta od Najwyższego Lowerego Laskego;
inter strepitus Trob, Kottow, y polowcy muryli.
Upuszczone tedy w medium amphitheatri, atony
umyslnie zbudowano, naprzód brzech byłow, zebra,
Konia, Lwa, Lwicy, 6 Niedzwiedzi, Matkę, Wielką,
Jedyną, Paurian nazwaną, y Tygrysa. Zdzich
zas Lwicy Dzienię, które znajdować się w kupie iedne
Drugiego pro libitu atakowalo, a podobnie ieden
Był Niedzwiedzia kulka rwy rogami uderzył.
Porwał się był Tygrys na Niedzwiedzia, ale mu non
succesit, bo go Niedzwiedz pyskiem, y łapami z siebie
zrzucił. Zebra Konia ocaliwszy, matka zas Paurian
nazwana Niedzwiedzia y Tygrysa dmi zwaure ataka
rowata, żadne iednak zwierze od Drugiego nie zostało
na placu, procz Dzikię Lwicy, atony, Lew zadurzył.
Krol Jemni, Krolewnia y Krolewiczowa Jemni szelali
do Dzikię Lwicy, a Niedzwiedzia iednego, iuz kalibry
zabito Krolewnia Jemni. Po tej Rozrywce była Come
dya Wtorka.

Die 7 Ibris. We czwartek była Receptura gony
Włoskiej Pastorałi, na którą Kłopotliwiec Asał wnieść
musiał dwie swoje i mikrofy, do Marzalego.
wskazy Kancelarii Saskiej. Na tej gonerze Dany
redziaty Distinctim, między które każdy z Kawaler
nie mógł.

Die 8 Ibris. W Piątek odprawiono Krolewicę z
Krolewiczów, Jęmiel, Jęmiel i Komunio, przy-
watnie, byli wespół z Krolewiczem Jęmiel na Karanie
Włoskim, które miał Pater Gwarzyni, Soryusz
Jęmiel z Salerna, a po nim na wielkiej masy aż
do końca. Poobiedze zaś był turniej przy
siemni na mieczu szarym przy Stajniach
Solenniter zaś Jęmiel Kawalerowie z Chauru
Jęmiel swoje mieli, między stojącymi w armii
mieszczanami. Jęmiel Naprzód Herold
Saski na koniu pod Piętami, za nim 12 Frybażerów
z Kłopotami, po nich 4 Podchorążych z Łaskami
za tymi 12 to 44 Łobajów z Lancami, a za nimi
wchodzącymi 44 Kawalerów w Sukniach
bogatych na dwielnych Rumakach, które bogato
ubrane miały różnymi Włókami gony przy-
cione aż do samej Ziemi. W Prowadzi także
Marzalego z Jęmiel, przez Rumaki Kawaler-
skie z bogatymi Szczęściami; Nizeli zaś ci
Kawalerowie przybyli, Kłopot, Krolewicz Jęmiel
Długie Wyprzedzili, y Długie Parły w spikentia
Murynow

Murzynow, Łokajow, y Paikow przy resonanuy
 12 Tębaizow, y Kottow, przed Sumi iadżycz Super-
 venerant nator micyse. Przy bytności tedy
 Krolewiczowey Jeynisi, Dam, y Jekmow Dzy Biehu-
 pow, iako też y Senatorow Polskich biegał Krol Jmci,
 Krolewicz Jmci, y Jmni Dzięta y Kawalerowie do
 prisięgni, wprzód do matego, a potym do więkzego,
 ciętużi o lepszą. Cezar, Ktory Superarant
 lepszym braniem prisięgni, byli regabizowani
 roznymi prezentami, z Argenterii przez Szziow
 od Krola Jmci nato wypadzonych. Cezar Judicus
 byli Jekmci P. P. ministri Cezary, Wleizorem zaś
 była Komedia Włoka.

Sciendum, że ci uszypcy Kawalerowie biegali prze-
 ciwo czeremom, Ktorych zowię Maintenatores ni-
 cy wyrywających, a ci byli Krol Jmci, Krolewicz Jmci,
 Dzię Weypselsi, y Dzię Parby, Cipo czerzy racy
 um Amulis suis biegał, y premia odherał, w Ar-
 genterii lito wygrał, Ale ci Maintenatores matego
 dali pozywii Jmnyim.

Die 9bris. W sobotę zrana y po obiedzie ion-
 tinuabatur beganie do prisięgni, Kaxidy Kawaler
 z drugim raz po raz 4 razy biegał, a Ktory Supera-
 vit brał w Prebrze premia a Judicibus.
 Wleizorem była Komedia Francuska intitolowa-
 na L'unionu.

Wie 10 Kwi. W niedzielę Krol Jmci prywatnie
 Mazy S. Kuchal, ale Krolewicz, Krolewiczowa Jemni
 publicznie w Kosciele. Ostatnia zas na caly mazy
 spiewanej byla - Po Obiedzie Krolestwo Jemni, Krole-
 wicz, Krolewiczowa, rozni Dignzeta Jemni Jzta Bedu-
 pi Senatorowie, Damy, Kawalerowie szekali sie
 na Karc Drorno do Salau Chynskiego, gdzie w
 ogrodzie byla Serenata spiewana Wlozka przy
 bardzo wdziqzney muzyce. Krolestwo Jemni pod
 Balachinem Kuchali Jey. Representabantur
 zas w pulnych bardzo Stoiach. Descendentes naly
 w Stolu Aedm Planet, jako to Jowisz, Plonie,
 Dranna, Venus, Mars, Saturnus, y Merkurius,
 Ktore em honorem Neopensorum ogłaszaly przyzycie
 spasaula, jako po Collaui, Która w tymz Salau
 przy 10 Stoiach, po 20 osob przy kazdym bylo ~~Stoi~~
~~Kuchal, na Pedestale przy Stoiach Stoiach, z wielkij~~
 Magnificency, bylo Feuerwerk w Now. Represen-
 tabatur Koscioł Dianny w Colcho, w ktorym zlozi-
 ne bylo Złote Kuno na Pedestale przy Ktury Stoiach
 a pod Kosciołem byly Antra, w ktorych smoch pilnu-
 iuzy aditum do tego Koscioła, byly przytym rozne
 Spectra Mariana, a na bokiach do tego Koscioła 4 ko-
 lumny, ktore, jako tez y Koscioł stytu słownie illumi-
 nowano.

Po bokiach Dure Floty na Anbrach Kaly takze
 illuminowane, gdyx po marzjach zaglady, y tych
 kinach, po ktorych Floty na Olasztach bierowaoj
 urzadzic lampy byly. Jedna Flota byla Jazonowa,
 a druga

A druga Krola Colcha Aeta. Jak przed przy
Kowek uderzeno w Kety y Trzby, zaraż na Watach
ognia z Dziad dawai pąkzo. Potym też Floty z
Dziad do kiebki Arzclaty, reprezentuaci pugnani
Navalem, co przez cały czas Feurwerku nie usta-
walo. Z daleka zaś Puchota z Muszketow Salwe
partjami dawala. Rano przytym varij generis
es Speciei, wodne, gorne granaty y y Inne ognie
Kupami wystrzeliwano. Reprezentowano potym
Descens Jason y blyznych sie, ktorym aditum rzu-
cały ognie z rebrzy bronu Smol, ale hoc non obstante
donied. Do Koscioła Jason, es eni honorem Krolewi-
czowcy Jeynie; zapalib między Kolumnami Jmie
Jey Maria Josepha. Feurwerk ten nieprzer-
wual godzin dwe, y rako na powietrzu, tak na loncu
Salwe z Dziad po Watach dawano.

Dzi 11 Wris W Doniedzialach byla Comedya Fran-
cuzka Hypomnestor.

Dzi 12 Wris Był po Poludniu Turniej Konny,
y prziy w Ryndu, którego Prodek ustalany był Tarcia-
cami, we czterech rogach były Barany 4 Triumfalne
a między nimi Loge, w jednej z nich Krol, Krolowa,
Krolewicz, y Krolewiczowa, y Fronymmer Jch. W
drugiej na przeciwku Aigzeta Jchmi A. A. Prilupni

Senatorowie, y Urzędnicy Polscy, tudzież ministrowie
 Sasy. W trzewey Sasy, Polscy y Sasi. A w ozwałey
 kawalerowie Cudzoziemscy y Sasy przyparowali się.
 Za danem ognia z brzech Działek na Wierzy Konu-
 ney S. Krzyża ruszyli się do tegoż Turnieiu designati
 z Cechu bardzo pięknym porządkiem języczącym
 Naprzód rełat Herold Saski, za nim Trębaczow
 z Kółkami, y 16 Hauierow z Alabandami na Karych
 Koniach w takimże rale pod czas wiażdu Strzeli, zaty-
 subiegebantur Generatow dwoch z Askami, ni by
 Marzathouskimi; pobył rełat dwoch Konnych
 w bogatych Zbrojach, Których Konie także w podobnych
 Złatach złotem nabyjanych były. Zaty-
 baturowiże Weyersfelts w całej bogatej Zbroi, ma-
 rze na Szyszaku wyrył rze na Chłopa Strusi Dwie
 ceglaste z Niebieskim na Konu całym długi Za-
 cęgiory cęglastym nabrytem bogatemi galonami
 Franelami, y Kutarami niebieskimi pokrętym, pod
 Kłami na głowie y ogonie, z tabliczki Dwi Strusie
 trzymające w rełach lancy, za którym 4 Łeajow
 w długich cęglastych Szubniach, także pod pierami
 bęgle. Za nim zaś parami następowata
 Kampania w takimże Kolorze y Strzeli, w której ommi
 kawalerow, w artabanach z Lancami, od drugich distin-
 grebantur Herbami na Szublerkach, w podobne
 rale Weyersfelts na Szyszaku mieli piera
 jnnych zaś ommi od Chwalien Gwardyi. Ni by adju-
 tantow uzbrojonych ale z mniejszymi, na Szyszaku
 pierami noszą w rełach lancy, y tyłox Parow azbu-
 wnych

conych na koniach w podobnych strojach y proach 216.
i cztery mniejszych brzymiących w Rełach Morgen.
szern, którzy to Adjutanci y Barjore, każdy z
swoim kawalerem iachad.

Po tych konnych maszerowali dwa Pułkownicy z
laskami niby Marixathore, prowadząc za sobą
Chorągiew czerwoną. Przed Naprzód Officer w szroni,
za nim 16 Muszkieterów, z Arkebuz w długich
Sudniach Karmazynowych galonem białym w węzły
adornowanych, mających Szyszaki na głowie, mają
na sobie Patronasze Karawandzie z Drewnianymi
Ładunkami. Za tymi szło 16 Silebników w kolesach,
w szronach, y Szyszakach, na głowie, za nimi 16 Mu.
szkieterów, w Amiliach pierusi wespitu, za którymi
szło 4 Tajfrow w takimże stroju pod szronami, a
za nimi sequelbater Kapitan uzbrojony, któremu
po bokach dwóch z Micerami gołymi y Tarczami
aspirowali. A za Kapitanem niesiono Chorągiew
czerwoną z białym, za którym idź maszerowało uzbro-
jonych Kadetów, pod udnakowymi pierzami na Szysz-
zakach, y w udnach Tarczach czerwonych sre-
brem gęsto szamerowanych uszyscy brzymią w re-
łach pieri z proporcami takowegoż rąbko Chorągiew
koloru, za którymi szli rąbko przed nimi eodem ordi-
nem następowali, uszyscy Chorągiew mając czerwone
Domecaki.

Za tym Chorągiew per omnia Amili ordine maszerowa-
ła Zieloną z białym, mając piera na Szyszakach
takiegoż koloru Tarczki Zielone srebrnem adorno-
wane, Muszkieterowie zaś y Muszka, w Zielonych

Długie Słubiańskie, y porożach takichże ztoż Chorągwie następowala.

Treca Chorągiew purpurowa z Złotem, tymże raki purpura porożkami, mażi Słuba purpurowe z Złotem, furtuski purpurowe z Złotymi adornacyami, Muszkietyrowe zaś y purpurowych Długie Słubiańskie. Za tymi przyszymi Chorągiewami iachata Kampania Konna per omnia raki purpura mażi Słuba Złote, furtuski Złote, y na Koniech przyłany Złote Srebrzem adornowane, za ktorą iachata Jm. G. Tętkun jako Chef Jcy, a za nim dwóch uzbrojonych, w bogatych Zbrojach konie także uzbrojonych mażych, a za tymi dwóch Generatów z Lasłami, coneludebant zaś dyment Hauerowie z 6 Frybawkami y Kozłami, tak raki na porożku.

Ta jedna potowa miała Zbroje polerowane za nimi szedł Wóz Triumfalny 4 koni, na którym siedział Mars uzbrojony, przed Wozem szli szajfrowe, y Doktor w szypczach porożanych, y takichże Zbrojach, a włoło Wóz szło 6 Ridy Obrzymow bodatych uzbrojonych z Wielkimi morgenstern. Za tym Wozem druga potowa w Zbrojach czarnych, alias szmelcowanych następowala eodem raki purpura per omnia ordine konnych pod Słubami Zielono braki, tymi w Zielonych furtuszkach pod dekami Zielonymi, Srebrzem szamerowanymi prowadził Jm. G. Generał Baudiz, tak raki Jm. Chef uzbrojony w loszce Zielonym.

Sz konnych szły eodem ordine raki purpura, trzy Chorągwie piersi. Pierwsza była Złota, kadeci pod rakiem purpura

piorami; w Złotykh Tartuszkach muszkietyrowie 218.
w Złotykh Subniach, y pomoxachach.

Druga była ponsowa z białym Chorgrew, kadeu
w ponsowych ze srebrnem tartuszkach pod piorami
tabinur, y muszkietyrowie w podobnego koloru Subniach
Dugich, y pomoxachach.

A Trzecia Chorgrew była pomeranczowa z białym,
kadeu z tabegoz koloru piorami y tartuszkami
srebrnem ozdobionymi. Muszkietyrowie zaś w pomer-
anczowych Subniach, z pomoxachami tegoż koloru.

Zatymci z Chorgrewami iachali cudem iak pierwie
ordine et Numero Kawalerowie uzbrojeni pod swo-
jami błękitnymi z białym, na kypzakach, tar-
tarzki y Naknyu na koniach niebieskie srebrnem
dornowane maezi, ktorzych Cheff był Jm. S. Raknij,
konarzyli zaś Hauierowie z kottami, y 6 Trzbaerami
takowym tedy porządkiem maszerowali w koło
Rypku, a potem piersi przeciwko pierszym, a konni
przeciwko konnym Angli bardzo piękny porzą-
dek. Za danym w bębny, y Trzby Inakiem, Na-
przed piersi wraz Oficerowie z Oficerami, a po
nich coraz po 6 kadeu po komplementach wza-
jemnych lancami ucierali się po trzy razy po tyłkach
i z obcy, potem Rapierami w kypzaki rywali się,
z ktorych każdy z Rapieru Alu powinien, z tomawcy
w przed łance, pod czas zaś tego rywania się, kon-
ni z lancami jeden drugiego mierzyc w oko, y
w głowę, to inne trafienie ni nie wazyło po dwa
razy biegali o życie. Generatorowie zaś na koniach

attendebant, kto tego gdzie trafił, a Sadkownicy sta-
lane który Kadeł, y jako ztomat, tudzież sta Rapi-
nowo Staruszyd.

Gdy tedy wszyscy obsereli się raportowane Krolestwo
Jehmeiom, którzy najlepszy w tych Exeruyach nad
innymi polecałi się, a którzy byli zarnomi znowu
z sobą uierali się konni z lancami, a piesi rybali
się. Czterech tedy konnych a dwóch pieszych lu-
perarum innych, których marzalkowie in reso-
nantia Trze Kottou, fajtrow, y Toborow zaprowa-
dzili do Logi, gdzie zriadcy z koni, szli przeszło do
Krolestwa Jehmeiom, konni od Krotowey Jehmei
a piesi od Krolewiczowey w lebrze odierali prze-
mia. Przy tym dwu Niemiec lub Oraye do
Krolestwa Kawalerowie in laudem Jeh mieli, a
potym ruz wiekorem hoc ordine iak przypiełi, uszy-
sy lu Ckauroui pomaszewali.

Była potym Comedya Francuzka.

Die 13 Ibris We Prode po południu representa-
batur Nowa Opera Ottoha intitulowana Theopha-
ne, o której affekci Karad się Otto, magni sumptu
sporządzona, trzy na racy balaty były, y bardzo prze-
dnych muzyki Theatra, ostatnia zaś superabat in-
ne, bo dwa Theatra uszytne illuminowane ze 125
ludźmi pulnie y bogato przybranymi prezentowały
się, całe udrziaty się zeklanne ze uszytymi mi-
sernemi strusurami y andelhorayami, które
uszytne in motu perpetuo były, alias Kolumny,
clany

Sciany, Pałazy, Wierch, y wszystkie Schody gładzisy 220.
ruszaly, y ustawienie, y piękna bardzo illuminacya.
Przyznały wszyscy, że piękniejszy Opery, y majori
dumytku we Włoszech nie widzianno.

Dzie 14 Ibr. Dla ranney niepogody, popoł.
dniu w beganii do piśmieni exersyrowano, y
Wizorem zas była Comedya Francuska.

Dzie 15 Eundem. Po obiedzie był Karuzel 4 Ele-
mentow w Ogrodzie Zamkowym, cum in finem Ko-
lumnami, Fontannami pięknie przyozdobionym.
A Najprzed w pód Ogroda prezentowała się sfera
Aurata, w której 4 Elementa obracali się mierzali się.
Przy tej machine był Jowisz w obłoku, który oraz z
machine zbliższy się do Łozy, w której Krolowa y
Krolowiczowa były, przy instrumentalney resonan-
cy spiewał Kanatę Włoską do tego Akkommodo-
waną. Na koniec machine sprowadzi-
wszy, był Jngres 4 Elementow. Pierwszy Element
był Ogień, w kolorze pensowym, ze złotymi; y czarnymi
nakreślami płomieni adornacyami; tak na wszystkich
ludziach, jako y na koniach; Insignia zaś jego Ogień
palący się mierzowali ko ordine.
Najprzed rękod Furer, za rumi 8 Trębaczow z
Kostkami, mierz na Trębach y Kostkach udnaliegoz ko-
loru dekoracye ogień reprezentowały.

Za tymi requebateur Officer z 16 Konnymi nieoz.
ami In Insigniji płomienie. Za nimi 16 Praszek
Marszałków, Koni powodnych 16 pod dekami pom.
swoego koloru, Złotem pięknie adornowanych, maei
ych na głowach y Krzyżach Złote płomienie, y jedna
biegior rak Dobi Koloru Elzbiurki, po 4 w szeregu
prowadziło.

Za nimi 16 Kawalerów w jedna buł pomrowego koloru
Subniach Złotem ad formam płomieni kaptrowanych
po których Salamandry w ogniu wyrabiane były,
mieli na głowach cz. kawalerowie (kaptali pod
Kisami. Dwi czerwonych Krusich, na łoniach ci.
Pzenciami podobnego koloru, Dekoracyami meapo
Kabraku pomrowym, z czarnymi Wstęgami,
pięknie przybranych, parami rękawo, trzymając
karidy Dzyrdę w ręku, w porodku których Krot Jm
ialo Chęć tego Elementu, w takiem koloru
Subni Kłopotami bogato przyozdobionej na łoni
Karym mawijm na łoni z kamieni różnych
Adornacye, a na głowie Kłone rękawo, a przy nim
biegło 4 Parow, za kawalerami znowu szło 8
szych 16 nieoznych lance, y Tarce, z różnymi Dy.
wizyami. Za tymi znowu 16 Koni powodnych
takiem raku parusze prowadzono, a za nimi 16
Konnych um Insigniji rękawo. Konozyli za ten
Element 6 Trębaczów z Kottami: Do tym
Elementu w takiem barwie, ludzi y Koni eodem
ordine następował Element Woda, Który Chęć
był Krotwicz Jm. Kłone tego Elementu były
taki

na ludziach, iako y koniach koloru białego niebieskiego z zielonymi adornacjami; koniami, konalami, jurginea nieśli dyby w kaurach, tak konni, iako y pusi mają także na głowach iednakie szypki z szelkami. Kawalerowie zaś konie zielone pięknie przybrane mieli; a sami po sukniach, dyby, konchy, fartusze; w ka rękawach szarech iednakie haftowane.

Terczego Elementu Ziemi był Cheff Rysz Nymphen, który mający kawalerów asystencyj y koni, iako piersi, urzędy w szwach podobnego Ziemi koloru adornowanych różnymi liściami w zielonych na spódzie fartuszkach, kawalerowie po sukniach szarech wyprawiane mieli; na głowie zaś szypki, na których szare były pod bułkami. Kuciatom, sędziom y szlachcie na koniach zielone liściami różnymi z adornacjami niby z szwajcarskich przyodzobione, na koniach zaś powodnych były zielone zielone w całości szare rowane na których były szwajcarskie lamparki; szwajcarskie zielone a na głowach u koni bułki. Jurginea zaś tak konni, iako y pusi nieśli różne drzewa zielone mające na głowie korony zielone z szelkami.

ostatni Element był Powietrze, którego Cheff był Rysz Württemberg, w podobnej, iako piersi Elementu asystencyj. Choć był Elementu tego koloru białego z niebieskimi zielonymi przyodzobiony kawalerowie na głowach, y sukniach mieli pióra różne

Arnie Szasławo haftowane, a wtyły Szrzydła, konie
wiednialiś siedzeniach prociemu strusili przydo-
bione, a na głowach pod dwiema pawimi. Wtyły za-
konie powodnych y na głowach u ludzi Szasławo wzne
różało, które także in jasnij niożono.

Tym tedy porządkiem wzięli na plac, y naprzód
wzięli, a potem wzięło mawerowawcy, Stangli
na swoich mieczach, każdy frontem do siebie.
Za danym hasłem naprzód wzięli y Chęć, a potem
kawalerowie także po 4 swoim porządkiem przyre-
zonali 64 Trębaczów y par Kozłów, y Snażney
dwoty szysław po trzy razy biegali. W jednym biegu
każdy obliwie lancy przewiż bierze, a Szadę y
Szrydę w Tarze rzucił, y Szpada mi Jabłko,
nielo na Szupku leżał bierze, kto zaś w rali białe
cypluś, Snażono y Szadom na 4 mieczach rżę-
cym polazowano.

Uganiłi się potem na koniach kule do Tarze na
Pole mawcy iden na drugiego rzucił. Co szon-
czywszy mawerowawcy, którzy mi S Generatow wpon-
sowych Szubniach y Szadami było. Wiores poprezen-
ta do Krolowey y Krolowiczowey Szymy y Kozłami y
Trębami prowadzili. Spuszczono tedy z gory w Koz-
lu prezenta, y którzy Krolow Szymy najwędzisz dawa-
to rest za branie Jabłko Szpada Złota, a za rzucanie
Szadę do Tarze portret oddane, a drugim dwom Ka-
walerom także portret, którzy w bieżaniu do piersu-
nia, y w rzucaniu Szrydy innych anscellerunt, do Szady
rż. Potem wzięli Jekim kawalerowie y Elementow
piłnym bardzo porządkiem nuby per modum Szania
przy rezonany.

224

przy rezerwaney. Muzyk broczyli między kolumnami
różne reprezentacje sztuki; co blisko przez pół
godziny trwało. A na koniu poznańskiemu & koni
przechoty przeszli prezentować, Krolowey, Krolewiczowey
& Damom. Apiterneya zaś tym iako przypieczętowała,
zestła & plau grozodkiem.

Exposit była Comedya W. Loska.

Dzie 16 Xbris W. Sobotę Krol, Krolewicz & Krolewiczowa,
w tym dniu wyruszyli o miel 3 na Arzelanie Jeleni;
złoty po południu powróci.

Dzie 17 Xbris Krolewicz & Krolewiczowa byli w Kosiele
na mizy Sprawaney. O południe 300 Januszow
w czerwonej & białym Barwii & Muzyka, Turcy,
zielony, których Oficerowie po Turcku ubrani &
Kadłanami na koniach Turckich pod Dywidykami
widzieli przeszli przez miasto do Pałacu Krolowey
Jeymii na Przedmieściu; gdzie Festiwal Turcka
Dymawia się miała. Wszelki Dwór Krolewski,
iako to Polakowie Polscy, Saksowie, Murzyni, Kredenci,
cerce Trębaux Muzyka, & inni do Turcku należąci
po Turcku ubrani byli; & na ordine po Janbach
Itali, gdy Krolowa, Krolewicz & Krolewiczowa, Damy,
& Kawalerowie przejeżdżali. Podole tegoż Pałacu
w pół ogrodu Arizego, Turckimi bogatymi

Obiciami przyodzobione, y Dywanami podłogi wyści-
 ne były. Wzrost Kollauya był, 26 Wenerow, uduka-
 wo ubranych, których Zmysłnie postrzę & Weneru
 wielkim Koztem spróbowano, przy Tancu Kozmi
 wzne mowy Kocy dołazywali. Jeden na drugim
 aż do progi. Chłepow wzwyż na głowę drugiego stał.
 Przytym 4 na Kolanach podparczył wznał rękami
 także plecami nie a nie. Ziemi nie dotykali ten
 ciężar drugali. Na koniec Tancem ze spadaniem
 doń trzewnie zakonyli. Po tej Rozrywce na tożm
 pła Kollauya. Pierwszy Kłob był na sali ad forma
 podłowy na 100 aruter doł, przy którym Krolestwo
 Jchmi Krolewicz, Krolewiczowa, a pośle Krola Jmci
 Jmci. Muncyusz Jchmi 2: 2. Bileupi, Jchmi zas
 Senatorowie, y Zrzednicy Polscy, kędziarz Różęta y Ka-
 walerowie parami & Damami braunzy uprzed kłobu
 siedzieli. Na dole było 6 Krolow iła Dam y Kawale-
 row, Podczas Kollauya illuminowano w ogrodzie 3lice
 lampami; gdzie Tarza do sztelanied wyptawiona
 była, a włoło Satauu świecami jarzami. Potrzy-
 razy Kollayn do Taroz sztelali; Krol, Krolewicz,
 Krolewiczowa y różni Kawalerowie. Gdy lito wda-
 mo centrum, alias w gwiazdę kłob & Moxderka
 wypadł granat, & którego in Airé wypaty rale,
 Jmne zas Damy y Kawalerowie na sali tancowali.
 Trwała ta Rozrywka aż do trzewy po pułnocy,
 y lepiej kłobaczym rozdane 4 prośneci & których
 dwa dołaty ił Krolowi Jmci, który uszykował sa-
 peravit.

Die 1876

Dzie 18 Ibris Było Wodne polowanie Festum
 Dianae, między fortecy, na Cwierćmili aruter &
 obu stron Rzeki Elby aż do mostu murowanego y przez
 Rzeczę restaurione Floty pływenne, a na Łozie obzer-
 ney przy brzegu rozbito wielki namiot do którego
 Panstwo zierzedzało się. Na koniach zaś kawale-
 rowie, y P. Polojowi Polscy restaurowani & Dziadami po
 Łozie stali. Za przybyciem Króla, Królowicza, y Kró-
 lowej Jęymii & Frynimmerem, których May-
 wyższy Towarz przy asystenicy Oficerow, myśliwcom
 Królewskim pólnie zicłono przybranych na koniach z wy-
 mowne wolące ruszyli się ku Łapowi napędzani Tur-
 nia. Interea na Barce złożonej w tyle permodum
 konchy perłowej wyrobionej, wielkiej y uspaniałej &
 którą 4 tancerki białeńskie zaprzęzone zwały się bież-
 po Rzeczę, płynęła Diana, a z nią ruszyły szczyty
 naksamitnych zielonych sędziatach Majades
 4 uszytke sennie ubrane, to jest Climene, Dagne,
 Nisa, Alappe, z których zierzył muzykantow orkiestry
 Królewskiej, także po myśliwsku ubranych, y przy-
 płynęły pod namiot, z którego Król, Królowicz,
 Królowicza, y inni kawalerowie strzelać mieli; spie-
 wali Perenaty Włodoz umyślnie na ten dzień polo-
 wania komponowane. Napędzono potem & Gory
 w Rzeczę na 300 jelinek, y 4 Dziłow, które aż ku na-
 mostowi płynęły, ile gory uk wstępną ludźmi na czołach
 za nimi płynęły zaganiali, do tych tedy strzelano.
 A które jelinek na Łozie & Wody wypadły, te kawale-
 rowie, y Polojowi Polscy na koniach & lancami

ugarsali, y przebijali; nie którzy szablami runali; y
piami szarowano. Po dzias tej Rozrywki dano ciec
pod namiotem dla Dam, y kawalerow, a krot, krole.
wicz, y krolewiczowa Jezymie na gundutach przelnie
axamitami pokrytych po Elbie szedzie, reszte jedn.
nie, roznie pod szaty rezerwowych y strzelali; y przy
ta kucyka szata, az do jednego z jeleni y Dziedow
wybito. Po szolowaniu wieczorem byla Comedya Fran.
cuzka nazwana Princeps d'Elide z wielu przelnyemi
Balietami; y spiewaniem Francuzkiem.

Dzie 19 Zbris. Miata byla bydz opera, ale ze je.
den z operystow zachorzał, wiec w ogrodzie wielkim
byla po potudni proba Francuzkiej opery, a przy
kawalerowie y Damy reprezentowali w pigtel majo.

Dzie 20 Zbris. W ogrodzie Zamkowym magno
sumptu byl Divertissement Jarmarku, jako zwykly
bywai w Paryżu na przedmiesciu d. Germana represen.
tuejcy. W pod ogrodza popawiono w kwadrat 60 Kramow
pod lniej udnako umalowanym, a ztytu wlozo umajo.
nym, w ktorym to kramach, rozmaite rzeczy byly
mogy Towary, kupcy przedawali; majo kazdy na
kramie Dewi z inskrypcyj francuzkoj. Po bo.
lach zas na Theatrech, rozne reprezentowano usitata
na Jarmarkach praxi Spectacula. W podolku
Patacu, na atorym kramy staty bylo 16 Piramid
z lampami olunymi; uszytkie zas kramy orangej.
po olinach

228
Gremiach, Ganlach, a niemniej y kramy tam intra
quam extra przelnie illuminowane byty lampami
y świecami, ktorych wraz na 21 byty miało. Na ten
tedy Jarmark 12 Maysi Zaproszonych siezdzaly się
do Zamku do Krole, y Krolowej Ichmiow iako Go.
podarzkow, ktorzy ~~zobacz~~ mieli swoje gospodarstwo
Srebrne, ci id genus. Jak przedto uszyscy sie
chali się zaraz opieszcy uruker w południu ruszyli
się publicznie z Zamku na Jarmark puchoty para-
mi idęc tym porządkim. Naprzód Jmł: Graf Filtun
Zasparza reprezentujący w stroju starych Niemcow
szedł z Laszk, za nimi muzyka z Orkiestry Krole-
wskiej w zielonych sukniach, przelny Mann grając
za tymi następowali 12 Srebr gospodarstwach w jedna-
kół zielonego koloru szwach szarem kamierowanych
z gładziami bratymi, mająci na głowie Napeluszce
pod ludami Piotr Brusik. Za nimi szli oficjalystowie
Gospodarcy, iako to Kuchmistrz, Bednarz, Siwnicznik, Sie-
lacz, Kucharz, y Zasparz, każdy mając Zrędu swego
znaki. Po nich szli parami Zrędnicy, y Senatoro-
wie Ichmi Krolewy Polny, uszyscy w jednakiem Niemce-
luch gospodarzkow szwach szarych czerwonych
za gospodarzkow asumpti. Za nimi szedł Knt Jmł
z Krolow, w wielkim szamitnym modz starych
Niemcow stroiu bogato w aleynoty przybrani. Za Krv-
lestwem przegrediebantur Jeymł: Worewodzina Trocha
z Jeymł: Paney Mannathlow, Krom, Gospodynie
po starowielku ubrane. Za nimi 4 par Dam Krv-
lowey różne Zrędy Gospodarstwa Domowego represen-
tuacja w takimże stroju za ktorymi szło 24 par

Stulebnych w Zielonych Kąstaniach a spodniach
 atłasowych ceglanych hebreu zamierowanych &
 fartuchami białymi długimi. Za Gospodarstwo
 następowaly Naje talze parami; a naprzód
 w par Derow, których prowadził Krolewicz Jmć, ma-
 jąc w parze Krolewiczow, Jeymć bogato w Allynoty
 przybrani, którym dwóch Kawałków w przodzie
 spiskowało. 2to 2to w par Turbow których
 prowadził Kieży Hefen-Capel, mając w parze
 Jeymć Panie Graffowa, Fiszunowa. 3to 2to w
 par Chynczykow, których prowadził Kieży Wey-
 senfeldt mając w parze Jeymć S. Graffowa, Wai-
 dorfowa. 4to 2to w par Heitzpanow, których pro-
 wadził Jm S. Felsmarzatek Fleming & Jeymć
 Panie Lewentalowa, Marzathowa, Maywyszowa
 Ascho. 5to 2to w par Francuzow, których pro-
 wadził Jm S. Conrylarsz Graf Waidorf, mając
 w parze Kieżnę Subminia, Stamsun, Bohusta-
 usko. 6to 2to w par Niemcow Stamsenelich,
 których prowadził Kieży de Barbi Stary mając
 w parze Jeymć Panie Douciowa, Hetmanowa, W. Litt.
 7mo w par Murzynow, prowadził Graf Lagnasdi
 & Jeymć Panie Werterowa, Kancelerzyna, Ascho;
 8^{wo} w par Indyjanow prowadził Kieży de Barbi
 & Jeymć Panie Graffowa, Ascho, Morcow; 9no
 w par Amerykanow prowadził Kieży Mercemburg
 & Kieżniczka Wypentels, 10° w par Polakow pro-
 wadził Kieży Württemberg & Jeymć Panie
 Graffowa, Manteyklowa; 11° w par Węgrów
 prowadził

prowadził Jm. Baron Lewental Marzatek nay
 wyższy Sąd, & Jeymierzbanę Graffow, Kenigmarck
 12 to par Modawy prowadził Kierze, Holstendynskie
 & Kierzenickie, de Culmbach, za Gumiński Łobacz
 Saxe Kintleury, za Hausknechtow ubrani do postu-
 gi, concluding Agmen Comedyanu, y Tanemistrzow-
 ure, różne Gzemionta, et artes mechanicas, które na
 Jarmanach zwykły bywać, tudzież gry skoriami
 reprezentuicy. Tym tedy porządkiem przy reso-
 nancy, Swoicy wprzede Murzyl, iako też Jan.
 Karlskei, ex quo Janera zła Chorygeli Wark mia-
 ła. Obieczy dwa razy włoło Sztu Kramy, za-
 trzymali się naprzód, gdzie na Theatrum na li-
 nach tanowano, tam włoło theatrum stanzowy
 przypatrywali się iako Bialogłowa szła po linie,
 na Maywyszy Bauwkon y nazał wchodziła. &
 tamtyż eodem ordine & Murzyl, Grafczy porzli,
 gdzie Wenetowie na jednym Theatrum, tak iako
 podczas Festu Turckiego uden na drugim stawia-
 li, a na drugim Theatrum Charlesani różne figle
 robili. Interea lampy y Szwie po uszytach Sma-
 mada y kulturalach, tudzież Kramach, Galeryach
 będące rozświetlone. A tak przy preludiu bardzo ilu-
 minacy & Murzyl, Marz grafczy porzli daley,
 gdzie Comedya, Wolsky reprezentuicy & zwykły
 tudzież Comedyanow Szpalery gaduicy grano. Tam-
 toż porzli galeryę, gdzie Marionetty były, którzy
 dlużo przypatrujący się daley Marz Swoy konty-
 nuowali przez Orangery, aż do Grotty illuminowanej.
 w której na rogu był Sary Turcki reprezentuicy

Cesarza Turckiego w pośród Metres i Worch, które
 w różnych Napi. Chorałach, tak jako ich wzięcia nieustan-
 nie do Sławi oddać, uszłego są. Wygląd te Oro-
 by pięknie przybrane były, mając ~~złoty~~ ^{złoty} y ręce z
 Nohu naturalnie wyrobione. Zatemż poszli Oran-
 zery, gdzie przy Sławni Wody grali. Tam coletunek
 spozycunzy ruszyli się na Collacy. Prowadziwszy
 zaś Księstwo z muzyką do Przedniej na gorze Sali
 pięknie wymaloney, gdzie Książ. Jm. z przybrany mi-
 łobu gospodarzami, y gospodyniami Jmiej. Kędzrem
 Nuncyuszem y Besilupami iadł, Jmiej. Bandy
 rozeszły się, do pobocznych 4 Salonow, w każdym
 zaś Salonie po trzy stoły na 20 Osob było, tak iż z
 Napi. w każdym Salonie iadło, Kędzra przy obli-
 wym stole, mając obliwne muzyki, Dla Stug y
 Kędzra obliwne stoły były jako też dla Kawale-
 row, y Dam Cudzoziemskich dla pierwszych w
 Sławni, a dla drugich w Grocie. Wygląd zaś K-
 tow zachowano 21 pięknie Culrami, y potrawami
 ustarożonych. Książ. Jm. wiele był wesoł, Sam
 chodząc do stołów, y piąc różne Edrowia.
 Po Collacy znowu wygląd Bandy zebrały się y
 z muzyką Serrato ordine zeszły na dot między
 Kramy, które włośc obchodzili. W pośród tego
 Placu, prezentował się Maître de la force z dwoma
 Komedyantow różnej postoiomych reprezentujących
 parami tak stołem, jako też Jmignij użelkich
 Rzemielnicow, et Mechanicow, którzy bywali zuryali
 na Jarmarkach, tudzież y gny muzyki niezapomina-
 wicy y Akrobaticow, alias Filutow. Naprzód tedy
 przy rozstawianiu różnych Instrumentow spiewali
 Cantate

232
Cantate po francusku na ten Alez umyślnie zformo-
wany, a potem Balis tanowali. Co gdy się Mon-
chylo, Krol Jmci, y Jmci poszli na Salę, w której nauce
tanowali. Z Wielką tedy magnificencyą tak bogą-
tych Stron, jako też illuminacyi y wielu rozmaitych
ten Jarmark zaliczyć się, na którym także marb-
reterowice zęby wyrywali, y różne medylamenta prze-
dawano, a Wenetowice na swoim Theatrum przebra-
wszy się nie litoż po białogłowsku, uświetnionymi Tan-
cami. Ludziom przypatrzyć się rozpoleczeni.

Die 21 7bris. Była Receptura Nowey Opery
Włoskiej Theophane przy śpiewie Krolowej Jmci, Kwi-
lewsza, y Krolowiczowey, bo Krol Jmci niedyspozycy z
wczorajszej ochoty y ludzkości Nowey wkrasował się.

Die 22 7bris. O potudniu była proba Dyvertissemen-
tu Francuzkiego przez Damy y Kawalerow spie-
wających.

Die 23 7bris. W Sobotę z wielką magnificencyą
odprawit się Festiwny w ogrodzie Włlkim Krolowskim
za miastem. Zaewszy od Bramy oniepyłkiej aż do
ogroda z obu stron mieszczące w jednolich sukienach
w Armii szeregu stały, a przy ogrodzie Drabancii
na koniach, po ogrodzie Las Szwaycarowice, Granatierni

Janeczkarowi, y przychoty arakter coo Warty mieli. O
co & Rana, kazdy kawaler nalezny ad hoc Festum po-
 rechauszy po swoj Dame, raka mu ex forte przypada
 przyjechał wczep & nej na Zamek, gdzie użyszy zierka-
 biny. Z Zamku w chmo południe ruszyli się do Ogroda
 tym porządkiem. Naprzód iachad Oberbercyter Koczuski
 w pełnym ugiastym ze srebrm stroiu pod luty bratych
 swi na głowie, za nim drugi w takimże stroiu. Za nimi
 12 Trębaczow ode Dworu Polskiego & Kottami srebrnymi
 marix trębacz, za Trębaczami znawu bercyber iachad w
 takimże rako pierwsi & berze, za którym przexo marxa.
 berze naleztałt pauslow prowadzili 24 Rumakow potrech
 w szeregu pod dekami axamitnymi złotymi & herbami
 złotymi na nich srebrm bogato haftowanymi. Za Roma-
 kami iachalo na koniach & Generatow w ponosowych suryocz-
 nych sukniach & laskami marxatlowskimi, coło pierwsze
 go bęgle 4 Begunow w fartuszach niebieskich ze srebrm,
 a drudzy po dwóch begunow mieli w fartuszach ponosowych
 ze złotem, za Generatami następowały 4 Bandy, ugiasta
 niebieska, zielona, y złota, w kazdej iachalo na Wozach
 oobliwych po 9 Dam po Amazonsku ustrojonych, które kawa-
 lerskie parę koni pod luty swi strusik ze drzewkami
 słotnie bandyprzebranymi powozili. Apistowało zas kazdej
 Dame dwóch kawalerow na koniach miedzich po dwóch
 begunow, a procz tył & osobna 4 begunow przy Wozach
 bęgle. Wzyskie te Damy, y kawalerowie idnalo ubra-
 ni byli, miedzi suknie, Wozki, Umbrelle, szony na koniach
 luty & swi strusik, szdzenia, Rzędy, y uszellet ornamenta,
 a miedziy fartuszeli u szhajow takieżoz listow, rako
banda

Jaka banda była, Srebrną, lub złotą kamierowaną.
 Najprzerwy cyfastej bandy Chef była Krolewiczowa
 Jeym, której na Wozku cyfastym, Srebrną adornowa-
 nym po Amazonsku bogato w takimże kolorze ubraną,
 powoził Jmś: Obermarzatek Jey Graff Dyprichstein
 parą koni pod ~~Wozem~~ Dwoma Brusami cyfastymi & brat-
 mi. Apsitowało Jey za Wozkiem na koniach iadąc Krol
 & Krolewiczem, w takimże kolorze stroju, mając na głowach
 koronki pod Dwami Brusami cyfastymi, & bratym.
 Przed Wozkiem było 4 Biegunów w farturach ci-
 giastych. Na podobnych peromnie Wozkach przyta-
 cęcy apsitownicy Kawalerów y Biegunów iadali za
 Krolewiczową Jeym i Dam iedną podługą w takimże
 Amazonskim ubiorze koloru cyfastego. Każdy Kawaler
 powoził. Za tą bandą prowadzili Bieguni 18 koni po-
 wodnych Kawalerów Damom apsitującym ustrojonych
 w kędziach y Przędzy ze uszami koloru cyfastego ze
 Srebrną. Za tą Bandą szła Banda Kucharska w
 donatycy Dam, Kawalerów, y Biegunów lizbie, mając
 Wozki, Umbrelli, Szopy kędziach, puria, adornacye kie-
 biele, ze Złotem, Jey Bandy Chef była Krolewiczowa
 Weypenselt, także po Amazonsku ubrana, której powoził
 Jmś: Feldmarzatek Fleming, apsitowali Jey na koniach
 Kozłata Barbi y Witekberg. Za tą bandą prowadzono
 także 18 koni powodnych Kawalerów Damom apsitowa-
 nych w takimże kolorze kędziach, y adornacyach, ma-
 jąc także iedną po bęgunsku ubraną być. Następ-
 wała Banda Zielona ze Złotem Amuletami per omnia
 iale puruie apparatus, której Chef była Jeym Pani Douchowa

Hetmanowa W. Rtt. powozu w na Wozku zielonym
złotem adornowanym. Dwie mierzburgi Szpremberg, aspi-
rowali jej na koniach Dżęta Heffen Capel y Holstymnów.
Za toż Bandy także prowadzono 18. Komarów kawaler-
skich w zielonych kuczkach złotem przyozdobionych.
marszałekze jak tak jako piersi po bieżunsku ustrojeni.
Czwartej Bandy Złotej ze Srebrnym Chęf była Dżętnicza
Kutmbach, który powozu w W. Baron Stein obermar-
szalek Krolowej Jeymu; aspirowali jej na koniach Dżę-
zta Weypenfels, y Barbi Młody. Prowadzono za toż
Bandy także 18. Komarów kawalerskich w tegoż koloru
kuczkach, y ornamentach marszałekze po bieżunsku
złoty piechoty przy koniach. Po tych 4 Bandach iachato
oni Dultowichow, y Lasłami, w takimże jako na przodzie
generatowu Złotej, y aspirowani Bieżunow, fartuszek
ponosowe ze Złotem macznych, a za nimi bereiter Kn.
Leński, tak jako piersi ubrani, za którym znówu 24
Komarów Kmieć pod dekami Złotymi, y Herbami Kmieć;
marszałekze piechoty, potrzek Komarów w widny
szeregu prowadzili. Za Komarami iachad znówu w widna-
kim stroju tak piersi bereiter, a za nim 24 Frybażow
od Polskiego Dworu. Następowały potem Wozy po-
nosowe ad formam Wozow triumfalnych Złotymi, y sre-
brnymi dekoracyami przyozdobione, w których złoty
Kardzy młody Kierca; Konec pod Kitami Dwor Krasick
w Krawach, y dekach podobnego koloru, jako Wozli były
przybrane. Na pierwszym Wozie ponosowego koloru
siedziało 14 muzykantow w ubierze Złotym y czarnym
graczych. Na drugim Wozie ugładym ponosowym
siedziało

236

siedziato Panien Nymf 18 należących do purpurowej
 Bandy ceglastej. Na brzeum Wozie niebieskim ze sre-
 brnymi adornacyami siedziato Panien Nymf 18 do
 Bandy koloru niebieskiego należących. na 4 Wozie
 zielonym siedziato Panien Nymf 18 do Bandy zielo-
 nej należących. Na piątym Wozie złotym siedziato
 Panien Nymf 18 do złotej Bandy należących, wszystkie
 także po amazońsku w idealnym stroju ubrane. Na
 szóstym Wozie porożnym ceglastym na którym si-
 dziato Venus, Panna Baronneja Lewental & Amordien
 Jmł. Graffa Fiktuna Lynem. Wiośna Jmł. Kapitan
 Rohelny & Panna, Tuckowny. Łato Jmł. Jordan
 dammerjunber Księżniczka Jemni um Cerere & Panna,
 Baronneja de Riba, Jeruni Jmł. Starosta Gorzowski
 Oginski Jmł. Lubomirski Starosta Bohuslawski, Kawa-
 lery i Damy, którzy śpiewali operę Francuzką mieli.
 Na Wozie siódmym porożnym zielonym siedziato 6
 Kawalerów, 4 tyłoz Panien w zielonych strojach, z srebrnymi
 adornacyami przyozdobionych, Wiośne reprezentujących.
 Na ósmym Wozie porożnym ceglastym siedziato Ka-
 walerów 6 4 tyłoz Panien w kolorze ceglastym z adorna-
 cyami łato reprezentujących. A na dziewiątym Wozie
 porożnym purpurowym albo winiowym z dekoracyami
 Jeruni reprezentujących siedziato 4 tyłoz Panien i 4 Ka-
 walerów. Na dziesiątym porożnym Wozie pomarańczowym
 siedziato 6 Kawalerów, 4 tyłoz Dam pomarańczowego koloru
 strojach niby gronostajami opuszonych z łato represen-
 tujących.
 Te cztery Bandy, Kawalerów, i Panien czterech orzgu

Rollu na Operze Balety tanowali.

Woznice te Wozzy porzostne powozowy po biegunsku ubrani byli. Tym tedy porządkiem wjechały na plac piękne piramidami, y różnymi drzewami z oranżeryi przy ozdobiły, przy Rezonanuy Tręb, Kottow, y Janoza. nleu muzyki; Naprzód przez wszystkie Złoty, którymi do pierwień biegali mieli; a potem włoło Kawa na drugiey stronie Pataw będącyo maszerowali piękny porządkiem, w którym każda Banda w swojej Złoty stanęła. Pomyły zaś, y do Opery należą Damsy y Kawa. którzy, poznawali z Wozow, mając sobie naznaczone osobliwe miysce dla przypatrywania się 12 pierwień między kolumnami zawieszonych po jednej stronie 6 a po drugiej 6 do których juxta ordynem wraz po 4 Damsy na Wozach, y om Kawalerow to był po jednej Damsie, y po dwa Kawalerow Damsie aspirowujących do każdej Bandy z lancami biegali, iako zaś która Dama, y Kawaler pierwień wzięli; Sędziom których, każda Banda obli; wych miała; donosono. Dwanasie razy tań Damsy, iako y Kawalerowie ich do pierwień biegali; y siła razy który Kawaler pierwień wzięł, to wzięło też Damsie, którzy aspirował adnumerabatur. Tym Sędziowie donosowali która Dama w każdej Bandzie wziętych wzięcy pierwień miała, a które zarowno miały, musiały znów o lepszą biegali, co y Kawalerowie czynili; Na koniec ichmi Generatowie przy rezonanuy Tręb y Kottow sprowadzili przed Krolow Jeymie Victories Naprzód Krow. Laurizowa, Jeymie, a po nich trzy Damsy od każdej Bandy na Wozach

Na Wozdach, i na szpitentach Kawalerów, y Suworów. 238
gunow iadze, a te i uszyblek Superauit Królowa
Jeym. tedy nay bogalszy prezent Trzejsto Dyamentowe
Data Jey Królowa Jeym. Drugim zar prezenty Jey.
as rozdawali; i quidem & Bandy ceglastey piurasy pre-
zent Trzejsto, w którym szafir Willeb. trybantami
włoto iadony był, i epi Jeym. Dnie Graffowu szafenberg
& Tronymmeru Królowa Jeym. Drugi prezent
Zegarek szerozłoty & Repetycyami Jeym. Graffowu
Keniglin & Tronymmeru Królowa Jeym. Trzeci
prezent Tabakiera szerozłota Jeym. Pannie Oginskiej
Wnewodzane Trochey. & Bandy niebuskiej piurasy
prezent. Trzejsto talerz, iadki piurasy szerozłoty & Wę-
sensels, drugi, Zegarek szerozłoty & Repetycyami
Jeym. Graffowu Waidoff. Trzeci Tabakiera szero-
złota Jeym. Graffowu Fyrtu. Podkomorzynie daskiej
& Bandy Zieloney piurasy prezent talerz Trzejsto,
talerz iadki piurasy Jeym. Pani Pourowey Hetm. W. Litt.
Drugi Zegarek szerozłoty & repetycyami Jeym. Baro-
nowey Kwan, Trzeci tabakiera szerozłota Jeym.
Bendierdorzowey. & Bandy Zolney piurasy prezent
Trzejsto talerz, iadki piurasy, Jeym. Generatowey Boreno-
wey, drugi Zegarek szerozłoty, Jeym. Konseilarszowey von
Lakenen, a trzeci Tabakiera szerozłota szerozłoty
Jeym. Kudmbach. Po rozdanych prezentach, talerz
iadki piurasy porządkiem wyprzedali & plau na opere,
albo iadki Dywersyfiement Franuor. iadki ozdoci
Pole, który w tymże ogrodzie na Theatrum & Ziemi
wyrobionym piurasy drzewami adornowanym reprezentowały

Damy, y Kawalerowie Śpiewając, y Balety taniec
przy pięknej Instrumentalnej muzyce.

Do honorownym Śpiewaniu, y Baletach każda część
Stółu, opatrzona Krolewiczowcy Jejmi prezenta Swoi,
nadszła Łasne Cudowne kwiaty, Wrona poziemski Jagody
et id genus, Jesien fructa y Wrona w gronach. Lema
łodowate Specyalty, których Damy, y Kawalerowie uży-
wano. Pozieli potym wieczorem uszypu parami, ta-
lecho na Łamach, Złodzieli na Łollay, która część
w Pałacu in medio tegoż Ogrodu Angielskiego, częścią po
Jednym Altanach była z wielką, nader magnificencyą,
Dziś przesyłnym Stole z Krolestwem Redzieli Jejmi
S. P. Senatorowi y Urzędniuy Polscy, przy drugich za-
stolach część Bandy, część Damy y Kawalerowie
Cudziemscy. Wziytek Stół był 22 Ogrod
Dziś wielki pięknie Lampami y paladniami Jazycami
illuminowano, y w różnych perspektywach Ognie z daleka
palono. Przewidło zaś Pałacowi w perspekturze na-
łomcu Stawu była wielka Sala obłożona Dyanny w
gorze otwarta, Zmiesznie na ten Fest wybudowana, pięknie
Swoimi Jazycami na łoznach wiszących y Gitydonach
Wielkich Krysztalowych illuminowana, do której po Łolla-
up idni Gundutami popłynęli, a drudzy puchoty poszli
na Taniec gdzie nie mały czas tanecowania Polacie y
Ceskie Tanie, poszli znowu do Pałacu na Salę tanecowa-
Któż im był miodze wesół, ochoty oddawał, y dośi długo
tanecował, uisza się przez całą Noc aż do poranku nazajutrz.

24 Wris

Die 24 Ibris Reprezentowano na Theatrum wellum 240
opery Arcanius.

Die 25 Ibris. Była Komedia Francuza

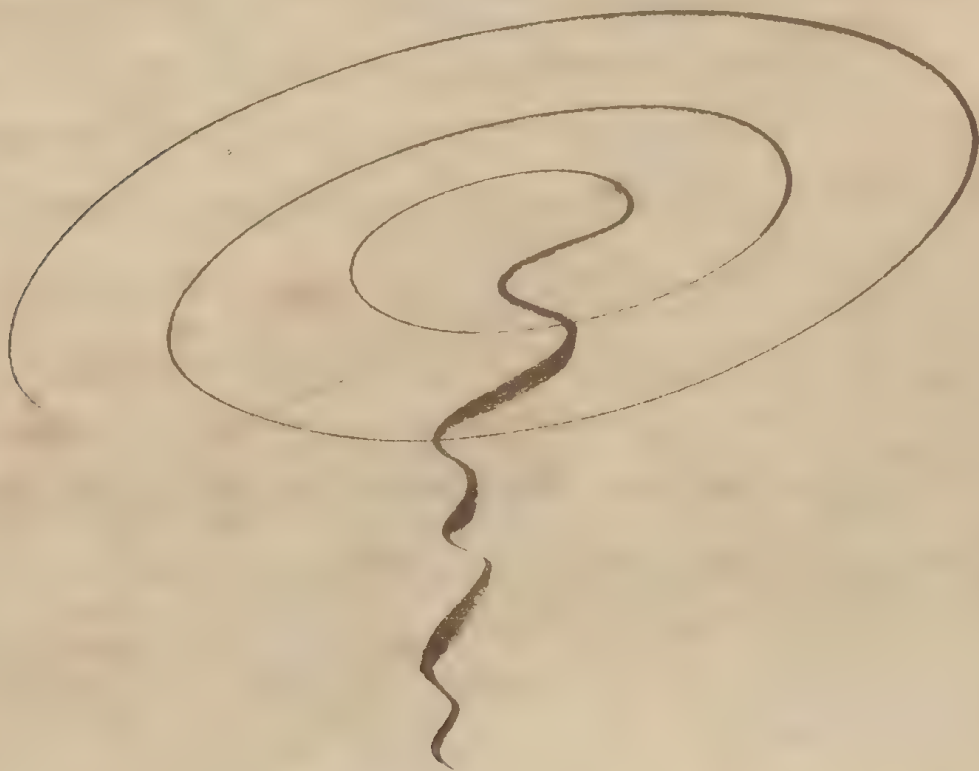
Die 26 Ibris Po południu celebrabatur Festum Sa-
turni, opus mile od Miasta w dolinie między Skatami
a Naprzód polowanie było. Naganiano jelenie y Za-
ięcie z Gor, które strzelano. Potym z wyspicy Skaty
na łotory mogł być Zmymplne wybudowany, y darnien
nakryty, napędzono Łanie, które z Mostu w Wodę
spadały, y zaraz je zabijały. Napędzono także y Dnie-
dzuriedzia, które spadały w Kzele, iestote żyły, ale go
zabito Krol Jmci; Potym była komedia Włoda, po
łotory Krolowa, Krolowiczowa Dama y Kawalerowie po-
woli Daby na Collayę, gdzie właśnie rako w Amphithe-
atrum między Skatami sala była zbudowana, niby
to Hute Sebina, reprezentująca, łotory uszyplie dekoracye
yokiany, przy łotorych Fontanny, y Kaskady y Kruszcu
pięćknie wyprobono pięćknie były adornowane. Trzy stoły
wtey sali były, z łotorych jeden niby ze Skaty zrobiony
które A reprezentował, we środku łotorego Fontanna
y Kaskady były. (ubry iadoby Skaty y Krusze pię-
ćknie adaptowane na łotorych także niby ze Skat
zrobionych widzieli stoły niby po idney stronie Skaty
a po drugiey stronie, przy łotorey Łudzieli potrawy były.

Przy tym stole siedzieli Krolestwo, Krolewicz, Krole-
wiczowa tudzież Jchm' Dziza Bielecki, Dzizga, y Jch-
m' S.P. Senatorowie, y Trzeciński Szwecy Dłuscy parami
z Danami, iaka licoremu per doctem doptala się. Przy
drugich zaś dwóch stołach siedzieli Reliqui, a którzy się
pomieszczyć nie mogli, przy innych 4 stołach pod Namie-
tami siedli.

Wszystka ta sala tam ab intra quam et ab extra pri-
us illuminowana była. Ex opposito jej na gorze illu-
minowane lampami Znaki y Planet prezentowały się
pod którymi była Machina zapłotnym illuminowana
Cioly Planet, a między niemi Jmiej K'mi represen-
tująca, tudzież po bokach Dwie Klaty na płótnie ma-
lowane z tyłu illuminowane z Herbami Jch K'mi
a pod tą machiną, były Kuchaty Wód, Jedy Krolowa
Jejmi z Krolewiczowu wchodziły Trzbasze po gorach
trębali, y w kottły kłó, a Janowarska muzyka na dole
grała, tudzież ze 12 Szwad ognia dawano. Co y
podczas Collacyi repetitum gdy Krolestwo Jchm' pili.
Podczas Collacyi Saturnus w kopule sali przewiał Kan-
taty Francuskie przy pielnicy Orkiercie na dwóch chorałach
paliący. Apso Collacyi 1800 Gornikow z Chorągwi-
mi przy rezonancys Tręb, muzyki i tacy, y opiewania
Święci, in honorem Neopomporum Szwecy powanych,
mieli Ingres pielnicy dwurzyami podobnie Jarzga, a
drudzy baganę palący w Rezbach niżej. Wierli
przy tym na wiechach Krużow, y różne Gwardow Jm-
pignia. Prowadzili także Machiny, a między nimi
peli

Pier, w którym wiersze smelowano, Item drugi
 w którymrebro trybowano, dyppędcauę od niego Glow.
 Było także Numismata, które Jan. Baron Levental
 Marzalek najwyższy Salski, iako Gor Direktor naj-
 wyższy także po gornictwie bogato ubrany prezentował
 Krolestwu Jekmuom y Sanitowi rozdawał, y Inne Gor
 raritates prezentowano, uszyhowawszy porządkiem
 uszytym Gornictow, którzy Expost takiem raki przyspi-
 óderli porządkiem. A potym nastąpiły w Sali różne
 Tance, które continuabant aż do pułnocy. Później
 obiad Kridenierze Jekmu przy Notach w Gornictwie
 Anonch Staryli.

Innych dni subsequentur nie nowego
 nie było, okrom Repercyje Operow Włob:
 Michy, Syrovelli, iudziez Comedye Francuskie
 y Włoskie, Louy, biągnę do pierścienia.

Le Compliment au Roy, fait
par S. E. M^{rs}. Le Gr. Chancelier de la
Couronne, au Nom de M^{rs}. Les Sols-
nois présents à Dresde, pendant le
Mariage de S. A. M. Le Prince Royal.

Nous partons Sire tres redevables à Votre
Majesté, d'avoir bien voulu Nous faire venir
icy. Plus contents Nous en sommes, d'autant
plus obligés. Le mariage du Prince, tres heu-
reux, par L'alliance des Maisons Augustes di-
gnes. L'une de l'autre, mais plus par la satis-
faction véritable & pure de la Famille Royale
du bon Naturel de cette Grande Princesse,
accomplie et ornée de toutes Les Vertus, a été
le principal Sujet de la joye universelle,
& de la Nôtre. Les Divertissements ont
surpassé L'attente, et on peut dire avec
vérité, que tout ce, que L'antiquité a seu
imaginer, dont L'Italie et la France
a donné quelques échantillons, on l'a veu
icy en perfection: et ce qui est de plus, que
les Anciens Augustes, et Leur Imitateur
Louis Le Grand, ont bien donné des Fêtes,
journé la dépense, mais ils en ont laissé
L'invention et L'exécution aux autres: C'est
Votre Majesté Elle même, qui a formé
L'idée, La disposition et L'exécution de celles
et elles ont été autant des Chef-d'oeuvres

non seulement de l'Esprit, mais de la Main
 de Votre Majesté. Les Seules
 papes en sont confondus, ceux dell'avenir
 en seront au desespoir, de n'y pouvoir pas
 atteindre. Ils vivent bien dans les rela-
 tions, ils verront dans les estampes &
 tableaux, ils pourront s'imaginer la Ma-
 gnificence, la richesse, l'arrangement, et
 la propreté de ces beaux divertissements,
 mais ils ne pourront pas voir, et ils nous
 envieront le bonheur d'avoir vu ce Grand
 Roi de Votre Majesté, son Adresse, avec
 tant de grace, son attention infatigable,
 sa bonté incomparable, avec des Manières
 si obligeantes envers tout le monde. Nous
 les avons reconnu Sire plus particulière-
 ment, Nous en remercions comme Nous
 devons l'obligation, et Nous en remercions
 très humblement Votre Majesté faisant des
 vœux très ardents au Ciel, que Dieu Tout-
 puissant, qui a comblé Votre Majesté
 de tous les Avantages d'Esprit et de Corps,
 qui Vous a fait vaincre toutes les
 Adversités, qui Vous a beni dans le
 Mariage du Prince, qui a même changé
 l'Air de Septembre en celui d'Août
 pour favoriser vos divertissements avec

un temps

un temp doux et tempéré, qu'il continue
et repande ses Benedictions sur Votre
Majesté, et sur Votre Famille Ro-
yale, et que Votre Majesté puisse
enseigner aux Fils de Vos anciens Fils
l'Art de regner et de Vous ressembler.
Nous le souhaitons Sir de tous nos vœux
pleins de zèle, soumission et reconnaissance.

Les Polonois
présents en Saxe

Podziękowanie Im Pana Wojewody
Kuskiego Im Panu Kanclerzowi
W. Koron. za pomieniony kom-
plement imieniem Senatorem
Królowi uczyniony.

Kom. Pan Jan Szembek Kanclerz W.
Koronny od Nas Dołanow na Wesele
Królewica, Mci. Dziękujący, od Nas viusim
podziękowany, prawdziwie

Os Principis Procerumq' Sermo.

Kanclerza Wielki, oraz y. Podciury,
kiedy Dołanow Nas, affekt zycielwy
Wynazasz Panu, y od Nas dziękiesz
to pokaziesz

Leszeit

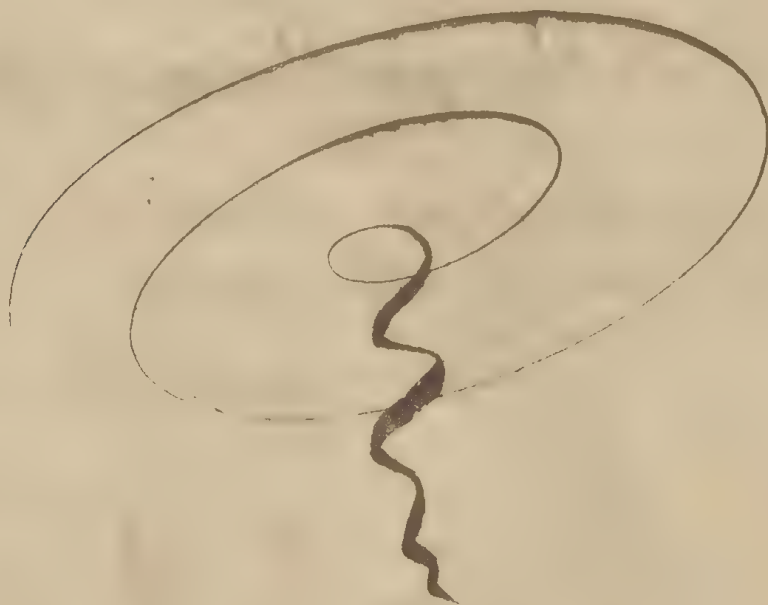
Les' jest mietylko Cytę Krolewskiemi
 Alas' jest oraz y Wity Naszemi,
 Jakobyś klucze oddać naszych nosił
 Takas' przenosił

Senatu, oraz Dykerskiego Stanu
 Oddający Sentyment ku Dobremu Panu.
 Ty Panu dzięki, a my w tedy prości
 Dziękujęm Tobie

Waleczny i mędry Zamiano
 Kanclerzem Naszym, już ułgić miało.
 Le y do Krola, y do Nas gdy mawiasz
 godnie wymawiasz.

Mowić najsłuszniej, y żyć najzdrowsz,
 Niech miły zazdrości, a niech kordy nowi,
 Les' jest y Ludy, mędry, y wymowny,
 Statekny, słowny.

Jan Jabłonowski.
 Władysław.

Les Plaisirs d'Auguste.

Rome a veü des jeux, des spectacles
 Inspiruez par ses Césars,
 Qui comme de nouveaux miracles
 Du monde attiroient les regards,
 Bien plus on admire, on s'étonne
 Aujourd'huy qu'Auguste en sa cour
 Des Saxons la gloire et l'amour
 Comme Titus des jeux ordonne
 Qui rendent Dresde en ses plaisirs divers
 Maître de tout l'Univers.

S.S.

L'intention juste et pieuse
 A l'Hymen Les a conneux
 D'une alliance glorieuse
 On celebre le nouü saüé;
 Roy genereux Pere Adorable
 Vous mettez tout en mouvement
 Les saisons & les Elements
 Pour un Hymen si desirable
 La Terre prend l'apparence des Cieux
 Où reignent les plaisirs des Dieux.

Les sept

Les sept Planètes dans leurs Sphères
 S'occupent d'un si beau sujet
 Et ces Divines Mésagères
 S'y livrent même pour objet.
 Apollon brillant de lumières
 Allume des feux avec art
 Diane signale son dard
 Mars ouvre une illustre barrière
 Le beau Mercure offre présents et dons
 Dans une foire à riches fonds.

S. S. S. S.

Jupiter Le Dieu du Tonnerre
 fait sortir d'un second Cahos
 Les quatre Elements en guerre
 Pour créer des plaisirs nouveaux,
 Sublime feu de la Nature
 Avancer au son de l'appel
 Pour vaincre en ce grand Carrousel
 Celui qui contre vous figure,
 Si déjà l'eau se sent bruler Le sein
 Lui du feu ne seroit atteint?

Quel est

Quel éclat de magnificence!

Perles, Rubis, & Diamants
Extraits de la Ceste Essence.

Tout brille au tour des Elements;
La terre puissante et robuste,
L'air vasse avec les Chevaillers
S'entre disputent Les Lauriers;
Mais Venus L'amie d'Auguste
Emmene icy des Beaux des appas,
Auxquels on ne résiste pas.

S. S. S.

Cette Deepe Triomphante
L'emporte La gloire du jour
Depuis qu'une divine Infante
Se range au parti de L'amour
Que ses vertus rendent plus belle,
Plus absolue sur Les Coeurs
Digne Fille des Empereurs,
Les Aigles volent devant Elle
Nymphes, & Chefs de sous son Etendard
Par quadrilles suivent son char.

Venus

Venus, avec Flore & Minerve,
 Etonnent d'aimables chansons,
 Que l'Harmonie par tout serve
 à faire danser les saisons;
 Par leurs Charmes le vieux Saturne
 De plaisir, d'amour en flamme
 Et du même zèle animé
 Comme elles chauffe le Saturne
 D'or, & d'argent se parant au dehors
 Decouvre ses Riches Tresors.

§ § §

Chantez savantes Mennoines,
 Rendez tout le peuple jaloux,
 Celebrez par vos voix divines,
 L'Epouse avec son digne Epoux.
 Fasse le Ciel propice encore
 Passer chez leur prosperité
 Leur gloire et leur félicité,
 Que le Saxe qui les adore
 Soit à jamais heureuse sous leur Loix
 Ce sont les plaisirs de son Roy.

Train de l'Entrée, que Mr le Comte de
Wirimont Ambassadeur de Sa Majesté
Imperiale fit à Vienne. Le 26 d'août de la
même manière, qu'il la fera à la Porte
ottomane.

1 La Garde de la Ville

2 Deux Arriers a Cheval

3 Deux Couriers de la Maj: Imperiale

4 L'Équyer de Mr l'Ambassadeur a Chevalle sui-
vis de quatre Palefreniers pareillement a Che-
val deux a deux en livrée richement galonnée.

5 Douze chevaux de main magnifiquement Equi-
pés leurs Harnois étoient de velours rouge
garni de galons d'or conduit par deux Pal-
freniers a Cheval en livrée richement galonnée.

6 Huit Trompettes a Cheval quatre a quatre
en front, un Tymbalier au milieu tous en ha-
bit bleu galonné d'or et d'argent. Leurs Trom-
pettes étoient d'argent massif parées par des
cordons et des Houppes proprement entre laces
de soie d'or et d'argent, Les Tymballes d'argent
étoient embellies d'une Enseigne brodée d'or et d'
argent.

7 Les Officiers de Mr le Chevalier a Cheval
& un maître d'Hotel a Cheval.

8 Vingt et on Officiers d'Hotel au nombre des quels
se sont trouvés l'apothicaire et le Chirurgien

du Corps de Son Excellence trois a trois par rang habillés tous en Ecarlate a Garçons d'or.

10 Le medecin du Corps au milieu de deux Secrétaires de la maison de la dite Excellence en habits fort richement bordés.

11 Le Maréchal a Cheval suivi de ses deux propres Valets de pied.

12 Dix neuf laquais des Gentils hommes marchaient trois a trois en livrée d'Ecarlate Chamarrée.

13 Suivoient les dix huit Gentils hommes a Cheval aussi trois a trois en habits tres riches le second en portoit l'Estandart.

14 alloit en une ligne les quatre vieux apprentis en la langue Arabienne habillés a la Turquoise suivis de six nouveaux apprentis de la Majte Imperiale Haillés a l'Allemande trois a trois a Cheval Item la Caisier avec deux Chanceliers de la dite Majte Imperiale parmy lesquels alloit a Cheval l'Interprete Ils estoient suivis du Secrétaire d'ambassade, a Cheval accompagné de ces deux propres laquais a pied.

15 Quatre Ecclesiastiques en habits violet montant des Chevaux couverts des houppes uniformes, ils estoient suivis de leurs Prêlat, qui avoit les deux laquais a Côté.

16 Marchaient

16. Marchoient les quinze Valets de pied,
de Cavaliers rangés trois à trois en livrée
galonnée plus richement, que celle des la-
quais des Gentilhommes.
17. Les quinze Cavaliers suivoient à Cheval
trois à trois second du premier rang portant
l'Estandart se distinguant des autres tant par la
parure singulière de son habillement, que
par la beauté de son Equipage.
18. Marchoit trente laquais de Mr. l'Ambassa-
deur quatre à quatre en livrée à grand galloons
d'argent.
19. Vingt en personne. Le Ex: l'Ambassadeur vêtu
à l'espagnolle d'une Robbe de drap d'or et d'ar-
gent montant un Cheval superbement couvert
d'un Caparaçon de la dernière manipulation:
à ses cotés marchoit au lieu de Corps de Garde
deux Hayduques en livrée très riche, qui étoient
suivis à pied du premier Siqueur et de deux Sa-
lifermeurs en la dite livrée bordés d'or et d'argent.
20. Le Grand Ecuyer à Cheval accompagné de quatorze
Pages dont les Justaucorps étoient de velours rouge
beau bordés d'or et leurs Camisoles de drap d'or,
leurs chevaux étoient également pareils de couverts
de velours rouge galonné d'or.
21. Six hautbois en habits à galons d'or et d'argent

Le Capitaine et l'Enseigne porteroient l'Étendart
les deux en Habits très magnifiques, ils étoient sui-
vis d'une garde composée d'un fife tambour
sergent major, et de deux Caporaux comme aussi de
cinq Grenadiers fort proprement habillés.

22 Huit mulets très richement équippez des
couvertures de Velours rouge bordé d'or menés
par trois muletiers en livrée très propre.

23 L'Intendant des Chariots accompagné de trois
à quatre officiers de la maison tous en habits
fort richement et galonné d'or.

24 Cette Somptue terminée par une autre troupe
des Gardes de la Ville.

Copia listu J. S. Kancelarza W. Korow
do J. S. W.dy Kanceliego. 897 bis wcy
w Dreznie

List Wmmdana y Dobrodziecia z 2da presentis dat.
wany Debilo um respectu Debratem. Z wielkim
ztyd vkontentowaniem zemo zdravui dobrym
Wmmdana y Dobrodziecia debat pozdany wiadomosc
ale zuzitum y niewypowiedzianym z druzey Stri-
ny zalem wyfajzi tak nie znane J. S. Kancelarza
ka W. W. X. list nastympienie na Wmmdana
Que je uszytosc nie vkontentowania. Wmmdana
y Dobrodziecia, nie tylko jako Syn Kancelary, do
Kancelary, przez tak siskoz relacyz uszytosc advena
nalezko

należał. ale też i jako Minister widząc przez nie
 słuszną tę Sprawę rozstrzygnięcia palpabilem
 convulsionem auctoritatis Regis y Sędu Jego.
 Gdybyśmy byli wreszcie mieli Informacyę, że
 teraz miata ta sprawa przypaść, pewnie byśmy
 byli nie omieszkać omni sollicitudine przez listy
 do Kr. Mui. S. M. M., mości własne y Jchm. A. A.
 Biskupów, Asyrych Deputatów w Trybunale Zarządzący,
 sędziów per compellationem J. A. Woiewody So-
 łaskiego Het. S. Kom. m. S. a. D. d. l. l. h. u. i. u. m.
 a. W. m. d. a. n. a. Lecz kiedy się to już stało, wprawdzie
 mogą, iż de omnibus medijs y remedijs hac in par,
 że nie tylko myśli, ale się one słuszenie starai-
 być. Tymczasem W. m. d. a. n. a. Excerpt z listu, któ-
 ry do mnie pisał J. A. Rybickiński, approbując
 Consilium Jego. Ponieważ zaś pociąg nie
 rychto przypaść yżaraz dochodzi, nie podobna ex nunc
 doniesić to Kr. Mui. J. m. i. y te listy od niego, Asy-
 rych W. m. d. a. n. a. potriebuiest procurare. Ażatym
 obzeranięszy y dopłateknięszy Respon. wtey
 materji na przypaść da Pan Bóg poarte od lita.
 Da m. Inscera piżę, inuidentanter do J. A. n. a.
 W. m. d. a. n. a. S. A. S. kiego m. d. a. n. a, urgentissime mu
 zalecam, aby chwał wtey mierze Lięca Sęgo
 reatifikować. Za oblatę dyplomatis na S. A.
 szłować, y dostanie onęce E. n. o. m. a. m. e. g. o. u. n.
 ze nie d. z. k. u. e. W. m. d. a. n. a. y Dobrodcieci. O.
 a. u. r. e. n. t. i. a. p. r. e. s. e. n. t. e. z. t. e. g. o. m. i. e. y. s. e. a, A. r. e. m. p. o. r. t. a. t.

y teraz nieypste, które porystam, nie warty być, iż
Wm. Janu y Dobrodzieciowi ex communicatione
Jej. Pani Worewodzińy Matki Dobrodzieli paterbunt
Pozahomozeniu Actorum w Dworu powrociwszy
da Bog do Polski, nie omieszkać z powinnym we-
neracyj, amplekt. Nog dykowski Wm. Janu
y Dobrodzieca w Kraszynie, a teraz lonizę solita
caprepsione, zem ię.

Copia mandatu Krolewskiego do
Sędow Relacyjnych w sprawie Chotyweł
y Ostrow.

August Wtóry etc.

Wam Wrodzonym Wdowie y Sukcesorom Wro-
zonego niegdy Karola Krasickiego Kasztelana
chelmickiego pozostatym, Krysztynie Matce y Antoni-
mu Synowi Graszcehem, Konstancy Hotadeckiej
Matce y Synom, Stefanowi Rudnickiemu, Adamowi
Ducimskiemu, Gabrielowi y Alexandrowi Ja-
worskim, y Innym w procesie Sprawy Trybunatu
hórny Lubelskiego z Imion y Przekwisk miane-
wanym, których ten Imiona y Przekwiska zawypra-
zone tu mieć chcemy do Dobr nastyp Krolewski
Chotyweł y Ostrow, y Innym do Starostwa naszego
Kowelskiego naleznych iahimkolwiek prawem
ypretensjami interesujcym ię tudzież Wsil
mozinemu Stefanowi Chrahi z Leszna Lenoxypaskiemu
Worewodzie

Wniewodze Kalkiemi Starou Naszemu Ko-
 welkiemu z osob, sprawy niżej opisane, y
 Dobr Naszych ogotem wystupku, rozkazujemy
 abyście Uprzejmomi y Wiernomi Nasze przed
 Nami y Senatorami, y Sostami Ziemiemi Ko-
 ronnemi y W. X. list na Seymel zbliżo przy-
 szłym w Warszawie albo gdziekolwiek odprawia-
 się będzie na ten czas, gdy Sprawa z Rejestru Sąd-
 owego publicznego do Sądzienia przywołana
 będzie okazywać y Lawie Stany, na Instancyę
 y prawne poparcie Wrodzonych Instygatora y Vice
 Instygatora Koronnych Dowodów, którzy z powołaniem
 Wrodzów Swych przywiedzą, Wiernomi Nasze o to
 iż lubo tak Lawy krayami iaboli. Prawem Statutu-
 wym dostatecznie warowano iest, że Dobr Naszych
 Krolewskich, na które rewizye y lustracye szły
 do Starostw y Dzierżaw Naszych należących za-
 tem Ziemiანი y Obywatel Krolestwa Naszego
 za Dziedziczne Sobie przywłaszczali nie powinni
 y o Dobra talowe Nasze także y o Przywileja Na-
 sze do żadnego Innego Sądu pozyskiwać nie
 powinni, iedno przed Nas y Sąd Nasz Krolewski.
 Wzię y to prawem opisano, aby Starostwie Dobr
 Naszych Krolewskich bronili y do Inney Jurisdycy-
 oprow Naszey Krolewskiej o talowe Dobra nie
 udawali się y powoływani nie byli. W y rednali
 Wrodzeni Wdowa, y Sukcesorowie Wrodzonego

niezdy Karzełana Chetmskiego, y Jmci wyzey wy-
 razeni przez spowob zmyślonych użyciow y wo-
 lony, iaboby od Wielmożnego Wódy Kaliskiego
 pokynionych, istoty y tytuł Dziedzicwa Dobrych
 szych w Sądzie Trybunałskim chęć pozyskać na
 iawną Praw Naszych ^{Wielmożnych} Conwulcyę nie respektując
 na karanie albo winy przeciwko takowym Wy-
 stępom postanowione s Dobra przezkrecone Nasse
 Chotwel y Otraw Wielmo: Wódy Kaliskiego do Try-
 bunału Koronę Lubelskiego Zaprowadzicy, Obymże
 Trybunał przez Decret Dziedzicwa Dobrych na-
 szych Krolewski Chotwel y Otraw, na które zdawna
 reurzyły, y lustracye Zarzły, y za Nasse Krolewski
 zawrte miane, były y są Naszemi Krolewskimi, nie
 słusznie nie nalezyły otrzymaliu. Przez co prze-
 ciwo wyrażnym Prawom wybroczyliu, y Winę
 albo karanie na się zaciągnyliu. Wielmożnego
 zaś Wódy pozyciają oto: że Wyprzymosi Wła-
 śnia Sprawy która do Nas y Sodu Naszego Sęmu-
 wego należała Sodu Trybunału Koronę podatek,
 ony nalezyły bronie nie słuteć y przez to bez
 prawie Dobrom Naszym Krolewskim uszynuły
 iaboby to Kerzey na przystup terminie przeciwko
 Wyprzymosi y Wiernościom Naszym proponowanu
 y dowiedziono był, przez co Winę w prawie opisa-
 ne popadliu, do których Skazanea, tudzież
Wronżenia

do ogdzenia przetrzanego Dziedzictwa nieszustnie 260
za mniemanym Dekretem Trybunałskim na Dobra
nasze Kołkowski pretendowanego, y Staroszu na
rzemu Kowelskiemu Dobr typhze chotiwel y ostrow
y gnyph jako zdawna należały y należą przysiędzę
nie y powrocie, na które Dobra, abyś Dekretu
Trybunałskiego Exekucyi zwodził, onych zaiędzę
y odbiera Dziedzicznym Prawem nie wzięty się sum
wo pod Winami Dwuch Typicy Czerwonych Złotyph
y Innemi prawnemi Zakazkami, także do innych
szachow według Terminu Prawa, y Sprawy Circum
stanu y potrzeby na Was postanowienia przywaga
Was. Stawia się tedy za teraźniejszym mandatem
naszym na Terminie przypatym przed Sędem na
szym Sejmowym obliżnie, y na Łatobę Wrodzonych
Instygatora, y Vice Instygatora Koronnych, która ob
sterńcy y dostatecznie wywiedziona będzie usprawie
dliwie. Dan w Kancellaryi Naszej Koronnej w Łob
ę, po Świąt Świątę Barthomieja Apostoła nay
bliższy, Roku Pańskiego 1719.

Wypis z Protokółu Sekretowego Spraw
Województwa Wołyńskiego. 21 augusti 1719

Pod niniejszy główny Trybunałski Korony lubelski
na affektu Wrodzonego Antoniego Nanietowskiego
decret z Protokółu swego między stronami niżej
wyrażonemi de tenore verborum sequenti. między

261 pozostali y Sukcesorami niegdj Jasnemu Wielmożnemu
Karola Krasulskiego, Karzełana Chetmolskiego Albo-
rami przez Wrodzonego Franciszka Pawłowskiego
a Jasnemu Wielmożnemu Stefanem Leszczyńskim
Włodę Kalskim y Innemi pozwanemi przez
Wrodzonego Józefa Koniciego Burgrabiego Gnie-
go Ostrowskiego oszywiło. Wrodzonymi Krysztyna
Matką y Antoniem Synem Gruszelimi, Dobr
Mii Kłodowi Dziadziami, Powodami y przypowiel-
dajęciami się przez Wrodzonego Macława Matynskiego
Wrodzonego Konstancję Chotulską Matką y Synami
Altorami y przypowiedajęciami się przez Wrodzonego
Jerzego Pawłowskiego. Wrodzonymi Rudnickimi Alto-
rami y przypowiedajęciami się przez Wrodzonego Stefana
Rudnickiego, Synem y Innym Imieniem oszywiło. Wro-
dzonym Adamem Kucńskim y Gabrycie Jaworskim
Altorami y przypowiedajęciami się przez Wrodzonego
Alexandra Jaworskiego oszywiło. B główny Try-
bunałski Koronny Lubelski i kon kontrowersyj wy-
szluchawczy, Dokonałe Komparacyj wznowczy Stronom
rapierze się nakazuje, a w raportowaniu Forum wtey
brawe wypalaczcy postępowaw nakazuje, a w po-
stępowaniu sz dalszych kontrowersyj wyszluchawczy
y z onych dobrze wyrozumiawszy rozstrzygnie supren-
te sz du Swego przeszłego ex quo Senator Jasnemu
Wielmożnemu Janowi Włodę Kalski, tudzież decydując
przy pozw Strony powodowej do sz du Swego wyda-
ney pociągając nie tylko autentycznemi dokumentami
Dobra

Dobra Chotywel y Ostrow Strona powodawa Janne Wiel 262
mozna Krasuka Kasztelanowa Chetmka, pock z uszy
od Roku Tygic Sigitet czterdziestego dnia czwartego
augusta, roznemi Dyppozycyami Ziemiemi y au-
thentykzemi. Waz dowodzi wlasnosc anz doberaznocy
tego czasu przez wszystkie lata bydz za Ziemiemi
ale tez y popyty, onych tak przez antecessorow swo-
ich, iako tez y naborkyha Janne Wielmoznego Sta-
ta Krasukiego Kasztelana Chetmskiego Matronka
swoego, d wyz wyrazonego czasu, po ktorym Strona
potwana Janne Wielmozny Leszczynski Wazwoda
Kaliszki wprzod szdownd pomienione Dobra Chotywel
y Ostrow nie ewinkowawszy, za Krolewskie wazy sie
bezprawnie przywilej uprosiwszy gwałtownym sposo-
bem przeciwko Prawu szone powodawa Janne Wiel-
mozna Kasztelanowa Chetmka z Dobra Chotywa y
Ostrowa wybi, takyp szd niniejszy Konuej sie we-
wzytchem do Prawa Sprawiedliwosci, y Konstytucji
y Konstytucji Cenni milliesimi sexcentesimo nona-
gesimi noni, aby durszy nie byz uierzozyp szabzemu
winu n prawnym Janne Wielmoznego Leszczynskiego
Wazwode Kaliszkiego pategnym bydz uznawa, y nalia-
zuc, aby szone powodow Jm Hrabine Krasucha Ka-
stelanowa Chetmka w Dobra pomienione Chotywel
y Ostrow od Alku niniejszego za niedziel oktery, a obe-
cnie Wzodu Prodzkiego Grabowickiego, lub Wladzimer-
skiego, lub Tuhiego, choway w niebyfnoci icdnege albo
Dworka z Wrodzonych Urzednikow przez Jm Jm Dania

263 Kasztelanowa Chetmska prowadzonego reindukcio-
nat, który Vezd we wszelkich pretensjach gruntownych
w składach pożywności gwałtownej Expulsi i mias-
rowi, inwazygowi, inwazyji wypustkai, winy
urazai i inwazyji powodowej, ze wszystkich Intra-
tami, Dobra pomieścić oddai, i alio ktorey ch-
ni należeć będzie Satisfakcyi nakazać, Strony po-
mierzal powinieli być, dajemy apellacyi do Sęd-
czego, oraz za ten bezprawny postępek Sędzi-
czy nakazać, aby Janina Wielmożny Leszczyński
Wojewoda Kaliski po reindukcyi Sionozoney, w nie-
długim czasie Wice Zamku Włodzimierskiego zasiadł, y
onę bydziec nie intermisyjnie kontynuował, oraz
przy wypiciu z Wice Zamku Starostyńskiego dwa
nasze Strony, a Sędziwi zasiadł na był miast zapła-
cił, dawoży Lute dwaogda oternasze grzywnen Stron
na ten czas, a Sędziwi byleż na był miast. Co uszytko
J. W. Wojewoda Kaliski uszytnie powinieli podwinę
Danicji przy manifestacyi od Strony powodowej
na terminie reinductionis przed Vezdem publichowanej.
Indiciję z Komparacyę wypratkone, Sędad continua-
tionem Sędzi deklaruć, y termin induentium z Re-
gistra rego lub Województwa Bractwańskiego, Czer-
niechowskiego, prostego dajemy Dwobroźstwo
aresztu, lub Innych następstwa mocy De-
cretu niniejszego. De verbo ad verbum tak jako w dru-
żynie znagduć, wydać rozkazat. Jest podprezycyem
szk Władztwa Włodzimierskiego wydany. pisany w Łukinie
Antoni Ignacy Skęcki Starosta ziemski Generał dy-
wizji Województwa na ten czas Włodzimierskiego
(L. S.)

Copia listu ad Xncy Jeymi Kahooryny de
Qua Jm Prymasa . 2 Bragi 21 Octobris 1749

264

(Clarissime Princeps Frater
et Amice observando me

Transmissis Celsitudinis Vestrae à Serenissimo
Principe Sponso meo dilectissimo literis ob valetu-
dinariam caritatem reorivis meis aspicere non
potui, nunc omnia recompensando, debita Veneratio,
ne Celsitudinis Vestrae mea representando officia
penetrando vero, quo consideris Serenissimus Prin-
ceps Sponsus meus dilectissimus expectat Respon-
sum Celsitudinis Vrae quod promittere voluit, mitto
laborem praesentium Dnum Duquesne ad recipienda
Celsitudinis Vestrae mandata. Interim me benevolen-
tiae Quae et favori recommendando maneo.

Celsitudinis Vestrae
ad officia paratissima

Charlotte Principe Rohoru
de Transilvaniae Landgrave
de Heffe

Copia Responsu ad Quam Jmua nante
2. 1749. 2. Suerneewil 23 Octobris 1749

Madame

Literas Celsitudinis Vestrae sub die prima Mensis
currentis mihi scriptas cum omni respectu accepi.
Testatam vivissimam fides meorum obsequiorum prom-
ptitudinem, et Responsum ad literas Celsitudinis

265 Princeps Conjugii sui antea habito adiun-
go. Appreciando Celitudine Vestra omnes felicitate
tes maneo.

Celitudine Vestra

Ad obsequia paratissimus

Copia Responsu regum Quia Jm. de Quia
Rabozego die eadem. ut supra

Celissime Princeps.

Acceptis literis a Celitudine Vestra sub die 31 Martij
de Semilunij mihi scriptis, non defui affectationi
Celitudinis Vestrae in favorem Celissimae Prin-
cipis Consortis sui illis, quibus potui, affectus mei
testimonij. Sui, quid Patri legibus, quid obligationi
Dignitatis meae, et quantum compassionis infelici-
tati Celitudinis Vestrae, et alibi memoratae Celissi-
mae Principis Consortis sui debeam. Erit et ulte-
rior cura pro debito Primatialis officij, auxiliante
Domino Deo: Et ipse certe de superna bonitate sua
non omittit respicere, quos vult ab aeternis espericu-
lis salvare. maneo cum omni respectu

Celitudine Vestra

Frater et amicus ad inscribendum
paratissimus.

Copia listu Jm. Jana Kancelerza W. Kowcy
do Jm. Pa. Worewody Kaleski ego. 2 Drexna 24 Octobris
1719
Michal mam et qd v. hontentavanel, se ta pour nna
ustuga mona Wm. Jana Dobrodziow, w nalozytym
Interpowa

266

Interferowaniu się ad vindicationem lectionis me.
gorz świadoma, przyniosła mi solatium et leva.
men słownych talow tego. Jakoż magnitudo
Zasługi Wmiana y Dobrodziecia cxiżit to po mnie,
aby m nie tylko proiem; ale y własną osobą moją
przy honorze Wmiana y Dobrodziecia opponował
się, co według obligacyi mojej ochotnie continuousz
magne. List J. K. M. P. M. M. indigesto modo
adresowany do Lublina nie wzięty bynajmniej, ze
pożądany, y ten utrogo się. Wmian y Dobrodziecy
jure merito spodziewasz skutek przynieść. Po
nie waz tak ustawicznie increbescunt wiadomości;
ze miasto tego, aby się dowiedzieć usmierzac miało
nie tylko natych miyscach sed et, gdzie dawniej
wynie było, ale y dalej coraz catenditur, jako powsta
ofatnia informuie, tedy pono J. K. M. P. M. M. z tej sa.
mej przyczyny będzie musiał reasumptionem
seymu differre do dalszego czasu: ale w tym
punkcie rezolucya dopiero da Pan Bóg stanęwszy
w dalsze determinari moze, gdzie też J. K. M. P. M. M.
circa 18 presentis do Wschowy ma wyjechać, y z
przytomnym tamże Senatem punkt ten rati.
one seymu ante omnia rezolwować. Jakżeżas
resultatum w tej mierze stanie nie omieszkać do
nieśi wgi Wmianu y Dobrodzieciowi. Ja ztąd kil
kudniami wyjadę J. K. M. P. M. M. do Wschowy poprzedzić
chciałbym, gdzie nie spodziewam się dlugiej nazbyt
rezydencyi. A ztym nadzieję mam ze circa

267 między Nowembrii być, mogł obecnie ypać do
nog Wmiana y Dobrodziecia w Kruszynie. o
nowak Szwedzkich byłomy ostatnio mieli wiado-
mości: że Car Jmci informowany o zbliżającym
ku sobie Admirałowi Norris z Angielskiej Floty, która
właśnie była z Szwedzką Flotą ztoczona,
ze uszytką Flotą swoją retirował się do Kewlu:
pomieśniony zaś Admirał Norris z Flotą swoją sta-
ną pod Stockholmem, na łowcy Królowa Szwedzka
była. To pewna że Car Jmci Moskiewski za to
byłniesz, swoją na przedzielną mil Kraju Szwedzkiego
zruinował, także forty, drisque fortinas
wniewest poprował, Miast y Wsi wiele popalił, na 6
ludzi Szwedzkich w niewolę zabiał, przedzielną
typicy Snopow Zelaza gotowego utopił, na ofstach
złoty Zaukietonij uszytko tam zruinował, iż
choćby mu trzema latami typicy talerow oluypo-
wali Szwedzi pewne nieypce, złoty między wybie-
rano, aby go zostawił in integro statu, on tym oluypem
zgardził, y pomieśnioną dris fortinam zniszczył, y po-
prował: przez to uszytko chęć przymusił Szwecję
do zawarcia partykularnego pokoju: iakoż gdy by
Królowa Szwedzka sama z Niem. Hessen: Capel
mężem swoim y kilku Senatorow, do tego nie była
przechodziła, przetyjm gdy by się była poznata Flota
Angielska, albo cerbius Szwecja, była by ad ignomi-
[signature]

nionifsimam pacem & Maluq acceptandam pray 260
murzona, itego sz terat moze nel obawiaz. Krol
Ime Angielski wrynet Soloy ze Szwecy, ktora mu
Bremen y Merden, uti. Electori Hanoverano u.
stypita, pravra exolusione idno milliona Talerow.
Wic y Krol Ime Pruski talce wrynet & Szwecy
party kularny poloy, ktora mu Sztetynu cum Ter.
ritorio attinenti ustompita, Iaco dwa milliony Ta.
lerow obligowat sz Szwecy wysioxy. Plura non
occurrunt pod ten czas do oznaymienia, koncz sedet.

(opia Literarum ad Ser mrum
Regem Civitatis Gedanensis 26 ^{scripsit}

Exigit etiam a Nobis vinculum illud, quod fideles
subditor obligat, in quocumque et perplexitatibus
difficillimis ad Dnum suum Clementem recurren.
di, ut praesentes literas ad S. R. Mssm Vestram
Regem ac Dominum nostrum Clementissimum
submississima devotione deferamus.

Venit de novo cum tribus armatis navibus, postquam
quatuor in circa mensibus hinc vela solvisset, Russi.
cus capitaneus maritimus Franz Ville-Bois, Decem.
decima mensis praeteriti ad ora Nostra Maritima vulgo
Rhed: significavitque Nobis partim ore tenus, partim
literis S. Carel Mssis ad Nos datis, se habere in man.
datis in portu hujus Civitatis cum suis navibus com.
morandi, et circa eundem portum huc et illuc discurrendi.

269 et observandi Naves illas, quae ex hac Civitate vel
directe vel indirecte per Billaviam et Regiomontum
versus Sueviam forte destinatae essent, simulque de-
sideravit, ut unam suarum Navium damnificatam
pro reparatione propriam ad Civitatem deferre posset,
cui desiderio etiam annuimus. Quamprimum itaque
praedictus Capitaneus Maritimus in Ipso Portu hujus
ore cum Nave sua advenit, tormenta sua Navi iterum
imponi, ac postea propria potestate reliquas duas arma-
tas Naves in portum Nostrum usque ad Fortalitium
Mindense develi; et Naves illas, quae versus Hollan-
diam, Angliam, aliaque neutralia loca destinatae
erant, sine exacta visitatione munimentorum, vulgo
see certificate n. / et reliquorum documentorum mer-
cibus onerari et abire non curavit, prout etiam ad ipsi-
us evitandam efflagitationem in expeditione muni-
mentorum illorum maritimarum aliqua muta-
tio fieri debuit. Equidem non intermisimus huic
Capitaneo Maritimo omnes salubres representa-
tiones facere, ut ab ejusmodi turbatione commerciorum
si satis attritorum desisteret, et minimum ita res
suas disponeret, ut cum Navibus suis extra portum
in mare (vulgo Rhede: / se conferret, et hoc Ipso effi-
ceret, ut emergente casu Eadem et Civitati Infor-
tunium nullum evenire posset. Sed omnes ad
representationes nihil apud Eundem effecerunt
et quod dui metumimus, aliquo modo evenit, dum tres
videlicet Naves bellicae die 20 7bris ad ora hujus Civita-
tis maritima / vulgo Rhede: / appropinquarunt,
postquam

postquam adventum Commendans Suevius 270
liberi ad Nos datio Nobis significavit Regiam Suevi-
cam classem bellicam in mari idco institutam
esse, ut commercia cum Suevis defenderet, ex qua
classe Ipse Commendans huc missus esset, ut Civitati
huius id significaret, et ab eadem desideraret ut Rus-
sicae Naves bellicae, quae in portu huius Civitatis com-
morantur, et liberum commercium cum Suevis im-
pedire intendunt, in nostris oris non tollerantur,
seu Regia Suevica Majestas a Navibus et Bonis geda-
nensium ibi ubi invenerint possent satisfactionem sumptu-
ra esset.

Contrario a praedicto Russico Capiteaneo maritimo
efflagitatum, ut Civitas vi illius cum Carca missa ini-
ta Conventionis eundem contra omnem hostilem inva-
sionem defenderet, prout etiam non obscure declaravit
quoniam extrema quodvis expectaturus sit, quod si evenirent
Ipse Navibus suis vel submersis, vel combustis, cum mi-
litibus Terram salvare se cogeretur: juxta quam decla-
rationem Ipse intendit, praecipue tempore nocturno,
ipsum in portus funibus clausum tenuit, et se cum
suis Navibus propriis sub tormentis, quoniam plane sub-
itu Clapetorum Civitatis fortaliter invidens, non
attentis omnibus nostris idco factis admonitionibus, rece-
pit, et alias omnia media se propiis sibi defenden-
di adhibuit.

Licet vero post aliquot dies, Suevicae Naves bellicae, nihil
quicquam contra Russicum Capiteaneum maritimum
tentantibus, receperint, data tamen fuit Nobis a secura-
to, quod propediem non tantum Suevica, sed etiam
Anglica Classis Equadre: ad ora Nostra Maritima pervenisset.

271 Rhede: / ventura, et efflagitatura sit a nobis, ut impedi-
dum Capitaneum Rhodium velabre efficeremus,
vel ut eundem cum suis navibus plane extradederemus.
Cum itaq; hae cum multis longe patentibus difficultati-
bus connexa perplexitas ita comparata sit, ut hae non
parum Deo sollicita Civitas pro se ipsis, et omnia
provera Informatione de sensu et voluntate Sacrae
Regiae Mpsae tanquam Regis et Domini sui
clementissimi, aliquid in re tam ardua conclu-
dere non valeat. Si Gram S. R. Mpsam humillime
hinc implorat, dignetur clementissima sua declara-
tione et attensione, quomodo Nos ideo gerere debeamus,
nobis subvenire, et pro Clementia sua Paterna omnia
ita dirigere, ut Nos cum tota Civitate extra omnem
periculi metum collocemur, et pristinae felicitationi
Commercio non turbati, cujus obtinendae spem
benignam fama passim volitans imminenti et
pro Civitate hae salutaris pauci promittere vult,
participes reddamur. Erit Summa hae declaratio
Regia Nobis non tantum amplexus et norma, juxta
quam actiones nostras dirigemus, ut eandem postea
coram Sacra Regia Mpsa Vra Republica, et
alijs iustificare possimus, sed efficacissimum et
am solatium, quod ex Clementia Sacrae Regiae
Majestatis Vestrae certo certius Nobis promittimus,
nostra devotissima fidelitate adimpleta pectora
eo magis exultabit, ut precibus ardentissimis Deum
seroptimum Maximum pro conservatione
et Involuntate Sacrae Regiae Mpsae Totusque Regis
Domus

Domus, nec non pro largitione omnium, quae
receptum S. R. Mssis Vestre fortunatissimum,
ceteraque Regia emolumenta perfectissima
reddere possunt, imploramus.

272.

Copia Literarum Illmi et Excellmi
Dni Supremi Regni Cancellarij ad Duem
Curandul. Dresdae d. 13 Octobris 1719

Antequam huc ex Polonia venerim, reperieba-
tur in Aula S. R. Mssis Dni mei Clemmi
Generosus Bucholtz Capitaneus Windaviens,
qui exacte satis omnia sibi commissa exequen-
do, post meum adventum circa literas Celitudi-
nis Vestre certa ejusdem desideria S. R. Mssis
Dno M. Clemm porrexit ad resolvendum.
ad illa vero cum anterioribus literis Regis Cel-
itudinis Vestre luculenter fuerit, jam respon-
sum, praecipue quoad dispensationem Celitudi-
nis Vestre a personalitate circa reddendum ho-
magium, quod videlicet obstante Constitutione
omnium Ordinum Regni sancita non nisi suen-
tia et consilio illorum subsequi potest; proindeq;
hoc negotium remissum sit per S. R. Msses ad
invidentiam reasumendorum Comitiorum praefatorum,
cum promissa ibidem protine in favorem Celitudi-
nis Vestre. hac in parte Regis auctoritatis interpo-
sitione: Supremi quoque Domini Consiliarij
maiores et minores Capitanei, officiales, uni-
versusque Ordo Equester et Incolae Ducatum

Curandis et Semigallus Admoniti: Literis Uni-
 versalibus S. R. M. D. m. Clemm; us a frequen-
 tatione Conventuum particularium indebitè hactè-
 nus practicata desistat, nihil amplius in prae-
 miis præstari potest. Quantum vero concernit Eva-
 cuationem Copiarum Macoviticarum ex Duca-
 tu memorato, plus quam certa sit oportet Cel-
 situdo Sua S. R. M. D. m. Clemm; eam
 minimam applicationem impendisse et ulte-
 rius conferre non desistere, tamque Illmo et Excel^{mo}
 Dno Cardinali Archiepiscopo suo et Respon-
 dendo ad suam
 Caram M. Legato Magno per articulum
 Instructionis Specialem negotiorum quorumvis
 ad Carliacum spectantium promotionem in-
 junxisse, quam etiam Illmo Dnis Commissarij
 ad Tractatum Generalem cum Corona Suevicam
 destinatis idipsum efficacissime commendasse.
 Reliqua porro memorialis præfati desideria
 non nisi circa reasumptionem Judiciorum Re-
 giorum Relationum, et Comitiorum Regni
 Generalium opportune accomodari poterunt.
 Vix ex Statione mea pro equitate, ac solito erga Cel-
 situdinem Vestram affectu nil desiderari posse
 persuasam Eandem cupiens, manebit distincta
 veneratione p.

Copie de la Lettre de S. Ex: Mgr le Grand
 Chancelier de la Couronne a S. Em. le Car-
 dinal Spinoli. 227 octobre 1719
 La manière très généreuse et très obligeante
 de V. Em.

de Votre Emi: qui Elle a bien voulu remontrera
 ma Maison all' occasion dell' expedition des Bul-
 les pour L' Eveque de Premslie en faveur de
 mon Frere avec la retention de la Breve de Mic-
 chou, me donne un juste motif de presentera
 V: Eminence par le moyen de ces lignes mes tres
 humbles respects, et ma reconnaissance, que je
 luy en dois avoir. Cette action de V: Eminence
 digne de son grand et bon coeur m'a effectivement
 et tellement obligé, que je ne souhaite rien^{que} des
 occasions de pouvoir marquer a V: Em: par mes
 services les obligations, que j'en reçois. J'en
 abuse V: Emi: et en meme temps je prends cette
 confiance dans sa bonte, de luy recommander tres
 instamment le proces du dit Mgrs L' Eveque
 de Premslie avec les Religieux de Micikow.
 Vo: Emi: sera informé par Mr Duchet de la
 justice de sa cause. Je me remet, a sa relation
 en demandant pardon a V: Em: de ma liberté fen-
 dee uniquement dans sa generosite, je suis avec
 toute la soumission. y

Copie de la lettre de Son. Ex: Mgrs le
 Grand Chancelier de la Couronne a
 Cardinal Caroni: 27 d'octobre 1719

Le Grand Nom de V: Eminence m'etant con-
 nu par la renommée et par la conversion
 de S. M: Roy: Mgrs le Prince Royal de Bologne
 et Electoral de Saxe, entre les mains de V: Eminence.

275. a Boulogne, je me flâte, que ce grand événement,
auquel Dieu tout puissant a bien voulu me faire
avoir part, a donné quelque connoissance à V. Emi:
de ma personne, tant par la sainteté même que
par V. Emi: Mgr le Cardinal Albani et le P. R. S. Salerni
sur ce fondement. Je prends la liberté de luy écrire ce
mot pour l'assurer de mes très-humbles respects, et
pour luy recommander très-uniquement le procès
de mon frere Mgr l'Evêque de Premisli, avec les
Religieux du Couvent de Michow, dont il est Prevot
General. Quand V. Emi: aura la bonté de prêter l'o
reille à Mr Duchet et à M^r l'Avocat Acoram boni
/de quoy à la supplie:/ Votre Emin: sera
de la Justice de sa cause, et que je dois m'y intéres
ser, non seulement par les liens de la Chaire et du
sang, que par les raisons d'Etat et du maintien de
la bonne union et dell'intelligence entre les deux Cours.
En me remettant à leur relation, je prie V. Emi: d'être
persuadée de mes obligations et de toute ma reconnoi
sance pour l'attention et le regard, qu'elle voudra bien
avoir à ma recommandation, et que je suis, avec
toute la Soumission. p.

Copia literarum ad Regem Polo
niae, a Rege Silesiae. Perolani 14 Octobris
1719
L. P.

Cum Incolae ejusdam Sagi Polonici, cui
nomen est Birorowen, in saltibus ad Prefectu
ram nostram Johannis Burgensem pertinentibus
toties

toties furtum ferarum, imprimis autem aliu- 276
um, haecenus commiserint, ut non solum id
vitiū apud illos, in consuetudinem plane ab ipse
videatur, verum etiam impunitas ad id prius
iterandum crimen ejusmodi nefarios homines
invitare soleat; Nobis autem haud contemnen-
dum inde emergat Damnum, non potuimus
praesentes ad Nos Vestram non exarare literas,
ut eandem huc de re doceremus, ejusdemque ex-
citaremus Justitiam. Notum est msi. V. d.

Regni Polonae legibus cautum esse, nequis Po-
lonorum in Sylvis et Saltibus Graepul nostrae,
farta ferarum facere audeat, et juxta Constitu-
tionem a pie defuncto Rege Joanne Casi-
mireo, Anno 1657 promulgatam, capitale pe-
ctendum esse illum, qui feras in praedictis
Sylvis cauderit, vel aliud lustris ferarum da-
mnum intulerit. Speramus itaque futurum
esse, et Nossem Gramamee rogamus, ut Nos et Pu-
blicus Auditor, qui leges tam Salutares, et ex ipsa
naturalis ratione fluentes, nec non ad colendam
bonam civitatem necessearias, tam temerario
aure, multifariam violans, in posterum re-
coerceat, et contravenientes, secundum legum
illarum praescripta puniri, jubeat. Hic ubi a Nosse
Gra Nos impetraturos esse certi confidimus, ita
Eandem quoque requirendam esse duximus, ut in Sy-
delleschilms, qui quondam Saluarius officium
in Praefectura Nostra Joannisburgensi gessit,

Copia Nominationis Sacre Regie majestatis
ad Episcopatum Cracoviensem. Michovae
d. 30 octobris 1719

Sanctissime ac Beatissime in Xto Pater
Domine Domine Clementissime

Proponula pcedum Sanctitatis Vestrae, mei Regni
majae Dominiourum Meorum humillimam com-
mendationem. Majora sunt, quam ut recenseri
possent in Ecclesiam Dei, No, atq Rempublicam
Regni hujus merita Reverendi in Christo Patris
Domini Constantini Szaniawski Episcopi Gladiška-
viensis et Someraniensis, de quibus cum optime constet
Sanctitati Vestrae, apud Eandem hac in parte pro-
lixius verba facere supervacaneum duxi. Vidua-
te igitur in Metropolitana Regni Cracoviensi
Civitate Cathedrali Eulenia probum, Eruditum
genere meritisq Clarum providendo Sponsum
arbitratus sum justitiae loco Eundem Reveren-
dum in Christo Patrem Dñum Szaniawski
Episcopum Cracoviensem nominare. Quod cum
lubens, libensq fauo, Sanctitati Vestrae, humilli-
mi supplico, ut quem tot meritis et virtutibus
conspicuum Eidem presento, Sanctitas Vestra
Ipsum Sedis Apostolicae gratia cumulare et con-
firmare dignetur, Curam spiritualium, et
Regimen temporalium Eidem committendo.
Properrimum, diuturnumq cum longeva incolu-
mitate Sanctitati Vestrae Orbis Christiani Regi-
men exopto, et opto.

Copia Nominationis S. R. Myti ad
Episcopatum Vladislaviensem. Nicholae
1730 8bris 1717

Sanctissime ac Beatissime in Xto
Pater Ine Ine Clementissime

Proposula pedum Sanctitatis Vestrae meae Regni
ac Dominiurum meorum humillimam commendatio-
nem. Ad habiliendam tam Regnantium quam sub-
jectorum Populorum felicitatem, vel imprimis perti-
nere arbitror exactam Regimini spirituali rationem
ex ejus uniformi rectitudine non disponam et tempora-
lium gubernationem subsequi compertum est. Idcirco
vero Regimen cum Regno meo tanto operosius sit,
quanto plures ex instituto Eundem Regni tolerantur
et exerceantur. Hareses, inter primas Regni-
rum curarum mearum habeo, eos duntaxat regen-
dis Eclesiis admoveo viros, quorum eximia virtutes do-
ctrinae et prudentiae iuncta subditi, uberrimos populi
in subiecto Populo etiam inter has spinas producere
fructus. Hinc cum Reverendi in Christo Patris
Domini Constantini Skaniauski Episcopi Vladisla-
viensis et Pomeranici ad Episcopatum Cracoviensem
ascensus, Cathedram Vladislaviensem vel maxime
ex omnibus Regni mei Eclesiis inter eas Haresum
arbores infructuosas, istam dispositioni meae obtule-
rit, opera pretium existimavi, probatam a lijs Ma-
gistratibus Virtutem, quo fecundiori efflorescat, in-
consutum tribulis solum transferre. Quia vero
Reverendus in Christo Pater Dominus Christophorus
Szembeck

Szembek Magni Nominis, maximarumq. Vir-
 tutum Populorum, ante Annos aliquot ad Nominationem
 meam a Sanctitate Vestra confirmatus Bonanien-
 sis Episcopus, ita illi Dilecti summo subiecti populi
 fructu ac solatio profuit, ut expectationi meae plene
 satisfaceret, imo etiam vota mea superaret. Cum
 igitur ad hunc vacantem Episcopatum Vladislava-
 viensem et Boneranensem, uti magis tali Antistite e-
 gentem, nominavi. Nominatumq. Sanctitati Vestrae
 Sedis Apostolicae Gratiæ confirmandum Supplex
 propono. Felix interim ac diuturnum Orbis Chri-
 stiani Imperium Sanctitati Vestrae apprecor et
 maneo.

Copia Nominationis S. R. M. S. S.
 ad Episcopatum Bonaniensem sub dat.
ut supra

Post ocula pedum Sanctitatis Vestrae mei Regni
 et Dominiorum meorum humillimam Comenda-
 tionem. Cum post propositum super Sanctitati V. S. S.
 ad vacantem Ecclesiam Vladislaviensem et Bonera-
 nensem Reverendum in Christo Patrem Inimicum Christo-
 phorum Szembek Episcopum Bonaniensem, iterum
 Cathedra Episcopalis Bonanienensis suo orbetur sponso
 pro Regia mea sollicitudine cupiens Eundem de condi-
 gno providere Pastore Reverendum Petrum Tarlo Epi-
 scopum Claudiopolitanum Suffraganeum Bonanien-
 sem præter clarissima vetustissima Domus sue merita
 pietate in Deum, morum gravitate, doctrinâ, rebus

in gerendis dexteritate, et longo viro comparata prudentia,
 praclarisq; Animi dotibus praeditum de Nobis vero et
 Reipca benemeritum, ad ducam Ecleniam Romanensem,
 in Episcopum nominavi. Sanctitatis Vestrae suppliciter
 propono, utq; hanc Nominationem meam Sanctitas
 Vestra Suprema Auctoritate sua approbare dignetur,
 majorem vii modum rogo. Quam supplicationem
 meam dum benigne a Sanctitate Vestra admittendam
 spero, Eodem diuturnum ac felix vii hac Suprema
 Sede impetrum humillime rogo.

*Copia Nominationis S. R. Imperii
 ad Abbatem Clare Tumba; sub datu us supra*

Post ocula pedum Sanctitatis Vestrae meae, Regniq;
 ac Dominorum meorum humillimam comenda-
 tionem. Paterno Sanctitatis Vestrae cordi pro bono
 universae Christianitatis sollicito, toties particularem
 satisfactionem me adferre exopto, quoties ad Eclenias
 Dignitates illos promoveo Viri, qui in Vinea
 Christi indefessi essent Operarii. Cum veni Rever-
 endus Michael Kemble Episcopus Saphensis
 Suffraganeus Cracoviensis magnorum meritorum
 per Antecessores suos vii hac Republica comparatione
 suorum et heres, propriis quoq; virtutibus, eruditione,
 morum gravitate, zelo, et studio cultis divini officii.
 per commendetur qualitatibus, quas suprema
 Sanctitatis Vestrae expectatio desiderare potest.
 Ipsum posteaquam majores vii hoc Regno Senatori-
 as Dignitates a me sibi iuste delatas, pro innata
 modestia

modestia non acceptaret, ad Eulensiam Abbatialem
 Clard Tumbae ascensu Reverendi vii Christo Patris
 Domini Christophori Prembeck Episcopi Poznanensis,
 ad Episcopatum Vladislavensem et Pomeranum adpre-
 sens vacantem, vii Abbatem ejus nominavi, atq;
 Sanctitati Vestrae confirmandum suppliciter propono.
 Humillime rogans Sanctitatem Vestram, ut hanc
 Nominationem meam ratam habere velit. Interea
 felix ac diuturnum orbi Christiani Imperium
 Sanctitati Vestrae ex animo apprecatus, maneo

(Opera Nominationis S. R. M. P. S.
 ad Abbatiam Wachocensem, sub datu regni
 post ocula pedum Sanctitatis Vestrae, mei, Regniq;
 ac Dominiorum meorum humillimam commenda-
 tionem. Pro solito, quo incrementis Eulensiarum
 Regni mei favore convevi Audio, Vacanti adprensis
 Eulensii Abbati Wachocensi, post ascensum Reveren-
 di vii Christo Patris Domini Constantini Kraniauski E-
 piscopi Vladislavensis et Pomerani, ejus Abbatie
 Ultimi et immediati propeporis, ad Episcopatum Cra-
 coviensem tale Subiectum providere cupio, quod vir-
 tibus tanto muneri competentibus, vere ac sufficienter
 ornatum praeditumq; sit. Cum vero Venerabilis Illar-
 tanus Kraniauski Secretarius Regni Major magnis
 Antecessorum suorum vii haec Republica meritis,
 proprias quoq; virtutes, doctrinam, morum navitatem
 nec non zelum et Audium cultus Divini adjunxerit
 adeo, ut ejusmodi suis qualitatibus sufficienter expecta

sioni Sanctitatis Vestrae respondere queat. Et propter
Ipsam ad vacantem Abbatiam supraspecificatam
in Abbatem Ejus Nominavi, ac Sanctitati Vestrae confexi
mandum supplex propono. Felix interim diuturnumque
Orbis Christiani Regimen Sanctitati Vestrae appropinquo
et maneo.

Copia Nominationis 2^{ae} A. m. b. i. ad
Abbatiam Paradisiensem. sub datu supra

Post ocula pedum Sanctitatis Vestrae, mei, Regni,
et Dominiorum meorum humillimam commenda-
tionem. Ad vacantem post arcennum ad Episcopa-
tum Bonnaviensem Reverendi Petri Tarlo Episcopi
Audiopolitani Suffraganei Bonnaviensis Abbatii Sa-
radiensis, Eclesiam abbatialem monasterij Sa-
radiensis Ordinis Cisterciensium nominavi pro Jure
meo Regio in Abbatem Reverendum in Christo
Patrem Dominum Joannem Tarlo Episcopum Nipo-
rensem virum praeter aetatem generis sui
clanitudinem, conscientiae puritate, doctrinam et
prudentiam insignem, ceterisque virtutibus orna-
tissimum, quem Sanctitati Vrae presentibus
supplex propono, rogans Sanctitatem Vram
ut hanc Nominationem meam Suprema Autho-
ritate sua approbare dignetur. Quod dum
a Sanctitate Vra demisse peto, eidem diutur-
num ac felix in hac Suprema Sede Regimen
humillime roveo.

Sanctitatis Vrae.

284
Copia Literarum S. D. Majestatis ad Illm. &
Reverendissimum Cardinalem Albani

Augustus Secundus etc.

Illustrissimo & Reverendissimo in Christo Patri Domino
Annibali Sac. Romanae Ecclesiae Cardinali Albani Regi
qui nostri Protectori amico nostro Charissimo, & honorando
Salutem & omne felicitatis continuum incrementum. Illu-
strissime & Reverendissime in Christo Pater Domine amice
Aster Charissime & honorande. Vacanti ad praesens in Me-
tropolitana Regni Cracoviensi Civitate Cathedrali Ecclesiae,
sponsam pietate, viribus, eruditione, mentisq; conspicuum
peritentes facile in animum nostrum induimus ut Re-
verendum in Christo Patrem Dominum Constantinum Felici-
anum Stanislaus Episcopum Vlodislaviensem, & Pomeraniam,
nunc Episcopum Cracoviensem nominaremus, Sanctitatisq; sub
confirmandam praesentaremus. Prout igitur Eandem Nomina-
tionem nostram particulari comolestimus nostro favore, ita
Illustritati Vestrae negotium hocce apud suam Sanctitatem
promovendum impensius commendamus, Gratissimam hoc
in passu habituri operam. Illustritati Vestrae, cui longam
incolumitatem & omnia prospera, & animo praecamus

Copia Literarum S. D. Illustis ad Capitulum
Cracoviense.

Augustus Secundus etc.

Venerabiles Fideliter nobis dilecti. Quoadmodum
credimus Fidelitates vestras acerbius tulisse obitum Reveren-
di in Christo Patris Domini Casimiri Lubienksi Ecclesiae
Antistitis a Fidelitatibus vestris ob singulares ejus vir-
tutes reverenter & amanter habiti, ita nunc volumus ade-
quate Fidelitatibus vestris eam respondere jacturam cum
in locum defuncti Praesulis Reverendum in Christo Pa-
trem Dominum Constantinum Stanislaus Episcopum

285^r Vladislaviensem & Pomeraniam in Episcopum Cracoviensem
Sufficimus & nominamus. Futuram Sperantes inde, ut plu-
rimum nec tota Diocesis Solatij, Ecclesia vtro Cracoviensi
commodi sit relatura, Ut igitur etiam Fidelitates vestras
circa actum Electionis suae in eum & non alium suffragi-
a sua conferant, voluntatibus nostris accommodent, benigne
devotiones vestras hortamur. Plura in hac in re ad inferen-
dum Fidelitatibus vestris Venerabilis Nuncio nostro so-
mittentes quem Fidelitate vestra nomine nostro beni-
entem solita humanitate recipiant, & audiant. De cæ-
tero prospera omnia Fidelitatibus vestris & ani-
mo precamur.

Copia Literarum S. R. M^{ti}
Ad Venerabilem Nuntium Regium
Augustus Rex etc.

Venerabilis, Devote, Nobis Dilecte. Meruere pridem insig-
nes Reverendi in Christo Patris Dni Constantini Feliciani
Szarjowski Episcopi Vladislaviensis, et Pomeraniae Virtutes,
ut eadem Majori in Ecclesia, et Regno, dignitate orna-
remus. Quare Nunc Vacante post Fata Admodum Re-
verendi in Christo Patris Domini Casimiri Lubinski E-
piscopi Cracoviensis, Episcopatu Cracoviensi, dignum eam
Cathedra judicamus, ipsumque in Episcopum Cracoviensem No-
minavimus. Quo Nomine cum dederimus literas ad Vobis
Ecclesia illius Cracoviensis Capitulum, ut in solito Electionis
suae Actu suffragia sua in memoratum An^{du}m in Chri-
sto Patrem Szarjowski conferant, Devotioni Vrae reddenda
earum literarum Intentionisque Nostrae explicandae
Negotium committendum duximus, prout quidem committi-
mus, requirendo Eandem, ut quantocius ad dictum Capitu-
lum Nomine Nro descendant, redditisque Literis, prolixiori.

bus Verbis raras Virtutes Reuerendi in Christo Patris No.
minati Nri commendet. Rem Nobis gratam factura Devotio
Vra cui de cetero bonam à DEO precamur valetudinem.
Dabantur Ewchore in Majori

286

Copia Literarum, S. R. C. Mitis
Ad Illmum et Excmum Cardinalem Albani.
Augustus Rex etc.

Illustrissimo et Reuerendissimo in Christo Patri Do.
mino Annibali S. R. C. Cardinali Albani Regni Nostri
Protectori, Amico Nostro Charissimo et Honorando Salutem
et omnis felicitatis continuum Incrementum. Illm^e et
Excm^e in Christo Pater Domine, Amice Noster Charissi-
me et Honorande. Posteaquam erecto ad Episcopatum
Cracoviensem nuper vacantem An^{do} in Christo Patre Do.
mino Constantino Feliciano Szaniawski, Episcopo Wladis-
laviensi, et Pomeraniae, in ejus locum Reuerendum in Chri-
sto Patrem Dominum Christophorum Szembek, Episcopum
Posnariensem nominaverimus, et Sanctitati Vre confirman-
dum presentaverimus. Ab Illustritate Vra impensius id
contendimus, quatenus apud Sanctitatem Suam ad effectum
expeditiones hoc in passu obtinendae, favorabilem Nobisq;
gratissimam operam interponere dignetur, Cui de cetero
longeram valetudinem, et omnia prospera precamur.

*Copia Literarum Sacre Regie M^{ts}
Ad Ill^m et R^mum Cardinalem Albani.
Augustus Secundus &c.*

*Illustrissimo et Reuerendissimo in Christo Patri,
Domino Annibali S. R. Ecclesie Cardinali Albani
Regni Nostri Protectori, Amico Nostro Charissimo, et Ho-
norando, Salutem et omnis felicitatis continuum Incre-
mentum. Illustrissime et Reuerendissime in Chri-*

sto Pater, Domine Amice Noster Charissime, et Honoran- 2. Sc
de. Post promotionem ad Episcopatum Vladislavien-
sem et Pomeraniam Reuerendi in Christo Patris Domini
Christophori Szembek, Episcopi Posnaniensis, nominavimus
pro Jure Nostro Regis in Episcopum Posnaniensem Re-
uerendum Jarlo Episcopum Claudipolitani, Suffraganeum
Posnaniensem, Virum morum gravitate, doctrinâ, et pruden-
tiâ per plurima experimenta probatissima insignem. E-
undemq; Sanctitati Suae confirmandum proposuimus.
Hanc itaq; Nominationem et Illustritati Vrae innotesci-
mus benignè requirendo, velit confirmationem Illius urge-
re apud Sanctitatem Suam. Gratissimam in eo Illustri-
tatis Vrae operam habituri. Cui longevam valetudinem
et omnia prospera ex animo precamur. Dat. Eschore.

Copia Literarum S^{ae} R^{ae} M^{ajest}
ad Capitulum Posnaniense.
Augustus Secundus &c.

Venerabiles deuote Nobis dilecti. Quemadmodum
credimus Deuotiones Vras acerbiori Situ accepisse cum
Nuntium, quod Andum in Christo Patrem Dominum
Christophorum Szembek Eccle Vestræ hactenus Antisti-
tem, et à Deuotionibus Vris ob singulares Virtutes ejus
non solum reuerenter, ut Episcopum, verum amanter ut Pa-
trem habitum ad Ecclesiam Vladislavien^{sem} et Pomeraniam ex
rationibus Animum Nostrium moventibus transtulerimus,
ita nunc speramus adequatè eam Deuotionib; Vris rependi
jacturam, cum in locum translati Presulis Reuerendū
in Christo Patrem Jarlo Episcopum

Suffraganeum et Prepositum Posnani-
ensem in Episcopum sufficimus, et nominamus, futurum
sperantes inde, ut plurimum ex eo tota Diocesis Solatij

Ecclesia Posnaniensis commodi sit relatura. Ut igitur et Deuotiones Vrae circa Actum Electionis suae in eum, et non in alium suffragia sua conferant, uoluntatiq; se Nostrae accommodent, benignè Deuotiones Vras hortamur. Plura hac in re ad inferendum Deuotionibus Vris Vnbi Nuntio Nostro committendum. Quem Deuotiones Vrae Nomine Meo uenientem Solita humanitate accipiant, et audiant. De cetero prosperissima omnia Deuotionibus Vris ex animo precamur.

Copia Literarum S. R. M^{te}
ad Venerabilem Nuntium Regium
Augustus Secundus &

Venerabilis, Deuotè, Nobis Dilecte. Meruere pridem
insignes Reuerendi Tarlo Episcopi

Suffraganei Posnaniensis Virtutes, ut easdem Majori in Ecclesia et Regno, dignitate ornaremus. Quare Nunc vacante post erectionem ad Episcopatum Vladislaviensem et Pomeraniae Lndò in Christo Patrie Dño Christophoro Szembek, Episcopo Posnaniensi, Episcopatu Posnaniensi dignum eam Cathedra iudicauimus, ipsumq; in Episcopum Posnaniensem nominauimus. Quo Nomine cum dederimus Literas ad Vnbi Ecclae illius Posnaniensis Capitulum, ut in Solito Electionis suae Actu suffragia sua in memoratum Lndum Tarlo conferant, Deuotioni Vrae reddendarum earum Literarum, Intentionisq; Vrae replicande Negotium committendum duximus, prout quidem committimus, requirendo eundem, ut quantocius ad dictum Capitulum Nomine Nostrò descendant, redditisq; Literis, prolixioribus Verbis raras Virtutes Reuerendi Nominati Vri commendet. Rem Nobis gratam factura Deuotio Vra. Cui de cetero bonam à Deo precamur valetudinem.

Copia Literarum à S. R. M^{te}
ad Episcopum Posnaniensem.

290

Reuerende in Christo Pater, Sincerè Nobis Dilecte.
Pro Solito Nro, quo Ecclesiarum Regni incrementis fa-
uere consuevimus, Studio, Vacanti nunc Eccl^e Abbati-
ali Paradisiensi post euectionem ad Episcopatum Pos-
naniensem Gn^di Petri Tarlo, Episcopi Claudiopolita-
ni, Suffraganei Posnaniensⁱ, Abbatis Paradisiensis de
condigno providere cupientes Pastore, Nominavimus in
Abbatem Paradisiensⁱ Gn^dum in Christo Patrem Dn^m
Joannem Tarlo, Episcopum Kijoviensem. Pro More itaq^{ue}
eam Nominationem Nram Sinceritati Vre, in cuius hac
Abbatia est, innotescimus per presentes. Requirentes
Sinceritatem Vram, ut quantocius diem Electionis illi
Monasterio assignet, ac per Commissarios suos solita in
talibus fieri procuret. Ceterum Sinceritatem Vram, op-
timè valere quam diutissimè cupimus. Datum Wschowa
Die XXX° Mensis Octobris. A^o Dⁿⁱ MDCCLXIX
Regni vero Nostri A^o XXIII.

Copia Literarum S. R. M^{ti}s
ad Illm^{um} et Gn^{ssim}um Cardem Albani.
Augustus Rex Sc.

Illmo et Gn^{ssimo} in Chro Pri Dno Annibali. S. R.
Eccl^e Cardinali Albani, Regni Nostri Protectori, Amico
Nro Charissimo et Honorando, Salutem, et omnis felicitatis
continuum incrementum. Illm^e et Gn^{ssim}e in Chri-
sto Pater, Dne Amice Nro Charissime, et Honorande.
Nominavimus pro Jure Nro Regio ad vacantem post e-
uectionem in Episcopatum Posnaniensⁱ Gn^di Petri Tarlo
Episcopi Claudiopolitani, Suffraganei Posnaniensⁱ, Abbatis
Paradisiensis Ordⁱ Cisterciensium Gn^dum in Chro Priem
Dn^m Joannem Tarlo, Episcopum Kijovien^m, Virum Nata-

lium splendore, pietate in Deum Sanctimonia ceterisq;
virtutibus insignitum in Abbatem Ejusdem Monasterij.
Eundemq; Sanctitati Vre confirmandum presentavimus.
Quod Illritati Vre innotescendo, ab eadem impensius conten-
dimus, quatenus apud suam Sanctitatem favore Ejusdem
presentati Nostri instare dignetur, ut rotivam hoc in pas-
su quantocius obtinere possit expeditionem. Rem per hoc
Nobis gratissimam factura Illtas Vra, Cui de cetero longos-
sam valetudinem et omnia prospera ex animo precamur.

Copia Literarum a S. L. Mthē
ad Religiosos Monasterij Paradiensis.
Augustus Secundus &c.

Religiosi Deuotē Nobis Dilecti. Euento ad Episcopa-
tum Posnaniēd' Ando Tarto Episcopo Claudi-
opolitano, Suffraganeo Posnaniēd' Abbate Paradiēd', Nomi-
navimus pro Jure Nro Regio in Abbatem Paradiēsem
Andum in Chro Dēm Dnūm Tarto Episcopum
Liioriensem Virum de Nobis et Reg. benē meritum, Spe-
rantes Nos ea promotione illi Ecclē multa Commoda et e-
molumenta allaturos. Hortamur itaq; Deuotiones Vras, ut
in eundem et non in alium suffragia sua conferant. Rem
per hoc Nobis gratam factura Deuotiones Vre, quas de
cetero benē valere cupimus. Datum Die
Mensis Anno Domini
Regni Nostri Anno XXII

Copia Literarum S. L. Mthē
ad Vblem Nuncium Regium
Augustus Secundus &c.
Venerabilis Deuote Nobis Dilecte. Post promotionem

Andi Petri Tarto, Episcopi Claudiopolitani, Suffraganei Posnanien^{sis}, Abbatis Paradisien^{sis}, ad Episcopatum Posnanien^{sem}, Nominavimus pro Jure N^{ro} Regio in Abbatem Coenobij Paradisien^{sis} Andm in Chro^{ist}o Prem^{ium} Dnum Joannem Tarto Episcopum Lijovien^{sem}, Eidemq^{ue} Coenobio Paradisien^{sis} Seorsim Literis N^{ris} injunximus, quatenus in Actu Electionis Suae conferant. Deuotioni vero V^{re} reddendarum Literarum et Intentionis N^{re} explicande curam committimus, ut ad dictu^m Coenobium Paradisien^{sis} Nomine Nostro descendant, redditusq^{ue} Literis virtutes et qualitates Eiusdem Andⁱ Nominati N^{ri} proximioribus verbis commendet. Rem per hoc Nobis gratam prestabit Deuotio V^{ra}, quam de cetero bene valere cupimus.

Copia Literarum S. R. M^{ajestatis} ad Cardinalem Albani.

Augustus Secundus &c.

Illmo et And^{issimo} in Chro^{ist}o Patri Dno Annibali S. R. E. Cardinali Albani, Regni N^{ri} Protectori, Amico N^{ro} Charissimo et Honorando Salutem, et omnis felicitatis continuum incrementum. Illr^{me} et And^{ime} in Chro^{ist}o P^{ater} D^{ominus} Amice N^{ri} Charissime et Honorande. Posteaquam ad vacantem Abbatiam Clarae Tumba ascensu Andⁱ in Chro^{ist}o P^{ater} D^{ominus} D^{ominus} Christophori Szembek, Episcopi Posnanien^{sis} ad Episcopatum Vladislavien^{sem}, And^{em} Episcopum Paphensem, Suffraganeum Cracouien^{sem}, Michaelem Szembek, insignibus virtutibus conspicuum, deq^{ue} Eccl^{esi}a Dei ac Rep^{ublice} optime meritum nominaverimus, et Eundem Sanctitati Suae confirmandum proposuimus. Illtⁱ V^{re} idipsum Notificantes eandem benigne requirimus, ut solita desuper expeditio in fauorem predicti Nominati N^{ri} valida Illtⁱs V^{re} cooperatione quamprimum extradatur. Gratissimam in eo habituri sumus operam Illtⁱs V^{re}. Cui de cetero longeuam valetudinem, et omnia prospera

animatus apprecamus.

Copia Literarum S. L. Mthi's
ad Vñblem Nuncium Regium.
Augustus Secundus etc.

Venerabilis deuote Nobis Dilecte. Viduate nunc Ec-
clesie Abbati Mogilnen' quamprimum Sponsum providere
cupientes, in Abbatem Eus Rndum Michaelem Szembek
Episcopum Paphensem, Suffraganeum Cracouien' Nominatum
Nrum Suffragia sua electiva conferant. Deuotioni vero Vre
reddendarum Literarum et Intentionis Nre explicanda curam
committimus, ut ad dictum Coenobium Mogilnen' Nomine Nro
descendat, redditusq; Literis uirtutes et qualitates ejusdem
Rndi Nominati Nri prolixioribus verbis commendet. Rem
pergratam Nobis praestabit Deuotio Vra. Quam interea be-
ne valere cupimus.

Copia Literarum S. L. Mthi's
ad Religiosos Monachos Coenobij Mogilnensis.
Augustus Secundus etc.

Religiosi deuote Nobis dilecti. Quam propenso ani-
mo Congregationem Deuotionum Vrarum prosequamur,
ac Regimen utile et Incrementa Coenobij Mogilnensis
Antiquissimi, et pietate in Deum clari, Nobis cordi sit, testa-
mur hoc in Orbitate illius, dum post resignationem Rndi
in Chro Prii Dni Christophori Szembek, Episcopi Pos-
nanien' immediati ejusdem Abbatiae Administratoris, pro
Jure Patronatus Nro alium providemus. Is est Rndg Mi-
chael Szembek, Episcopus Paphensis, Suffraganeus Cra-
couien', Quem insignibus uirtutibus conspicuum de Eccle-
sia Dei, Reg' publica optime meritum, in Abbatem Deuotio.

num ²Prætorum nominandum esse duximus. Uti quidem præ. 294
sentibus Literis N^{ris} nominamus, et Deuotionibus V^{ris}
proponimus. Requirentes easdem, ut pro tempore Electio-
nis à R^{do} Loci Ordinario sibi indictæ congregati, in
predictum Nominatum N^{rum} studia, suffragiaq; sua con-
ferant, et contribuant. Eundemq; et non alium in Commen-
datarium Abbatem, et perpetuum Administratorem suum
eligant. Spem certam concipimus, quod ex directione ipsius
Eccl^{ie} Deuotionum Prætorum ampla incrementa et ornamen-
ta sint habitura. Quod luculentius Nomine N^{ro} Venera-
bilis Nuncius Noster Deuotionibus V^{ris} insinuabit.
Suas de cætero bene ualere cupimus.

Copia Literarum S. B. M^{thi}s
ad Ill^{mum} et R^{ndmum} Cardinalem Albani.

Augustus Secundus etc.

Illmo et R^{ndmo} in Chr^o Patri, D^{no} Annibali S. B.
Eccl^{ie} Cardinali Albani, Regni N^{ri} Protectori, Amico N^{ro}
Charissimo et Honorando, Salutem et omnis felicitatis
continuum incrementum. Ill^{me} et R^{ndme} in Chr^o Pa-
ter, D^{ne} Amice N^{ri} Charissime et Honorande. Cum Vi-
duate Abbatiali Eccl^{ie} Wgchocensi, ex solito N^{ro} promo-
vendi Cultus Diuini zelo, solite de sponso providentes, Re-
nerabilem Szaniewski Secretarium Regni Ma-
jorem pro Jure Patronatus N^{ri} in Abbatem et perpetuum
Administratorem nominauerimus, apud Illustritatem V^{ram}
impensius instamus, ut respectu obtinende à sua Sancti-
tate ad eandem Abbatiam in fauorem præfati Nominati
N^{ri} expeditiones efficacem applicationem suam adhibere di-
gnetur. Rem Nobis gratissimam Illustritas V^{ra} hac in par-
te præstabit. Cui de cætero longeuam ualitudinem et om-
nia prospera ex animo aprecamur.

Copia Literarum à S. & M^{te}

Ad Religiosos Monachos Cenobij Wychozensis.
Augustus Secundus etc.

Religiosi deuotè Nobis Dilecti. Quam propenso A-
nimo Congregationem Deuotionum Vrarum prosequimur
ac regimen utile et incrementum Cenobij Wychozensis An-
tiquissimi, et pietate in Deum clari, Nobis cordi sit, testa-
mur hoc in orbitate illius, dum post resignationem Andⁱ
in Chro Patris Dni Constantini Szaniawski, Episcopi
Wladislauiensis et Pomeraniae Nominati Cracouiensis, im-
mediate ejusdem Abbacie Administratoris, pro Iure Pa-
tronatus Nro alium prouidemus. Is est Venerabilis

Szaniawski Secretarius Regni Major, quem
insignibus uirtutibus conspicuum de Ecclesia Dei, Reg^{is}
publica optimè meritum, in Abbatem Deuotionum Vrarum
nominandum esse duximus, uti quidem presentibus Lite-
ris Nris Nominamus, et Deuotionibus Vris proponimus.
Requirentes eandem ut pro tempore Electionis à And^o
Loco Ordinario sibi indicta congregati in predictum No-
minatum Nrum studia suffragiaq^{ue} sua conferant, et
contribuant, Eundemq^{ue} et non Alium in Commendatari-
um Abbatem et perpetuum Administratorem suum eli-
gant. Spem certam concipimus, quod ex directione ipsius
Ecclesia Deuotionum Vrarum ampla incrementa et orna-
menta sit habitura. Quod luculentius Nomine Nro Ve-
nerabilis Nuncius Noster Deuotionibus Vris insinua-
bit. Quas de cetero bene valere cupimus. Dabantur

Die Mensis

Anno Domini MDCCXIX. Regni uero Nostri
XXII Anno.

Copia Literarum S. & Mis
ad V^{er}abilem Nuncium.

Venerabilis deuotè Nobis Dilecte. Viduate nunc
Ecclesie Abbatiali Wgchocensi, quamprimum pro-
videre cupientes, in Abbatem Ejus Vñblem Marii:
anum Szaniawski Secretarium Regni Majorem
nominamus, Coenobioq' Wgchocensi seorsim Literis
Nris injunximus, quatenus in Actu Electionis sue
solito, in eundem Vñblem Secretarium Regni Majorem
suffragia sua electiva conferant. Deuotioni uero Vre
reddendarum Literarum et Intentionis Nostræ expli-
canda curam committimus, ut ad dictum Coenobium
Wgchocensem Nomine Nro descendat, redditisq; Lite-
ris Virtutes et qualitates Eiusdem Venerabilis Nomi-
nati Nostræ prolixioribus verbis commendet. Rem
pergratam Nobis præstabit Deuotio Vra. Quam interea
benè valere cupimus. Dabantur d. 30. 8bris 1719.

Copia Literarum Ad Ad Nris ad
Imperatorem Romanorum. Traueta.
diò in majori Colonia d. 8. 8bris 1719.

post titulos vtriusq; Nptatis.

Protinus atq' hisce diebus Regni Nostræ Limites in-
gressi sumus, non sine gravi animi dolore Illustres
Et Ngrici Senatores atq' Ministri Nati vtriusque
Gentis aliq' plures Pueri ac Incolæ Nobiles Re-
gni exposuerant Nobis atrocissimum factum
contra jura Gentium et bonæ Vicinæ, in Fundo
Reiposâ indisputabili, nec unquam controverso.

aut pretenso, utrag' indubitata confinia sito
 nuncupato Raurig' annexisq' illius, per Copias
 Majestatis Vestrae, non ita pridem perpetratum;
 postquam praedicta Comia, quavis colore, ex occa-
 sione quarundam diffidentiarum respectu Limi-
 tum inter Comites, Capriam Gubernatorem
 Bobruysensem et Hatzfeldt intercedentium,
 violento guerricog' ac ferme hostili modo, di-
 ctum Oppidum Raurix, villasq' ad illud spectan-
 tes invaserunt, contributiones gravissimas im-
 posuerunt, illasq' festinanter cum Summa op-
 pressione Incolarum et Subditorum extorserunt
 multaq' damna ac praedicia intulerunt, Ad-
 ministratorem Generosum Danguant captivarunt,
 Uratislaviam abduxerunt, et hucusq' eundem
 inibi detinent: insuper Episcopum ac Dominum
 Bonorum praefatorum Raurix Comitem Capriam,
 ad transactiones, Submissiones, aliasq' instrumen-
 ta sibi ac Reipbica injuriosa, praediciosaque
 subscribenda nulliter adigerunt. Quod quidem
 attentatum eo sensibilius accipimus, quo ex
 parte Nostra et Reipbica Tabulas Pastorum mu-
 tuorum, ab antiquo cum Sceptis Praedecessoribus
 Nostri Ordinis et eadem Ipsa intercedentium, reli-
 giosius observare studuerimus. Et quemadmo-
 dum Nos aequanimitatem Nostri Ordinis peripsecta
 habentes, nullatenus credamus, tales exorbitan-
 tias excessusq', sciente Ipsa commissos esse; ita
 Nomine Nostra, totiusq' Reipbica a Nostate Vestra

peramanter

peramanter requirimus, ut Leri hac in parte 298
nostri ac Reipublicae honoris, violatae juris Gen-
tium et bonae Vicinae Securitatis, nec non par-
ticularis injuriae famitis Sapientia debitam rati-
onem habere, indignamq; reparationem ac satis-
factionem tempestivè et indilate demandare
dignetur. Quoniam nisi satisfactio praemissorum
desiderata intervenierit, negotium hocce ab
ordinibus Regni, sub tempus imminenti conven-
tus Generalis, non sine ingenti motu promo-
veturum fore praevideamus. De caetero Imperatori
Vide Longevam valetudinem et prosperissimos
rerum successus à Dno Dlo animatus precamur.
Sabantur, ut Supra.

Copia Litterarum A. R. Imperatoris ad Regem
Angliae. Translatio & S. Joannis Ursi.

post Titulos.

Cum incunte Autumno praesenti Naves aliquot
Moscoviticae Portum Civitatis nostrae Gedanensis
retigissent, ibidemq; à Navibus Svecicis persecute
turiorem sub Fortalitio Mündensi stationem occu-
pissent, evenit ut Praefectus Navium Svecicarum
expostulaverit cum praedicta Civitate quatenus
aut memoratas Naves Moscoviticas inde abire
efficeret, aut easdem plane sibi extradaret, com-
minatione adjecta Classem quoq; Imperatoris Vide
ad ora Nostra Maritima simulibus cum postulatis
prope diem adventuram. Siquidem vero ejusmo-
di progressu maximo cum detrimento Civitatis

prefata, imo totius Regni Nri liberum hactenus
 mari commercium prepeditur, amice
 à M^{te}te Vra requirimus, ut pro ea, quæ No-
 biscum et Re^{pub}ica intervenit M^{te}atis Vra ami-
 citiâ, non solum propriam Classem ab hoc
 proposito revocare, Sed etiam S^{er}mo Regine
 Suecæ id ipsum efficaciter persuadere digne-
 tur, quo securius antiquo more libera mari
 commercia exerceri queant. De cetero M^{te}ati
 Vra optimam valetudinem et prosperam rem
 Suecæ a Deo animumus precamur. Dabam.

Copia L^{it}erarum E^usc^æ S^{er}mo M^{te}is
 ad Regem Danicæ. sub data Eadem.

propt. Titulos.

Continuo atq^{ue} Limites Regni Nri attingimus nuper
 relatum est Nobis, qualiter Civitas Nra Gedanens
 in maximas delapsa sit difficultates ex occasi-
 one trium Navium Moscoviticarum, quarum
 Capitaneus, posteaquam Portum Gedanensem
 ingressus, Naves, versus Hollandiam, Angliam
 et alia neutralia loca destinatas visitare
 atq^{ue} revivere non dubitavit, idemq^{ue} a super-
 venientibus Navibus velutis persecutus dum
 tutiorem sub Fortalitio Mindensi elegisset
 Stationem, novo Civitatem eandem involvit in-
 commodo: Nam S^{er}mo urgentissime à pro-
 dita Civitate flagitarunt, quatenus aut
 abire Naves eadem Moscoviticas effe-
 ret

set, aut eadem sibi plane extraderet.
 Quod utrumq' prestare difficilissimum
 fuit. Interea vero iidem Sveci licet
 post aliquot dies inde recesserint, commi-
 nati sunt tamen se ibidem una cum Cas.
 se Anglica prope diem venturos, et in-
 simulatam expostulationem prosecuturos.
 Cum autem Nobis ac Reysub & maxime
 interesset liberum in Mari Commercium
 prefate Civitatis Nostrae omni meliori
 modo tueri, speramine requirimus a Ma-
 jestate Vestra, ut quantum in se est, secu-
 ritatem navigandi Mercatoribus in Mari
 Baltico, quam efficacissime promovere,
 atq' manuteneri dignetur. Quod dum
 futuram Majestatem Vram pro equita-
 te certo pollicemur. Eidem optimam
 valetudinem et prosperos rerum successus
 a Deo precamur. Dabantur

Copia Literarum Eiusd^m
 Sae R^m & Mis ad Regemam
 Sveciae sub data eadem.

L. J.

Posteaquam intellexerimus Civitatem
 Nostram Gedanensem in Portu Nostrum
 Mündensi a Navibus Bellicis Majesta-
 tis Vestrae, Naves Moschoviticas perse-

quentibus adortam esse. Unde liberum
 mari commercium maximis vexatur
 incommodis, gravissimo fortunarum
 dicta Civitatis, imo totius Regni Nostri
 detrimento inde sequente; opportunum
 arbitrati sumus nos in parte Majesta-
 ti vestre desiderium Nostrum exponere,
 ut videlicet prefate Sae Classi atten-
 tatem hactenus commerciorum pertur-
 bationem, interdicens, Navigationemq' Ma-
 ris Baltici Mercatoribus liberam tran-
 quillamq' relinquere dignetur. Quod
 reliquum est Majestati vestre bonam
 valetudinem et felices rerum eventus a
 Domino Deo precamur. Dabantur

*Copia Listu Jhr Mfi
 do Cara mui sub eadem data
 post Titulos*

Stanisław w Granicach Państwa Naszych
 Królestwa Polskiego informowani jesteśmy
 listem od Miasta Naszego Gdańska ode-
 brany, iako za przybyciem tamże Wo-
 dzonego Franciszka Villebois Kapitała
 W. L. Mfi, który się z trzema Okrętami
 Wrociennemi Stuchnie pod Między insynu-
 owawszy, Okrętów Ładnych z Towarami
 na morze

na morze ku Hollandy, Anglii, y nigdzie 302
bez Rewizyi swojej puszczac. niechciał,
wielkie stało się pomieszkanie z tej okazy
tak w handlu Kapsieckim z postronnem
Krajami, iaku też y w bezpiecznym Zeglo-
waniu Morzem wszelkich Okrętów z zna-
czną nietylko pomienionego Miasta Nafego
Gdańska, ale y całej Rypłby zgodą, gdy
bowiem Szwedzi uradowali o przerzekanym
Kapsitanie W. f. W. powzięta, natychmiast
swoje także trzy Okręty Wojenne po de Gdańsk
wysłata, z odynaniem assekurowania wol-
nego handlu Morzem y exportu i importu z
Gdańskiem, o wydanie tamtych Okrętów W.
C. W. odgrazając oraz że po toż samo
y Angielska Esquadra przybyć tamże mia-
ła. Wtaliwym tedy razie nie spodzia-
nym znajdując się Miasto Nafego przerzezo-
ne Supplikowało Nam, abyśmy go z tru-
dności w tej mierze zachodzącej salwować
nieomieszkali. Więc ze Nam y Rypłby
za utrzymaniu wolnego y bezpiecznego
Handlu Miasta tegoż wiele należy, dla
konserwacji wszelkich potocznych użyt-
ków, które w Państwach Nafych z staraniem
Gospodarskiego przychodzi zyski. Za
zadaniem przytomnego Senatu Obojga Na-
rodów, wsiłmnie żądamy od W. f. W. abyś
pomienione Okręty swoje z pode Gdańska

nieodwrotnie prowadzić rozkazawszy,
wolne i bezpieczne morzem żeglowanie po-
dług dawnego zwyczajem ludzium Kypieckim
zostawia razym. Ktora Wolność Krole-
wiei i drugie miasta Portowe bezpiecznie
cieszą się, i jej żądzają. Co ze WfWo
przez zwykłą sprawiedliwość obserwaną
dla przyjaźni. Należy, wżymie zechcesz, pewni-
bę, naten czas WfWo zdrowia dosko-
nalszego i wszelkich pomyślności i Łana Bo-
ga wprzeżymie życzymy. Dan w Wschowie,

Copia Listu tegoż Krmj.
Do tegoż Cera Jmci sub
data d. 7. gbris 1719

L. J.

Luboszy J. W.° Stanisława Hrabie
na Chomętowie Chomętowskiego Woiwo-
dę, Masowiickiego, Radomickiego, Droho-
bickiego, Złotorydzkiego Starostę, Łosa Na-
żego Wielkiego i Rzpltej w interesach
publicznych i instrubny podług Wania
Łanowa Rzpltej pod czas Łasów przeszłego
Łymu Grodzickiego zgromadzonych vfor-
mowany do WfWa expedyowali ze je-
dnaki dla oddalenia się WfWa z
Łanstw swoich na kampanię za morze,
Łoselstwa

Poselstwa teyos adprawic niemogab, te 304
raz na miysie Rezydencyi W. f. W. a po-
piesza przez Adreya Stateczna, Nasz, i
Rzpkę przyiazni ku W. f. W., ponawiajo
wielo zadamy do W. f. W., rebys pomyslny,
a nieodwrocny, Propozycji Naszych, i Rzpkę
przez Niego wnieionych rezolucy, dac ra-
czyt. Rezo my po shu ligowane, przychyl.
nosu ku W. f. W. pewni będac, Onemuz przy-
dobrym zdrowiu pomyslnych we wszystkim
Lubiepow ad Pa Boga zyczymy. Dan Jc

Copie de la lettre de Sa. Mte Le Roy
a Mr. le Castelan de Cracovie d 49bre
1719

Je vous donne parci de la resolution, que j'ay prise
de convoquer la Diete a Varsovie pour le 30 de De-
cembre dans cette année. Comme il est tres ne-
cessaire de garantir cet endroit de la Contagion, j'ay
donne la Commission a Mr l'Evêque d'Homme
de Cracovie de s'entendre sur cette affaire im-
portante avec le Magistrat de Varsovie et avec
les Officiers Commandants ma garde et de vous
mander tous les projets, qu'il pourront faire
pour les precautions necessaires. Je recommande
a vos soins et a votre vigilance cette affaire impor-
tante selon les remonstrances du dit Evêque au quel
je me remet, et en souhaitant de vous voir en bonne
santé au dit terme de la resumption de la
Diete, je prie Dieu.

(opia literarum S. R. Mps
ad Regem Brasili.

P. J.

Intelleximus ex Literis mris V^{re} Berolino quanta die Mensis Vbris anno currenz ad nos per scriptis, qualiter Dissidentes in Religione Catholica Incole Regni nostri, iterato, jam apud Eandem querelas deposuerint, ac si indemnitatebus suis per Leges Patrias concessis, instinctu Romano Catholici Cleri, violenta quoddam inferatur. Cum autem Ipsi Delatores a Summa potestate legum publicarum dependere nolentes, et obligatione sua Nobis ac Reip^{ue} debita multum disceperint, neque contenti ex mera gratia seu tolerantia sibi permissa opinionum suarum impuni professione, imo eadem indulgentia temere abusi, laxata contra usus antiquos licentia, misericordiam publicam, et Religioni orthodoxe dominantem, praejudicia manifesta, etiam inferre praetermissisque legum Tribunalium ac Magistratuum Reip^{ue} auxiliis, violenta ac illicita Ramedia intemperanti, indiscretaque animositate querere praesumpserunt. Hinc quanyquam huiusmodi progressu potius indignationem Nostram, quam assistentiam promeruerint, praeterea ex eo, quod minus univ^{er}sis imo vircalibus suis representationibus Majestatis etiam Vestrae Cancellariam ad exprimendos Terminos Characterem Episcopalem simulque Senatorium Ladenses litteris pro se intercessionibus inserendo culpabiliter induxerunt. Nihilominus ut Majestatis Vestrae

Instantias

Instantiam apud Nos factam multum desuma,
 ri intelligant, prebensas quærimoniae eorundem
 ad imminenda omnium ordinum Regni Ge-
 neralia Comitia, remittendas esse volumus. Vbi
 Respublica insimul congregata, exauditis, et exa-
 minatis recurrentium postulatis, pro dignitate
 atque suprema potestate sua, opportunam Nobis
 quoque cooperantibus capiet resolutionem. Inte-
 rea vero speramus ipsam Vestram Incolæ Domi-
 norum suorum Religionem Romanæ Catholicæ
 generaliter omnibus proficientibus, specialiter ta-
 men ipsi, quibus stricto Jure vigore stipulatorum
 patrum libertas omnimode ac securitas Exer-
 citij liberi incontestabiliter debetur peculiarem
 suam ac protectionem præstituram pares
 tuturam respectus. De cetero ipsi Vestra
 omniyenam prosperitatem a Deo precamur.

Datum.

*Copia Literarum R. R. e. m. p. t. i. s.
 ad Cærum Regem Borussiae
 in Negotio Elbingensi. Fraustadii ex
 cancellaria canonica daturum.*

Quamprimum intraximus Regni nostri Con-
 finia, illis Nobis Ill^{res} et Magnifici utriusque Gentis
 Senatores atque Ministri Status, iterato representa-
 runt miserabilem Civitatis nostræ Elbingensis
 Conditionem plurimis gravaminibus ex parte tam
 officialium quam militum Majestatis Vestræ
 affluctam signanter vero, quod vix ratione mutui
 a gloriosissime memorie Dⁿⁱ Parentis ipsi. 3ro
 accepti, contra expressam desuper cum Civitate
 initam conventionem, datamque per Generalem

Consiliarium Braium asecurationem, tanquam
 restantes de a^o 1712, verbis extrema merantibus
 ab eadem pretenduntur. Quod Territorium Civi-
 tatis ab Equitatu Colonis ad extremam egestatem
 redigente, ne dum evacuetur, coque met Ipso,
 instituenda collectio 50 Imperialium a Colonis
 vigore modo allegata Conventionis partialiter
 repetendorum, in dies diffusior reddatur. Sub-
 iect Colonis eorumque filij ac servi, a violenta
 abductione paulo ante in eadem a militibus Ma-
 jestatis Vestre hucusq. practicata, haud rapti tuti
 sunt. Parua in diminutionem Territorialis
 Jurisdictionis Magistratus competentis, plus Li-
 tanti ad arendam publicata fuerint, praterque
 generalem accisam a^o meribus Elbingensibus
 contra Transactiones et Articul: C. Reudite Elbin-
 gd Regiomonti Thomgell exigatur. Insuper
 eadem Civitas tot debitis obnoxata ad solvendam
 summam 49665 florenr. a nobili Harschen-
 stein in Majestatem Vestram cessam, instantes
 prematur. Et quamvis Nos aequanimitatem
 ipsius Vestre perspectam habentes, nullatenus
 credamus, quod ejusmodi Prejudicia contra expressas
 Factorum Tabulas atque transactiones imprimis
 contra tenorem articuli 5° et 6° Tractatus Reudite
 Elbingd, legemque Cessionis in potentioris pro-
 hibentem, Nre^o V^{ra} consentiente perpetrentur.
 Nihilominus a Nre Vestra majorem in modum
 expetimus, ut pro suo celebri Equitatis amore, con-
 sideratis exactius Elbingensium Supplicationi-
 bus, Nobis pro et cum eisdem toties repetite
 Interceptioni

Intercessioni, tandem favorabiliter respondere
 et penitus gravamina praefata suffere quam pri-
 mum digne, attento insuper eo, quod supra-
 dicti Proceres Regni propiciendo indemnitati
 Jurum Reipublicae manifestationem publicam
 non solum ad impediendam praescriptionem nulliter
 attentorum, verum etiam propter bonificationem
 seu computationem circa Exemptionem hujus Hypothe-
 cae sibi praeservandam, interponere atque in Comi-
 tibus proximis ejusmodi Injuriam publicam vin-
 dicare decreverunt, ac coram Nobis protestati sunt.
 Interca prosperos, rerum Successus una cum
 bona valetudine. Misi Vestra a Domino Deo a-
 nemitus precamur. Datum. etc.

Quia literarum S^{ae} R^{ae} M^{ajestatis} ad
 Ordines Hollandiae.

Augustus Secundus etc.

Celsis, Praeulentibus, Generalibus ordinibus Fe-
 derati Belgii, amicis Nobis charissimis Salutem.
 Celsis, Praeulentes Domini, amici Nobis charissimi.
 Diffidentes in Religione Catholica Regni Nobis
 Celsitudinum Vestrarum Literas Intercessionales
 de Die 15 Julij anno currenti Nobis non ita pridem
 praesentarunt. Ad quarum Seriem pro exigentia
 Natalis erga Celsitudines Vras constantis amicitiae
 respondentes, merari cogimur, iterato Jam Eod.
 Diffidentes Ipsas importune incommodare voluisse.
 Quoniam non contenti gratiosa Confessionis
 Nobis tolerantia, publicam quietem perturbare
 Religionis Orthodoxae Dominanti praeduce non.

minora inferre; atque propositis legum Ma-
 gistratum ac Subditorum Reipublice auxilijs, vio-
 lenta viribus Patrijs prohibita Remedia quiescere
 pro minimo ducant. Quamquam Eiusmodi inip-
 prijs factis omnem respectum Nostrum demerue-
 rint. Nihilominus plurimum considerantes Cel-
 situdinem Vestrarum pro et cum Ipsijs interventum
 negotium hoc totum ad imminentiam omnium
 Ordinum Regni Generalia Comitia remittendum
 esse censuimus. Vbi Respublica unimul congrega-
 ta, ex auditis et examinatis eorundem recurrenti-
 um Desiderijs, opportunam pro equitate atque su-
 prema sua potestate adinveniet medelam. Interea
 vero minime dubitamus, facilitatem eiusmodi
 Nostram, hominibus quoque Religionis Catholicae,
 qui Celitudinem Vestrarum Jurisdictioni sub-
 sunt ex mutua Ipsarum erga nos benevolentia
 efficaciter profuturam. Quod reliquum est, Celitu-
 dinibus Vestris exoptatam prosperitatem animatus
 apprecamur. Dabantur etc.

Copia literarum J. R. M^{ris}
 ad Regem Angl^{ae}.

J. R.
 Cum literis M^{ris} G^{ra} Hennhusa^e dⁿⁱ 11 Augusti
 anno currenti ad nos exaratis edoccamur, Sibi
 dentes in Religione Catholica Regno Nostrⁱ Incolas,
 ac de laicis Juribus Patrijs Protectione sua faven-
 tibus, quasi nonnullorum interventu adversario-
 rum suorum labefactata sint, apud nos esse
 Q^{uam} importune ac injuste conquestos esse.

Quandoquidem ipdem Dissidentes non contenti
gratiose sibi permessa opinionum suarum im-
puni professione, imò eadem indulgentia temere
abusi, quæ em internam perturbare, et quod
magis aggravans est Religioni orthodoxæ domi-
nanti præjudicia plurima inferre, Remediaq[ue]
violenta ac illicita legibus pragmaticis sanc-
ta, obliqui vijs, artibusque quaerere. Equam
vis ejusmodi attentatis omnem respectum Nostrum
plane demeruerint, nihilominus amicam missis
Vræ Intercessionem plurimum estimantes

Eorundem Dissidentium pro Examine debito
finalique decisione ad imminentra Omnium
Ordinum Regni Generalia Comitia remittere
decevimus. Minime dubitamus viisum Catho-
lico in Ditionibus nostris Vræ degentes in ip[s]o, quod
respectu Liberi Exercitij Sacra tanquam Gratiam
Ejundem desideratam expecturos fore. De cæteris
nostris Vræ bonam valetudinem optabilissimamq[ue]
rerum Successus ex animo precamur. Datum

Copia listu J. P. Kändlera W. Komu do
J. P. Kändlera Hoxiusza. z Michowu d. 29 bris 1799
Jako zawsze condigne estymuję sobie Wm n. Pana
y affekt Jego Lu. Mnie, tak w nem resusc-
tato. Jemu Jego J. P. Kändlera Honores rad by
wiedział. I byle Pan Bog raczy, J. P. Kändlera
te. Kändlera vota moie do przyp. Lugi Wm
n. Pana z mey Strony, nihil desiderabitur.
Jako J. P. Kändlera Interessie J. P. Kändlera tera
nie. J. P. Kändlera, J. P. Kändlera, J. P. Kändlera

Oczym Zaprzytyciem moim do Krakowa ob-
 sterniej ad coram conferremus. Na Pleba-
 nej Landzchoronskiej iestozie in martko wypzta
 Prokenta, ktora se sie byla między papierami
 J. Jana Dembowskiego Sekretarza J. K. R. M.
 zawieruszta, hinc diebus mam relayz z iest
 do Jana J. A. Luxarowi. Co expresident-
 arumstanta wypraktowzy proficeor z iest
 statexnel y ne odmiennel. pp.

Copie listu tegoż Imci. do J. Sana
Krahowskiego. sub dat^o et supra

Debatem tu z powinnym respektem list
Wn. Pana z 11 octobr. w oleszycach datowany.
Respektem lohayz w Kraju tutekzym Putka
Pa Dobrowolskiego nie byskom iest gotow dać fi-
delit. testimonium veritati zochoty, ale y dopomoc
pro modalo mro czasu swego exigente necessitate
omni conatu do satisfakcyi Wn. Pana. Spodziewa-
tem se z toj poryz doniesi Wn. Pana co pewnego regre-
lta rezultati pod byskosi tutekznej Krola Jmu, ale
dotz. nihil actum: poniewaz Krol Jm' nad tym de-
liberat, co by mial wykyni, będz z iedney strony dispo-
siti formus do zlozenia Sejmu, z drugiey zas mairze
reflexy na powietrze, y nie odprawionz legacyz
do Cara Jmu, inkutu ktorey limita byla stanęta.
Sejmu. Jest tedy dotz. in lucta. W tym tygodniu
iednak spodziewai se nalezy tej resolucy, poniewaz
y November nastzmpit, y konarzy se do koncy zai-
konay przey potrzebuie. Occurreniz Jmne patebunt
ex annexis. Ja zas profiteor sem iest. pp.

Copia listu Jst Kancelerza W^z Korony do Jst 312,
Wudy Sadowieckiego. sub dat^o ut supra.

Prawdziwie m^ondan wyprasz^o w liuel swain
z koniuch ist z^obiu pr^oianym difficultatem sumam
do ztozenia seymu, zohatyi tyk tak niebesperetnych
oholoznosci sterzacego sie powietrza, ktora sama prze-
szkoda trzyma m^oluta m^osem z redney strony disposicij
sumam do ztozenia pomelnieznego seymu, z drugiey
considerantem te tam Krasie Zarazę, y nieodprawio-
n^o hucusque legayz do Cara Jmci, dla ktorey ma-
ximie seym by^l limitowany. Spodziewac sie je-
dnak nalezy, ze w tym tygodniu wexmel Krot Jmci
przedzi resolutionem in pr^od m^osis, ktory wymaga
dam Kroti niezadugosie honozu. Occurrentias z
m^oyspca tego poryslam in annexo, y zostaj^o ym
mutabili affectu ex cultu etc.

Copia listu tegoz Jmci do Kasa Wudy
Krahowskiego. sub dat^o ut supra

Jako na uwielke rozkazypoufate W. X. Mei swiadczy-
onemuz wzrelat^o przystup^o m^oz, mam zausze z^o m^oz
powinno, tak y wrekom m^ondawanyh swiezo Interes-
ach demprobare zohoty iestem gotow. M^oyspca d^oa
Jstana Turna na rekomendacyz W. X.ley m^oici
nie d^o mawiam, ale wprzod zechu poznai qualitates degu-
Mahanse uszyblu dwicikel jako dawno Jst Krotu
siebe constituit in suspensio zatrzymai do Kcasumpy
seymu, tak wteyze Resolutioney firmiter persistit.
Zau Jmci Rodzonemu W. X.ley m^oci m^ondanu stu-
ty, calom z dawna miat pro Gloria, tak nie omizlam
zyz liwe teri continere sentimenta, oraz iestem Jm
mutabili affectu ex observantia etc.

Copia listu tegorocz Jmci. do J. Pana Mo.
ciwody Mazowieckiego. sub dat. ut supra
List Wmmdana z 14 octobris datowany solito cum
respectu debitem. Na który dając Responsi najpier
wey wyrazam, iako między Jnnemi Przesłodami
y trudnościami. hi et nunc praevalentur y użone mi
do złozenia Seymu; Znajdując się najpryncypal
nieysze obstaculum, nie przywiedziono do skutku
legacya Wmmdana inkrutu ktorcy Limeta Seymu
strasza. Dla tego Jmci. zostawa on lucta z ci.
dnezy Strony będąc resolutissimus na złozenie po
mienionej Seymu recapituly, z drugiey zaś ma
jąc reflexyę na tę legacyę y sterząc się w Sodoły y
Kurs. powietrze. Przeważa więc dniach musi być
wzięte. haec in parte resoluty, Aratym y Wmmdan
będzieciez mieć y sobie komunehowany. J. Pan
Polski w Koronę mown. B., ktorogo za kilka dni po
dziwiamy się. Idesentiam, in casum iezeli by Krol
Jmci cum presenti Senatu miał Seym differre, aby
Wmmdana supplementował, nie omieszkałmy uszyty
ku przytomni onegor obligować, iakoby Wmmdan tym
mądniey przedtę recapituly iezeli dłożona będzie
mądrą nam Legationem dprawić. Wskazane uszyty
twierdzić, że aż na recapituly Seymu będą dyspono
wane w przewidywaniu eo nomine resoluty swący Krol Jmci
firmiter persistit. a ja interea to wypratkuszę Gonore
zuy let om affektum y oberwanym zostawę etc

Copia literarum Ill^{mi} et E^{mi} Dni Supremi R^{mi}
Cancellarij ad Supre: Consiliarios et Regentes Cur.
landul. Wschod. z 5 qbris 1719
literar Ill^{um} et Ill^{um} a Gene^m Dnacionum Vram
metavra

Et hinc exaratas una cum adjuncto memoriali. 314
 ad S. R. M. M. D. M. Clem. Directo, per manus Goni
 Capitanei Militaris Foll. bene recepi; continuoq. deni
 deria Earundem quae mihi sunt insinuata dieb. S. R. M.
 D. M. Clem. diligentissime representavi. Cum igitur
 ludicra Relationum S. R. M. D. M. Clem. propria
 sunt dilata, censeo Interdictum ejusmodi temporis
 ad preparandam obiectorum Citationis Instigatorum
 alio plenam justificationem Illis manifestis et
 Genis Dnationibus Vestris omnino sufficere posse.
 De cetero autem, ut aequa aequitatem, erga se ne
 gotiaq. sua Illis ingratul et Gm. Dnationes Vr.
 mei quoque particularis affectus existant. Secum
 profiteor, quod sum.

Kopca Leona J. d. a Kandlerza W. Nowy
 i J. Pana Tawiszę Staroszy Minskiego.
 ze Włochy i C. G. Brising

Atamem nad ten czas oportune przyszedł list
S. m. Pana 18 października do mnie datowany, kie-
dy R. K. m. P. m. m. względem reasumpcyi
tego mu deliberował, mając przed sobą naprzód
considerationes receptu gwardzkiego in ordine
naznaczenia terminu, y miejsca kryje Reaf-
sumpcyi w tym Roku, a z drugiej Strony usta-
wiczne wiadomości o szerszym reżoracie w Wo-
jewództwie S. Polnem, y Ruskim powietrzu,
aby z tej okazyi, cały Kraj nie był zarażony: wi-
adując w sercu Pańskim amor Patri publicu
y ten fleat, że się rozstrzeliwał na wydanie. Uni-
wersatow ad Reasumptionem eandem d. 30 Xbris

intimandam. Ze to zaś w Warszawie Destina-
tum patebunt Umniane rationes Coniunctur
zachodzących przez usmożda Bog relacyj nieupita-
tis publicznego Interesu. a ja to wyprawiwszy
profiter dem rest.

Copia literarum S. R. Mps. ad Acade-
miam Cracoviensem subdato us infra

Venerabiles fideliter nobis dilecti. Inopina-
to casui, qui tantam igne fortuito Almae Uni-
versitatis Cracoviensis causavit jacturam,
uniquamvis compatimur. Eas tamen pro
Nobis erga Ipsam favore, quantum possibi-
le in huius rerum circumstantijs, resarcire
cupientes, per vos esse Fidelitates Vestras
volumus, Nos in reasumptione imminenti
Comitiorum Generalium Regni Varisavie
Designata, una cum Ordinibus Regni nil inter-
tatum relicturos, ut restabiliendo eidem ja-
cturae efficaciter consulatur. De cetero Fi-
delitatibus Vestris bonam valetudinem a
Domino Deo precamur. Dabantur Vichorel
die vi Mensis Novembris Anno Domini
MDCCXIX Regni vero Nostri XXIII Anno.

Dehlaraaya kint

Deklaracya Kontraktu à d. 1ma
 Januarij 1789^{ci} ad diem Ultiman
 Abis 1721^{mi}. o Remanencie
 Solnym Zup Krakowskich, in
 rem Wrocl. Steinheusera Contrahenta.

August Wtorek.

Oznajmujemy Wszem wobec, y każdemu z osobna
 komu o tym wiedzy nalezy. Iz uważając znaczenie
 koczta Wroclonego Steinheusera Consilarza Naszego
 na restauracyę Zupp Naszych Krakowskich pod
 czas zamieszkania Rzeczy zruinowanych, tożne
 y na Staranie Jego oholo nich podjęte, ze one ku
 pożytkowi Rolu Naszego, y wygodzie Wojewodztwu
 w Sukcedniowej soli przyprowadzić, respektując,
 y do samey Starzności dopracować się. Ponieważ
 w Kontrakcie arendownym o te Zupy Nasze
 Krakowskie pod Administracyę zostające z Wrocl.
 nem i Subkouniulem miernym y przezczonym
 Consilarzem Steinheuserem dnia dwudziestego
 Osmego miesiaca Grudnia Roku Typicy siedm
 iesnego siedmnastego na Szesć lat y Cwierć Ro.
 ku zawartym, a dopiero à 1 Januarij Roku
 terakniejszego Typicy siedm iesnego dziewiętnastego
 go na osobę samego tylko Wroclonego Consili-
 arza Steinheusera spuszczoneym, y na cztery
 lata, to jest à prima Januarij anni milleni-
 mi Septingentesimi Decimi octavi asz do

ostatniego Decembris Roku Typicy siedmiesnego
 Dwudziestego pierwszego vigore presentium redu-
 kowanym, nie maż wyrażney determinacyi, y
 opisania, iako przy expiracyi Kontraktu znay-
 dujący się na ow czas Remanent Solny temuzż
 Wdzone mu Consylarzowi: Steenheuerous Con-
 tinentowi Supp Naszych pomienionych przy-
 ęty, y boniflowany byt ma. Przeto ninieyszy
 deklaracy, Nasze, Naszym, y Najpiasnieyszych
 Sukcesorow Naszych Krolow Polskich Jmieniem
 obreucemy, że ta wzystka Sol, ktora de quanti-
 tate Soli Dwudziestu Typicy bezech exclusive pra-
 wunku corocznie do wyrobienia pozwolonych
 y na Ratty pieniężne secundum Tabellam ku
 in fine junctam, do wypłacenia naxnaxonych
 1: co przez czerę lata na czerę lat 100 sm.
 dziesięt Typicy bezech Soli wypienie, includując
 wto illud quantum Soli, ktora się corocznie na
 Maxowice spuszcza zuryta, to jest trzydziestu
 y jeden typicy bezech do przedania, a dwanaście
 Typicy Soli Szlacheckiej sułdnowey: / przy
 expiracyi Kontraktu Czeresnego nie przedana
 znaydując się będzie nad remanent przy pochoftu
 segoz Kontraktu odebrany. Takowa Sol w Wie-
 liczu, y w Bochni każda becha wyrobiona po
 piętnastu Złotych Szelągów, nie wyrobiona zaś
 y w Sułdach iestże się znaydująca wedzuy pr.
 porcy wytrzuwazy Unkozta do wyrobienia
 oneyże potrzebne, a zaś na Sładach, iako
 w Grabach

w Grabicach, w Uściu, y w Kazimierzku, y na
 innych miejscach opość Mazowsza po Bieżaninie
 Złotyckich szlachcie: ponieważ takim sposobem
 Remanens do zapłacenia długów przezstrzeżonym
 Wrodzonym mirowi, y Steinheuserowi podany ra-
 chowano: w Mazowszu zaś podwładzienia Tym-
 falk opość Expens defluatationis rzetelnie y
 bez Zawodu ma być przyjęta, y pomienionemu
 Consyliarzowi Steinheuserowi przy expiracyi kon-
 traktu Jegoz Arendownego czteroletniego lubo przez
 Nas samych, lub też: jeżeli byśmy Zuppy Nasze
 Krakowskie po nim leżemu Innemu spuszcili v.
 myśleli: przez Nowego Kontrahenta zaraz
 przy początku Kontraktu Jego niezwłocznie
 zapłacona y gotowizną bonifilowana. A in-
 casum defectus gotowizny takiej zapłaty boni-
 filacyi Wrodzony Steinheuser vigore presenti-
 um Authoryzowany być ma w posępy tychże
 Zupp Naszych bez zapłacenia żadnych Rath,
 lub assignacyi, y w nich przez tak długie czas
 zostawać będzie, iaki do przedania pomienionego
 remanentu potrzebny będzie. Żeby zaś tym
 czasem Zuppy Nasze przez zaniedbanie po-
 trzebnych w nich reparacyi, nieupadły, albo
 długów tamieżnych, iako y kwarty do Rawy
 niezwłocznie wypłacenie tamowane nie było,
 tudzież aby Star. Szlachci. Pot. pbi. corocznie
 naznaczonego odbierać mógł. Tedy uszytliwie

Przemysły piewczonych, ale też i w całości. Lecz
 tego „Północnym Oregon, których on czasu Swego
 Harbour Marzemu oznajmi, zupełnie i nie d.
 myślnie dotychczas obiecyemy. Tak wzajemnie
 między siebie i do „Północnego Oregon
 wszelkim prawom i Swemu chonę piewcz.
 alnie dotychczas obiecyemy. Na
 co dla lepszej wiary i chęć. Nam
 wzy. Słusznież i Koronę przycisnąć
 karalimy. Jan w Wschodzie i Jan V mel
 nica Novembis Roku Pańskiego Tęże
 dwudziestego dziesiątego. A Janowa
 na Pańskiego XXIII Roku

Augustus Rex

321

Copie de la lettre de S. Ex. Mgr le Feldma.
rental de Fleming a M^r le B. de Mantoufel
a Malhausen le 12 de novembre
1719

Celle cy n'est que pour dire a V. Ex. que j'ay receu
sa lettre du 9 aussi bien, que celle du 8 d. c. Je
suis en chemin pour vous aller trouver a Traustadt.
Le Roy de Prusse etant tombe malade son arrivée
a Hannover etoit rendu douteux. mais quel est
ce changement subit, de convoquer la Diette si tôt.
je ne dispute pas la conclusion au Maist, c'est a
luy a faire les decisions, mais en verite cest aux
Ministres de Luy donner les informations. Je
suis du sentiment de Mgr l'Evêque, qu'il fau-
dra beau coup de peine, et de travail. J'ay trouve
de tres mauvais chemins, de sorte que je ne
compte d'etre a Traustadt que le 17 ou 18. adieu
je vous prie de sçavoir en sorte, qu'on ne se separe
pas avant mon arrivée. Je suis &c.

Copia literarum Ill^{mi} et Ex^{mi} Dni du
premi. Regni Cancellarij. ad D^m Puchet.
in negotio micchoviensi.
Mirari satis neque negotium Ill^{mi} et Rnd^{mi}
Dni Episcopi Srdmischens. Fratris mei cum Re-
gionis micchoviens. intercedens, literis S. R.
Mps. D. M. A. mi Emin^{mo} Cardinali Albano
meisque insinuationibus tam ad Grām Dnationem
Vestram, quam ad Grāmes Clarissimum Dnum
Advocatum. Accoram boni transmissi diligen-
ter commendatum, non solum hucusq. prospero

successu procepsse, verum in prosecutione illius
 ex parte Gioram Dñationum Vestrarum permulta
 missa et neglecta esse. Ante discessum meum
 Drendā commiseram Perill^r Domino Abbati
 Auoramboni Secretario Regio, quatenus Infor-
 mationes meae grata seriem actorum in eodem
 negotio describeret, quā lecta intellexi ex parte
 Religiosorum eorundem, licet per falsas diligen-
 ter tamē delationes et Instantias ad finem il-
 lorum obtinendum nihil fuisse intermissum.
 Ex parte vero Nostra desideratas esse debitas opposi-
 tiones, quinimo in correspondentia continuas in-
 teruenisse dilaciones, ac unius plerumque In-
 formationis vel documenti licet jam semel
 transmissi multoties repetitas requisitiones.
 adeo ut Religiosis videatur quasi consulto reli-
 ctus liber campus ludendi illudendi et vincendi.
 Constat autem optime Gid^r Dñationi Vestrali hocce
 non solum Intereffe Fratri mei tangere sed
 etiam respicere Ius Patronatus Regium.
 Quemadmodum S. R. Instas D. M. Clem: atque
 Ministerium. Eius ab initio statim hujus con-
 troversie id ipsum intellexerant, et ea Religi-
 osorum molimina pridem per meditata palam
 habuerant. Acceptā igitur prae cautione recenti
 de invidencia Eiusdem causae primis diebus De-
 cembri, transmittō Gid^r Dñationi V^{ra} literas
 inclusas, tempestive ante Terminum ipsi, ad
 quod pertinent, reddendas. Ex quibus Eminens^{mo}
 Cardinales Casponum et Spinolam concernentes
vellem

vellem, ut quam citissime Ipsis reddantur. Co-
 nas tamen earum Gr^a Dominatio V^{ra} preste ha-
 beb^{it} ad communicanda contenta illarum, circa
 traditionem literarum mearum exposit^{is} Eminen^{ti}
 Cardinali Albano. Eminen^{ti} Cardinali

Spinold. Gr^a Dnato V^{ra} fauet nomine meo com-
 plementum hoc sensu. me videlicet eo majorem
 Eminentib^{us} dul^{ci} profiteri gratitudinem pro vali-
 da & efficaci assistentia in negotio obtent^{is} re-
 solutionis ad vix tempore Impositione miche-
 riensis, quo me sui esse minus meritis Eiusdem
 Personae, tum quod Eminentib^{us} dul^{ci} subsidium ne-
 gotio prefato tum demum efficax apparuit, cum
 plane desperatum videbatur, omniaque alia
 haberet auxilia invalida. Hinc spei me
 certum existere aperet Gr^a Dnato V^{ra} Eminen-
 tiam suam in hac quoque tam justa cum Reli-
 giosi Cisterciensibus causa similem / quam in-
 stantissime oro / assistentiam prestituram.

Quod reliquum de mea particulari erga tuam Emi-
 nentiam obligatione Ipsam Gr^a Dominatio
 Vestra quam firmissime procurabit. Suppono
 scripsisse Dominum Abbatem Accoram boni
 Secretarium Regium Gr^a Dno Fratri suo Ro-
 manum transmississe Copias correspondentibus me
 cum Eisdem perveris michelesiensibus habet^{is},
 ad omnem tamen casum, si forte nondum easdem
 viderit Gr^a Dnatio Vestra Secunda Exemplaria
 Ipsius hinc meis adiungo. Generosum et Clarif^{icum}
 Dnum Advocatum Accoram boni salutes queso

324 Grā Dominatio Vesta nomen meo, eidemque defer-
rat, qualiter attonitus sum et non satisfactus tam
extenso processu ex parte Nostra in hoc negotio, non
sine exprobratione predecessorum a Parte advena-
tum et alij, quibus ea innotuerunt, quod in cau-
sa praefata hactenus acta fuere, ceterum nihil
ominus, Eundem reddat Grā Dnatio Vesta quod
sicut in hucusque non apparentialem erga se atq[ue]
Predecessorem Dnū Abbatem Fratrem suum
affectu, mei propensionem viderit, ita in futurum
quique pro praestito vero obsequio realem grati-
tudinem meam experietur. Optime quidem No-
bis constat de modis compescendi Licentiam atq[ue]
temeritatem dotorum Religiosorum ex lege scri-
pta et Historijs per expressum indignantibus gradus
vel in ipso Conventu Nicokoviensi tempore Ser-
mone Stephani Barthory Regis Poloniel ex simi-
li causa practicator. Huius tamen extrema rejecta
sunt in hucusque spe obtinendi in Curia Roma-
na Iustitiam tam quoque ad conservationem quantum
ferri potest inconcussa consilientia inter Curiam
praefatam aulamque Nostram. Verum enim
ver illud certissimum est, quod si forte S. R. Imperator
Dn. Clem: et Respublica ibidem Iustitiam non
sepe frequenter, Juribus suis desere non poterunt. His
itaque Grā Dnatio Vrd ex praesenti circumstantia
expressis, Eundem cure et sollicitudini negotium
praestatum, quam diligentissime commendo, Idemq[ue]
maneo. pp

Copie de la

Copie de la Lettre de S. Ex. Mgr le Grand
Chancelier de la Couronne a S. Ex. Mgr le
Mantéu Fel. a Cracovie 22 de novembre 1718

325

Je suis fort obligé a V. Ex. pour la communication
de la Lettre de S. Ex. Mgr le Feltmarcehal, qui est
du sentiment de Mgr l'Evêque. J'espere /: comme
je le souhaite: / que le Bon Dieu favorisera avec
une bonne réussite la resolution de la Majesté
à quoy je ne manqueray pas de contribuer selon
mon mieux et selon mon devoir. En me remettant
du reste au rapport de Mr Dombowski, je suis ve-
ritablement.

Rescriptum S. R. M. in
Curlandiam:

Generosi supremis Consiliarijs, Majoribus et
minoribus Capitaneis Officialibus totique ordini Equi-
stri ac Universis Incolis Ducatum Curlandiae et
Semigalliae Sincere et fideliter Nobis Dilectis Gratiam
Nostram Regiam: Generosi Sincere et fideliter Nobis
Dilecti. Relatum accepimus, Qualiter Fidelitates Ve-
strae Conventum Particularem adhuc in Anno 1717
Sinceritatibus et Fidelitatibus V^{ris} Clementer à Nobis
inductum, de tempore in tempus limitando, Gratia
Nostra Regia abutantur, nonnulla in contrarium
Rescripti Nobis Regi Anno proximo praeterito 1718
Die xxiii. Mensis Decembris ad Sinceritates et Fidelita-
tes Vestras emanati, impulsu Externorum Patuendo.
Ne itaque ulterius tam Sinceritates et Fidelitates V^{rae}
quam et Externi ad Similia, quicquid maiora in con-

326
venientia, tempus et occasionem nanciscantur
opportunitate esse duximus, inherendo novellæ Legi
Regni Nostri de non limitandis conventibus mone-
re Inceritates et Fidelitates Vras, ne conventum
suum in Terminis ex Limitatione incidenti per
nullitate attendendorum) reasumant, sed pro novo
Conventu Inceritatibus et Fidelitatibus Vestris in-
dicendo, ad Nos recurrant, Certe Nos, ubi necessarium
et opportunum iudicaverimus, eundem non denega-
turos. Propterea autem Reverentati Bonorum
Feudaliū Ducatum Curlandul et Semigallul.
Inducimus Inceritatibus et Fidelitatibus Vestris
et Universalis singulis cujuscunque Status et
Conditionis Incolis Ducatum Curlandul et Semi-
gallul, eisdemq; sub poenis gravissimis contra
Ferdinellus in Legibus sancitis, in Contravenientes ad
Instantiam Investigatorum Regni et m. d. l. d. irre-
missibiliter extendendis, severe inhibemus, ne quo-
vis pretextu Colore et Ingenio, Jura Ipsius super
Bona Ducalia sive Titulo Hypothecæ, sive obliga-
tionis servientia, et quasvis cummas in Bonis Du-
calibus habentibus, nec non pretensiones suas ad Illu-
strissimū Ducem Curlandul et Semigallul, eisdemque
Domum Ducalem habitas, sive liquidas sive adhuc
liquidandas cujuscunque Externorum multo minus
Potentioribus, vetantibus id Legibus cedere et trans-
gredere, Bonaque Ducalia in possessionem illorum
dimittere / quod utique abique expressa facultate
et Consensu Nostro Regis tanquam directi et in-
dubitati Domini Feudi, Illustri Ducis Curlandul et
Semigallul

323
Emigallid nullatenus fieri potest (audcant et pnd.
sumant, veram debitam Notis et Reipud conser-
vandi incorrupte fidelitatem omnes intelligentias
et Correspondentias, Juribus Nostri et Reipud nocivas
et prejudicias cum Externis evitent. et ab illis omni-
no abstinant. Rescriptoque Nostro Superius allegato
in omnibus et singulis se se conforment, seu non
factura sinceritatem et fidelitatem Vrd pro Gratia
Nostra Regia et officiorum suorum debito. Dat etc

Memoriale Secretarij Elbingensis

Indefessam sollicitudinem, qua S. R. Mphas Gra
D. N. Clem^{mus} innumerosissimas inter Regni curas
afflictissimae Civitatis suae Elbingensis gravamina
Sereniss^a aule Berolinensi recom mendare plurim^o
paterne dignata est, praefata Civitas submissimam
adorandae devotione, veniam humillime expetit, quod
hoc ipso tempore, quo Mphi Vrd Dno N. Clem^{mo} solen-
at de Inlypt Reipud Salute Consilium inire consti-
tutum est, ex anteriori suo Supplicii Libello in memo-
riam Mphi Vrd revocet, quomodo alte memorata aule
1^{ae} ratione mutui ab Eadem a^o 1704 accepti contra
expressam Desuper cum Civitate initam Conventio-
nem, Datamque per Dnum Consiliarium Brauni
apud rationem, usuras da a^o 1712 verbi extrema
minantibus pretendat. 2° Territorium ab Equita
tu ejusdem aule, contra articulum 3to Fractatus
Re rad: Elbinge, Colonis et Subditi Elbingensibus, Mphi
ter cum fructum solutum solum modo Ser^{ma} aule
Berolinensi concessum 50 florenorum quotannis con-
stante, haicque ratione Eodem ad extremam egestatem

328 *urgente, necdum evacuetur.*

3. Eoque met ipso collectio ⁵⁰ Imperial a Colonis et
Subditis vigore modo allegate Conventionis partialiter
repetendorum, non tantum a praefata ^{Perma} Aula
protrahatur, sed in dies etiam tandem instituenda
difficilior reddatur.

4to Subditi et Coloni Elbingenses eorumque filij
a violenta abductione paulo ante militibus
Brandenburgiis in Territorio Civitatis, contra artikul:
15 Sact. Pölavienz artikul: 7 Novella Constitutionis
de 20to 1717 ac artikul: 5 Tractat. retradite. Elbinge
adhuc practicata, et pro redimendi modo quibusdam
nuper vi ductis filijs ⁱⁿ floreno: constante, haud
satis in futurum tuti sint.

5. Parca in diminutionem Territorialis Jurisdic-
tionis Magistratus unius competentis, prout licitanti
adarendam, vere proxime praeterito publicata fu-
erint, idque contra artikul: 5 Tract. Retrad. Elbinge
utpote qui Usuum fructum solitum tantum mo-
do concedit. ac

6. Preter Telonium Pölavienne merum in modum
auctum, et generalem ac usam contra in usus
Civitatis drupis introductam, a mercibus Elbingen-
sibus contra expressum artikul: 6um Tractat. Retrad. Elbinge
Homagelds Regio monti exigatur.

Instantiales quas gravissimorum horum gravaminum
causa ^{ad} ^{h. d.} ¹⁷¹⁷ ¹⁷¹⁸ ¹⁷¹⁹ ¹⁷²⁰ ¹⁷²¹ ¹⁷²² ¹⁷²³ ¹⁷²⁴ ¹⁷²⁵ ¹⁷²⁶ ¹⁷²⁷ ¹⁷²⁸ ¹⁷²⁹ ¹⁷³⁰ ¹⁷³¹ ¹⁷³² ¹⁷³³ ¹⁷³⁴ ¹⁷³⁵ ¹⁷³⁶ ¹⁷³⁷ ¹⁷³⁸ ¹⁷³⁹ ¹⁷⁴⁰ ¹⁷⁴¹ ¹⁷⁴² ¹⁷⁴³ ¹⁷⁴⁴ ¹⁷⁴⁵ ¹⁷⁴⁶ ¹⁷⁴⁷ ¹⁷⁴⁸ ¹⁷⁴⁹ ¹⁷⁵⁰ ¹⁷⁵¹ ¹⁷⁵² ¹⁷⁵³ ¹⁷⁵⁴ ¹⁷⁵⁵ ¹⁷⁵⁶ ¹⁷⁵⁷ ¹⁷⁵⁸ ¹⁷⁵⁹ ¹⁷⁶⁰ ¹⁷⁶¹ ¹⁷⁶² ¹⁷⁶³ ¹⁷⁶⁴ ¹⁷⁶⁵ ¹⁷⁶⁶ ¹⁷⁶⁷ ¹⁷⁶⁸ ¹⁷⁶⁹ ¹⁷⁷⁰ ¹⁷⁷¹ ¹⁷⁷² ¹⁷⁷³ ¹⁷⁷⁴ ¹⁷⁷⁵ ¹⁷⁷⁶ ¹⁷⁷⁷ ¹⁷⁷⁸ ¹⁷⁷⁹ ¹⁷⁸⁰ ¹⁷⁸¹ ¹⁷⁸² ¹⁷⁸³ ¹⁷⁸⁴ ¹⁷⁸⁵ ¹⁷⁸⁶ ¹⁷⁸⁷ ¹⁷⁸⁸ ¹⁷⁸⁹ ¹⁷⁹⁰ ¹⁷⁹¹ ¹⁷⁹² ¹⁷⁹³ ¹⁷⁹⁴ ¹⁷⁹⁵ ¹⁷⁹⁶ ¹⁷⁹⁷ ¹⁷⁹⁸ ¹⁷⁹⁹ ¹⁸⁰⁰ ¹⁸⁰¹ ¹⁸⁰² ¹⁸⁰³ ¹⁸⁰⁴ ¹⁸⁰⁵ ¹⁸⁰⁶ ¹⁸⁰⁷ ¹⁸⁰⁸ ¹⁸⁰⁹ ¹⁸¹⁰ ¹⁸¹¹ ¹⁸¹² ¹⁸¹³ ¹⁸¹⁴ ¹⁸¹⁵ ¹⁸¹⁶ ¹⁸¹⁷ ¹⁸¹⁸ ¹⁸¹⁹ ¹⁸²⁰ ¹⁸²¹ ¹⁸²² ¹⁸²³ ¹⁸²⁴ ¹⁸²⁵ ¹⁸²⁶ ¹⁸²⁷ ¹⁸²⁸ ¹⁸²⁹ ¹⁸³⁰ ¹⁸³¹ ¹⁸³² ¹⁸³³ ¹⁸³⁴ ¹⁸³⁵ ¹⁸³⁶ ¹⁸³⁷ ¹⁸³⁸ ¹⁸³⁹ ¹⁸⁴⁰ ¹⁸⁴¹ ¹⁸⁴² ¹⁸⁴³ ¹⁸⁴⁴ ¹⁸⁴⁵ ¹⁸⁴⁶ ¹⁸⁴⁷ ¹⁸⁴⁸ ¹⁸⁴⁹ ¹⁸⁵⁰ ¹⁸⁵¹ ¹⁸⁵² ¹⁸⁵³ ¹⁸⁵⁴ ¹⁸⁵⁵ ¹⁸⁵⁶ ¹⁸⁵⁷ ¹⁸⁵⁸ ¹⁸⁵⁹ ¹⁸⁶⁰ ¹⁸⁶¹ ¹⁸⁶² ¹⁸⁶³ ¹⁸⁶⁴ ¹⁸⁶⁵ ¹⁸⁶⁶ ¹⁸⁶⁷ ¹⁸⁶⁸ ¹⁸⁶⁹ ¹⁸⁷⁰ ¹⁸⁷¹ ¹⁸⁷² ¹⁸⁷³ ¹⁸⁷⁴ ¹⁸⁷⁵ ¹⁸⁷⁶ ¹⁸⁷⁷ ¹⁸⁷⁸ ¹⁸⁷⁹ ¹⁸⁸⁰ ¹⁸⁸¹ ¹⁸⁸² ¹⁸⁸³ ¹⁸⁸⁴ ¹⁸⁸⁵ ¹⁸⁸⁶ ¹⁸⁸⁷ ¹⁸⁸⁸ ¹⁸⁸⁹ ¹⁸⁹⁰ ¹⁸⁹¹ ¹⁸⁹² ¹⁸⁹³ ¹⁸⁹⁴ ¹⁸⁹⁵ ¹⁸⁹⁶ ¹⁸⁹⁷ ¹⁸⁹⁸ ¹⁸⁹⁹ ¹⁹⁰⁰ ¹⁹⁰¹ ¹⁹⁰² ¹⁹⁰³ ¹⁹⁰⁴ ¹⁹⁰⁵ ¹⁹⁰⁶ ¹⁹⁰⁷ ¹⁹⁰⁸ ¹⁹⁰⁹ ¹⁹¹⁰ ¹⁹¹¹ ¹⁹¹² ¹⁹¹³ ¹⁹¹⁴ ¹⁹¹⁵ ¹⁹¹⁶ ¹⁹¹⁷ ¹⁹¹⁸ ¹⁹¹⁹ ¹⁹²⁰ ¹⁹²¹ ¹⁹²² ¹⁹²³ ¹⁹²⁴ ¹⁹²⁵ ¹⁹²⁶ ¹⁹²⁷ ¹⁹²⁸ ¹⁹²⁹ ¹⁹³⁰ ¹⁹³¹ ¹⁹³² ¹⁹³³ ¹⁹³⁴ ¹⁹³⁵ ¹⁹³⁶ ¹⁹³⁷ ¹⁹³⁸ ¹⁹³⁹ ¹⁹⁴⁰ ¹⁹⁴¹ ¹⁹⁴² ¹⁹⁴³ ¹⁹⁴⁴ ¹⁹⁴⁵ ¹⁹⁴⁶ ¹⁹⁴⁷ ¹⁹⁴⁸ ¹⁹⁴⁹ ¹⁹⁵⁰ ¹⁹⁵¹ ¹⁹⁵² ¹⁹⁵³ ¹⁹⁵⁴ ¹⁹⁵⁵ ¹⁹⁵⁶ ¹⁹⁵⁷ ¹⁹⁵⁸ ¹⁹⁵⁹ ¹⁹⁶⁰ ¹⁹⁶¹ ¹⁹⁶² ¹⁹⁶³ ¹⁹⁶⁴ ¹⁹⁶⁵ ¹⁹⁶⁶ ¹⁹⁶⁷ ¹⁹⁶⁸ ¹⁹⁶⁹ ¹⁹⁷⁰ ¹⁹⁷¹ ¹⁹⁷² ¹⁹⁷³ ¹⁹⁷⁴ ¹⁹⁷⁵ ¹⁹⁷⁶ ¹⁹⁷⁷ ¹⁹⁷⁸ ¹⁹⁷⁹ ¹⁹⁸⁰ ¹⁹⁸¹ ¹⁹⁸² ¹⁹⁸³ ¹⁹⁸⁴ ¹⁹⁸⁵ ¹⁹⁸⁶ ¹⁹⁸⁷ ¹⁹⁸⁸ ¹⁹⁸⁹ ¹⁹⁹⁰ ¹⁹⁹¹ ¹⁹⁹² ¹⁹⁹³ ¹⁹⁹⁴ ¹⁹⁹⁵ ¹⁹⁹⁶ ¹⁹⁹⁷ ¹⁹⁹⁸ ¹⁹⁹⁹ ²⁰⁰⁰ ²⁰⁰¹ ²⁰⁰² ²⁰⁰³ ²⁰⁰⁴ ²⁰⁰⁵ ²⁰⁰⁶ ²⁰⁰⁷ ²⁰⁰⁸ ²⁰⁰⁹ ²⁰¹⁰ ²⁰¹¹ ²⁰¹² ²⁰¹³ ²⁰¹⁴ ²⁰¹⁵ ²⁰¹⁶ ²⁰¹⁷ ²⁰¹⁸ ²⁰¹⁹ ²⁰²⁰ ²⁰²¹ ²⁰²² ²⁰²³ ²⁰²⁴ ²⁰²⁵ ²⁰²⁶ ²⁰²⁷ ²⁰²⁸ ²⁰²⁹ ²⁰³⁰ ²⁰³¹ ²⁰³² ²⁰³³ ²⁰³⁴ ²⁰³⁵ ²⁰³⁶ ²⁰³⁷ ²⁰³⁸ ²⁰³⁹ ²⁰⁴⁰ ²⁰⁴¹ ²⁰⁴² ²⁰⁴³ ²⁰⁴⁴ ²⁰⁴⁵ ²⁰⁴⁶ ²⁰⁴⁷ ²⁰⁴⁸ ²⁰⁴⁹ ²⁰⁵⁰ ²⁰⁵¹ ²⁰⁵² ²⁰⁵³ ²⁰⁵⁴ ²⁰⁵⁵ ²⁰⁵⁶ ²⁰⁵⁷ ²⁰⁵⁸ ²⁰⁵⁹ ²⁰⁶⁰ ²⁰⁶¹ ²⁰⁶² ²⁰⁶³ ²⁰⁶⁴ ²⁰⁶⁵ ²⁰⁶⁶ ²⁰⁶⁷ ²⁰⁶⁸ ²⁰⁶⁹ ²⁰⁷⁰ ²⁰⁷¹ ²⁰⁷² ²⁰⁷³ ²⁰⁷⁴ ²⁰⁷⁵ ²⁰⁷⁶ ²⁰⁷⁷ ²⁰⁷⁸ ²⁰⁷⁹ ²⁰⁸⁰ ²⁰⁸¹ ²⁰⁸² ²⁰⁸³ ²⁰⁸⁴ ²⁰⁸⁵ ²⁰⁸⁶ ²⁰⁸⁷ ²⁰⁸⁸ ²⁰⁸⁹ ²⁰⁹⁰ ²⁰⁹¹ ²⁰⁹² ²⁰⁹³ ²⁰⁹⁴ ²⁰⁹⁵ ²⁰⁹⁶ ²⁰⁹⁷ ²⁰⁹⁸ ²⁰⁹⁹ ²¹⁰⁰ ²¹⁰¹ ²¹⁰² ²¹⁰³ ²¹⁰⁴ ²¹⁰⁵ ²¹⁰⁶ ²¹⁰⁷ ²¹⁰⁸ ²¹⁰⁹ ²¹¹⁰ ²¹¹¹ ²¹¹² ²¹¹³ ²¹¹⁴ ²¹¹⁵ ²¹¹⁶ ²¹¹⁷ ²¹¹⁸ ²¹¹⁹ ²¹²⁰ ²¹²¹ ²¹²² ²¹²³ ²¹²⁴ ²¹²⁵ ²¹²⁶ ²¹²⁷ ²¹²⁸ ²¹²⁹ ²¹³⁰ ²¹³¹ ²¹³² ²¹³³ ²¹³⁴ ²¹³⁵ ²¹³⁶ ²¹³⁷ ²¹³⁸ ²¹³⁹ ²¹⁴⁰ ²¹⁴¹ ²¹⁴² ²¹⁴³ ²¹⁴⁴ ²¹⁴⁵ ²¹⁴⁶ ²¹⁴⁷ ²¹⁴⁸ ²¹⁴⁹ ²¹⁵⁰ ²¹⁵¹ ²¹⁵² ²¹⁵³ ²¹⁵⁴ ²¹⁵⁵ ²¹⁵⁶ ²¹⁵⁷ ²¹⁵⁸ ²¹⁵⁹ ²¹⁶⁰ ²¹⁶¹ ²¹⁶² ²¹⁶³ ²¹⁶⁴ ²¹⁶⁵ ²¹⁶⁶ ²¹⁶⁷ ²¹⁶⁸ ²¹⁶⁹ ²¹⁷⁰ ²¹⁷¹ ²¹⁷² ²¹⁷³ ²¹⁷⁴ ²¹⁷⁵ ²¹⁷⁶ ²¹⁷⁷ ²¹⁷⁸ ²¹⁷⁹ ²¹⁸⁰ ²¹⁸¹ ²¹⁸² ²¹⁸³ ²¹⁸⁴ ²¹⁸⁵ ²¹⁸⁶ ²¹⁸⁷ ²¹⁸⁸ ²¹⁸⁹ ²¹⁹⁰ ²¹⁹¹ ²¹⁹² ²¹⁹³ ²¹⁹⁴ ²¹⁹⁵ ²¹⁹⁶ ²¹⁹⁷ ²¹⁹⁸ ²¹⁹⁹ ²²⁰⁰ ²²⁰¹ ²²⁰² ²²⁰³ ²²⁰⁴ ²²⁰⁵ ²²⁰⁶ ²²⁰⁷ ²²⁰⁸ ²²⁰⁹ ²²¹⁰ ²²¹¹ ²²¹² ²²¹³ ²²¹⁴ ²²¹⁵ ²²¹⁶ ²²¹⁷ ²²¹⁸ ²²¹⁹ ²²²⁰ ²²²¹ ²²²² ²²²³ ²²²⁴ ²²²⁵ ²²²⁶ ²²²⁷ ²²²⁸ ²²²⁹ ²²³⁰ ²²³¹ ²²³² ²²³³ ²²³⁴ ²²³⁵ ²²³⁶ ²²³⁷ ²²³⁸ ²²³⁹ ²²⁴⁰ ²²⁴¹ ²²⁴² ²²⁴³ ²²⁴⁴ ²²⁴⁵ ²²⁴⁶ ²²⁴⁷ ²²⁴⁸ ²²⁴⁹ ²²⁵⁰ ²²⁵¹ ²²⁵² ²²⁵³ ²²⁵⁴ ²²⁵⁵ ²²⁵⁶ ²²⁵⁷ ²²⁵⁸ ²²⁵⁹ ²²⁶⁰ ²²⁶¹ ²²⁶² ²²⁶³ ²²⁶⁴ ²²⁶⁵ ²²⁶⁶ ²²⁶⁷ ²²⁶⁸ ²²⁶⁹ ²²⁷⁰ ²²⁷¹ ²²⁷² ²²⁷³ ²²⁷⁴ ²²⁷⁵ ²²⁷⁶ ²²⁷⁷ ²²⁷⁸ ²²⁷⁹ ²²⁸⁰ ²²⁸¹ ²²⁸² ²²⁸³ ²²⁸⁴ ²²⁸⁵ ²²⁸⁶ ²²⁸⁷ ²²⁸⁸ ²²⁸⁹ ²²⁹⁰ ²²⁹¹ ²²⁹² ²²⁹³ ²²⁹⁴ ²²⁹⁵ ²²⁹⁶ ²²⁹⁷ ²²⁹⁸ ²²⁹⁹ ²³⁰⁰ ²³⁰¹ ²³⁰² ²³⁰³ ²³⁰⁴ ²³⁰⁵ ²³⁰⁶ ²³⁰⁷ ²³⁰⁸ ²³⁰⁹ ²³¹⁰ ²³¹¹ ²³¹² ²³¹³ ²³¹⁴ ²³¹⁵ ²³¹⁶ ²³¹⁷ ²³¹⁸ ²³¹⁹ ²³²⁰ ²³²¹ ²³²² ²³²³ ²³²⁴ ²³²⁵ ²³²⁶ ²³²⁷ ²³²⁸ ²³²⁹ ²³³⁰ ²³³¹ ²³³² ²³³³ ²³³⁴ ²³³⁵ ²³³⁶ ²³³⁷ ²³³⁸ ²³³⁹ ²³⁴⁰ ²³⁴¹ ²³⁴² ²³⁴³ ²³⁴⁴ ²³⁴⁵ ²³⁴⁶ ²³⁴⁷ ²³⁴⁸ ²³⁴⁹ ²³⁵⁰ ²³⁵¹ ²³⁵² ²³⁵³ ²³⁵⁴ ²³⁵⁵ ²³⁵⁶ ²³⁵⁷ ²³⁵⁸ ²³⁵⁹ ²³⁶⁰ ²³⁶¹ ²³⁶² ²³⁶³ ²³⁶⁴ ²³⁶⁵ ²³⁶⁶ ²³⁶⁷ ²³⁶⁸ ²³⁶⁹ ²³⁷⁰ ²³⁷¹ ²³⁷² ²³⁷³ ²³⁷⁴ ²³⁷⁵ ²³⁷⁶ ²³⁷⁷ ²³⁷⁸ ²³⁷⁹ ²³⁸⁰ ²³⁸¹ ²³⁸² ²³⁸³ ²³⁸⁴ ²³⁸⁵ ²³⁸⁶ ²³⁸⁷ ²³⁸⁸ ²³⁸⁹ ²³⁹⁰ ²³⁹¹ ²³⁹² ²³⁹³ ²³⁹⁴ ²³⁹⁵ ²³⁹⁶ ²³⁹⁷ ²³⁹⁸ ²³⁹⁹ ²⁴⁰⁰ ²⁴⁰¹ ²⁴⁰² ²⁴⁰³ ²⁴⁰⁴ ²⁴⁰⁵ ²⁴⁰⁶ ²⁴⁰⁷ ²⁴⁰⁸ ²⁴⁰⁹ ²⁴¹⁰ ²⁴¹¹ ²⁴¹² ²⁴¹³ ²⁴¹⁴ ²⁴¹⁵ ²⁴¹⁶ ²⁴¹⁷ ²⁴¹⁸ ²⁴¹⁹ ²⁴²⁰ ²⁴²¹ ²⁴²² ²⁴²³ ²⁴²⁴ ²⁴²⁵ ²⁴²⁶ ²⁴²⁷ ²⁴²⁸ ²⁴²⁹ ²⁴³⁰ ²⁴³¹ ²⁴³² ²⁴³³ ²⁴³⁴ ²⁴³⁵ ²⁴³⁶ ²⁴³⁷ ²⁴³⁸ ²⁴³⁹ ²⁴⁴⁰ ²⁴⁴¹ ²⁴⁴² ²⁴⁴³ ²⁴⁴⁴ ²⁴⁴⁵ ²⁴⁴⁶ ²⁴⁴⁷ ²⁴⁴⁸ ²⁴⁴⁹ ²⁴⁵⁰ ²⁴⁵¹ ²⁴⁵² ²⁴⁵³ ²⁴⁵⁴ ²⁴⁵⁵ ²⁴⁵⁶ ²⁴⁵⁷ ²⁴⁵⁸ ²⁴⁵⁹ ²⁴⁶⁰ ²⁴⁶¹ ²⁴⁶² ²⁴⁶³ ²⁴⁶⁴ ²⁴⁶⁵ ²⁴⁶⁶ ²⁴⁶⁷ ²⁴⁶⁸ ²⁴⁶⁹ ²⁴⁷⁰ ²⁴⁷¹ ²⁴⁷² ²⁴⁷³ ²⁴⁷⁴ ²⁴⁷⁵ ²⁴⁷⁶ ²⁴⁷⁷ ²⁴⁷⁸ ²⁴⁷⁹ ²⁴⁸⁰ ²⁴⁸¹ ²⁴⁸² ²⁴⁸³ ²⁴⁸⁴ ²⁴⁸⁵ ²⁴⁸⁶ ²⁴⁸⁷ ²⁴⁸⁸ ²⁴⁸⁹ ²⁴⁹⁰ ²⁴⁹¹ ²⁴⁹² ²⁴⁹³ ²⁴⁹⁴ ²⁴⁹⁵ ²⁴⁹⁶ ²⁴⁹⁷ ²⁴⁹⁸ ²⁴⁹⁹ ²⁵⁰⁰ ²⁵⁰¹ ²⁵⁰² ²⁵⁰³ ²⁵⁰⁴ ²⁵⁰⁵ ²⁵⁰⁶ ²⁵⁰⁷ ²⁵⁰⁸ ²⁵⁰⁹ ²⁵¹⁰ ²⁵¹¹ ²⁵¹² ²⁵¹³ ²⁵¹⁴ ²⁵¹⁵ ²⁵¹⁶ ²⁵¹⁷ ²⁵¹⁸ ²⁵¹⁹ ²⁵²⁰ ²⁵²¹ ²⁵²² ²⁵²³ ²⁵²⁴ ²⁵²⁵ ²⁵²⁶ ²⁵²⁷ ²⁵²⁸ ²⁵²⁹ ²⁵³⁰ ²⁵³¹ ²⁵³² ²⁵³³ ²⁵³⁴ ²⁵³⁵ ²⁵³⁶ ²⁵³⁷ ²⁵³⁸ ²⁵³⁹ ²⁵⁴⁰ ²⁵⁴¹ ²⁵⁴² ²⁵⁴³ ²⁵⁴⁴ ²⁵⁴⁵ ²⁵⁴⁶ ²⁵⁴⁷ ²⁵⁴⁸ ²⁵⁴⁹ ²⁵⁵⁰ ²⁵⁵¹ ²⁵⁵² ²⁵⁵³ ²⁵⁵⁴ ²⁵⁵⁵ ²⁵⁵⁶ ²⁵⁵⁷ ²⁵⁵⁸ ²⁵⁵⁹ ²⁵⁶⁰ ²⁵⁶¹ ²⁵⁶² ²⁵⁶³ ²⁵⁶⁴ ²⁵⁶⁵ ²⁵⁶⁶ ²⁵⁶⁷ ²⁵⁶⁸ ²⁵⁶⁹ ²⁵⁷⁰ ²⁵⁷¹ ²⁵⁷² ²⁵⁷³ ²⁵⁷⁴ ²⁵⁷⁵ ²⁵⁷⁶ ²⁵⁷⁷ ²⁵⁷⁸ ²⁵⁷⁹ ²⁵⁸⁰ ²⁵⁸¹ ²⁵⁸² ²⁵⁸³ ²⁵⁸⁴ ²⁵⁸⁵ ²⁵⁸⁶ ²⁵⁸⁷ ²⁵⁸⁸ ²⁵⁸⁹ ²⁵⁹⁰ ²⁵⁹¹ ²⁵⁹² ²⁵⁹³ ²⁵⁹⁴ ²⁵⁹⁵ ²⁵⁹⁶ ²⁵⁹⁷ ²⁵⁹⁸ ²⁵⁹⁹ ²⁶⁰⁰ ²⁶⁰¹ ²⁶⁰² ²⁶⁰³ ²⁶⁰⁴ ²⁶⁰⁵ ²⁶⁰⁶ ²⁶⁰⁷ ²⁶⁰⁸ ²⁶⁰⁹ ²⁶¹⁰ ²⁶¹¹ ²⁶¹² ²⁶¹³ ²⁶¹⁴ ²⁶¹⁵ ²⁶¹⁶ ²⁶¹⁷ ²⁶¹⁸ ²⁶¹⁹ ²⁶²⁰ ²⁶²¹ ²⁶²² ²⁶²³ ²⁶²⁴ ²⁶²⁵ ²⁶²⁶ ²⁶²⁷ ²⁶²⁸ ²⁶²⁹ ²⁶³⁰ ²⁶³¹ ²⁶³² ²⁶³³ ²⁶³⁴ ²⁶³⁵ ²⁶³⁶ ²⁶³⁷ ²⁶³⁸ ²⁶³⁹ ²⁶⁴⁰ ²⁶⁴¹ ²⁶⁴² ²⁶⁴³ ²⁶⁴⁴ ²⁶⁴⁵ ²⁶⁴⁶ ²⁶⁴⁷ ²⁶⁴⁸ ²⁶⁴⁹ ²⁶⁵⁰ ²⁶⁵¹ ²⁶⁵² ²⁶⁵³ ²⁶⁵⁴ ²⁶⁵⁵ ²⁶⁵⁶ ²⁶⁵⁷ ²⁶⁵⁸ ²⁶⁵⁹ ²⁶⁶⁰ ²⁶⁶¹ ²⁶⁶² ²⁶⁶³ ²⁶⁶⁴ ²⁶⁶⁵ ²⁶⁶⁶ ²⁶⁶⁷ ²⁶⁶⁸ ²⁶⁶⁹ ²⁶⁷⁰ ²⁶⁷¹ ²⁶⁷² ²⁶⁷³ ²⁶⁷⁴ ²⁶⁷⁵ ²⁶⁷⁶ ²⁶⁷⁷ ²⁶⁷⁸ ²⁶⁷⁹ ²⁶⁸⁰ ²⁶⁸¹ ²⁶⁸² ²⁶⁸³ ²⁶⁸⁴ ²⁶⁸⁵ ²⁶⁸⁶ ²⁶⁸⁷ ²⁶⁸⁸ ²⁶⁸⁹ ²⁶⁹⁰ ²⁶⁹¹ ²⁶⁹² ²⁶⁹³ ²⁶⁹⁴ ²⁶⁹⁵ ²⁶⁹⁶ ²⁶⁹⁷ ²⁶⁹⁸ ²⁶⁹⁹ ²⁷⁰⁰ ²⁷⁰¹ ²⁷⁰² ²⁷⁰³ ²⁷⁰⁴ ²⁷⁰⁵ ²⁷⁰⁶ ²⁷⁰⁷ ²⁷⁰⁸ ²⁷⁰⁹ ²⁷¹⁰ ²⁷¹¹ ²⁷¹² ²⁷¹³ ²⁷¹⁴ ²⁷¹⁵ ²⁷¹⁶ ²⁷¹⁷ ²⁷¹⁸ ²⁷¹⁹ ²⁷²⁰ ²⁷²¹ ²⁷²² ²⁷²³ ²⁷²⁴ ²⁷²⁵ ²⁷²⁶ ²⁷²⁷ ²⁷²⁸ ²⁷²⁹ ²⁷³⁰ ²⁷³¹ ²⁷³² ²⁷³³ ²⁷³⁴ ²⁷³⁵ ²⁷³⁶ ²⁷³⁷ ²⁷³⁸ ²⁷³⁹ ²⁷⁴⁰ ²⁷⁴¹ ²⁷⁴² ²⁷⁴³ ²⁷⁴⁴ ²⁷⁴⁵ ²⁷⁴⁶ ²⁷⁴⁷ ²⁷⁴⁸ ²⁷⁴⁹ ²⁷⁵⁰ ²⁷⁵¹ ²⁷⁵² ²⁷⁵³ ²⁷⁵⁴ ²⁷⁵⁵ ²⁷⁵⁶ ²⁷⁵⁷ ²⁷⁵⁸ ²⁷⁵⁹ ²⁷⁶⁰ ²⁷⁶¹ ²⁷⁶² ²⁷⁶³ ²⁷⁶⁴ ²⁷⁶⁵ ²⁷⁶⁶ ²⁷⁶⁷ ²⁷⁶⁸ ²⁷⁶⁹ ²⁷⁷⁰ ²⁷⁷¹ ²⁷⁷² ²⁷⁷³ ²⁷⁷⁴ ²⁷⁷⁵ ²⁷⁷⁶ ²⁷⁷⁷ ²⁷⁷⁸ ²⁷⁷⁹ ²⁷⁸⁰ ²⁷⁸¹ ²⁷⁸² ²⁷⁸³ ²⁷⁸⁴ ²⁷⁸⁵ ²⁷⁸⁶ ²⁷⁸⁷ ²⁷⁸⁸ ²⁷⁸⁹ ²⁷⁹⁰ ²⁷⁹¹ ²⁷⁹² ²⁷⁹³ ²⁷⁹⁴ ²⁷⁹⁵ ²⁷⁹⁶ ²⁷⁹⁷ ²⁷⁹⁸ ²⁷⁹⁹ ²⁸⁰⁰ ²⁸⁰¹ ²⁸⁰² ²⁸⁰³ ²⁸⁰⁴ ²⁸⁰⁵ ²⁸⁰⁶ ²⁸⁰⁷ ²⁸⁰⁸ ²⁸⁰⁹ ²⁸¹⁰ ²⁸¹¹ ²⁸¹² ²⁸¹³ ²⁸¹⁴ ²⁸¹⁵ ²⁸¹⁶ ²⁸¹⁷ ²⁸¹⁸ ²⁸¹⁹ ²⁸²⁰ ²⁸²¹ ²⁸²² ²⁸²³ ²⁸²⁴ ²⁸²⁵ ²⁸²⁶ ²⁸²⁷ ²⁸²⁸ ²⁸²⁹ ²⁸³⁰ ²⁸³¹ ²⁸³² ²⁸³³ ²⁸³⁴ ²⁸³⁵ ²⁸³⁶ ²⁸³⁷ ²⁸³⁸ ²⁸³⁹ ²⁸⁴⁰ ²⁸⁴¹ ²⁸⁴² ²⁸⁴³ ²⁸⁴⁴ ²⁸⁴⁵ ²⁸⁴⁶ ²⁸⁴⁷ ²⁸⁴⁸ ²⁸⁴⁹ ²⁸⁵⁰ ²⁸⁵¹ ²⁸⁵² ²⁸⁵³ ²⁸⁵⁴ ²⁸⁵⁵ ²⁸⁵⁶ ²⁸⁵⁷ ²⁸⁵⁸ ²⁸⁵⁹ ²⁸⁶⁰ ²⁸⁶¹ ²⁸⁶² ²⁸⁶³ ²⁸⁶⁴ ²⁸⁶⁵ ²⁸⁶⁶ ²⁸⁶⁷ ²⁸⁶⁸ ²⁸⁶⁹ ²⁸⁷⁰ ²⁸⁷¹ ²⁸⁷² ²⁸⁷³ ²⁸⁷⁴ ²⁸⁷⁵ ²⁸⁷⁶ ²⁸⁷⁷ ²⁸⁷⁸ ²⁸⁷⁹ ²⁸⁸⁰ ²⁸⁸¹ ²⁸⁸² ²⁸⁸³ ²⁸⁸⁴ ²⁸⁸⁵ ²⁸⁸⁶ ²⁸⁸⁷ ²⁸⁸⁸

329
tantum veni adest, ut Serma modo ducta aula
eodem voti participes adhuc reddideris, ut
potius in maiorem superius sub 98° 5to allegat
Jurisdictionis Territorialis Infraactionem, his die-
bus de novo pasua certa plus huiusmodi in termino
9 Novembri a.c. ad arendam danda, publicatione
mediante obtuleris, ac insuper Civitati repetitis
huius sub lra. copialiter adiacentibus literis, reve-
rentissima sub comminatione mandaverit, ut 4966s
florum, quos Nobilis de Kirchenstein drario mi-
litum Brandenburg: supplendorum in Elbingam
cepit, sine mora exsolvat, non obstante, quod Ces-
siones in potentiorum lege publica prohibita
sint, quod Civitas moratorij intuitu Territorij,
usus tractus, quo tot jam annis caret, a M^{te}
Vra. clementissime eidem concessis gaudeat. In
haec igitur christifideli rerum statu, post Deum ad
Sa: R: M^{tem} Vram D. cum Clem^{en} m^{un} ancie
reuerendo, idpius nominata Civitas devotissimis
supplicat precibus, dignetur M^{tas} Vra. re cum St.
l^{ust} m^{is} D^{ns} Senatoribus communicata, integritate
agorizantes sub Elbinge Colonorumque Elbin-
gensium per Equitatum Brandenburg: ad
summam pauperum urbem redactorum, omni melio-
ri modo clementissime consulere. Eset huius Re-
gia a posteriori etiam nunquam satis deprecanda
Clementia non tantum in maximum afflictis-
simorum solatium, sed universalia Deo optimo
Benefactorum Remuneratore, cum felicissimo
Regimine, quam constantissimam Vra. M^{ti}

330 Regūque Eandem Domui adducta valetudinem,
utpote quem Civitas tam publicis quam privatis
rebus desuper implorare nunquam desinet,
de qua de eadem testatur. &c.

Opus literarum Ser^{mo} Auld Bers
linens ad Civitatem Elbingensem
V. D. Perolini 7 Octobr. itaq ex Germanico
Idiomate in Latinum translaturum.
Sublit: A.

Friedericus Wilhelmus Dei Gratia Rex in
Prussia etc: ad nostras sub dato 30 Aug. a. c. soluti-
onem trium Hirschensteiniarum obligationum
concernentes Clementissimas literas, quas supplen-
dorum militum dracum p. vulgo Recrutenla be-
stia solutionis media nulla videns, in solatum ne-
cessario accipere debuit, reddite nobiscum Vestre
de die 18bris Responsoria. Sicuti vero nullatenus
grati possumus, ut supplendorum militum dracum
damnum subeat, firmissimeque etiam resolvimus,
illud ipsum neutiquam concedere, licet ea de cau-
sa eveniret, quodcumque modo volueris, ita nos
in singulari hoc casu, generalibus Vestris Remon-
strationibus et excitationibus neutiquam acquiescere
possumus, eaque propter presentibus iterato quidem
severissime Vobis injungimus, ut Vos, omnibus in
hoc casu ulterioribus frustraneis protestationibus repo-
sitis, sine omni mora dispositionem faciatis, quo
terille Hirschensteiniarum obligationes, quas ju-
tas in Vestris ad foeminam de Hirschensteini
Datis

331

datis positive agnovistis, coque meo Ipso insimul
 supplendor Militum Arario, ut eadem in solutum
 acciperet ansam dedistis, Arario huic promptissime
 exsolvantur, illudque hac ratione indemne reddatur,
 quo in hunc etiam nostra Summa asscuratio pro-
 dari debet, quod hic plane Extraordinarius casus
 contra Vos in nullam consequentiam minus ad ali-
 quod praedictum cedere debeat: quod si vero praeter
 opinionem Arario supplendorum Militum, ad
 hanc nostras repetitas literas a Vobis non promptis-
 sime in pace satis factum fuerit, Nos sine omni
 dilatione talia media ad manus summemus, quae
 vobis profecto ingratis forma erunt, qui e contrario
 vos in hoc parte Arario supplendorum Militum
 Vestras has obligationes exolveritis, in aliis occur-
 rentis vobiscum occasionem observaturi. Vos Regis
 nostri Clementer participes reddere sumus. Dat. 17.

Instrukcja dana Wielmożnym Ichmiejom
 Im. Królowi Działyńskiemu Vice Prezydentowi
 y Janu Franciszkowi Czapskiemu
 Miecznikowi Ziemi Brzeskiej Deputatowi z
 Okręgowa Samorządowego na Trybunał Koronny
 uproszonym o media z Trybunałskimi, yury-
 stanym do Wyjasnienia Księstwa Króla. D. N. M.
 Potom w Piotrkowie 17. 7. 1719

Ichmiej Panowie Potom nasi zawiemy o powstaniu
 Króla D. N. M., czyżby iahnayunizemize podzielił,
 nie, iż po tak długim umartwieniu abque
 beasitua Ichmiej in Dismibus Panstw Sworich

rasyd beare dotes publicas tym rozumiem, które
 in voto communi byt gromcy Wiernych Ddanym Ex-
 pektacy. Winstowai oraz będy swierci tabraney &
 Najasnieyszym Cesarzem Jmiej Najasnieyszego
 domu Cwego Koligacy; Zalkadacy; Ztęp opsimi fali
 et salutis Reipud neptomny Nadoziei, która wspierae
 będzai umiata unila et operona Virute opportuno tem-
 pore et casu Zalkadacy; rektay, y Interessi Państwa Cwego
 z obojętney dobroci JE KRMi S. N. M. ponieważ se
 ai satietatem inculptam w cercai Naszych Zawsze
 mamy. Dodady praxtyym uszyfkim Jchn Paweł Postoul
 Nasz fwelem appreciationem, Zytom nad Wiernymi
 Ddanymix wemi millenis precordijs ishnaystozeli;
 urzega Panowania Zym do obadadem niemiernelney
 mawdy, ut in Universo nulli JE KRMi S. N. M. in-
 merunt Inimici; et qui sunt fiant amici. Ale Zawsze
 Inpouneł kromy ex fundatione sua pro angulari
 Lapidie twa boni Cwey, y rozumiua publicznego supre-
 mam potestatem nad obę Krolow Panow Cwych Zalka-
 dat y uznawad. Tomuoz Jchn Paweł Postoul Nasz przy
 Najasnieyszy Subiechyi; ix w tym swięto bliwym rozema-
 niu, cui se debeat to tu micypel, przy niemiarnuzoney
 Wierze y Ddanstwie JE KRMi S. N. M. venerationi
 ne Patrum ceca filiali obedientia Majestatem JE KRMi
 niipodacię, polen ni przypry facyz voto, utrzymywai
 to niemiarnuzonei in minimo etiam puneto, colioturech
 ad Majestatis integritatem et salutem Publicam nalezei
 będzai, y dla tego in administratione sacre Themi di ni
 opierzate arripit curas sportamque laborum.

2^a - Cix Jchn Panowel Postoul Supplicowai będy do JE KRMi
 S. N. M.

334 premisa omni submissa adoratione Majestati J. E.
K. M. S. N. M. donien proby W. J. Pana Lubka
Zaleskiego S. D. tolego Tytomirskiego S. D. ziego Deputata
na Trybunał Koronę z Władztwa Czerniechowskiego.
S. D. komorstwa Nowogrodzkiego J. S. A. Alexandra Myciel
skiego Surrogatora Poznanskiego S. D. ziega Ziemińskiego
Pierdzkiego, którego tanquam aurei velleris gdzies
na tymże miejscu Sanctorum Judicatorum y izozgucia
publicznego Vigiliis obuduru tam in Lago quam in oza
Curium emeritisinorum, Supplikuigaly J. E. K. M.
S. N. M. za wyrazony, y podanymi innymi obluurren
yami z Laskawości Władztwa toz przedmiedat Koznie
Jm. recipere. Regi Svecy, quot clarescunt meritis.

5 Subiaspore quisque in Curia Regis y J. E. S. N. M.
S. D. tolego Nasi desideria huc wlasne in Sinum Dobroci
Oycowskiego J. E. K. M. S. N. M. snadnie izozypotrastij,
iednakze ut adolescat gratia facti huc J. E. K. M. S. N. M.
S. N. M. w oboach J. E. M. iow Panow S. D. tolego Naszych nie
chemy muta transcendere lingua, simeusque vocales
Pracones uszypu Supplikuigaly Majestati J. E. K. M.
S. N. M. aby emerita virtus et J. D. oles W. W. J. E. M. iow
Viceprozydenta Trybunatu Koronę mogła debet sa
podany okazyz ex ascensu wyxisz honori i. D. p. ien
y J. S. A. M. ieznika Ziemi Pruskiej w oizgnieniu
S. D. komorstwa Chetminkiego in oculis gratiosissime
ktory nemini Injurius, omnibus proficius Principis
pozypbae dofbaturne v. h. o. n. s. e. n. s. o. v. a. n. i. e.

6 Ad extremum J. E. N. S. D. tolego Nasi repre
zentowai J. E. K. M. S. N. M. S. N. M. - bejz nie bysko sa

Oycondule

Oycowski erga Bonum publicum piczotowanie
 y obliwytye, nay nizsze przy niemiartelney wdzi-
 czności podziękowanie, ale też dołożę, iż in omnium
 et singulorum nostrum precordiis oppressorum non
 ingratorum beneficiis promeritas laudes Wielkikh
 y Wspaniałych Krola Pana czynow iako nulla
 talibus debet, także Trybunatu tego ex tribubus
 Patrum Patrie wybrana y uplecionia korona curia
 in concupsum celum fidem, amorem, subiectionem
 ku Panu swemu do stopu J. K. M. Oycowski zni-
 szaję przydy nie przestanie.

J. J. Rybinski X Szczeny Krestowski
 W. K. M. Pr. Koron Prozydens Trybunatu Koron
 C. J. C. J.

(Kopia listu J. K. M. do K. J. M.)
 Frymara.

Nayprzewielebniejszy w Bogu Wprzeymiel nam
 mity. Nieinaczey, tylko iakomy zwykli, to jest pe-
 nym wdzieczności. Wtem przypisujemy powin-
 nowanie rewolucy kwałebney swiętostawności
 tych w liście Wprzeymoi. Waszey do Nas wypra-
 zone; Tytemy orak aby wota, ktore Wprzeymoi
 Wasza ex abundantia temeritudinis a felicitate
 swego ku Nam y Mitoi ku Oycowski racyj
 nuncupare, z obontentowaniem supedyntem ex-
 pectationis catego Iainego Narodu Janstwytych
 Nam do Pana Boga do Rzadu powierzonych
 za kooperacyj przytorny y dowiadzoney Rady W
 przyymoi Waszey in dies pomysłny skutek
 swoy obieraty ad satisfactionem samego Wprzeymoi.

Wazey. Na koniec oustelkuk Respektack Na-
stych Wyprzymoi Wazey, in particulari Douzel-
kuk oburrencyi: appewniajce, onemuz na ten
czas Dobrego Zytremy d Dania Roga Edmura,
Dan etc:

Copia de la Lettre de S. Ex. Mgr le Gr.
Chancelier de la Couronne a Mr le Ba.
de Hagen.

Ayant reçu les Lettres, que V. Ex. a bien voulu
m'crire le 2 le 4 du courant, j'ay été très
sensible aux bonnes nouvelles, qu'elle m'a donné
de Notre Prince Royal, et je la supplie de me
les continuer, l'assurant, que sa correspondance
me fera toujours un véritable plaisir. J'ay
trouvé dans la dernière Deux Chapitre en Chef
se, mais comme il ne m'a pas été possible
de retrouver la Chef établie entre nous, qui
apparemment sera laissée ailleurs parmi la Grande
quantité de mes papiers, dont un grand nom-
bre est resté à Varsovie et dans d'autres endroits,
d'autant plus que depuis long tems, je n'ay pas
eu occasion de m'en servir, je prie V. Excel.
de m'envoyer incesamment une Copie de la
Bonne, afin que je puisse entendre le contenu
de la 2e Lettre; Il y a déjà quelques se-
maines, que le Secrétaire du feu Mr le Ba-
laton arriva à la Cour avec les papiers en que-
stion, que je n'ay pas manqué de faire registrer
par

par des Gens tresafficees. Je prie V. Exal^{te} 337
d'etre persuadee de la parfaite estime, que j'ay
pour elle, ausy bien que pour Mr son Frere, et
de croire, que je suis veritablement &

Copie de la lettre de S. Ex. Mr le Grand
Chancelier a M^{re} le Comte Fleming.

La lettre, que V. Ex. m'a fait l'honneur de
m'envoyer le 8 de ce mois ne m'a été rendue
qu'hier. J'y ay trouve celle de Mr le Grand
General de Lithuanie pour le Roy, dont j'envoye
la traduction cy jointe a V. Ex.^{te} pour la faire
communiquer a Mr Wapser, et pour luy enjoindre,
qu'il donne son information sur le contenu, afin
qu'on puisse la reponse soit conforme a la dite
information. Cependant je la supplie d'etre
persuadee de l'estime toute particulier, avec la
quel je suis tres parfaitement &

Paris le 10 Fev^r 1682 Cte de Saxe

Marasquez — L'Ex^{te} de Saxe

340

342

344.

346~

310

366

368

305

401.

403

465

413

925

<i>Relacya o Dyach Kurlandzkich w Traupstadzie.</i>	69.
<i>Litera Regis in Prussia ad Sm. Rm. mstem</i>	73.
<i>Litera Respons. R. R. msthi ad praedictos</i>	79.
<i>Litera Regis in Prussia ad Sm. Rm. mstem</i>	83.
<i>Responsoriales R. R. msthi ad praedictos</i>	90.
<i>Litera Marchionis Brandeb. ad Sm. Rm. mstem</i>	92.
<i>Responsoriales ad eandem</i>	93.
<i>Lift od cara do Krola Jm.</i>	94.
<i>Respons na tenie Lift ze Wschowu</i>	102.
<i>Lift od cara do Xiecia Jm. Prymarsa</i>	108.
<i>Respons na tenie Lift Jarosl. od Xiecia Jm. Prymarsa</i>	118.
<i>Copia Liftu Carskiego do Cesarza Jm. Chrzescian.</i>	121.
<i>Copia Liftu Hana Tatarsk. do Skorupackiego Hetmana Zaporozijskiego</i>	128.
<i>Translat Liftu Paszy Benderzkiego do P. Daszkowa Abteyata Carskiego</i>	130.
<i>Jtem Cedule do tegorx</i>	131.
<i>Litera a. R. R. msthi ad Imperatorem Roman.</i>	133.
<i>Jtem ad eundem</i>	134.
<i>Ad Imperatricem Elisabetham</i>	135.
<i>Ad Imperatricem Ameliam</i>	138.
<i>Ad Imperatricem Eleonoram</i>	136.
<i>Ad Imperatorem in Neg. J. S. star. Dobrujski.</i>	296.
<i>Ad Regem Anglia</i>	298.
<i>Jtem ad eundem</i>	309.
<i>Ad Regem Danie</i>	299.
<i>Ad Reginam Suecia</i>	300.
<i>Dofara Jm.</i>	301.
<i>Jtem do Tegorx</i>	303.
<i>Ad Regem in Prussia</i>	167.
<i>Jtem ad eundem</i>	305.
<i>Jtem ad eundem in Neg. Elbingen</i>	306.

Ad Ordines Federati Belgij fol.	308.
à M ^r . Lejayellan de Cracovie	304.
Ad Academiam Cracoviensem	315.
Doctricia in Strymasa	166.
Item do regior	335.

Nominatones Regie.

Ad Episcopatum Cracoviensem	278.
Ad Episcopatum Vladislavensem	279.
Ad Episcopatum Sornaniensem	280.
Ad Abbatiam Clare Tumba	281.
Ad Abbatiam Wychoensem	282.
Ad Abbatiam Paradisiensem	283.

Ad Cardinalem Protectorem Regni.

In negotio Episcopatus Cracoviensis	284.
In negotio Episcopatus Sornanienensis	287.
In negotio Episcopatus Vladislavensis	286.
In negotio Abbatie Paradisiensis	290.
In negotio Abbatie Clare Tumba	292.
In negotio Abbatie Wychoensis	294.

Ad Capitulum Cracoviense — " — 284.

Ad Nuntium Regium in ead materia — 285.

Ad Capitulum Sornanienense — " — 288.

Ad Nuntium in ead materia — " — 289.

Ad Episcopum Sornaniensem. — " — Ibid.

Ad Monasterium Paradisiensem — " — 291.

Ad Nuntium in ead materia — " — Ibid.

Ad Monasterium Clare Tumba — " — 293.

Ad Nuntium in ead materia — " — Ibid.

Ad Monachos Abbatie Wychoensis. — " — 295.

Ad Nuntium Regium in ead materia — Ibid.

Littere Circulares Regiae do Senatorow
 y ministrow denunciant o Werselu Krolewiczki fol. 146.
 Descriptum Regium in Curlandiam — " — " — 325.

Littere do H. m. filiana Kancelerza W. K.

Ad Sanctissimum — " — " —	34.
Do J. Kralicouskiego H. K.	34.
a M. Le Card: Albani — " —	159.
Do J. Staroty Liublińskiego — " —	145.
Do J. Ederkouski: Podk. Krzyżanicki. Ibid.	
a M. Steinkuser — " — " —	158.
Do J. Staroty Kralowskiego — " —	162.
a M. Resident Verrich — " —	163.
a M. L'abbé Alcoramboni — " —	162.
a M. Le font de manteüfel — " —	164.
Do J. Włady Kaliskiego — " —	255.
Item do tegoraz — " — " —	265.
Ad Ducem Curlandiae — " —	272.
a M. Le Card: Spinola — " —	273.
ad Card: Casoni — " —	274.
ad J. Residentem Verrich — " —	277.
Do J. Kosiusza Suffr. Przemycki: — " —	310.
Do J. Kralicouskiego — " —	311.
Do J. Włady Podolski: — " —	312.
Do J. Włady Krali: — Ibid.	
Do J. Zawiszy Starz Minsk: — " —	314.
a M. Pucher in neg: miechod. — " —	321.
a M. Le f. de manteüfel — " —	325.
a M. Le Baron de Hagün — " —	336.
a M. Le Feldm. de Fleming — " —	337.

Copia Literarum Regis in Prussia ad sacram	
Regiam mystatem Solonis — " — fol.	147.
Item aliarum eiusd. ad Land — " —	275.
Copia Lrarum eiusd. ad Civitatem Elbingen —	330.
Memoriale Secretarij Elbingensis — " —	327.
Instrukcja do torowca Trybunału Ko. do Krola —	331.
Tractatus matrimonialis in: J. R. M. —	
et J. M. Czarum — " — " —	139.
Inconvenientia Religiosorum Conventus mul:	
choriensis, — " — " — " —	161.
Littera à magistratu Gedanensis ad Mr.	
Dr. Supr. Ani Cancellarium — " —	153.
Littera ab ipsd. ad Sm R. M. mystatem — " —	268.
Copia Responsu na Odp. Relationis o Dobra	
Chotywel y Bytrow — " — " —	257.
Copia Decretu Trybunałskiego w sprawie	
o terz Dobra Chotywel — " —	260.
Copia Listu Xieżny Rakocypy do Xiecia J. Prymara —	264.
Copia responsu na tenże List — " — " —	Ibid.
Copia regoz Xiecia J. Prymara do X. Rakocyp —	265.
Copie de la Lettre de M ^{rs} . Le Feldm. Fleming	
à M ^{rs} . Le f. de Mantouffel — " — " —	321.
<u>Dziennik, seu Relacya Gesporum</u>	
<u>pod czas Wesela Krolewicz Jm</u>	
<u>Polskiego Elektora Saskiego.</u>	
Relacya aktu Weselnego w Wiedniu —	170.
Applausus sup Ingressum Crysti Prin:	
cipis R ^{ys} D ^{res} dam — " — " —	175.
Wyjazd Krola Jm przeciw Krolowi:	
cowey J ^{ys} z Wiednia iadqy — " —	180.

Wiadź Solenny Krolewiczowy Jęz. 1
 do Drezna — " — " — " 181.
 Powitanie Krolewiczowy Jęz. od Jhm.
 Pp. Senatorow y Ministrów Polskich — 198.
 Msza Solenna cum Te Deum Laud.
 et cum Triumphis — " — " 199.
 Bankiet Solenny Ceremonialny — 201.
 Bal Solenny z Ceremoniami ex
 parte Krolewiczowy Jęz. — " — " 205.
 Conflictus Animalium ysemdey — 210.
 Nabozinstwo Sangwa Młodego
 Opera Wtorka. y Kurs do
 pierzeńnia — " — " 211.
 Pastorella Wtorka Comedye y
 Gieganie do pierzeńnia — " — " 212.
 Serejada y Tajerwerk — " — " 213.
 Comedya, Turnier pierzy y Honny
 w Ryndhuß — " — " 214.
 Opera Wtorka Nowa Theophrast — 219.
 Comedye; y Karuzel 4. Elemento:
 run w Ogrodzie Krolew przy Zamku 220.
 Festivitas Turecka, Bankiet,
 Divertimenta — " — " 224.
 Festivitas Diannd z Serejadą
 y Łowy na Arcu Elbriß — " — " 226.
 Jarmarku representatio w Ogrodzie
 przy Zamku, y Confusus varia:
 run Nationum — " — " 227.
 Repeticya Opery Wtorki Theophrast
 Jm. Festun Virginu w Ogrodzie
 Wiskind za Dreznem — " — " 232.

- Opera Ascanij Wtorka. pro Fept
Sturni xadrenen — " — " — 240.
- Le Compliment par S. L. M^{rs}. Le Grand
Chancelier de la Couronne fait au Roy
au nom de M^{rs}. Les Polonois
prezents à Dresde pendant le Nouv — " — 244.
- Podziękowanie J. P. Włody Ruskiego J. M^{rs}.
Pana Kanclerzowi za pominięcie
Komplement — " — " — 246.
- Caromen Gallicum applausu Spectau:
Lorum u. Dreznie pod czas Wesela
pomienionego, napisane — " — " — 248.
- Train de L'Antre de M^{rs}. Le C. Vir:
mundt. Ambassadeur de la M^{rs}.
Imperiale, à La Porte Ottomane — " — 252.
- Declaracya Kontraktu o remanencie
Joz. nym Lupp Kralow. in rem
vrob. Steinkensera — " — " — 316.

